

Світ Гаррі Поттера й персонажі належать Дж. К. Ролінг.
Комерційне використання заборонене.

HPMOR — «Harry Potter and the Methods of Rationality», Eliezer Yudkowsky, 2010-2015
«Гаррі Поттер і Методи Раціональності», Елізер Юдковські, 2010-2015.
Перекладено з англійської, 2017-2021

Ліцензія (переклад): CC BY-NC-SA 4.0
Ліцензія (обкладинки): CC BY-ND 4.0

Куратор проекту: *Кирило Яценко aka hedrok,*
Переклад: *Кирило Яценко aka hedrok, Ельвіра Ізмаїлова aka Lewissa,
Ольга Белова, Володимир Охрим aka ikaok, Дмитро Ка-
бакчєй*
Обкладинка, оформлення серії: *Катерина Сас aka WhiteDevice*
Редакція: *Аліна Несторак*
Корекція: *Дмитро Редчук aka brownian*
Також допомагали: *Олена Ширінговська, Єгор Поляков, Олександр Малярчук
aka Labinnas, Павло Фаткін aka VorHuK, Jhellico, Микола
Гнідь, вшук та інші.*

Четвертий роман серії «ГПіМР».

— Переклад станом на коміт.

Долучайтеся до нас у мережі, будь ласка!

 gpmr.ukr

 [gpmr](https://www.facebook.com/gpmr)

Елізер Югковські

ГАРРІ ПОТТЕР І МЕТОДИ РАЦІОНАЛЬНОСТІ

КНИГА 4

*Герміона Джін Грейнджер
і Поклик Фенікса*

Розділ 65. Заразна брехня

Герміона Грейнджер якось прочитала була, що ключ до хорошої фігури — зважати на свою їжу, помічати, як ти її їси, щоб зрештою бути задоволеною їдою. Цього ранку вона зробила собі тост, поклала на нього масло, а на масло — корицю, і цього справді мало б бути достатньо, щоб *помітити* перед собою таку-то благодать...

Без жодної уваги до кориці й масла, не помічаючи ані самої їжі, ані факту її поглинання, Герміона проковтнула черговий шматок тосту й сказала:

— Можеш іще раз спробувати пояснити? Я досі просто ошелешена.

— Усе доволі просто, якщо розмірковувати як слизери-нець на Світлій Стороні, — сказав хлопець, що, на думку всіх у школі, за винятком їх двох, був її справжнім коханням. Гаррі Поттер неухважно калапуцав ложкою в пластівцях. До рота він сьогодні відправив був небагато ложок, принаймні наскільки бачила Герміона. — Кожна хороша річ у цьому світі викликає до життя свою протилежність. Фенікси — не виняток.

Герміона непомітно для себе відкусила ще один шматок тосту з корицею та маслом і сказала:

— Як хтось може *не розуміти*, що Фоукс вважає тебе достатньо хорошою людиною, щоб сидіти в тебе на плечі? Він би не сидів на плечі в темного чаклуна! Ніколи!

І вона не кричала нікому про те, що Фоукс торкнувся її щоки, бо знала, що це було б неправильно — якщо фенікс тебе торкнувся, не треба про це вихвалитися, не *для цього* існу-

ють фенікси.

Та вона справді *сподівалася*, що це розчавить чутки про те, що Гаррі Поттер лихий і тягне за собою Герміону Грейнджер.

Але цього не сталося.

І вона щиро не могла збагнути, чому ні.

Гаррі проковтнув ще трохи пластівців; тепер його очі дивилися кудись далеко, повз її погляд.

— Уяви собі таке: ти прогулюєш день школи й брешеш вчительці, буцімто хворів. Учителька каже принести довідку від лікаря, і ти підробляєш її. Учителька каже, що зателефонує лікареві, щоб перевірити, тож ти даєш їй липовий номер лікаря, і просиш друга вдати з себе лікаря, якщо вона зателефонує...

— Що-що ти зробив?!

Гаррі підвів погляд з пластівців та всміхнувся їй.

— Я не кажу, що я справді таке *робив*, Герміоно... — тоді він швидко опустив погляд назад в тарілку. — Ні, це просто приклад. Брехня поширюється — ось про що я. Ти маєш брехати більше, щоб прикрити попередню брехню, брехати про кожен факт, що пов'язаний з тією першою брехнею. І якщо *далі* брехати, *далі* прикривати брехню, то рано чи пізно починаєш брехати про загальні закони думки. Наприклад, хтось продає якісь ліки з альтернативної медицини, і вони не працюють, і будь-яке подвійно сліпе дослідження підтвердило б, що вони не працюють. Тож якщо хтось хоче *далі* захищати брехню, то має підірвати твою віру в експериментальний метод. Типу, «експериментальний метод діє лише для *наукових* ліків, а не для нашої неймовірної альтернативної медицини». Або «хороша й гідна людина має вірити якомога сильніше, хай про що свідчать докази». Чи то взагалі правди не існує, так само й об'єктивної реальності. Ось такі банальні сентенції переважно є не

просто *хибними*, вони є антитеорією пізнання, оскільки *системно* неправильні. На кожне правило раціональності, що допомагає тобі знайти правду, завжди є хтось, кому треба, щоб ти вірила в протилежне. Збрешеш один раз, і відтоді вже правда — твій ворог назавжди. А доволі багато людей бреше... — монолог Гаррі обірвався.

— До чого тут Фоукс? — запитала вона.

Гаррі видобув свою ложку з пластівчаної мішанини й вказав нею в напрямку вчительського стола.

— У директора є фенікс, так? І він — головний маг Чарверсуду, так? Отже, в нього є політичні опоненти, наприклад, Луціус. То що, гадаєш, опозиція просто підніме лапки вгору й здасться, бо в Дамблдора є фенікс, а в них — немає? Гадаєш, вони визнають, що Фоукс бодай *свідчить*, що Дамблдор є хорошою людиною? Звісно ні. Вони мають вигадати *щось*, що зробить Фоукса... *неважливим*. Наприклад, що фенікси приходять до людей, що одразу атакують будь-кого, кого вважають лихим, відповідно фенікс свідчить лише про те, що ти ідіот чи небезпечний фанатик. Або фенікси приходять до людей, що є щирими грифіндорцями без чеснот інших гуртожитків. Або свідчать лише про те, наскільки ти хоробрий на думку тварини й ні про що більше, а судити політиків за цією ознакою нечесно. Вони мають сказати *щось*, щоб спростувати важливість фенікса. Закладаюся, Луціусу навіть не довелося вигадувати нічого нового. Закладаюся, це вже давно вигадали — сторіччя тому, відколи вперше в когось на плечі сидів фенікс, а хтось інший не хотів, щоб люди з цього робили висновки. Закладаюся, коли з'явився Фоукс, це вже стало банальщиною, і всім було б якось *дивно* враховувати особисті вподобання фенікса. Така ж реакція виникла б, якби якась маглівська газета створила рейтинг політичних кандидатів за їхньою науковою освіченістю. На кожну силу добра в цьому всесвіті є хтось, кому вигідно, щоб люди не зва-

жали на неї, чи вигідно обмежити цю силу так, щоб вона не здатна була їх зачепити.

— Але ж... Ну гаразд, я розумію, чому Луціус Мелфой не хоче, щоб люди вважали, що Фоукс має значення, але чому хтось *не* лихий *вірить* у це?

Гаррі Поттер злегка знизав плечима. Його ложка знову занурилася у пластівці та заходилася перемішувати їх без упину.

— Чому будь-який цинізм приваблює людей? Бо він видається ознакою дорослості, вишуканості, ніби ти вже бачив все, і тобі краще знати. Або через те, що коли щось принижуєш — видається, що стаєш вищий. А може в них самих немає фенікса, і їхній політичний інстинкт підказує, що вони не матимуть з того жодного зиску, якщо казатимуть добре про феніксів. Або через те, що цинізм дає відчуття, ніби ти знаєш потаємну правду, якої пересічні люди не відають...

Гаррі поглянув у напрямку вчительського стола й додав ледь не пошепки:

— Може в цьому *його* проблема... Він цинічно ставить до всього, але не до цинізму як такого.

Не подумавши, Герміона й собі поглянула на вчительський стіл, та місце професора захисту досі було порожнім, як у понеділок і у вівторок. Заступниця директора раніше оголосила була, що заняття професора Квірела сьогодні буде скасовано.

Потім, коли Гаррі вже з'їв трохи мелясового пирога та пішов, Герміона поглянула на Ентоні й Падму, що за збігом обставин їли поряд і аж ніяк не підслуховували.

Ентоні й Падма поглянули на неї у відповідь.

— Це мені здається, — невпевнено подала голос Падма, — чи Гаррі Поттер почав розмовляти як *ще* складніша книжка останні кілька днів? Тобто, не те щоб я давно почала його слухати...

— Тобі не здається, — підтвердив Ентоні.

Герміона нічого не відповіла, та вона відчувала дедалі сильніший неспокій. Хай що сталося з Гаррі Поттером у день фенікса, це змінило його. У ньому з'явилося щось нове. Не холодне, а *суворе*. Подеколи вона бачила, як він витріщається у вікно з похмурою рішучістю. В понеділок на гербології вогняна пастка Венери вийшла була з-під контролю, і Гаррі відштовхнув Террі зі шляху вогняної кулі ще до того, як професорка Спраут завершила викрикувати чари замороження вогню. А коли Гаррі підвівся з підлоги, він просто повернувся до свого місця, ніби нічого цікавого щойно не сталося. А коли пізніше в понеділок вона нарешті отримала вищу за нього оцінку за іспит з трансфігурації, Гаррі лише схвально всміхнувся їй, а не обурено стиснув щелепи, і... це дуже її турбувало.

У неї було відчуття, ніби Гаррі...

...віддаляється від неї...

— Він раптом став здаватися *старшим*, — сказав Ентоні.

— Не як справжній дорослий, я не здатен уявити *Гаррі* дорослим, а ніби він раптом перетворився на *четвертокласну версію*... хай чого він там є.

— Ну, — Падма вишукано посипала пшеничний коржик зі смаком шоколаду глазуруванням з пшеничним смаком. — Гадаю, Дракону й Сонечку краще об'єднатися в наступній битві, або містер Гаррі Поттер *розтрончить* нас. Минулого разу ми були союзниками, і навіть тоді Хаос ледь не виграв...

— Ага, — погодився Ентоні. — Ви маєте рацію, міс Патіл. Передай генералу Драконів, що ми хочемо зустрітися з вами...

— Ні! — вигукнула Герміона. — Ми не маємо *мусити* кидатися на генерала Поттера разом, аби хоч якийсь шанс мати. Це безглуздя, особливо тепер, коли нікому не можна використовувати маглівські артефакти. У нас досі двадцять чо-

тири солдати в кожному війську.

Ані Падма, ані Ентоні не відповіли.

Тук-тук, тук-тук.

— Заходьте, містере Поттер, — сказала вона.

Двері прочинилися, і Гаррі Поттер прослизнув до її офісу. Він зачинив за собою двері однією рукою, без жодного слова сів у м'яке крісло, що наразі стояло перед її столом. Вона так часто трансфігурувала це крісло, що воно подеколи змінювало форму відповідно до її настрою — без жодного руху палички, закляття чи навіть свідомого бажання. Наразі крісло мало стільки подушок, що коли Гаррі сів у нього, видавалося, ніби крісло його обіймає.

Гаррі ніби й не помітив. Хлопець був дуже зосередженим, він не відводив погляду від її очей.

— Ви мене викликали? — запитав хлопець.

— Викликала, — відповіла професорка Макґонегел. — У мене є дві хороших новини для вас, містере Поттер. По-перше, ви взагалі знайомі з містером Рубеусом Геґрідом? Лісничим? Він був давнім другом ваших батьків.

Гаррі завагався. А тоді:

— Містер Геґрід трохи порозмовляв зі мною, коли я сюди прибув, — сказав Гаррі. — Здається, це було у вівторок мого першого шкільного тижня. Втім, він не зазначив, що знав моїх батьків. Тоді мені здалося, що він просто хоче представитися Хлопчикові-Що-Вижив... У нього є якась прихована історія? Він не схожий на таку людину...

— Ем... — їй довелося трохи помовчати, щоб зібратися з думками. — Це довга історія, містере Поттер, проте містера Геґріда помилково звинуватили у вбивстві учениці п'ятьдеся-

тиліть тому. Паличку містера Геґріда зламали навпіл, і його виключили. Пізніше, коли професор Дамблдор став директором, він дав Геґрідові тут прихисток на посаді охоронця дичини й ключника.

Очі Гаррі пильно її розглядали.

— Ви казали, що п'ять десятиліть тому востаннє помер учень у Гогвортсі, і ви також були переконані, що п'ять десятиліть тому таємне повідомлення Сортувального Капелюха востаннє було почуте.

Вона відчула легкий холодок на спині — навіть директор і Северус, мабуть, не змогли б так швидко побачити зв'язок.

— Так, містере Поттер. Хтось відчинив Таємну кімнату, але на той момент ніхто в це не повірив, а у смерті учениці звинуватили містера Геґріда. Втім, директор знайшов додаткове закляття на Сортувальному Капелюсі й продемонстрував його спеціальній комісії Чарверсуду. В результаті вирок містера Геґріда було скасовано — власне, лише цього ранку — і йому дозволять придбати нову паличку, — вона завагалася. — Ми... ще не казали про це містерові Геґріду, містере Поттер. Ми чекали, доки все буде завершено, щоб не давати йому марних надій після стількох років. Містере Поттер... я хотіла спитати, чи можна нам повідомити містерові Геґріду, що саме ви допомогли йому?..

Вона побачила в його погляді, як він почав усе зважувати...

— Я пам'ятаю, як містер Геґрід тримав вас на руках ще немовлям, — сказала вона. — Гадаю, йому було б приємно дізнатися про це.

Втім, Мінерва побачила на обличчі Гаррі, як він вирішив, що Рубеус не буде йому корисним.

Гаррі похитав головою.

— Погано вже те, що хтось може зрозуміти, що серед першокласників цього року є парселмовці, — сказав Гаррі. — Га-

даю, буде розважливіше просто тримати це все в таємниці, наскільки можливо.

Вона згадала Джеймса й Лілі — вони завжди без вагань відповідали взаємністю на дружбу величезного, добродушного чоловіка, хоча Джеймс і був нащадком заможного роду, Лілі подавала надії стати майстринею чарів, а Рубеус був лише напіввелетнем, що його паличку зламали навпіл...

— Бо ви гадаєте, що він не буде вам корисним, містере Поттер?

Запала мовчанка. Вона не збиралася була казати цього вголос.

На лиці Гаррі промайнув сум.

— Напевно, — тихо відповів він. — Проте сумніваюся, що ми б із ним здружилися, як вам здається?

Щось ніби застрягло в її горлі.

— До речі, про використання людей, — сказав Гаррі. — Видається, невдовзі мене кинуть у війну з темним лордом. Отже, доки я у вашому офісі, я хотів би попросити, щоб мій цикл сну подовжили до тридцяти годин на добу. Невіл Лонгботом хоче почати тренуватися битися в дуелях, і є старший гафелпафець, що запропонував його навчати, вони запросили мене приєднатися. Також є інші речі, які я хотів би вивчити, — і якщо ви або директор вважають, що мені варто засвоїти щось конкретне, щоб стати могутнім чаклуном, коли я виросту, повідомте мені. Будь ласка, накажіть мадам Помфрі видати мені відповідне зілля, чи що вона там має зробити...

— *Містере Поттер!*

Він втупився прямо їй в очі.

— Так, Мінерво? Я знаю, що це була не ваша ідея, проте я хотів би вижити під час використання, яке директор мені був запланував. Будь ласка, не будьте цьому перешкодою.

Це її майже добило.

— Гаррі, — ледве чутно прошепотіла вона, — діти не мусять думати *так!*

— Маєте рацію, не мусять. Та *багато* дітей дорослішають зарано — не лише я. І більшість із цих дітей, вірогідно, миттєво погодилися б помінятися зі мною місцями. Я не жалітиму себе, професорко Макґонегел, доки існують люди зі справжніми проблемами, і я не один із них.

Вона проковтнула клубок у горлі й сказала:

— Містере Поттер, якщо проживати тридцять годин на добу, ви... станете *старшим*, ви старішатимете швидше...

Як Албус.

— І у п'ятому класі мій фізіологічний вік буде таким самим, як у Герміони. Звучить не надто *жахливо*, — на обличчі Гаррі була суха усмішка. — Чесно, я б напевно захотів цього, навіть якби *не існувало* темного лорда. Чарівники живуть довго, і чи то чарівники, чи то маґли напевно посунуть верхню межу віку навіть далі впродовж наступного століття. Не має жодної причини *не* наповнювати день якомога більшою кількістю годин. Я планую багато всього зробити, і що швидше я все це зроблю, то краще.

Запала довга мовчанка.

— Гаразд, — сказала Мінерва. Це був ледве не шепіт, тож вона підвищила голос. — Гаразд, містере Поттер, я спитаю в директора, і якщо він погодиться, це буде зроблено.

Гаррі ненадовго примружив очі.

— Розумію. Тоді, будь ласка, нагадайте директорові, що Годрик Грифіндор заповідав: якщо для нього цей шлях був правильним, то він не радитиме нікому чинити неправильно, навіть наймолодшому учневі Гогвортсу.

І вона з розпачем зрозуміла, що останній шанс на те, що Албус бодай з чимось із цього не погодиться, щойно перетворився на ніщо. Саме ці слова їй казав Албус, коли вона заперечувала, що Кемерон Едвард замолодий, і коли заперечува-

ла, що Пітер Певенсі замолодий, і зрештою вона припинила заперечувати.

— Хто вам це сказав, містере Поттер?

«Не Албус... звісно, Албус ніколи б не сказав такого будь-якому учневі...».

— Останнім часом я багато читаю, — відповів Гаррі. Він почав підводитися з обіймів стільця, а потім спинився. — Чи можна мені спитати про другу гарну новину?

— О. Ем... професор Квірел прокинувся й каже, що вам можна...

Лікарня Гоґвортсу була величезним яскраво освітленим приміщенням. Вікна відкривалися на всі чотири боки, хоча лікарня нібито була розташована посеред замку. Вздовж стін тяглися ряди білих ліжок, та лише три з них наразі були зайняті. На одному — старший хлопець, на другому, з протилежного боку — старша дівчина; обидвоє лежали нерухомо із заплющеними очима. Напевно, були непритомні й skutі закляттями, а якісь чари чи зілля змінювали їхні тіла в неприємний спосіб. Навколо ліжка третього пацієнта були шворки, що напевно було на краще. Мадам Помфрі сильно підштовхнула Гаррі, сказала не витріщатися, і Гаррі довелося собі нагадати, що деякі люди досі не знали, хто такий Хлопчик-Що-Вижив... або абсолютна влада у власній лікарні була невіддільною частиною особистости мадам Помфрі чи щось таке, та чхати.

За рядами ліжок було п'ять дверей, що вели до особистих кімнат, де лежали ті з пацієнтів, що їхнє лікування триватиме дні, а не години, та справи не аж такі кепські, щоб переводити їх до лікарні святого Мунґо.

Без вікон, без жодного промінчика з неба; єдине джерело освітлення — бездимний смолоскип на товстій кам'яній стіні — ось яка кімната чекала за середніми дверима. Гаррі не знав, чи могли професори просити Гогвортс змінюватися, чи в лікарні завжди була доступна така кімната для людей, що не насолоджувалися світлом.

В центрі кімнати, між двома однаковими тумбочками, що були наче вирізьблені з того ж сірого мармуру, що й стіни, стояло біле лікарняне ліжко, трохи оранжєвувате у світлі смолоскипа. На ліжку, під білим простирадлом, натягнутим по пояс, у лікарському халаті, спираючись спиною на узголів'я ліжка, напівсидів-напівлежав професор Квірел.

Було страшно бачити професора Квірела в одному з ліжок мадам Помфрі, хоча професор Квірел і виглядав неушкодженим. Навіть знаючи, що професор Квірел навмисно вдав свою поразку в бою з Северусом, щоб дати собі привід відновити сили після Азкабану. Гаррі ніколи *на власні очі* не бачив, як хтось помирає в лікарняному ліжку, та він бачив забагато фільмів на цю тему. Лікарняне ліжко передбачало смертність, а професор захисту *не мав* бути смертним.

Мадам Помфрі категорично заборонила Гаррі надокучати її пацієнтови.

Гаррі сказав був «розумію», що суто технічно не означало, що він погодився.

Сувора стара цілителька обернулася й почала розповідати професорові Квірелу, що йому за жодних обставин не можна перевтомлюватися чи... засмучуватися...

Поступово її голос затихнув, вона швидко розвернулася й втекла з кімнати.

— Непогано, — зазначив Гаррі, коли завідувачка лікарні пішла і двері за втікачкою зачинилися. — Якось треба цього навчитися.

Професор Квірел посміхнувся посмішкою без жодного

вмісту гумору.

— Дякую за художню критику, містере Поттер, — він сказав це значно сухіше, ніж зазвичай.

Гаррі втупився в бліді сині очі, і йому спало на думку, що професор Квірел...

...постарів.

Це було ледь помітно, і взагалі могло Гаррі лише здаватися, а може це був тільки ефект поганого освітлення. Хай там як, а видавалося, ніби волосся Квіріна Квірела посивіло, звільнило більше місця над чолом — лисіння, що його вже було раніше помітно в нього на потилиці, набрало обертів. Обличчя нібито трохи витягнулося.

Бліді сині очі залишилися уважними й напруженими, як і завжди.

— Я радий, — тихо сказав Гаррі, — що ви маєте здоровий вигляд.

— Зовнішній вигляд не завжди відповідає внутрішньому змістові, — сказав професор Квірел. Він клацнув пальцями, і коли жест було завершено, він тримав у руці паличку. — Можете повірити, що ця жінка вважає, ніби конфіскувала в мене це?

Професор захисту вимовив шість заклять. Шість із тридцяти, що він використовував для захисту важливих розмов у «Кімнаті Мері».

Гаррі здійняв брови у мовчазному питанні.

— Це все, на що я наразі здатен, — сказав професор захисту. — Сподіваюся, цього буде достатньо. Втім, пам'ятайте прислів'я: якщо не хочеш, щоб щось почули, не кажи цього. Вважайте, що воно тут цілковито доречне. Мені казали, що ви шукали зустрічі зі мною?

— Так, — сказав Гаррі. Він ненадовго замовчав, збираючи думки до купи. — Директор чи ще хтось повідомив вас, що ми більше не можемо обідати вдвох?

— Щось таке було, — сказав професор захисту. І продовжив без жодних змін на обличчі. — Звісно, мені надзвичайно прикро.

— Насправді, все значно серйозніше, — продовжив Гаррі. — На мене накладена безстрокова заборона покидати землі Гогвортсу. Я не можу піти без охорони й поважної причини. Я не повернуся додому цього літа, а може й ніколи не повернуся. Я сподівався... обговорити це з вами.

Запала мовчанка.

Професор захисту злегка зітхнув і сказав:

— Нам просто доведеться покластися на загальновідомий факт, що заступниця директора особисто вб'є будь-кого, хто спробує доповісти на мене. Містере Поттер, я збираюся говорити дуже предметно, щоб ми могли швидко завершити розмову, це ясно?

Гаррі кивнув, і...

Під єдиним смолоскипом, чиє проміння було ближче до червоного краю оптичного спектра, зелена луска змія віддзеркалювала небагато світла, як і синьо-білі смужки. Темним здавався змій у цьому світлі. Очі, що раніше видавалися сірими безоднями, тепер віддзеркалювали полум'я і видавалися яскравішими за луску.

— *Отже, — прошипіло отруйне створіння. — Ш-що ти хотів с-сказати?*

І Гаррі зашипів.

— *Директор вважає, ш-що це колиш-шній володар тієї жінки викрав її з тюрми.*

Цього разу Гаррі *заздалегідь* вирішив, що розкаже професорові Квірелу *лише* про те, що директор так вважає. І *нічого* не скаже про пророцтво, через яке Волдеморт атакував батьків Гаррі, а також про те, що директор відновлює Орден Фенікса... це був ризик, і ризик істотний, проте Гаррі потрібен був союзник.

— Він вірить, *ш-що той дос-сі живий?* — по деякому часі сказав змії. Його розділений надвое язик ненадовго майнув зі сторони в сторону, сардонічний зміїний сміх. — *Я чомус-сь не здивований.*

— *Так, — сухо прошипів Гаррі, — дуже вес-село, не с-сумніваюс-ся. Тільки от я тепер маю с-стирчати в Гогвортс-сі нас-ступні ш-шіс-сть років, задля безпеки! Я й с-справді виріш-шив, ш-що ш-шукатиму могутнос-сти, а ув'язнення не піде цьому на корис-сть. Маю переконати директора, ш-що Темний Лорд ш-ще не прокинувс-ся, ш-що втеча була здійс-снена якоюс-сь інш-шою с-силою...*

І знову цей швидкий рух зміїного язика. Цього разу зміїний сміх був сильнішим та сухішим.

— *Дуріс-сть новачка.*

— *Перепрош-шую?* — прошипів Гаррі.

— *Ти бачиш-ш помилку й хочеш-ш її виправити, повернути вс-се, як було. Та навіть піш-щаний годинник не може с-скас-сувати час-с. Маєш-ш натоміс-сть рухатис-ся вперед. Ти хочеш-ш переконати інш-ших, ш-що вони помиляються. Значно легш-ше переконати їх, що вони мають рацію. Тож подумай, хлопче: яка нова подія змус-сить директора виріш-шити, ш-що ти знову в безпеці, і одночас-сно с-сприятиме інш-шим твоїм планам?*

Гаррі спантеличено вдивлявся у змія. Його розум намагався осягнути й розв'язати загадку...

— *Хіба не очевидно?* — прошипів змії. І знову затремтів його язик, позначаючи сардонічний сміх. — *Ш-щоб ти міг звільнитис-ся й отримати в Британії владу, вс-сі мають побачити, як ти перемагаєш-ш Темного Лорда.*

У червоно-оранжевому мигтінні смолоскипа, на білому лікарняному ліжку звивався зелений змій, а хлопець витріщався у його очі-смарагди.

— *Отже*, — сказав зрештою Гаррі, — *Прояс-снімо*. *Ти пропонуєш-ш, ш-щоб ми знайш-шли самозванця, ш-що гратиме роль Темного Лорда*.

— *Ш-щось таке*. *Врятована жінка допоможе — буде дуже переконливо, яки-що її побачать поряд з ним, — знову це сардонічне тремтіння язика. — Тебе викрадають з Гогвортс-су, перенос-сять до якогос-сь публічного міс-ця з багатьма с-свідками, захис-сні чари не пропус-скають захис-сників. Темний Лорд оголош-шує, ш-що він нареш-шти відновив фізичну форму піс-сля років блукання безтілес-сним духом. Каже, ш-що отримав навіть більш-шу с-силу, і навіть ти тепер не зда-тен його зупинити. Пропонує тобі дуель. Ти викликаєш-ш чари охоронця, Темний Лорд с-сміється з тебе, каже, ш-що він не життєжер. Зас-стос-совує с-смертельне прокляття, ти блокуєш-ш, с-свідки бачать, як Темний Лорд вибухає...*

— *Зас-стос-совує с-смертельне прокляття?* — *недовіжливо прошипів Гаррі. — На мені? Вдруге? Ніхто не повірить, ш-що Темний Лорд може бути нас-стільки тупим...*

— *На вс-сю країну лиш-ше ми з тобою помітимо цю нелогічніс-ть, — прошипів змій. — Можеш-ш не с-сумніватис-ся в цьому, хлопче.*

— *А ш-що як колис-сь з'явиться хтось третій?*

Змій задумливо захитався.

— *Можемо змінити текс-ст п'єс-си, яки-що бажаєш-ш. Хай який буде с-сценарій, він має залиш-шати можливим чергове повернення Темного Лорда — нація має вважати, ш-що дос-сі залежить від твого захис-сту.*

Гаррі витріщився в безодні з червоним полум'ям на дні — змію в очі.

— *Ну?* — прошипіла подоба.

Було очевидно, що погодитися на план професора захисту й піддатися на його хитрощі *вдруге*, наплести *це* складнішу брехню, щоб прикрити першу помилку, створити *чергове* фатально вразливе місце, якщо хтось колись дізнається правду — все це *точно* така саме тупість, як і гаданий Темний Лорд, що вдруге використовує смертельне прокляття. Не знадобилося навіть втручання його гафелпафської сторони, щоб це сформулювати, — Гаррі подумав це власним ментальним голосом.

Втім, залишалось питання, чи мораль його попередньої пригоди полягала в тому, щоб завжди одразу казати професорові захисту «ні», чи...

— *Обміркую це*, — прошипів Гаррі, — *Не відповідатиму одразу цього разу, спочатку перелічу ризики й зис-ски...*

— *Зрозуміло*, — прошипів змій. — *Та не забувай, хлопче, щ-що інші-ші події відбуваються далі без твоєї учас-сті. Вагати-ся завжди легко, та лиш-ше зрідка корис-сно.*

Хлопець вигулькнув з особистої кімнати до головної зали лікарні. Він занурих пальці у своє скуйовджене чорне волосся і так пішов повз білі ліжка, вільні й зайняті.

Невдовзі він зовсім вийшов з лікарні Гогвортсу, обдарувавши мадам Помфрі неухважним кивком на прощання.

Хлопець вийшов у хол, тоді попрямував у більший коридор, а там зупинився й сперся на стіну.

Справа була в тому...

...що він *справді* не хотів застрягти в Гогвортсі на шість років, і якщо подумати...

...випадок з порятунком Белатрисы з Азкабану змусив поплатитися *не тільки* Гаррі. Інші люди хвилюватимуться,

житимуть в страху повернення Темного Лорда, витрачатимуть невідомі ресурси на невідомі перестороги. Гаррі міг поставити умову, щоб за сценарієм чергове повернення Темного Лорда здавалося *малоймовірним*. І тоді люди розслабляться, і все минеться.

Хіба що, звісно, Темний Лорд, що його варто боятися, був справжнім. Все ж таки пророцтво *існувало*.

Хлопець злегка зітхнув, припинив спиратися на стіну й пішов далі.

Гаррі майже забув про це, та все ж таки він показав був професорові Квірелу колоду карт, що її йому передав ввечері неділі «Санта Клаус», де король чирви імовірно був летиключем, що мав перенести його до Інституту салемських відьом в Америці. Хоча, звісно, Гаррі не сказав професорові Квірелу, *кто* надіслав йому карту, а також *що* вона мала робити, доки не спитав професора Квірела, чи можливо визначити, куди його відправить летиключ.

Професор захисту перекинувся на людську подобу і почав досліджувати чирвового короля — кілька разів торкався її паличкою.

І за версією професора Квірела...

...летиключ відправив би користувача кудись у Лондон, та точніше визначити професор не зміг.

Гаррі показав професорові Квірелу записку, що він отримав разом з колодою, але нічого не розповів про ті записки, що він отримав був раніше.

Професор Квірел миттю її прочитав, сухо хмикнув і сказав, що якщо *уважно* читати, то в ній *прямо* не сказано, що летиключ надішле його до Інституту салемських відьом.

І що треба навчитися приділяти увагу таким тонкощам, якщо хочеш стати могутнім чарівником, коли подорослішаєш, а точніше, якщо взагалі хочеш подорослішати.

Хлопець знову зітхнув по дорозі до класу.

Йому не йшло з голови питання: усі чаклунські школи такі, чи проблема саме в Гогвортсі.

Розділ 66. Пошук себе, ч. 1

Вагатис-ся завжди легко, та лиш-ше зрідка корис-сно.

Так сказав був йому професор захисту. І хоча можна чіплятися до слів прислів'я, Гаррі достатньо добре розумів слабкості рейвенкловців, щоб знати, що треба й спробувати *відповідати* на власні аргументи. Чи для якихось планів краще було почекати? Так, багато планів вимагало *відкладеної дії*; та це не те ж саме, що *зволікання з вибором*. Відкладати не через те, що ти знаєш, коли буде слухна мить зробити те, що треба, а відкладати лише через те, що ти не можеш на щось наважитися, — жоден хитрий план цього не потребує.

Чи є інколи потреба в додатковій інформації, щоб вибрати? Так, проте це також може стати приводом для *зволікання*. А *зволікати* може бути *спокусливо*, коли є вибір між двома неприємними альтернативами, то *брак вибору* позбавляє ментального болю на деякий час. Тому ви вибираєте якесь питання, відповідь на яке здобути складно, і стверджуєте, що без цієї відповіді не можете вирішити. Це і є ваш привід. Втім, якщо ви знаєте, *яка* інформація вам потрібна, *коли* і *як* ви її отримаєте, а також що ви *зробите* залежно від кожної можливої відповіді на своє питання, то це буде значно менш схоже на виправдання *зволікання*.

Якщо ви *не* просто вагаєтеся, то маєте бути здатні *заздалегідь* вибрати, що робитимете, коли отримаєте ту додаткову інформацію, яка, як ви стверджуєте, вам потрібна.

Якщо Темний Лорд *справді* десь там чигає, чи розумно буде втілювати план професора Квірела доручити комусь грати роль Темного Лорда?

Ні. Точно ні. Аж ніяк ні.

Якби Гаррі знав *точно*, що Темний Лорд справді *мертвий*... у цьому випадку...

Кабінет професора захисту був маленькою кімнатою. Принаймні, сьогодні. Він змінився, відколи Гаррі був у ньому востаннє: каміння в кімнаті стало темнішим, більш полірованим. З іншого боку від стола стояла єдина книжкова шафа, що завжди була в цій кімнаті, — висока книжкова шафа, що ледь не сягала стелі й містила сім порожніх дерев'яних полиць. Гаррі лише один раз бачив був, як професор Квірел діставав книжку з цих порожніх полиць, і ніколи не бачив, щоб він повертав книжку на місце.

Зелений змії звивався на стільці за столом професора захисту. Очі без повік незмигтно дивилися на Гаррі приблизно на висоті його власних очей.

Тепер вони були під захистом двадцяти двох заклять — усіх, що можна було застосувати в Гогвортсі без привертання уваги директора.

— *Ні*, — прошипів Гаррі.

Зелений змії трохи схилив голову набік. Цей жест не передавав жодної емоції, наскільки дозволяв зрозуміти талант Гаррі в парселмові.

— *Причина відмови?* — запитав зелений змії.

— *Надто небезпечно*, — просто відповів Гаррі.

Це було правдою незалежно від того, існував Темний Лорд чи ні. Коли він примусив себе вирішити заздалегідь, він зрозумів, що він використовував це питання лише для того, щоб зволікати. Розумне рішення однакове, незалежно від відповіді.

На мить темні очі-ями ніби блиснули чорнотою, на мить змії вишкірив ікла.

— *Гадаю, ти зас-своїв хибний урок, хлопче, через попередню невдачу. Мої плани зрідка не вдаються, і ос-станній*

пройши-шов би бездоганно, якби не твоя влас-сна дуріс-сть. Правильний урок — йти с-стежкою, ш-що її проклав для тебе с-старш-ший та мудріший с-слизеринець, вгамувати влас-сні дикі імпульс-си.

— Я зас-своїв інш-ший урок: не братис-ся за плани, через які дівчинка-друг вважатиме мене лихим, а хлопчик-друг — дурним, — кинув у відповідь Гаррі.

Він планував більш ухильну відповідь, та якимось чином слова просто вирвалися.

Звук «ш-ш-ш-ш-ш» у відповідь Гаррі не сприйняв як слова — лише як щирі лють. За мить змій прошипів:

— Ти с-сказав їм...

— Звіс-сно ні! Та знаю, ш-що вони с-сказали б.

У довгому мовчанні зміїна голова хиталася з боку в бік і витріщалася на Гаррі. Знову Гаррі не міг сприйняти в цьому жодної емоції, і йому було дуже цікаво, про що ж таке професор Квірел думав, що йому це треба було так довго обмірковувати.

— Для тебе с-справді важливо, ш-що ці двоє вважають? — почулося останнє шипіння змія. — Ці двоє — с-справжні діти, на відміну від тебе. Не здатні впоратис-ся з дорос-слими с-справами.

— Можливо, в них би вийшло краш-ще за мене, — прошипів Гаррі. — Хлопчик-друг запитав би про приховані мотиви перед тим, як погодитис-ся рятувати жінку...

— Добре, ш-що ти тепер це розумієш-ш, — холодно прошипів змій. — Завжди дізнавайс-ся, в чому зис-ск для інш-ших. Далі навчис-ся завжди піклуватис-ся про зис-ск для с-себе. Яки-що мій план тобі не до вподоби, який твій план?

— Яки-що треба, залиш-шитис-ся в ш-школі на ш-шіс-сть років і навчатис-ся. Готвортс-с видається чудовим міс-цем для перебування. Книжки, друзі, дивна, але с-смачна їжа, — Гаррі хотілося хихикнути, та для того сміху, який він

хотів висловити, не було відповідного жесту в парселмові.

Очі-ями змія стали ледь не чорними.

— *Легко так казати зараз. Таким, як ми з тобою, нелегко витримувати ув'язнення. Ти втрапиш-ш терпіння до сьомого року, можливо, до кінця цього. Я плануватиму відповідно.*

Не встигнув Гаррі прошипіти й слова парселмовою, як на стільці навпроти знову з'явилася людська подоба професора Квірела.

— Отже, містере Поттер, — спокійно сказав професор Квірел, ніби вони не обговорювали щойно щось важливе, і вони взагалі не розмовляли щойно. — Я чув, що ви почали навчатися дуелей. Сподіваюся, не марного різновиду з *правилами?*

Герміона ще ніколи не бачила Анну Ебот такою стурбованою (крім дня фенікса, дня, коли втекла Белатриса Блек, проте це не рахується ні для кого). Гафелпафка підійшла до рейвенкловського стола під час обіду, торкнулася її плеча і ледь не витягла її з-за нього...

— Невіл і Гаррі Поттер навчаються дуелей у містера Діґорі! — випалила вона, щойно вони відійшли на кілька кроків від стола.

— Кого? — запитала Герміона.

— *Седрика Діґорі!* Він капітан нашої команди квідичу, і генерал війська, і він записався на *всі* факультативні заняття, і він отримує ліпші за всіх оцінки, і я чула, що влітку його навчають дуелей професійні наставники, і якимось він переміг двох семикласників, а деякі вчителі навіть називають його супергафелпафцем, і професорка Спраут каже, що ми маємо його імі... гм... імілувати чи щось таке, і...

Коли Анна нарешті замовкла, щоб набрати повітря (список продовжувався ще деякий час), Герміоні вдалося вставити різке слово:

— Воїне Сонечка Ебот! *Заспокойся*. Ми не битимемося з генералом Дігорі, так? Звісно, Невіл навчається, щоб перемогти нас, проте ми теж можемо навчатися.

— Хіба ти не *розумієш*? — вигукнула Анна значно гучніше, ніж варто було, якщо вона хотіла залишити цю розмову в таємниці від інших рейвенкловців, що на них дивилися. — Невіл не навчається перемагати нас! Він тренується, щоб битися з *Белатрисою Блек*! Вони пройдуть крізь наше військо мов бладжер крізь стос млинців!

Генерал Сонечка значуще на неї поглянула.

— Послухай. Навряд чи кілька тижнів тренувань зроблять з когось невразливого бійця. Крім того, ми вже *знаємо*, як давати собі раду з невразливими бійцями. Ми просто сконцентруємо на них вогонь, і вони падуть так само, як Драко.

У погляді гафелпафки читалася суміш поваги й скептицизму.

— Ти що, навіть, ну знаєш, *не хвилюєшся*?

— Ой, ну *серйозно!* — вигукнула Герміона. Подеколи їй здавалося, що вона єдина нормальна людина на своїй паралелі. — Ти хіба ніколи не чула, що боятися варто лише самого страху?

— *Що?* Це якась маячня, а як же смертефалди, що крадуться в темряві, те, що тебе можуть проклясти «Імперіусом», жажливі нещасні випадки з трансфігурацією і...

— Я *маю на увазі*, — перебила Герміона, роздратування чулося в її тепер підвищеному голосі, адже вона вислуховувала подібне *весь тиждень*, — як щодо того, щоб дочекатися, доки Легіон Хаосу *справді* розтрощить нас, а вже тоді починати боятися їх і... *ти щойно промимрила «грифіндорці»?*

За кілька секунд Герміона вже йшла назад до свого місця за столом. На її юному обличчі була штучна солодка усмішка. Це не був жахливий холодний погляд темної сторони Гаррі, проте це було найстрашніше обличчя, яке вона знала, як зробити.

Поттерові *гаплик*.

— Це якось недоумкувато, — тільки й встигнув вставити між відсапуваннями Невіл.

— Це *геніально!* — вигукнув Седрик Дігорі.

Очі супергафелпафця блищали від маніакального ентузіазму, мов піт на його чолі, коли він відбивав ногами танець однієї зі своїх дуельних поз. Його зазвичай легкі кроки перетворилися на важчі гупання, що було якось пов'язано з додатковою вагою трансфігурованого металу, що вони нависили на руки, ноги, а також груди. — *Звідки у вас беруться такі ідеї, містере Поттер?*

— Дивна стара крамничка... в Оксфорді... і я більше ніколи... там... не купуватиму.

Розділ 67. Пошук себе, ч. 2

На високих рівнях Гогвортсу, де кімнати й коридори змінювалися щоденно, де сама територія була непевною, а не лише її мапа, де стабільність замку розчинялася у суміш мрій та хаосу за незмінного архітектурного стилю й зовнішньої матеріальності, — на високих рівнях Гогвортсу невдовзі розпочнеться битва.

Присутність великої кількості учнів на деякий час стабілізує коридори через постійне спостереження. Кімнати й коридори Гогвортсу інколи *переміщувалися*, навіть коли люди дивилися прямо на них, проте вони не змінювалися. Навіть після восьми сторіч Гогвортс досі дещо соромився змінюватися на людях.

Та попри тимчасову незмінність (як казав був професор захисту), вищі рівні Гогвортсу все одно відповідали військовому реалізму: треба було щоразу вивчати територію нано-во, перевіряти кожну шафу щодо таємних коридорів ще раз.

Була неділя, перше березня, і професор Квірел достатньо одужав, щоб знову проводити свої битви, і вони надолужували згаяне.

Генерал Драконів, Драко Мелфой, дивився на два компаси, які він тримав окремо в кожній руці. Один компас був забарвлений у колір Сонця, а інший переливався всіма кольорами веселки, щоб позначити Хаос. Як знав Драко, в інших двох генералів були власні компаси. Тільки в одній з рук Герміони Грейнджер і Гаррі Поттера буде багряно-червоний компас, що мерехтітиме мов вогонь і завжди вказуватиме на найбільше активне угруповання Армії

Драконів.

Без цих компасів вони могли б днями шукати й ніколи не знайти одне одного — це була небезпека битв у верхніх рівнях Гогвортсу.

Драко мав погане передчуття щодо того, що станеться, коли Армія Драконів знайде Легіон Хаосу. Гаррі Поттер змінився був, відколи Белатриса Блек втекла. Нащадок Слизерина тепер справді скидався на лорда (і як професор Квірел міг знати, що так станеться?). Драко було б значно спокійніше, якби Герміона Грейнджер та її двадцять три солдати билися з ними пліч-о-пліч, та ні ж, генерал Сонечка була пихата до дурости й відмовлялася від допомоги проти генерала Поттера. Вона хотіла здолати Поттера самотійно, як вона йому казала була.

Шляхетний і найдавніший рід Мелфоїв утримував свій вплив у Британії впродовж століть завдяки розумінню, що не завжди можна бути *наймогутнішим*. Інколи інший лорд був просто сильнішим, і треба було змиритися з тим, щоб бути *лише* його правицею. Можна було накопичити *чимало* багатства й могутності, якщо впродовж десятків поколінь бути другим у країні. Та щоразу треба бути вкрай обережним, щоб твій рід не затягло вниз, коли черговий твій Лорд впаде. Це була традиція Мелфоїв, яку вдосконалили століття досвіду...

Тож батько ґрунтовно пояснював Драко, що як він натрапить на когось очевидно сильнішого за себе, Драко *в жодному разі* не має почати заперечувати це, ображатися на це й лютитися, бо цим може підірвати свою майбутню можливість посаду. *Натомість* Драко мав докласти всіх зусиль, щоб у розташуванні сил чергового покоління він посів місце не нижче другого.

Грейнджер, видається, про це батьки ніколи не розповідали, і вона досі заперечувала очевидний факт, що Гаррі Пот-

тер став сильнішим за неї.

Тож Драко таємно зустрівся був з капітаном Гольдштейном, капітаном Боунз та капітаном Макміланом, і вони погодилися були зробити все можливе, щоб дракони й Сонечко не зустрілися одне з одним, доки вони не зустрінуться з більшою загрозою — Хаосом.

Це *не* порушувало їхньої угоди проти зрадників, адже щире бажання *допомогти* своєму війську не було зрадою.

Високий дзвін пролунав у коридорі — сигнал початку битви. За мить Драко прокричав «*Уперед!*» і дракони почали бігти. Це втомить його солдатів, це дасться взнаки, навіть після того, як вони зупиняться й заспокоять дихання, проте вони *мусять* розташуватися так, щоб Хаос був прямо між ними та Полком «Сонечко».

Гаррі з Невілом неквапом йшли коридорами. Гаррі не відривав очей від жовто-золотого компаса, що вказував на Полк Сонечко, а Невіл роздивлявся навкруги — раптом вони натраплять на когось іншого.

Якщо уважно слухати, можна було почути, що їхні кроки були дещо важкими.

— Отже, — за деякий час сказав лейтенант Хаосу. — Через це ми практикувалися з усією цією додатковою вагою?

Гаррі кивнув, не відводячи погляду від компаса, що вказував на Сонечко. Якщо напрямок почне швидко змінюватися, це означатиме, що вони близько.

— Я не хотів цього казати при інших, та кілька тижнів — недостатньо, щоб натренувати м'язи, — сказав Невіл. — Але баланс інший, і мені здається, що вона важить навіть *більше*, і хіба це не зараховується, як трансфігурація маглівсько-

го артефакту?

— Ні. Я задалегідь перевірів. Її можна побачити на статуях Гогвортсу, отже деякі чарівники *колись* носили її, навіть якщо просто через таку моду в середньовіччі.

А оскільки ніхто ніколи не використовуватиме цього, *хіба що* вони битимуться з першокласниками, що використовують такі слабкі закляття, як прокльони сну, Гаррі не видавав жодних корисних ідей.

Вони підійшли до неприємного перехрестя у формі «У». Жоден з коридорів не йшов у потрібному напрямку — туди, куди прийде Сонечко, що слідувало за Легіоном Хаосу, що слідував за Драконовою Армією. Тож Гаррі вибрав ніби ліпший з двох варіантів, а Невіл пішов за ним.

— Краще нам швидко накласти чари тиші на цю штуку, коли ми будемо близько, — сказав Невіл. — Вона дещо шумна, можуть здогадатися.

Гаррі кивнув, а потім сказав: «Слушна думка», — раптом Невіл не дивився на нього.

Вони повільно йшли кам'яним коридором на верхніх рівнях Гогвортсу. З простих і вітражних вікон лилося світло. Подеколи вони проходили статуї відьом і драконів, а зрідка навіть чаклунів-лицарів у кольчугах.

Солдати Сонечка швидко йшли довгим широким коридором, вони тримали палички наготові. Вони не могли використовувати призматичний щит, доки рухалися, проте Парваті Патіл і Дженні Растед наразі підтримували «*Контего*»-си навколо офіцерської групи — вони будуть першою ціллю будь-якої засідки.

Їхньою тактикою в цій битві, як вона з офіцерами

вирішили були, буде змішатися з супротивником якомога швидше — вони тренувалися *між собою*, як підтримувати одне одного, не влучати одне в одного, і як розташовуватися так, щоб ворожі солдати вагалися перед пострілом. Вони тренувалися лише чотири години, та вона гадала, що її військо все одно матиме перевагу в такому ближньому бою, ніж ті, хто взагалі не мав такого тренування. Така тактика була більш властива Хаосу, проте вони її ще не використовували.

Їй здавалося це хорошою стратегією. І все ж таки, хай як вона старалася втовкмачити своїм солдатам, ті все одно перешіптувалися страшними чутками про те, чого навчаються Гаррі з Невілом. Зрештою, вона пішла обговорити це з капітаном Гольдштейном, що добре знався на таких речах, як мораль війська, і Ентоні запропонував...

— Дивно, — раптом сказав капітан Макмілан. Він похмуро дивився на вогняний та мерехтливий компаси. (Ерні, як сказав би Гаррі, мав гарну просторову уяву, тож йому доручили нести обидва компаси й старатися зрозуміти, що роблять вороги.) — Мені здається... Дракони припинили швидкий рух... Гадаю, вони з іншого від нас боку Хаосу... і, видається, Хаос наближається до них, щоб атакувати, замість того, щоб намагатися вивернутися?

Герміона спохмурніла, доки старалася зрозуміти, і вона побачила такі ж похмурі погляди в Ентоні й Рона. Якщо Хаос і Дракони атакують одне одного одразу і витратять усі сили на боротьбу одне з одним, це фактично віддавало перемогу Сонечку...

— Поттер гадає, що ми союзники, тому атакує Мелфоя зараз, доки Дракони не об'єдналися з нами, — сказав Блез Забіні, що зараз був серед звичайних солдатів. — Або Поттер просто вважає, що він може здолати обидва війська послідовно, якщо атакує їх окремо, — слизеринець поблажливо зітхнув.

— Ви тепер повернете мені звання офіцера? Без мене ви зовсім безнадійні.

Вони всі проігнорували шум, що надходив з рота Забіні.

— Ми досі рухаємося в правильному напрямку? — запитав Ентоні.

— Ага, — відповів Ерні.

— Ми вже наближаємося? — запитав Рон.

— Ще ні...

Саме тоді величезні двері з чорного дерева наприкінці коридору розчахнулися й хряснули об стіну. За ними були дві фігури, що майже повністю були загорнуті в сірі плащі. Сіра тканина приховувала їхні обличчя під сірими каптурами, одна з фігур вже підняла паличку й вказала прямо на неї.

А тоді гра різко змінилася, бо голос Гаррі, хоч високий і напружений через потрібні зусилля, та викрикнув:

— *Заклятус!*

Блискавка дуельного рівня полетіла до неї. Герміона була настільки приголомшена, що навіть не почала рухатися, доки не було запізно, а червона лінія світла *прорізала* їхній щит «*Контего*» попереду й вона ледве ухилилася. Вона відчувала свербіж у руці там, де червоне світло пролетіло зовсім поряд, і краєм ока побачила, що Сьюзен збило з ніг і та впала на Рона...

— *Сомніум!* — загорлав Ентоні.

А за мить ще десятки голосів закричали «*Сомніум!*»

Герміона хутко підвелася на ноги й побачила, що дві фігури в сірих плащах навіть не поворухнулися.

Вона не могла *бачити* прокльони сну — закляття були надто слабкі...

Проте вони *всі* аж ніяк не могли не влучити.

— *Заклятус!* — заверещав Невіл Лонгботом, і друга червона блискавка вистрелила в її напрямку.

Вона без жодної грації повалилася на підлогу, коли несамовито намагалася ухилитися, а коли поспіхом підвелася, задихаючись, побачила, що цього разу закляття влучило в Рона, що намагався підвестися з землі.

— Привіт, Сонечку, — пролунав з-під каптура голос Гаррі.

— Ми сірі лицарі Хаосу, — почувся голос Невіла.

— У цій битві вашими опонентами будемо ми, — продовжив Гаррі, — доки *інше* військо Хаосу трощить Драконів.

— І, до речі, — сказав Невіл, — ми невразливі.

Два хлопці у сірих плащах та мантиях, з сірою тканиною над обличчями, стояли навпроти всього війська Сонечка і, видавалося, на них жодним чином не вплинув десяток прокльонів сну.

Дафна почула поряд тихе зітхання, і коли вона озирнулася на звук, то побачила, що губи Анни розтулилися, очі гафелпафки були величезні, і вона витріщалася на...

Нелегко було б описати безладну мішанину думок, що виникли в розумі Дафни, коли вона побачила, що Анна витріщалася на Невіла, а не на Гаррі, через що якась її частина помітила, що Невіл *і справді* став нещодавно доволі цікавим серед хлопців, прямо зараз останній нащадок Лонгботомів видавався просто *класним*, і щось у неї всередині прокинулося, і її власні губи розтулилися, і все, чого її навчила її леді матір про вдавану сором'язливість, лестощі, шампунь із запахом так сильно вибухнуло в її розумі, що її волосся мало б піднятися біля вух. Вона спостерігала за Герміоною з Гаррі й знала, якої саме романтики вона хотіла...

Також її леді матір нещодавно розповіла їй про декілька заклять, що їх соромно не знати, якщо ти є частиною шляхе-

тного й найдавнішого роду Грінграс.

— *Тонаре!* — крикнула Дафна, направивши паличку ліворуч від себе.

— *Равум Калварія!* — продовжила вона закляття, тепер з паличкою над головою.

— *Луціс Гладіус!* — вереснула вона, нарешті взявши паличку в обидві руки.

Через неймовірне магічне навантаження їй ледь не довелося стати на коліна, проте вона витримала, і коли яскрава форма остаточно утворилася й стабілізувалася, закляття почало потребувати менше магії.

Втім, в неї все одно було відчуття, що ліпше б цей бій був коротким.

Усі на неї витріщалися — це, звісно, і так було зрозуміло, — тож їй *варто* було б стрибнути прямо до Невіла, а її волосся мало б розвиватися, та все, на що вона була здатна, — це спокійно підійти та вказати своїм найдавнішим лезом на Невіла Лонгботома. Те, що всі розійшлися, щоб пропустити її, також було зрозуміло.

— *Ім'я моє — Дафна зі шляхетного й найдавнішого роду Грінграс!* — крикнула вона. — *Грінграс Сонечка!* — дуельні формулювання вилетіли їй з голови. Хоч вона й дивилася достатньо п'єс, щоб знати виклики на смерть та виклики в сплату кровного боргу, та вона ніяк не могла згадати, що пасувало до поточної ситуації, тож вона просто направила сліпуче лезо на об'єкт свого захоплення й вигукнула, — *Подивімося, на що ти здатен, Неві!*

І знову почувся крик Гаррі «*Закляктус!*» Пізніше, коли вона пригадувала це, їй не вірилося, що це вдалося, та вона змахнула своїм лезом зі світла, ніби воно було битвою відбивача, і *ударилася блискавку закляття, і воно полетіло назад у напрямку Гаррі, якому ледве вдалося ухилитися.*

— *Тонаре!* — крикнув Невіл зі шляхетного й найдавнішо-

го роду Лонгботом. — *Ревам Калварія! Луціс Гладіус!*

Кілька секунд всі тільки й робили, що витріщалися на Невіла й Дафну, які почали гамселити одне одного. Вони обое рухалися повільно, і Герміона вирішила, що закляття вимагає багато сил. У порівнянні це було не надто ефектно, якщо ви були маглівського роду й бачили певні фільми.

Та їм безсумнівно треба було надати бонусів за те, що вони взагалі використовували світлові мечі.

— Маю прояснити, — сказав Гаррі. — Я знаю, що професор захисту спостерігає, та я все одно маю спитати, чи знає хтось, чи розріже лезо когось навпіл, якщо той не блокує...

— Ні, — неуважно відповіла Герміона. Це було в одній з книжок з історії, хоча вона й гадки не мала, що мечі для магичних дуелей мали *такий* вигляд. — Якщо лезо доторкнеться, воно лише паралізує.

— Ти *знаєш* це закляття?

— О, ні, це чари найдавнішого леза, легально його можуть використовувати лише шляхетні й найдавніші роди...

Герміона затнулася й поглянула на Гаррі, чи, радше, на сірий каптур Гаррі.

— Ну, — пролунав голос Гаррі, — гадаю, тоді я можу знешкодити решту Полку Сонечко самостійно.

Вона не бачила його обличчя, та, судячи з голосу, він усміхався.

— Ти ухилився, коли Дафна відбила твоє закляття. Отже, хай що ти зробив, ти *не* невразливий. «Закляктус» може тебе дістати.

— Цікава гіпотеза, — сказав Гаррі з-за каптура. — Чи є у

твоєму війську хтось, хто може її перевірити?

— Я читала один раз про приголомшливий прокльон. Кілька місяців тому. Цікаво, чи зможу я правильно пригадати інструкції?

Вона направила паличку на Гаррі.

Запала недовга мовчанка, в якій було добре чути гучне дихання хлопця й дівчини, що молотили один одного світловими мечами.

— Звісно, — сказав Гаррі, направивши паличку на неї, — я можу просто використовувати Сомніум. На це треба значно менше зусиль.

Нові щити *Контего* виникли навпроти неї завдяки Дженні й Парваті, не встигнув Гаррі й завершити речення.

Кінчик палички Герміони почав трохи рухатися в повітрі — ромб у колі, ромб у колі, вона відтворила жест саме так, як пам'ятала його в книзі. Це буде непроста для неї справа, проте вона *мала* застосувати закляття правильно з першого разу, вона не могла марнувати сили на невдалі спроби.

— Знаєш, — сказала Герміона Грейнджер, — я розумію, що це насправді не твоя провина, та я вже починаю втомлюватися від того, як люди розмовляють про Хлопчика-Що-Вижив, ніби ти... ніби ти якийсь бог чи щось таке.

— У мене та ж проблема, — сказав Гаррі Поттер. — Сумно, що люди продовжують недооцінювати мене.

Її паличка повторювала ромб у колі знову й знову. Вона розуміла, що Гаррі відновлює сили, і вона практикувалася скільки могла перед своєю атакою.

— Мені починає здаватися, що тебе час спустити з неба на землю, генерале Хаос.

— Можливо, ти маєш рацію, — спокійно сказав Гаррі. Він почав пересувати ногами, вона впізнала танець дуелі. — На жаль, тепер ніщо не може мене перемогти, крім іншого Гаррі Поттера.

— Дозвольте прояснити, містере Поттер. *Я* спущу тебе з неба на землю.

— Ти і яке ще військо?

— Ти вважаєш себе дуже класним, так? — запитала Герміона.

— Ну, так. Так, вважаю. Хтось може назвати це пихою, проте я що, маю бути останньою людиною в Гогвортсі, що помітить, який я неймовірний?

Герміона підвела лівицю в повітря й стисла кулак.

Це було сигналом. Вісім призначених заздалегідь солдатів її війська направили на неї палички й тихо застосовували «Вінгардіум Левіоза».

Це вони також практикували, коли Герміоні набридло переконувати своїх солдатів і, за пропозицією Ентоні, вона спробувала стати генералом Сонечка, що, *видавалося*, може перемогти невразливих ворогів.

— Ти вдаєш з себе супермена, — сказала Герміона. Вона підвела кулак вище, і вісім солдатів здійняли її в повітря. — *Ну, ось супер-Герміона!*

Вона вказала рукою вперед, і швидко полетіла в напрямку Гаррі. Вона жалкувала лише, що не може бачити його лиця. Її паличка намалювала в повітрі ромб у колі, і Герміона використала всю магію, що могла. Відчуття було, ніби вона торкнулася дроту зі струмом, коли надто могутнє закляття полилося нею після того, як вона викрикнула «*Заклятус!*».

З її палички виникла бездоганна червона блискавка.

Гаррі ухилився.

А тоді, адже вони не практикували були цього у вузьких коридорах, вона вдарилася об стіну.

— *Сомніум!* — верещав Драко, і лише за кілька секунд набрав сили, щоб повторити, — *СОМНІУМ, ЩОБ ТОБІ ПОВИЛАЗИЛО!*

Він *знав*, що вже не один раз влучив у Теодора — хлопець навіть не намагався ухилитися, та нащадок Нотів лише посміхнувся зі злобою, що була гідна його батька, та направив свою паличку...

Драко вдалося відстрибнути вбік саме коли Теодор вимовив «*Сомніум!*», та Драко вибивався з сил, він не міг витримати це довго — Теодор навіть не ухилився, а Драко мав весь час рухатися, це було *божевілля*.

Він вже мав достатньо сили, щоб знову вистрілити, проте...

Дурість — це робити те ж саме й очікувати на інший результат, казав був Гаррі, а це було якоюсь ідеєю *Гаррі*, проте це вже не могли бути маглівські артефакти, але Драко не міг вигадати, що це *могло* бути. Він мав би вигадувати гіпотези та методи їх перевірити, проте він був надто зосереджений на несамовитому ухиланні, а Теодор реготав та вистрелив у нього черговим прокльоном сну. Цього разу Драко відчув заніміння у лівому боці після спроби вивернутися. У нього ледь-ледь не влучили, і нарешті Драко більше не міг цього стерпіти, він не марнував часу на вигадування теорії для перевірки, чи на роздуми чому, він просто...

— *Лумінос!* — крикнув Драко, і Теодор засвітився червоним світлом, — *Дулак!* — і світло знову зникло (отже на Теодора *впливала* магія), — *Експеліармус!* — і чарівна паличка Теодора вилетіла з його рук (як тепер усвідомив Драко, це в будь-якому разі було корисним заклинанням), проте Теодор побіг до Драко, з розпростертими руками, щоб схопити Драко, а той закричав, — *Фліпендо!* — і ноги хлопця раптом задерлися догори...

...і коли спина Теодора вдарилися об підлогу, звук падін-

ня був на диво гучним та *металевим*.

У Драко пливло перед очима через швидко послідовне застосування чотирьох заклять, та Теодор вже підводився, тож не було часу оформлювати думки в слова, Драко впорався вимовити лише «*Сомніум!*», та цього разу він цілився в обличчя Теодора, а не в груди.

Теодор ухилився (він *ухилився!*), і хлопець закричав:

— *Код сім на Мелфоя!*

— *Призматіс!* — почув Драко крик Падми, і раптом перед Драко замерехтіла стіна-веселка за мить до того, як чотири хаосити вигукнули «*Сомніум!*»

Запанувала тиша, доки всі дивилися на величезну призматичну сферу, що захищала рештки Армії Драконів.

Через п'яте закляття Драко довелося опуститися на коліна й руки, та він підвів погляд та впорався сказати, якомога чіткіше:

— Якщо прокльон сну... не працює... цільтесь в обличчя... Гадаю, лейтенанти носять металеві сорочки.

— Ви вже втратили забагато солдатів, — гучно сказав Фініган по той бік бар'єра, — ми все одно вас переможемо, — а тоді грифіндорець злобно засміявся.

В нього злий сміх виходив майже так само добре, як у Гаррі Поттера, і інші легіонери хаосу невдовзі долучилися до цього сміху.

Драко краєм ока бачив, що Грегорі та Вінсент лежать непритомні. Падма досі підтримувала призматичну сферу — Драко ще не бачив, щоб вона створювала таку велику. Але й вона важко дихала, піт було ясно видно, — вона бігла, щоб стати в правильному місці. Рейвенкловка була сильною відьмою, проте не *атлетичною*.

Він дуже сподівався, що генерал Грейнджер швидко сюди прийде й вдарить Хаос з тилу. Генерала Поттера й Невіла з Хаосу не було, і Драко здогадувався, де вони. Проте два сол-

дати не могли затримати Полк Сонечко надовго самотійно, правда ж?

Герміона знала, що нечесно так думати — Дафна зробила все, що могла, проте їй все одно хотілося, щоб дівчина протрималася довше.

В польоті вона почула, як за спиною Невіл сказав «*Лаган!*», далі почула, як призматична стіна розкололася і відчайдушний вереск «*Сомніум!*» від Анни, за кілька секунд Невіл спокійно сказав «Сомніум», і об підлогу гупнуло тіло чергового її солдата.

І сила, що тримала її в повітрі, зменшилася ще більше, Герміона й раніше відчувала, що чари польоту ледве тримають її, та тепер вже їх було просто недостатньо.

Політ зупинився, й вона почала повільно падати. Їй варто було б просто наказати солдатам *кинути* її, та вона була надто зла, спантеличена й недостатньо швидко думала. Вона досі намагалася зібрати сили на останній приголомшливий прокльон, отже вона не могла навіть ухилитися, коли Гаррі направив на неї паличку й сказав «*Сомніум*». Це було останнє слово, що Герміона Грейнджер почула в цій битві.

Розділ 68. Пошук себе, ч. 3

Герміона зараз не здавалася собі доброю чи хорошою — всередині вирувала злість, і вона навіть подумала, чи не схоже це на темряву Гаррі (хоча напевно й поряд не стояло), і вона не мала б почуватися так через дурну неважливу гру, проте...

Все її військо. Двоє солдатів перемогли все її військо. Ось що їй розповіли, коли вона прокинулася.

Це вже було трохи занадто.

— Ну, — почав професор Квірел. Зблизька професор захисту здавався не таким здоровим, як коли вона була в його офісі востаннє. Його шкіра була блідішою, сам він рухався повільніше. Суворий вираз обличчя й пронизливий погляд не змінилися. Він барабанив пальцями по столу. — Підозрюю, що з вас трьох лише містер Мелфой здогадався, чому я вас викликав.

— Через щось пов'язане зі шляхетними й найдавнішими родами? — спитав Гаррі поряд з нею, його голос був спантеличеним. — Я ж не порушив якийсь божевільний закон, коли вистрелив у Дафну?

— Не зовсім, — вкрай іронічно заперечив чоловік. — Оскільки міс Грінграс не застосувала правильні дуельні формулювання, вона не в праві вимагати, щоб вас позбавили імені роду. Втім, звісно, я б не дозволив відбутися офіційній дуелі. Війни не поважають такі правила, — професор захисту нахилився вперед та спер підборіддя на руках, ніби навіть сидіти рівно для нього було надто важко. Та погляд його був уважним та небезпечним. — Генерале Мелфой,

чому я вас сюди покликав?

— Бій між генералом Поттером та нами двома більше не є спортивним, — тихо сказав Драко Мелфой.

— *Що?* — випалила Герміона. — Ми майже *перемогли* їх, якби Дафна не знепритомніла...

— Міс Грінграс не знепритомніла через магічне виснаження, — сухо сказав професор Квірел. — Містер Поттер вистрілив їй у спину прокльоном сну, доки решта ваших солдатів зосередили увагу на тому, як їхня генералка врзалася в стіну. Та все одно вітаю, міс Грейнджер, з тим, що ви *майже* здолали двох легіонерів хаосу за допомогою лише двадцяти чотирьох солдатів Сонечка.

Її щоки горіли.

— Це... це просто... якби я тільки здогадалася, що він був в обладунках...

Професор Квірел поглянув на неї поверх складених пальців.

— Звісно, були способи, якими ви *могли б* виграти, міс Грейнджер. Вони завжди є, у кожній програній битві. Світ навколо нас сповнено можливостями, просто утрамбовано можливостями, що їх звичайні люди ігнорують, бо інакше їм доведеться вийти за звичні думки. У кожній битві тисячі кісток гафелпафців чекають, доки їх не перетворять на списи. Якби вам спало на думку просто застосувати масовий «Фініте Інкантатем», ви б розвіяли чари з кольчуги містера Поттера та з усього його одягу, крім його білизни. Що наводить мене на думку, що містер Поттер не до кінця усвідомлював, наскільки він вразливий. Чи ви могли б просто наказати своїм солдатам гуртом напасти на містера Поттера й містера Лонгботома фізично й відібрати палички з їхніх рук. Я б не назвав реакцію містера Мелфоя *цілком розумною*, проте він принаймні не цілковито проігнорував тисячу альтернативних варіантів, — він сардонічно посміхнувся. — А от ви, міс

Грейнджер, собі на біду пам'ятали, як застосувати приголомшливий прокльон, і проігнорували десятки легших заклять, що безсумнівно зберігаються у вашій чудовій пам'яті та могли бути ефективнішими. Ви прикували всі надії вашого війська до себе, і коли ви впали, вони зневірилися. Після цього вони продовжили застосовувати свої марні прокльони сну, бо так їх натренували битися, і вони не змогли щось змінити, на відміну від містера Мелфоя. Я не здатен до кінця збагнути, що відбувається в голові у людини, коли вона повторює дії, що призводять до невдачі, знову й знову, та видається, що думка спробувати щось інше — неймовірно рідкісна. Тож Полк «Сонечко» знищили два солдати.

Професор захисту безжально всміхнувся.

— Це дещо нагадує те, — продовжив він, — як п'ятдесят смертежерів захопили всю чаклунську Британію, а також те, як наше вкрай улюблене міністерство продовжує керувати.

Професор захисту зітхнув.

— *Хай там як*, міс Грейнджер, це не перша така ваша поразка. У минулій битві ви об'єднали сили з містером Мелфоем, і все ж таки ледь не програли — вам разом з містером Мелфоем довелося лізти за містером Поттером на дах. Легіон Хаосу двічі поспіль продемонстрував, що його військова сила не менша, ніж у ваших двох військ разом. Це не залишає мені вибору. Генерале Поттер, ви виберете вісім солдатів з вашого війська, включно з принаймні одним лейтенантом Хаосу, і їх розподілять між Армією Драконів та Полком «Сонечко»...

— *Що?* — знову не стрималася Герміона.

Вона поглянула на двох інших генералів. Гаррі видавався не менш шокованим, ніж вона, а Драко Мелфой виказував лише сумну згоду.

— Генерал Поттер сильніший за вас обох разом, — спокійно й чітко сказав професор Квірел. — Ваше змагання заверрене, він переміг, час змінити баланс трьох військ, щоб поста-

вити перед ним новий виклик.

— *Професоре Квірел!* — сказав Гаррі. — Я не...

— Це моє рішення, я ухвалив його, як професор бойової магії Гоґвортсу, школи чарів і чаклунства, це рішення не підлягає обговоренню.

Слова досі були чіткими, та від погляду професора Квірела в Герміони холола кров, хоч він був направлений на Гаррі, а не на неї.

— І мені видається *підозрілим*, містере Поттер, що коли ви забажали ізолювати міс Ґрейнджер та містера Мелфоя і змусити їх переслідувати вас на даху, вам вдалося позбутися рівно стільки їхніх об'єднаних солдатів, скільки ви забажали. І справді, успіхів такого рівня я *очікував* від вас з початку цього року, і мене *роздратувало* відкриття, що ви просто стримували сили на моїх заняттях весь цей час! Я бачив, на що ви справді здатні, містере Поттер. Ви вже значно вищі за той рівень, на якому містер Мелфой чи міс Ґрейнджер можуть боротися з вами на рівних, і вам не буде дозволено вдавати, ніби це не так. Ось що я вам скажу, як ваш професор, містере Поттер: щоб досягти свого справжнього потенціалу, ви маєте використовувати здібності на повну і не стримувати сили з *жодних* причин — зокрема, через дитячі хвилювання щодо того, що можуть подумати ваші друзі!

Вона пішла з кабінету професора захисту зі збільшеною кількістю солдатів, зменшеною гідністю та відчуттям, ніби вона жалюгідна дрібна комаха, що її щойно розчавили, і дуже-дуже старалася не заплакати.

— Я *не* стримував сили! — скрикнув Гаррі, щойно вони завернули за перший ріг після кабінету професора Квірела —

щойно дерев'яні двері заховалися за кам'яними стінами. — Я не вдавав нічого, я ніколи не *віддавав* перемогу жодному з вас!

Вона не відповіла — не мала сил відповісти, вона розклеїться, якщо спробує сказати бодай слово.

— Справді? — запитав Драко Мелфой. Генерал Драконів досі мав цей сумно-покірний вигляд. — Бо знаєш, Квірел має рацію, це *підозріло*, що ти зміг перемогти майже всіх в обох наших військах, щойно захотів, щоб ми переслідували тебе на даху. І чи не казав ти тоді, Поттере, щось про те, що ми маємо тебе перемогти, коли ти боротимешся по-справжньому?

Пекуче відчуття наближалось до її горла, і коли воно дійде до її очей, вона розридається, і після цього для них двох вона стане просто маленькою дівчинкою-плаксою.

— Тоді... — швидко почав Гаррі. Вона на нього не дивилася, та судячи зі звуку, він обернувся до неї. — Тоді я... я дуже старався тоді, була важлива причина, я *мав* це зробити, тож я використав купу трюків, які я притримував... і...

Вона завжди викладалася на повну, щоразу.

— ...і я, я не звертаюся до тієї частини себе, що її я зазвичай не використовую для чогось на кшталт заняття із захисту...

Отже, якщо вона колись наблизиться до перемоги над Гаррі, коли це *справді* буде важливо, він просто зануриться у свою темну сторону й знищить її, ось і все?

...звісно так. Вона не могла навіть *дивитися в очі* Гаррі, коли він був страшним, як їй могло навіть спасти на гадку, що вона може його перемогти по-справжньому?

Вони підійшли до розвилки в коридорі, Гаррі Поттер і Драко Мелфой пішли ліворуч до сходів на другий поверх, а вона натомість пішла праворуч, хоча навіть не знала, куди веде цей прохід, та наразі вона була не проти заблукати в замку.

— Перепрощую, Драко, — пролунав голос Гаррі, і вона почула, як до неї наближаються кроки.

— Облиш мене в спокої, — вичавила вона.

Вийшло доволі грубо, та їй довелося стулити щелепи й губи разом, і навіть затримати дихання, щоб усе не полилося з неї.

Хлопець продовжив наближатися, і оббіг її, щоб стати перед нею, бо він був дурний — ось чому, і Гаррі відчайдушно прошепотів високим голосом:

— Я не тікав, коли *ти* перемагала мене на всіх заняттях, крім їзди на мітлах!

Він не розумів, він ніколи не зрозуміє, Гаррі Поттер ніколи не зрозуміє, бо хай яке змагання він програє, він все одно залишиться Хлопчиком-Що-Вижив. Якщо ти був Гаррі Поттером, і Герміона Грейнджер тебе перемагала, це означало, що всі очікують, що ти приймеш виклик і переможеш. А якщо ти була Герміоною Грейнджер, і Гаррі Поттер перемагав тебе, це означало, що ти просто ніхто.

— Це нечесно, — сказала вона. Її голос тремтів, та вона ще не плакала, ще ні, — я не маю боротися з твоєю темною стороною, я просто... мені лише... — *мені лише дванадцять* подумала вона.

— Я використовував свою темну сторону лише *одного* разу і тоді... я *мусив* це зробити!

— Тож сьогодні ти переміг *все моє* військо як просто Гаррі?

Вона досі не почала плакати, і їй було цікаво, яке в неї зараз було обличчя: вона здавалася злою Герміоною чи сумною.

— Я... — почав Гаррі. Він трохи стишив голос: — я не... насправді *не очікував*, що виграю цього разу. Знаю, я казав, що я невразливий, та це я просто залякував вас, насправді я гадав, що просто сповільню вас трохи...

Вона знову почала йти, пройшла повз нього, і коли вона проминала Гаррі, його обличчя напружилося, ніби це він збирався плакати.

— Невже професор Квірел має рацію? — пролунав палкий високий шепіт за її спиною. — Якщо ти мій друг, невже я завжди боятимуся зробити щось краще, бо знатиму, що це засмутить тебе? Так нечесно, Герміоно!

Вона набрала повітря, затримала дихання й побігла. Її ноги тупотіли з максимальною швидкістю, вона бігла так хутко, як тільки могла наважитися зі сльозами в очах. Тікала, щоб ніхто не почув її, і цього разу Гаррі за нею не пішов.

Мінерва перевіряла пергаменти з трансфігурації на понеділок. Щойно вона поставила мінус двісті балів на пергаменті п'ятикласника за помилку, що могла б когось убити. Впродовж першого свого року на посаді професора вона обурювалася щодо нерозсудливості старших учнів, та тепер вона змирилася. Деякі люди не лише ніколи не навчалися, вони ніколи навіть не помічали, що безнадійні, вони залишалися радісними й палко прагли вчитися, дуже старатися. Дехто з них вірив, коли вона казала їм перед випуском з Гогвортсу, що вони *ніколи* не мають робити нічого оригінального, щоб вони не вдавалися до вільної трансфігурації, та використовували це мистецтво лише за допомогою давно випробуваних чарів. А дехто... не вірив.

Вона саме намагалася збагнути особливо заплутану відповідь, коли стукіт у двері розірвав хід її думок. Це були не її години приймання, та на посаді виховательки гуртожитку Грифіндор вона дуже швидко зрозуміла, що не варто одразу засуджувати людей. Завжди можна зняти очки гуртожитку

пізніше.

— Заходьте, — сказала вона сухим голосом.

Дівчинка, що зайшла до її офісу, явно плакала була, а потім вмивала обличчя в сподіванні приховати це...

— Міс Грейнджер! — вигукнула професорка Макґонегел. Лише за кілька секунд вона впізнала це обличчя з червоними очима й напухлими щоками. — Що сталося?

— Професорко, — сказала дівчинка тремтячим голосом, — ви казали, що як мене щось хвилюватиме чи мені буде незручно з будь-яких причин, я маю одразу до вас прийти...

— Так, — сказала професорка Макґонегел, — то що ж *сталося?*

Дівчина почала пояснювати...

Герміона нерухомо стояла на сходах, що крутилися навколо, — спіраль, що оберталася, не могла її нікуди довести, але натомість постійно пересувала її *вгору*. Герміоні здалося, що це дуже скидалося на чаклунство нескінченних сходів, що його винайшов у 1733 чарівник Арам Сабеті — він жив на вершині Евересту, коли ще жоден маґл не піднявся на неї. Тільки це було неможливо, бо Гогвортс був значно старший — можливо, чаклунство винайшли *заново?*

Вона мала б злякатися, мала б нервувати через другу зустріч із директором.

Насправді вона й *була* перелякана й знервована щодо своєї другої зустрічі з директором.

Проте Герміона Грейнджер багато про що розмірковувала була — вже після того, як несила було продовжити біг анітрохи далі, коли сповзла вздовж стіни й видавалося, ніби її легені зайнялися вогнем — після цього вона багато всього

обміркувала.

Хай вона й програла Гаррі Поттерові, вона ніколи в житті не програє Драко Мелфою. Це було цілковито, *абсолютно* неприйнятно, а професор Квірел вихваляв генерала Мелфоя за те, що той не проігнорував тисячу альтернативних варіантів. Тож коли Герміона вилила всі сльози, вона згадала чотирнадцять інших заклять, які *варто* було б використати проти Гаррі й Невіла, а тоді почала думати, а чи не скоює раптом вона таку ж помилку щодо інших речей. Саме через це вона постукала у двері професорки Макґонегел: вона не просила допомоги, наразі Герміона не мала планів, з *якими* хтось міг би допомогти, — вона просто вирішила розповісти про все професорці Макґонегел, адже їй здалося, що це скидається на одну з тисяч альтернатив, про які заливався професор Квірел.

Тож вона розповіла професорці Макґонегел про те, як змінився Гаррі Поттер після дня, коли на його плечі був фенікс, про те, як всі починали сприймати її як додаток до Гаррі, і як їй здавалося, що Гаррі віддаляється дедалі сильніше від усіх інших однокласників, і як він подеколи ходить похмурий, ніби щось втратив, і *вона вже не знає, що робити*.

А професорка Макґонегел сказала їй, що варто проконсультуватися з директором.

І Герміона була стурбована, проте тоді їй спало на думку, що *Гаррі Поттер* не злякався б директора. Гаррі Поттер би стрімголов пішов далі, хай що він старався зробити. Можливо (подумала тоді вона) варто *спробувати* бути такою: *не боятися*, просто зробити щось, і подивитися, що з цього вийде. Все одно гірше вже бути не могло.

Оберти нескінченних сходів спинилися.

Величезні дубові двері з мідним дверним молотком у формі грифона розчинилися перед ними, хоч ніхто їх і не торкнувся.

За чорним дубовим столом з десятками шухляд з усіх боків сидів на своєму троні срібнобородий директор Гогвортсу, Албус Персіваль Вулфрик Браян Дамблдор, у чії злегка мерехтливі очі Герміона дивилася приблизно три секунди, доки решта речей у кімнаті не відвернули увагу.

За деякий час — вона не знала, який саме, бо намагалася полічити предмети в кімнаті втретє, і *все одно* не могла отримати однакове число, хоча її пам'ять наполягала, що всі речі залишалися на своїх місцях...

Директор прочистив горло й сказав:

— Міс Грейнджер?

Герміона крутнула головою, її щоки трохи почервоніли. Проте, видавалося, Дамблдор зовсім не був роздратованим — лише незворушним, а також мав допитливий погляд у лагідних, напівприкритих окулярами очах.

— Герміоно, — сказала професорка Макґонегел з теплою в голосі, її рука підбадьорливо лежала на плечі Герміони, — будь ласка, розкажи директорові те, що розповіла мені про Гаррі.

Герміона почала розповідь. Всупереч нещодавньому рішенню, її голос трохи тремтів через знервованість, коли вона описувала, як Гаррі змінився протягом останніх кількох тижнів, відколи Фоукс був на його плечі.

Коли вона замовкла, запала тиша, а потім директор зітхнув.

— Мені шкода, Герміоно Грейнджер, — сказав Дамблдор. Його сині очі посумнішали. — Це... неприємно, проте не можу сказати, що не очікував на це. Те, що ти бачиш, — тягар героя.

— *Героя?* — запитала Герміона.

Вона підвела погляд на професорку Макґонегел, і побачила, що обличчя професорки з трансфігурації напружилося, та її рука досі заспокійливо стискала плече Герміони.

— Так, — відповів Дамблдор. — Колись я сам був героєм — перед тим, як стати таємничим старим чарівником, у дні, коли я протистояв Гріндельвальдові. Ти ж читала книжки з історії, міс Грейнджер?

Герміона кивнула.

— Ну, — продовжив Дамблдор, — ось що мають робити герої, міс Грейнджер. У них є свої задачі, і вони мають ставати сильними, щоб виконувати ці завдання, і саме це відбувається зараз із Гаррі. Якщо можливо щось зробити, щоб полегшити цей шлях, то *ти* це зробиш, не я. Бо я не друг Гаррі, хай як це прикро, а лише його таємничий старий чарівник.

— Я... Я не впевнена... Що досі хочу бути... — вона не завершила речення, бо слова видавалися надто жахливими, щоб вимовити їх вголос.

Дамблдор заплющив очі, а коли розплющив їх, то видавалося, ніби він трохи постарішав.

— Ніхто не зупинить тебе, міс Грейнджер, якщо ти вирішиш припинити бути другом Гаррі. Як це на нього вплине, ти, можливо, знаєш навіть ліпше за мене.

— Це... це *нечесно*, — сказала Герміона. Тепер її голос відчутно тремтів. — Я *мушу* бути другом Гаррі, бо в нього більше нікого немає. Це нечесно.

— Ніхто не здатен примусити тебе *бути другом*, міс Грейнджер, — сині очі дивилися просто крізь неї. — Почуття або є, або їх немає. Якщо вони є, ти можеш прийняти їх, чи відкинути. Ти *вже* друг Гаррі — і якщо ти вирішиш відкинути це, страшенно нашкодиш Гаррі, можливо, невідворотно. Та міс Грейнджер, що спонукає тебе до таких крайнощів?

Вона не могла добрати слів. Їй так і не вдалося дібрати доречних слів.

— Якщо занадто наблизитися до Гаррі... тебе ніби *засмоктує*, ніхто більше не бачить *тебе*, ти перетворюєшся на щось, що належить *йому*, усі вважають, ніби світ

обертається навколо нього і... — у неї не було слів.

Старий чарівник повільно кивнув.

— Ми й справді живемо в несправедливому світі, міс Грейнджер. Весь світ знає лише, що я переміг Гріндельвальда, і мало хто пам'ятає про Елізабет Бекет, що вона померла, щоб дати мені можливість це зробити. І все ж таки її пам'ятають. Гаррі Поттер — *справді* герой цієї п'єси, міс Грейнджер; світ *справді* обертається навколо нього. Йому судилося робити величні вчинки. Я передбачаю, що з часом Албуса Дамблдора пам'ятатимуть лише як таємничого старого чарівника Гаррі Поттера, а не через мої інші досягнення. Можливо, Герміону Грейнджер пам'ятатимуть як товаришку Гаррі Поттера, якщо ти будеш гідна. Не сумнівайся в моїх словах: ти ніколи не знайдеш більше слави сама, ніж у товаристві Гаррі Поттера.

Герміона різко похитала головою.

— Річ *не* у... — вона знала, що пояснити не вийде. — Річ не у *славі*, річ у тому, щоб не бути... не бути чимось, що належить іншому.

— Тож ти радше бажаєш бути героєм? — старий чарівник зітхнув. — Міс Грейнджер, я *був* героєм, і був лідером. І був би в тисячу разів щасливішим, якби я міг належати комусь на кшталт Гаррі Поттера. Комусь, кого зроблено з міцнішої речовини, ніж зроблено мене, комусь, хто міг би ухвалювати важкі рішення і водночас був би гідним вести мене. Колись мені здавалося, що я знав такого чоловіка, та я помилявся... Міс Грейнджер, ти *взагалі* не уявляєш, наскільки поцастило таким, як ти, порівняно з героями.

І знову вона відчула гіркоту в горлі, а також безпорадність. Вона не розуміла, навіщо професорка Макґонегел привела її сюди, якщо директор не збирається допомагати. Та судячи з виразу обличчя професорки Макґонегел, вона й сама вже не була певна, що варто було сюди приходити.

— Я не хочу бути героєм, — сказала Герміона Грейнджер, — я не хочу бути товаришем героя, я хочу просто бути *собою*.

(За кілька секунд їй спало на думку, що можливо вона *хотіла* стати героєм, та вирішила вже не змінювати своїх слів.)

— О, — сказав старий чарівник. — Це висока планка, міс Грейнджер.

Дамблдор підвівся зі свого трону, вийшов з-за стола й вказав на символ на стіні, що був таким поширеним, що Герміона його навіть не зафіксувала при огляді кімнати, — на побляклий щит з геральдиком Гогвортсу: левом та змією, борсуком та круком, а також гравійованими латинськими словами, яких вона ніколи не розуміла. А тоді, коли вона збагнула, де цей щит висить і яким старим він здавався, їй раптом спало на думку, що це може бути *оригінал*.

— Гафелпафець сказав би, — продовжив Дамблдор, стукнувши пальцем об побляклого борсука, через що Герміона здригнулася від блюзнірства (якщо, звісно, це *справді* оригінал), — що людям не вдається стати собою, бо вони надто ледащі й не виконують потрібної для цього праці. Рейвенкловець, — він торкнувся крука, — повторив би слова, що їх мудрі вважають старішими за Сократа, *пізнай себе*, і сказав би, що люди не стають тими, ким мають, через невігластво й бездумність. А Салазар Слизерин, — Дамблдор спохмурнів, коли його палець торкнувся побляклої змії, — ну, він сказав би, що ми стаємо тими, ким маємо бути, йдучи за своїми бажаннями, хай куди вони нас приведуть. Можливо, він сказав би, що люди не стають собою, бо відмовляються робити все потрібне, щоб досягти своєї мети. Та можна помітити, що майже всі темні чарівники з Гогвортсу були слизеринцями. Чи стали вони тими, ким мали бути? Навряд, — палець Дамблдора торкнувся лева, і директор обернувся до неї. — Скажи мені, міс Грейнджер, що сказав би Грифіндор? Не сумніваюся, Сартувальний Капелюх пропонував тобі цей

гуртожиток.

Це здавалося простим питанням.

— Грифіндорець сказав би, що люди не стають тими, ким мають стати, бо вони бояться.

— Більшість людей *бояться*, міс Грейнджер, — сказав старий чарівник. — Вони проживають все життя за ґратами зі страху, що знищує все, чого вони могли б досягти, все, чим вони могли б стати. Страх сказати чи зробити щось не так, страх втратити якесь майно, страх смерти, і понад усе страх того, що інші люди можуть про них подумати. Такий страх — найжахливіший, міс Грейнджер, і страшенно важливо, щоб ти це знала. Та Годрик Грифіндор відповів би не так. Люди стають тими, ким мають стати, міс Грейнджер, коли вчиняють правильно, — голос старого чарівника був лагідним. — Тож скажи мені, міс Грейнджер, що видається тобі *правильним* вибором? Адже саме *це* і визначає те, ким ти насправді є. І хай куди веде цей шлях, саме він веде до того, ким ти маєш стати.

Чималий час лунали лише звуки предметів, що їх не можна полічити.

Вона обмірковувала це, адже була рейвенкловою.

— Мені *не здається* правильним, — повільно сказала Герміона, — що хтось має ось так жити в тіні іншого...

— Багато що в цьому світі неправильно, — сказав старий чарівник, — питання в тому, що *тобі* правильно робити з цього приводу. Герміоно Грейнджер, я скажу дещо ясніше, ніж личить таємничим старим чарівникам, — прямо скажу, що ти нездатна *увявити*, наскільки кепсько все буде, якщо події навколо Гаррі Поттера розвиватимуться в неправильному напрямку. Якби ти тільки знала, тобі б навіть *на гадку не спало* облишити його похід.

— *Який* похід? — запитала Герміона. Її голос тремтів, бо було вкрай зрозуміло, якої відповіді бажав директор, а вона

не хотіла її надавати. — Що *сталося* з Гаррі того дня, чому Фокс був у нього на плечі?

— Він подорослішав, — сказав старий чарівник. Його очі за серпастими окулярами кілька разів кліпнули, на обличчі раптом стало видно зморшки. — Розумієш, міс Грейнджер, люди не дорослішають з часом, люди дорослішають, коли опиняються у дорослих обставинах. Ось що сталося з Гаррі Поттером тієї суботи. Йому розповіли... і ти нікому цього не повторюватимеш, звісно... йому розповіли, що він має з дедом битися. Не можу сказати з ким. Не можу сказати, чому. Та ось що з ним сталося, і ось чому йому потрібні його друзі.

Запала тиша.

— *Белатриса Блек?* — вигукнула Герміона. Навіть електричний дріт у вусі не шокував би її більше. — Ви змусите Гаррі битися з *Белатрисою Блек*?

— Ні, не з нею. Не можу сказати з ким та чому.

Вона ще трохи поміркувала про це.

— Як мені *не відставати* від Гаррі? Тобто, я не маю на увазі, що вирішила старатися не відставати, проте... якщо йому потрібні друзі, то ми ж можемо бути *рівними* друзями? Чи можу і я бути героєм?

— О, — старий чарівник усміхнувся. — Лише ти сама можеш це вирішити, міс Грейнджер.

— Та ви не збираєтеся допомагати мені так, як допомагаєте Гаррі.

Старий чарівник похитав головою.

— Я вкрай мало йому допомагав, міс Грейнджер. Якщо ж ти просиш про місію... — старий чарівник знову всміхнувся, та цього разу доволі сухо. — Міс Грейнджер, ти першокласниця Гоґвортсу. Не поспішай дорослішати. Для цього ще буде достатньо часу.

— Мені дванадцять. Гаррі — *одинадцять*.

— Гаррі Поттер — особливий. Як тобі чудово відомо, міс Грейнджер.

Його сині очі за серпастими окулярами раптом стали пронизливими, що нагадало їй про день дементора, коли голос Дамблдора в її голові сказав був, що знає про темну сторону Гаррі.

Герміона підвела руку й торкнулася руки професорки Макгонеґел, що весь цей час не полишала плеча Герміони.

— Будь ласка, я хотіла б піти, — сказала Герміона, і сама здивувалася, що її голос був рівним.

— Звісно, — сказала професорка Макгонеґел, і Герміона відчула, як рука на плечі лагідно розвертає її до дубових дверей.

— Чи вибрала ти вже свій шлях, Герміоно Грейнджер? — запитав з-за спини Албус Дамблдор, коли двері повільно розчахнулися, і вже було видно чаклунство нескінченних сходів.

Вона кивнула.

— І?

— Я, — сказала вона, та їй забило дихання. — Я... я...

Вона ковтнула слину.

— Я вчиню... правильно...

Нічого більше вона не сказала — не могла, а тоді нескінченні сходи почали обертатися знову.

Ані вона, ані професорка Макгонеґел не вимовили жодного слова по дорозі вниз.

Коли гаргуйль з рідкого каменю відступив з їхнього шляху, і вони вдвох вийшли в коридори Гогвортсу, професорка Макгонеґел нарешті прошепотіла:

— Мені неймовірно прикро, міс Грейнджер. Я не очікувала, що директор таке вам казатиме. Гадаю, він справді забув, як це — бути дитиною.

Герміона поглянула на неї й побачила, що професорка Макґонегел, видавалося, *сама* ледь не плакала... ну не зовсім, та її лице було схожим чином напружене.

— Якщо я теж хочу бути героєм, — сказала Герміона, — якщо я вирішу теж бути героєм, чи можете *ви* чимось допомогти?

Професорка Макґонегел різко похитала головою та сказала:

— Міс Грейнджер, не думаю, що директор помиляється у цьому. Вам *дванадцять*.

— Гаразд, — тільки й сказала Герміона.

Вони пройшли ще трохи далі.

— Перепрошую, — сказала Герміона, — ви не проти, якщо я піду до рейвенкловської вежі сама? Вибачте, ви не винні, просто мені зараз хочеться побути на самоті.

— Звісно, міс Грейнджер, — сказала професорка Макґонегел дещо сипло.

Тоді Герміона почула, як кроки професорки спинилися, а потім та пішла в іншому напрямку.

Герміона Грейнджер пішла.

Вона піднялася на марш сходів, потім ще на один, і їй не йшло з голови питання: хто в Гогвортсі може дати їй можливість стати героєм. Професор Флитвік скаже те ж саме, що й професорка Макґонегел, та навіть якщо не скаже, він напевно не зможе допомогти. Герміона не знала, хто *зможе* допомогти. Ну, професор Квірел може вигадати якийсь хитрий план, якщо вона використає достатньо балів Квірела, та вона відчувала, що просити його не варто — професор захисту не здатен допомогти комусь стати героєм, яким варто ставати, і сам він навіть не збагне різниці.

Вона майже дійшла до рейвенкловської вежі, коли побачила спалах золота.

Розділ 69. Пошук себе, ч. 4

Лише краєм ока Герміона Грейнджер побачила його — відблиск на відполірованому металі статуї на перехресті двох коридорів. Спалах золотого й червоного, ніби щось зайнялося вогнем. Лише на мить вона його побачила, а потім він зникнув.

Вона спантеличено зупинилася і *ледь* не пішла собі, та щось знайоме було в цьому мінливому сяйві...

Герміона підійшла до статуї, зазирнула за ріг — туди, де могло бути джерело цього палкого світла...

Вона почула тихий — ніби здалеку — крик, поклик.

Герміона почала бігти.

Вона бігла довгий час. На кожному розгалуженні вона зупинялася, відсапувалася, скільки могла, а тоді бачила спалах вогню з якогось напрямку, чи чула далекий поклик. Якби не її тренування у військах, вона б уже давно впала від втоми через такий біг.

Вона жодного разу не бачила фенікса.

А тоді вона прибігла до хрестоподібного перехрестя, і не було *нічого*, жодного знаку. Вона чекала довгі секунди, та не чула крику, не бачила вогню. Її саме почало бентежити, а чи не примарилося їй це все, коли вона почула, як скрикнула *людина*.

Коли прудкі ноги принесли її за ріг, її розум миттю сприйняв усю сцену: три величезні хлопці в мантиях із зеленим оздобленням вже почали обертатися до неї, а один нижчий хлопець у жовтому висів у повітрі, ніби невидима рука тримала його у півметрі над підлогою.

Генерал Сонечка не розмірковувала ані секунди — людям, що зупиняються поміркувати, не вдаються раптові напади.

Паличка з'явилася в її руці, пальці зігнулися, а губи вимовили «Сомніум!», і найбільший хуліган опинився на підлозі, а гафелпафець впав з повітря з гупанням. Інші два хулігани намагалися направити на неї палички, вона знову сказала «Сомніум!», і черговий великий хлопець опустився на коліна — вона знешкодила того, хто швидше наставив на неї паличку.

На жаль, два прокльони сну поспіль важко давалися навіть їй, і вона не змогла вистрелити втретє перед тим, як...

Останній цькувальник вигукнув «Протеро!», і навколо нього замерехтіло сине сяйво.

Двадцять чотири години тому Герміона б запанікувала — це були справжні чари щита, і вони дозволять хлопцю насилати на неї закляття, і водночас тримати його під захистом.

Та тепер вона...

— *Заклятус!* — крикнув хуліган.

Багряна блискавка полетіла до неї. Вона була жахливо яскрава — значно сильніша за всі прокльони, що з'явилися з палички Гаррі.

Герміона трохи відхилилася ліворуч, і закляття не влучило, бо в *точності* цькувальник сильно поступався Гаррі. Тоді їй спало на думку, що, мабуть, цькувальники й війська професора Квірела були несумісні.

— *Заклятус!* — знову крикнув хлопець. — *Експеліармус! Заклятус!*

Хай там як, вона *щойно* цілу годину міркувала була, які *інші* закляття варто було використати проти Гаррі й Невіла...

— *Желюйс!* — крикнув хуліган — це був прокльон з широким променем, без видимої лінії, від якої можна було б

спробувати ухилитися.

Майже одразу вона відчула, що її не тримають ноги. А тоді хлопець зло викрикнув «*Заклятус!*» і виникла навіть яскравіша багряна блискавка.

Герміона ухилилася — навмисно впала, і тоді вона вже відновила достатньо сил для наступного заклинання, а саме...

— *Гліссео*, — сказала Герміона, направивши це слово на підлогу.

— Уф, — вимовив цькувальник, коли ноги вислизнули з підлоги, і він *насправді впустив паличку*.

Щит «Протеґо» зникнув.

— *Сомніум*, — сказала Герміона.

Вона досі відсапуватися, навіть коли підповзла до гафелпафця, що вже присів, стогнав та тер руками те місце на голові, на яке прийшовся удар падіння. Герміона збагнула, що якби він був маґлом, то зламав би собі шию. Варто було задалегідь про це подумати.

— Ох, — вимовив хлопець.

Його її назвали б довгими, якби він був дівчиною. Його очі були звичайного карого кольору, що чомусь здавався дуже доречним для гафелпафця. На обличчі не було видно сліз, проте він був блідим. Вона прикинула, що він чи то в третьому, чи то четвертому класі.

А тоді карі очі розширилися, коли він на ній сфокусувався.

— *Генералка Сонечко?*

— Ага. Це (*гучне дихання*) я.

Вона вирішила, що якщо цей гафелпафець скаже бодай слово про стосунки між нею та Гаррі Поттером, то йому не жити.

— Ого, — сказав гафелпафець. — Це було... ти просто... тоб-

то я бачив тебе на екранах перед Різдвом, але — ого! Не можу повірити, що ти це щойно зробила!

Запала мовчанка.

«Не можу повірити, що я це щойно зробила», подумала Герміона Грейнджер. Їй раптом трохи запаморочилося в голові, напевно, через все це бігання.

— Пере... (*гучне дихання*) ...прошую, чи не міг би ти (*гучне дихання*) розжелеїти мої ноги?

Хлопець кивнув, підвівся, дістав з мантиї паличку. Та Герміоні довелося виправити його рухи, доки він спромігся правильно виконати протипрокльон.

— Мене звати Майкл Гопкінс, — представився хлопець, коли Герміона підстрибнула на ноги. Він простягнув руку. — Чи для гафелпафців просто Майк. У Гафелпафі цього року жодного іншого Майка, уявляєш?

Вони потисли руки, і Майк сказав:

— Хай там як, дякую.

Герміона не очікувала такого припливу ейфорії — порятунок когось можна було без перебільшення назвати найприємнішим відчуттям за *все її життя*.

Вона поглянула на цькувальників.

Вони були дуже великими і, вона вирішила, їм було десь по п'ятнадцять років, і раптом вона зрозуміла, наскільки далеко просунулися ті учні, що підписалися на факультативні заняття професора Квірела відносно тих учнів, що їм роками викладали найгірші професори за всю історію професорства. Наприклад, вони навчилися *влучати* у ціль. А також не втрачати голову в бою — серед іншого розуміти, що варто застосувати *Інервацію* на своїх полеглих товаришах. Також деякі з висловів професора Квірела, наприклад, що у справжньому світі результат більшості битв визначався неочікуваною атакою, раптом набули для неї сенсу.

Вона досі намагалася відсапатися, і повернула погляд до

Майка.

— Можеш (*гучне дихання*) повірити, — сказала Герміона Грейнджер, — що п'ять хвилин тому (*важке дихання*) мені було важко вгадати, як стати (*важке дихання*) героєм?

Невже їй здавалося, що вона має отримати *дозвіл* від когось, що герої просто сиділи й чекали, доки хтось відправить їх у похід? Насправді все було дуже просто: треба йти туди, де коїться зло — це все, що потрібно, щоб стати героєм. Вона мала б і сама згадати, навіть без підказки фенікса, що погані речі інколи трапляються навіть тут, у Гогвортсі.

Тоді Герміона збентежено озирнулася на трьох старших хлопців, що непритомні лежали на підлозі, і раптом збагнула, що вони її *бачили*, вони можуть *знати* хто вона, вони можуть підкрастися до неї та захопити її *зненацька*, і... і вони можуть завдати їй справжньої шкоди...

Герміона спинила ці думки.

Вона згадала, як Гаррі Поттер став посеред *п'яти* слизеринських цькувальників першого ж дня занять, коли він ще навіть не знав, як користуватися паличкою.

Вона згадала слова директора про те, що люди дорослішають у дорослих обставинах, і що більшість людей живе за ґратами зі страху.

А тоді вона згадала слова професорки Макґонегел: «Вам *дванадцять*».

Герміона глибоко вдихнула один, два, три рази.

Вона спитала Майка, чи потрібно йому до кабінету мадам Помфрі, виявилось, що ні. Тоді вона дізналася в нього імена слизеринців — про всяк випадок.

А тоді Герміона Грейнджер пішла собі геть від купи непритомних хуліганів, і старанно зобразила усмішку на обличчі.

Вона знала, що напевно рано чи пізно зазнає шкоди. Та якщо занадто боятися за себе, щоб чинити правильно, то не-

можливо бути героєм — усе ось так просто. І якби зараз хтось поклав їй на голову Сортувальний Капелюх, він би *жодної миті* не вагався перед тим, як вигукнути «ГРИФІНДОР!»

Коли вона прийшла на обід, вона й далі це все обмірковувала. Ейфорія від порятунку когось досі не зникла, і вона починала непокоїтися, чи не зламалося, бува, щось у неї в мозку.

Коли вона підійшла до рейвенкловського стола, якась хвиля шепоту набрала силу. Спочатку вона подумала, що гафелпафський хлопець вже все розповів, а потім збагнула, що перешіптування, напевно, *не про це*.

Вона сіла навпроти Гаррі Поттера, що видавався *вкрай* знервованим. Напевно це було пов'язано з тим, що вона досі всміхалася.

— Ем... — тільки й вимовив Гаррі, доки вона накладала собі свіжі тости, масло, корицю, не взяла жодних фруктів та овочів, і набрала три шоколадних тістечка з горіхами. — Ем...

Вона залишила його в цьому стані, доки не налила собі склянку виноградного соку, а тоді запитала:

— У мене є питання, містере Поттер. Як гадаєш, чому людям не вдається стати собою?

— *Що?* — запитав Гаррі.

Вона поглянула на нього.

— Вдай, ніби нічого особливого не відбувається, і просто дай таку відповідь, яку ти дав би вчора.

— Ем... — сказав Гаррі, він здавався дуже спантеличеним та стурбованим. — Гадаю, ми *вже* є собою... я ж не якась неточна копія когось іншого. Та якщо спробувати відповісти за змістом питання, гадаю, люди не стають собою, бо всмокту-

ють усілякі божевільні речі з їхнього середовища, а тоді вивергають їх назад. Тобто, ну скільки людей грали б саме у квідич, якби самі винаходили цю гру? Чи якщо про маглівську Британію, скільки людей, що вважають себе лейбористами, консерваторами чи ліберальними демократами, вигадали б саме такий набір політичних вірувань, якби продумували все спочатку самостійно?

Герміона обміркувала це. Їй було цікаво, чи буде відповідь Гаррі ближче до слизеринської чи навіть грифіндорської, та це якось не вкладалося у список директора. Тоді Герміоні спало на думку, що на деякі питання може існувати більше поглядів, ніж чотири.

— Гаразд, — сказала Герміона, — інше питання. Як люди стають героями?

— *Героями?*

— Ага.

— Е... — почав Гаррі. Він нервово пиляв ножом та виделкою шматок стейка — розрізав його на дедалі дрібніші шматочки. — Гадаю, багато хто здатен на вчинки, коли світ направляє їх... наприклад, люди очікують, що ти це зробиш, чи для цього потрібні лише вміння, якими ти вже володієш, чи є хтось, хто наглядає за тобою й залагоджує твої помилки, й робить все, щоб ти виконав свою роль. Та зазвичай в таких випадках усе вже зроблено, розумієш, і немає потреби в героях. Тож, гадаю, ті, кого ми називаємо «героями», — рідкість через те, що вони мають все робити й вирішувати самостійно, а більшості людей таке не до вподоби. А чому ти питаєш? — виделка Гаррі наштрикнула три шматочки старанно перетертого стейка й понесла їх до його рота.

— О, я просто щойно паралізувала трьох старших слизеринських цькувальників та врятувала гафелпафця. Я збираюся стати героїнею.

Коли Гаррі припинив задихатися їжею (дехто з інших

рейвенкловців поряд досі кашляв), він спитав:

— *Що?*

Герміона розповіла, як усе було, і цим розпочала хвилю шепоту. (Хоча вона не згадувала про фенікса — це їй здавалося їхньою з феніксом особистою справою. Тепер, коли вона про це подумала, Герміоні здалося дивним, що фенікс прийшов до того, хто *хотів* стати героєм, бо це бажання видавалося дещо егоїстичним. Та напевно феніксам було байдуже, їх цікавило лише, що хтось хоче допомогти людям.)

Коли вона завершила розповідь, Гаррі лише витріщався на неї з іншого боку стола й не вимовив ані слова.

— Вибач, що я так поводитися раніше, — сказала Герміона й відпила виноградного соку зі склянки. — Я мала не забувати, що доки я тебе троцю на уроках чарів, не страшно, що в тебе ліпше виходить із захистом.

— *Благаю*, не зрозумій мене неправильно, — сказав Гаррі. Він тепер видавався надто дорослим, і суворим. — Та ти впевнена, що це справді те, ким *ти* маєш стати, а не, якщо відверто, ким маю стати я?

— Цілковито впевнена. Слухай, навіть моє ім'я пишеться майже як «героїня» — додати крапочку, прибрати «м», пом'якшити «н», поміняти «о» та «ї» — і готово. Ніколи не помічала цього раніше.

— Бути героєм — не самі веселощі та ігри. У справжніх дорослих героїв це не так, усе буде непросто.

— Я знаю.

— Це важко, боляче, і доведеться ухвалювати рішення в ситуаціях без хорошого рішення...

— Так, Гаррі, я теж читала ці книжки.

— Ні, ти не розумієш, навіть коли книжки попереджають тебе, *неможливо* зрозуміти, доки...

— Тебе це не зупиняє. Навіть трошки не зупиняє. Закла-

даюся, ти навіть не *розглянув* варіант не бути героєм через це. То чого ж ти гадаєш, що це зупинить мене?

Запала мовчанка.

Раптом величезна усмішка осяяла обличчя Гаррі — настільки ж яскрава й дитяча, наскільки дорослою щойно була похмурість, і все між ними знову стало гаразд.

— Якимось чином все це піде жахливо, неуяв­лєнно шкереберть, — сказав Гаррі, величезна усмішка не зникла. — Ти ж це знаєш, так?

— О так, я знаю, — сказала Герміона. Вона з'їла ще шматочок тосту. — До речі, Дамблдор відмовився бути моїм таємничим старим чарівником, куди треба написати, щоб мені видали іншого?

Наслідки:

— ...і професор Флитвік каже, що її наміри непохитні, — напружено сказала Мінерва, не відводячи погляду від старого срібнобородого чарівника, що був у цьому винен. Албус Дамблдор лише тихо сидів та слухав її із сумним розфокусованим поглядом. — Міс Грейнджер і бровою не повела, коли професор Флитвік погрожував перевести її до Грифіндору, вона лише сказала, що тоді забере з собою всі книжки. Герміона Грейнджер вирішила стати героїнею і не збирається змінювати свого рішення. Сумніваюся, що тобі б ліпше вдалося переконати її стати героєм, навіть якби ти *старався* це зробити...

Аж п'ять секунд потрібно було Мінерві, щоб усвідомити.

— *АЛБУСЕ!* — заверещала вона.

— Люба моя, — сказав старий чарівник, — коли ти вже зростив приблизно тринадцять героїв, починаєш розуміти,

що вони реагують на певні речі однаково. Наприклад, коли їм кажуть, що вони замолоді, чи що їм не судилося стати героєм, чи що бути героєм неприємно. А якщо ти справді хочеш перестрахуватися, варто сказати всі три. Хоча, — він злегка зітхнув, — не варто діяти *надто* очевидно, інакше твоя заступниця директора може тебе впіймати на гарячому.

— Албусе, — Мінерва вимовила навіть напруженішим тоном, — якщо вона постраждає, присягаюся, цього разу я...

— Вона б усе одно до цього прийшла з часом, — сказав Албус усе з тим сумним розфокусованим поглядом в очах. — Якщо хтось має стати героєм, він не слухатиме наших застережень, хай як ми старатимемося. І, враховуючи це, для Гаррі буде ліпше, якщо міс Грейнджер не надто від нього відставатиме.

Ніби нізвідки Албус дістав олов'яну коробочку й відкрив її — усередині були жовті цукерки. Їй так і не вдалося розпізнати, якою магією він для цього користувався.

— Лимонну цукерку? — запитав він.

— *Вона дванадцятирічна дівчинка, Албусе!*

Після наслідків:

Ледь видимі у вечірній темряві за вікнами у чорних водах плавали рибки. Коли вони підпливали ближче, їх освітлювало яскраве сяйво слизеринської вітальні, а коли вони відпливали далі, вони зникали у п'їтмі.

Дафна Грінграс сиділа на зручному чорному шкіряному дивані, голова її лежала на руках, і навколо неї виникали й зникали золотаво-жовті іскри світла.

Вона була готова до того, що її дражнитимуть через зако-

ханість у Невіла Лонгботома. Вона очікувала на купу зверхніх зауважень про гафелпафців. Вона вигадала цілі *снопи* дотепних відповідей по дорозі до підземель Слизерину.

Вона навіть трохи *хотіла*, щоб її дражнили за те, що їй подобається Невіл. Такі речі означали, що ти дорослішаєш і стаєш справжньою дівчиною.

Як виявилось, ніхто не второпав, що її виклик Невіла на найдавнішу дуель означав, що він їй подобався. Вона гадала була, що це має бути *очевидно*, та ж ні, нікому більше, видається, це навіть на гадку не спало.

Та прокльон влучає завжди звідки не очікуєш.

Вона мала б назватися просто Дафна Сонечка, як Невіл Хаосу. Або сонячна Дафна як сонячний Рон. Та *будь-що* було б ліпше за «Грінграс Сонечка».

Грінграс Сонечка.

Далі було Грінграс Сонечка та Блакитних Небес.

Тоді хтось додав «та Гір зі Сніговими вершечками, та Радісних Істот Лісу».

Наразі її називали «Сяйлива принцеса-єдиноріг зі шляхетного й найдавнішого роду Сяйко».

А якась шестикласниця наклала на неї прокльон сяяння. Дафна навіть не знала, що така річ як «прокльон сяяння» взагалі існує, «*Фініте Інкантатем*» не спрацював, вона попросила старших дівчат, яких вона раніше вважала друзями (та явно помилялася була), далі вона оголосила, що винному загрожує серйозний політичний скандал від її батька, і все одно Дафна Грінграс досі сиділа у слизеринській вітальні з головою у руках, яскраво сяяла та розмірковувала, як так сталося, що вона була єдиною нормальною людиною у Гогвортсі.

Уже завершилася вечора, а вони все *не давали їй спокою*, і якщо вони не зупиняться до завтрашнього ранку, вона переведеться до Дурмстренгу і стане наступною темною леді.

— Гей, усі! — драматично сказала Керроу, розмахуючи випуском *«Щоденного віщуна»*. — Ви вже чули новини? Чарверсуд щойно визнав «подивімося, на що ти здатен» законним викликом на бій, аж допоки той, хто викликає на бій, не приляже подрімати!

— Та як ти смієш ображати честь Сяйливої принцеси-единорога! — крикнула Трейсі. — Подивімося, на що ти здатен!

Тоді Трейсі лягла на своєму дивані й почала гучно хропіти.

Сяйлива голова Дафни опустилася глибше у її яскраві руки.

— Коли моя родина прийде до влади, я навію на вас усіх проти-являльні чари та переміщу за допомогою флу у море, — сказала вона, не звертаючись ні до кого конкретно. — Вас це влаштовує, так?

Тук-тук, тук-тук-тук, тук.

Дафна здивовано підвела погляд. Це був кодовий сигнал Сонечка...

— *Ім'я моє якийсь стукіт!* — заволав містер Гойл. — *Стукіт дверей!*

— *Подивімося, на що ти здатен, стукоте дверей!* — крикнув старший хлопець і розчахнув двері.

Мить усі спантеличено витріщалися.

— Я прийшла, щоб поговорити з міс Грінграс, — сказала генералка Сонечка, ніби вона старалася звучати впевненою. — Чи не міг би хтось...

Судячи з виразу обличчя Герміони, саме тоді вона помітила сяйливу Дафну.

І саме тоді Мілісент Булстроуд прибігла з нижніх кімнат і крикнула:

— Гей, усі, уявляєте, тепер *Грейнджер* взяла й побила Де-

рика та рештки його команди, і тато написав йому совою, що як той...

Тоді Мілісент побачила Герміону у дверях.

Далі запала дуже гучна мовчанка.

— Ем, — сказала Дафна. *Що?* сказав її мозок. — Ем, що ти тут робиш, генералко?

— Ну, — сказала Герміона Грейнджер із дивною усмішкою на обличчі, — я вирішила, що нечесно, коли таємничі старі чарівники комусь дають шанс стати героєм, а комусь — ні, а також почитала книжки з історії, і у них явно замало героїв-дівчат. Тож я подумала зайти й спитати, чи не хочеш ти стати героїнею, і чому ти так сяєш?

І знову запала тиша.

— Це, — сказала Дафна, — напевно *не найліпший* час для такого питання...

— *Я згодна!* — закричала Трейсі Девіс і зістрибнула з дивану.

Ось так народилася Спілка Сприяння Руху Англійських Героїнь-Чарівниць.

Розділ 70. Пошук себе, ч. 5

Навіть якщо ти три десятиліття була заступницею директора, а вчителькою з трансфігурації і того довше, тобі хіба зрідка доводилося бачити Албуса Дамблдора, заскоченого зненацька.

— ...Сьюзен Боунз, Лаванда Браун та Дафна Грінграс, — завершила перелік Мінерва. — Також маю зазначити, Албусе, що розповіді міс Грейнджер про гадану відсутність підтримки з твого боку — як це вона формулює, чекайте, «він сказав, я маю тішитися, що я — лише Робін свого Бетмена», — викликала значну *зацікавленість* серед старших дівчат. Декілька з них прийшли до мене і запитали, чи є правда у звинуваченнях міс Грейнджер, позаяк міс Грейнджер сказала, що я була присутня впродовж розмови.

Старий чарівник відкинувся на спинку свого величезного крісла, не відводячи від неї очей, втім, не пильних, а дещо розфокусованих під скельцями серпастих окулярів.

— Це поставило мене перед складним вибором, Албусе, — правила своє професорка Макгонегел. На її обличчі зберігався нейтральний вираз, вона докладала для цього зусилля. — Я знаю, що насправді ти не хотів, щоб дівчинка занепала духом, а радше навпаки. Та ви з Северусом так часто пояснювали були мені: щоб не видати таємницю, маєш поводитися так, як поводитися б людина й справді не втаємничена. Таким чином, мені лишалося тільки підтвердити точність переповідок міс Грейнджер, а також зобразити відповідний ступінь занепокоєння, з легкою додачею образи. Зрештою, якби я *не знала*, що ти зумисне маніпулював міс Грейнджер,

я була б доволі засмучена.

— Е-е... розумію, — повільно проказав старий чарівник. Він недбало порпався у срібній бороді, його руки робили стрімкі, короткі рухи.

— На щастя, — продовжувала професорка Макґонегел, — наразі лише професорки Сіністра і Вектор з усього викладацького складу надягли ці значки міс Ґрейнджер.

— Значки? — повторив старий чарівник.

Мінерва витягла маленький срібний диск з викарбуваними на ньому літерами С.С.Р.А.Г.Ч, виклала його Албусові на стіл та коротко постукала по ньому нігтем.

Голоси Герміони Ґрейнджер, Падми Патіл, Парваті Патіл, Лаванди Браун, Сьюзен Боунз, Анни Ебот, Дафні Ґрінґрас та Трейсі Девіс хором проскандували: «Скніти в башті — вибачайте, відьмам ви похід надайте!».

— Міс Ґрейнджер продає їх по два серпики за штуку, і каже, що наразі продала вже п'ятдесят. Гадаю, їх зачаклоує для неї Німфадора Тонкс, семикласниця з Гафелпафу. І, нарешті, на завершення звіту, — коротко додала Макґонегел, — наша вісімка новоспечених героїнь просить дозволу на проведення протесту перед входом у ваш кабінет.

— Я сподіваюся, — насупився Албус, — ти їм пояснила, що...

— Я їм пояснила, що у вівторок о сьомій вечора це буде цілком доречно, — сказала Мінерва. Вона забрала значок з директорського столу, обдарувала Албуса солоденькою усмішкою і попрямувала до дверей.

— Мінерво? — гукнув їй навздогін старий чарівник. — *Мінерво!*

Дубові двері щільно зачинилися за нею.

Поміж сірих кам'яних стін, що обмежували вестибюль перед входом у кабінет директора, було не надто просторо, тож, хоча охочих подивитися на протест було вдосталь, не багатьом була надана така змога. Зі сторонніх спостерігачів були лише професорка Сіністра і професорка Вектор, що надягли значки, і старости Пенелопа Клірвотер, Розі Браун та Жаклін Пріс, що надягли значки. Позаду *цих* спостерігачів за заходом спостерігали професорка Макгонегел, професорка Спраут і професор Флитвік, що не надягли значків. Ще там були Гаррі Поттер і староста школи, разом зі старостами-хлопчиками Персі Візлі та Олівером Бітсоном; всі вони надягли значки для демонстрації Солідарності. І звісно ж, там були всі члени-засновники С.С.Р.А.Г.Ч.а — з плакатами в руках вони розташувалися пікетом навпроти гаргуйлів. Плакат Герміони, приторочений до міцного дерев'яного держака, щосекунди важчав у неї в руках. Він проголошував: «НІЯКА Я ВАМ НЕ РОБІН!»..

І ще був професор Квірел. Він спирався спиною на дальню кам'яну стіну і споглядав усе видовище непроникним поглядом. Професор захисту теж десь надібав один із її значків, хоч вона йому й не продавала; і він його не надяг, а мимохідь підкидав однією рукою.

Вся ця ідея здавалася значно ліпшою чотири дні тому, коли вогонь її обурення палав ново і сильно, і їй треба було все це робити чотирма днями *пізніше*, а не *просто зараз*.

Та вона мусила правити своє, бо саме це і роблять героїні, вони правлять своє; а ще тому, що було б незмірно соромно сказати всім, що вона передумала і все скасовується. Герміоні спало на думку, скільки напевно всього героїчного було скоєно через подібні мотиви. У більшості книжок *не пишеться*: «І вони відмовилися здаватися, бо, хай наскільки розсудливо це було, їм було б надто ніяково». Втім, існування такої мотивації багато що пояснило б про історичний процес.

О сьомій п'ятнадцять вечора професорка Макґонегел сказала була їй, що директор Дамблдор спуститься і поговорить з ними кілька хвилин. Професорка Макґонегел сказала була, що нема чого боятися — директор, мовляв, у глибині душі хороша людина, а вони належним чином отримали дозвіл школи на протест.

Втім, Герміона дуже-дуже-дуже чітко усвідомлювала, що, хоч і за дозволу із підписом, та все одно вона Кидала Виклик Авторитетові.

Вирішивши стати героїнею, Герміона зробила очевидний крок, а саме — вона пішла була до бібліотеки Гогвортсу і повитягала з полиць купу книжок про те, як бути героєм. Тоді вона повернула ці книжки назад на полиці, позаяк було цілковито очевидно, що їхні автори самі героями не були. Натомість вона п'ять разів перечитала, аж доки могла вже цитувати напам'ять, тридцять дюймів з-під пера Годрика Грифіндора, що становили всю його автобіографію і всі його поради нащадкам. (Точніше, їхній переклад на англійську; латиною вона ще не вміла читати.) Автобіографія Годрика Грифіндора була значно *стисліша* за ті книжки, до яких Герміона була звикла, він за допомогою *одного речення* міг передати ідею, на яку, одну-однісіньку, стало б щонайменше тридцять дюймів, а тоді писав собі *ще одне* таке речення...

Втім, з прочитаного було цілком ясно, що хоча Кидати Виклик Авторитетові — це не мета героя, та неможливо бути героєм, якщо ти занадто боїшся це робити. А Герміона Ґрейнджер вже знала, якою її уявляють інші, й на що, на їхню думку, вона не здатна.

Герміона підняла свій плакат трохи вище і зосередилась на тому, щоб дихати глибоко й ритмічно, а не хекати як собака в спеку, щоб зрештою не зомліти, задерши лапки догори.

— Що, *правда?* — вкрай вражено вигукнула міс Пріс. — Вони не могли *голосувати?*

— Саме так, — підтвердила професорка Сіністра. (Волосся професорки з астрономії досі було темне, а її засмагле обличчя мало небагато зморшок; Герміона *ніколи* б не подумала, що їй за сімдесят, от тільки...) — Я добре пам'ятаю, як тішилася моя мати, коли жінкам дозволили балотуватися в парламент, хоча вона сама й не могла цього зробити. (Відповідно, професорка Сіністра підтримувала зв'язок зі своєю маглівською родиною ще у 1918 році.) — І це ще не найгірше. Та що там, лише декілька століть перед тим...

Тридцять секунд потому всі чоловіки та жінки не маглівського роду витріщалися на професорку Сіністру з абсолютно шокованим виразом на обличчях. Анна навіть впустила з рук свій плакат.

— І це ще було не найгірше, далеко не найгірше, — завершила професорка Сіністра. — Та ви вже бачите, до чого таке може потенційно призвести.

— Боро́ни нас Мерліне, — задушено пискнула Пенелопа Клірвотер. — Ви хочете сказати, що *ось так* чоловіки б з нами поводитися, якби в нас не було паличок, щоб захистити себе?

— *Гей!* — обурився один зі старост-хлопчиків. — *Це не...*

Пролунав короткий, сардонічний смішечок з боку професора Квірела. Коли Герміона повернула голову, вона побачила, що професор захисту досі стоїть, грається зі значком, і не дає собі клопоту навіть підвести на них очі, правлячи своє:

— Така людська природа, міс Клірвотер. Будьте певні, *ви* були б анітрохи не добріша, якби у відьом були чарівні палички, а в чоловіків — ні.

— Я так не думаю! — різко перервала його професорка Сіністра.

І знову холодний смішечок.

— Я підозрюю, таке трапляється частіше, ніж будь-хто наважується собі уявити, та ще й у найвидатніших

чистокровних родин. Якесь самотня відьма помічає красунчика-магла; їй спадає на думку, що це так просто — підсунути чоловікові любовне зілля, і ось вже вона — довіку і сповна ним обожнювана. І, позаяк вона знає, що він не здатний чинити їй опір, то, звісно ж, і це лише природно, — вона братиме від нього все, що їй заманеться...

— *Професоре Квірел!* — застерегла професорка Макґонегел.

— Перепрошую, — м'яко зауважив професор Квірел, все ще розглядаючи значок у своїй руці, — ми що, досі вдаємо, ніби такого ніколи не трапляється? Тоді прийміть мої вибачення.

Професор Сіністра гарикнула:

— Ну так, хочете сказати, що чаклуни не...

— Шановні професори, *діти* ж слухають! — знову скрик професорки Макґонегел.

— Деякі чаклуни — так, — рівним голосом відповів Квірел, ніби прогноз погоди обговорював. — Особисто я — ні.

На якусь мить запала тиша. Герміона знову підняла свій плакат — він зіслизнув їй на плече, поки вона слухала. Вона ніколи не думала про таке, анітрішечки, і тепер вона знову намагалася *не* думати про таке, а живіт їй злегка зводило. Вона подивилася в напрямку Гаррі Поттера, не зовсім усвідомлюючи, чому; і побачила, що обличчя Гаррі абсолютно спокійне. Її спиною встиг пробігти холодок, перш ніж вона відвела погляд — відвела недостатньо швидко, щоб не помітити, як Гаррі Поттер злегка їй кивнув. Так, ніби вони про щось домовлялися.

— Заради справедливості, — по деякому часі подала голос професорка Сіністра, — відколи я отримала свого листа з Гоґвортсу, я не пригадую, щоб я натрапляла на якісь упередженнями щодо моєї статі чи кольору шкіри. Ні, відтоді — лише щодо мого маглівського походження. Міс Грейнджер

ніби казала, що вона виявила дискримінацію *лише* в героїчній сфері, поки що?

Герміоні знадобилося декілька секунд, щоб усвідомити, що їй поставили питання, а тоді вона сказала «так», чи радше, пискнула «так». Дискусія набула таких пропорцій, яких вона собі й не уявляла, коли починала все це.

— З якими матеріалами ви працювали, міс Грейнджер? — спитала професорка Вектор. Вона виглядала старшою за професорку Сіністру, її волосся вже трохи зайнялося сивиною; Герміона ніколи не розмовляла з професоркою Вектор особисто — аж доки професорка з числомагії не попросила в неї значок.

— Я, — почала Герміона, трохи зависоким голосом, — я перевірила історичні джерела, і виявила, що серед міністрів магії жінок було стільки ж, скільки чоловіків. Тоді я розглянула посаду Верховного речника, і там було трохи більше чаклунів, ніж відьом, але не набагато. Та якщо подивитися, наприклад, на славетних мисливців за темними чаклунами, чи на тих, хто зупиняв різні вторгнення з боку темних істот, чи, скажімо, на тих, хто перемагав темних лордів...

— І на самих темних чаклунів, звісно, — додав професор Квірел. *Тепер* він підвів очі. — Їх теж можете додати до свого переліку, міс Грейнджер. Серед усіх підозрюваних у смертежерстві ми знаємо лише про двох магичок: Белатрису Блек та Алектю Керроу. І, ладен закластися, мало хто з чаклунів пригадає ім'я бодай однієї Темної Леді, крім, звісно, Баби Яги.

Герміона мовчки втуплялася в нього.

Просто *неможливо*, щоб він...

— Професоре Квірел, — сказала професорка Вектор, — до чого, власне, ви ведете?

Професор захисту підняв значок із золотими літерами С.С.Р.А.Г.Ч. до рівня обличчя і сказав:

— Герої, — тоді повернув значок срібним сподом назовні

та сказав: — Темні чаклуни. Це два схожі кар’єрні шляхи, і їх обирають схожі люди. Не можна досліджувати, чому молоді відьми відмовляються від одного шляху, не розглянувши також його віддзеркалення.

— О, *тепер* зрозуміла! — сказала Трейсі Девіс. Її репліка була настільки неочікуваною, що Герміона аж підстрибнула з несподіванки. — Ви приєднуєтесь до нашого протесту, позаяк ви занепокоєні тим, що замало дівчаток стають темними відьмами!

Тут Трейсі зробила те, що Герміоні наразі не вдалося б і за мільйон фунтів стерлінгів винагороди — вона гиготнула.

На обличчі професора Квірела замайоріло щось на кшталт напівусмішки.

— Насправді ні, міс Девіс. Якщо чесно, мене анітрохи не хвилюють подібні речі. Втім, це марна праця — лічити відьом поміж міністрів магії та іншого звичайного люду, що ведуть цілком звичайне існування, коли всі — і Гріндельвальд, і Дамблдор, і Той-Кого-Не-Можна-Називати — всі вони були чоловіками, — пальці професора захисту спроквола гортали значок, туди-сюди, туди-сюди. — І знов таки, лише дрібка з усіх людей роблять зі своїм життям щось цікаве. Яка різниця, хто *вони* — здебільшого відьми, чи здебільшого чаклуни, якщо *ти* — не один із них? А я підозрюю, що вас серед них не буде, міс Девіс; позаяк, хоч ви й амбіційна, та жодної амбіційної мети не маєте.

— *Це неправда!* — обурилася Трейсі. — І що це означає?

Професор Квірел випростався, відклеївся від стіни, на яку спирався весь цей час.

— Вас відсортовано до Слизерину, міс Девіс, і, цілком очікувано, ви готові чіплятися за будь-яку можливість просування, що трапиться вам на шляху. Втім, нема у вас жодної великої мети, яку ви б хотіли здійснити, і ви не *створюватимете* своїх можливостей. У найкращому випадку, ви протисне-

тесь нагору до рівня міністра магії, чи якоїсь іншої високої й невидатної посади, і ніколи не перетнете межі свого звичного існування.

І ось погляд професора Квірела перейшов від Трейсі, і ось він вже дивиться на неї, його бліді блакитні очі просто свердлять її...

— Скажіть мені, міс Грейнджер. А у вас є велика мета?

— Професоре, — суворо пискнув професор Флитвік, а тоді вихователь її гуртожитку урвав себе. Краєм ока Герміона побачила, що Гаррі поклав був руку професорові Флитвіку на плече й хитав головою з дуже дорослим виглядом.

Герміона відчула себе як олень, заскочений у світлі автомобільних фар.

— Що змусило вас подолати свої обмеження, міс Грейнджер? — спитав професор захисту, дивлячись просто на неї. — Чому самих тільки гарних оцінок вже не досить? Чи ви шукаєте справжньої величі? Існує щось таке у світі, що настільки не задовольняє вас, що мусите переробити його згідно з власною волею? Чи це все для вас лише дитяча гра? Я буду дуже розчарований, якщо все це — лише через суперництво з Гаррі Поттером.

— Я... — почала Герміона. Її голос був такий тонкий, що з неї вичавилося щось на кшталт писку, але далі вона не могла нічого вигадати.

— Можете трохи подумати, якщо треба, — сказав професор Квірел. — Уявіть, що це домашнє завдання, реферат на шість дюймів на задану тему, здавати у вівторок. Я чув, вони у вас вкрай красномовні.

Всі на неї дивилися.

— Я... — сказала Герміона, — Я не згодна з жодним словом з того, що ви щойно сказали. З жоднісіньким.

— Гарно сказано, — пролунав хрусткий голос професорки Макґонегел.

Погляд професора Квірела не змінив свого напрямку.

— Цього не стане на шість дюймів, міс Грейнджер. Щось спонукає вас опиратися вердикту директора і збирати навколо себе послідовників. Можливо, йдеться про щось, про що ви радше не говорили б уголос?

Герміона знала, що правильна відповідь не справить враження на професора Квірела, та це була правильна відповідь, тож вона її сказала.

— Я не думаю, що треба мати велику мету, щоб бути героєм, — сказала Герміона. Її голос затремтів, та не урвався. — Я гадаю, ти просто мусиш чинити так, як належить. І вони мені не послідовники, а друзі.

Професор Квірел знову сперся об стіну. Напівусмішка на його обличчі згасла.

— Більшість людей переконують себе, що чинять правильно, міс Грейнджер. Цим вони не підіймуть себе над звичайністю.

Герміона пару раз глибоко вдихнула, намагаючись зібрати усю свою мужність.

— Річ не в тім, щоб бути незвичайною, — сказала вона так впевнено, як тільки могла. — Втім, я гадаю, що якщо хтось намагається чинити правильно, знову і знову, і цей хтось ладен впоратись з усією роботою, яка для цього потрібна, і він думає перед тим, як щось робити, і він достатньо хоробрий, щоб робити це попри власний страх, — Герміона зробила крихітну павзу, зустрівшись очима із Трейсі та Дафною, — і він розробляє хитрі плани, як саме це зробити, — і він не просто робить те саме, що всі решта, — тоді, я гадаю, хтось такий неодмінно втрапить у халепу належно героїчного розміру.

Деякі дівчата і хлопці хихотнули, і професорка Макґонгел теж. Вона видавалася втомленою та гордою водночас.

— Тут, може, ви й маєте рацію, — сказав професор захи-

сту, його очі були напівпримружені. Він кинув Герміоні значок, і вона бездумно впіймала його. — Мій благодійний внесок на вашу справу, міс Грейнджер. Як я розумію, вони коштують два серпика.

На цьому професор захисту розвернувся і пішов, без жодного більше слова.

— Я гадала — от-от зомлію! — різко видихнула Анна, коли звук його кроків загубився в лабіринті коридорів, і вона почувала, як інші дівчатка випускають затамований подих і на секундочку опускають свої плакати.

— У мене *теж* є велика мета! — сказала Трейсі, яка, здавалося, ось-ось розридається. — Я... я... я розберусь, яка саме, до завтра, але вона в мене є, точно!

— Якщо зовсім нічого не придумаєш, — Дафна заспокійливо поплескала Трейсі по плечу, — бери стару добру мету — спробуй захопити світ.

— Гей! — застерегла їх Сьюзен. — Ми ж тепер ніби герої! Це означає, що ми маємо бути *хорошими*!

— Та ні, це можна, — сказала Лаванда, — Я впевнена, що генерал Хаосу хоче захопити світ, і *він* — типу хороший персонаж.

Серед пікетників продовжилося жваве обговорення.

— Господи, — сказала Пенелопа Клірвотер, — гадаю, це найбільш *відверто* лихий професор захисту, що в нас колись був.

Професорка Макґонегел застережливо кахикнула, а староста школи сказав:

— Ти не застала часів професора Барні.

Ремарка змусила декількох із присутніх здригнутися.

— Професор Квірел просто *розмовляє* так, — сказав Гаррі Поттер, хоча голос його звучав тепер менш впевнено. — Я хочу сказати, подумайте, він же не *робить* нічого такого, як,

наприклад, професор Снейп...

— Містере Поттер, — пискнув професор Флитвік ввічливо й суворо, — Чому ви попросили мене промовчати?

— Професор Квірел перевіряв Герміону, щоб дізнатися, чи хоче він бути її таємничим старим чарівником, — пояснив Гаррі. — Ці стосунки були б цілковито й остаточно приречені і взагалі неможливі у будь-якому вигляді, формі чи точці всесвіту, та вона мала дати власну відповідь на це питання.

Герміона кліпнула очима.

Потому Герміона знову блимнула — коли второпала, що саме професор Квірел, а зовсім не Дамблдор, був таємничим старим чарівником Гаррі Поттера, і що це *вкрай, вкрай недобре...*

Маленький кам'яний вестибюль сповнився гуркітливо-го шуму, і Герміона, чиї нерви вже були на межі, стрімко розвернулася і майже впустила на підлогу свій протестний плакат, коли потяглася іншою рукою по паличку.

Гаргуйлі відійшли в сторону, рідкий камінь гуркотів, мов обвал, і рухався, як створіння з плоті. Великі потворні постаті лише трохи почекали, пильнуючи довкола мертвими сірими очиськами. Тоді великі гаргуйлі знову поскладали крила та відступили туди, звідки зійшли, рідкий камінь повернувся до зовнішньої непорушності, і невеличкий отвір в камені Гогвортсу знову загоївся.

І перед ними усіма, одягнена у яскраву пурпурову мантію, що, либонь, видавалася вкрай відразливою всім чаклунам маглівського роду, з'явилася височенна постать Албуса Персіваля Вулфрика Браяна Дамблдора, директора Гогвортсу, головного мага Чарверсуду, Верховного речника Міжнародної конфедерації чаклунів, переможця темного лорда Гріндельвальда й захисника Британії, перевинахідника славетних дванадцяти способів використання драконячої

крови, наймогутнішого з нині живих чарівників; і він дивився на неї, Герміону Джін Грейнджер, генералку нещодавно розширеного Полку «Сонечко», яка мала найкращі оцінки серед усіх першокласників Гогвортсу, і яка оголосила себе героїнею.

Навіть її ім'я було коротшим за його.

Директор поблажливо всміхнувся до неї, його очі у павутинні зморшок життєрадісно мерехтіли під серпастим склом, і сказав:

— Добридень, міс Грейнджер.

Найдивніше було те, що це було зовсім не так страшно, як розмовляти з професором Квірелом.

— Добридень, директоре Дамблдор, — сказала Герміона, хіба з легеньким тремтінням у голосі.

— Міс Грейнджер, — тепер Дамблдор посерйознішав. — Я гадаю, між нами виникло якесь непорозуміння. Я не мав на увазі сказати, що ти не можеш, чи що тобі не можна стати героєм. І я точно не мав на увазі, що відьми загалом не мають бути героями. Я лише хотів сказати, що ти... децю замолода, щоб замислюватися про таке.

Герміона, не в змозі втриматись, покосилася на професорку Макгонегел і побачила, що та їй підбадьорливо посміхається, — чи принаймні, що вона їм обом *якось так* посміхається... тож Герміона повернулася назад до директора, і тепер голос її затремтів трохи сильніше:

— Відколи сорок років тому ви стали директором, одинадцять випускників Гогвортсу стали героями, я маю на увазі таких людей як Люп Казарил і інших, і *десять* із них були хлопчиками. Єдиною відьмою була Ціморен Ліндервол.

— Гм, — відповів директор. На його обличчі читався задум; принаймні *виглядало* так, ніби він замислився про це. — Міс Грейнджер, я не з тих, хто заглиблюється в такі підрахунки. Іноді значно простіше підрахувати, ніж зрозуміти. Бага-

то хороших людей випустилося з Гогвортсу, і відьом, і чарівників; ті, хто прославився як герої, — це лише один різновид хорошої людини, і, мабуть, не найкращий різновид. Ти не включила Алісу Лонгботом і Лілі Поттер до свого переліку... Та обличмо це. Скажи мені, міс Грейнджер, чи ти звернула увагу, скільки героїв було виховано в Гогвортсі протягом сорока років до мого директорства? Бо за цей період я можу пригадати лише трьох, що їх зараз називають героями; і з тих трьох взагалі жодної відьми.

— Я не намагаюся довести, що справа *лише* у вас! — заперечила Герміона. — Я лише вважаю, що *багато* хто, і директори до вас також, а може навіть ваше суспільство загалом, імовірно, певним чином знеохочує дівчат.

Старий чарівник зітхнув. Його очі в серпастих окулярах дивилися лише на неї, ніби тут були тільки вони вдвох.

— Міс Грейнджер, можна знеохотити відьом ставати викладачами чарів, чи гравцями у квідич, чи навіть аврорами. Але не героями. Якщо комусь судилося бути героєм, то героєм цей хтось буде. Вони пройдуть крізь вогонь, пропливуть крізь кригу. Дементори не зупинять їх, і не зупинять їх смерті друзів, і знеохочення не зупинить також.

— Ну, — затнулась Герміона, намагаючись добрати слів. — Ну, я хочу сказати... а раптом це не *зовсім* правда? Тобто, мені здається, що якщо ви хочете, щоб більше відьом ставало героями, ви маєте навчати їх героюванню.

— Багато хлопчиків і дівчаток у своїх мріях — герої, — тихо сказав Дамблдор. Він не дивився ні на кого з інших дівчат, лише на неї, — Багато є тих, хто не поступаються своїм і виходять назустріч тій темряві, що по них прийшла. Значно менше тих, хто переслідують темряву і змушують її вийти з ними на бій. Це — важке життя, іноді самотнє, часто коротке. Я нікому не радив відмовитись від цього покликання, та я ніколи не жадав, щоб таких покликаних стало більше.

Герміона засумнівалася; щось у цьому зморшкуватому обличчі зупиняло її, якийсь натяк на невиражене відчуття, що приховувалося роками...

«Можливо, якби героїв було більше, їхні життя не були б такі самотні, чи такі короткі».

Вона не наважилася це сказати — не йому.

— Втім, це спірне питання, — продовжив старий чарівник. Він посміхнувся, як їй здалося, скорботно. — Міс Грейнджер, героїзму не навчиш, як навчаєш чарів. Не можна задати реферат на дванадцять дюймів про те, як правити своє, коли останню надію втрачено. Не можна пропрацювати з учнями, коли варто не мовчати та сказати директору, що він помиляється. Героями народжуються, ними не стають. І з якоїсь причини більше їх народжується хлопчиками, а не дівчатками, — директор знизав плечима, ніби показував — він не здатен тут нічого вдіяти.

— Гм, — сказала Герміона. Вона нічого не могла з собою зробити, вона озирнулася назад.

Професорка Сіністра виглядала дещо обуреною. І не всі дивилися на неї так, мов вона остання дурепа, як їй вже нау-влялося під час монологу Дамблдора.

Герміона знов подивилася на нього, глибоко вдихнула і сказала:

— Що ж, можливо, ті, хто мають стати героями, стануть ними, хай там що. Та я не знаю, як хтось може дійсно *знати* про таке, хіба тільки заднім числом. А коли я сказала вам, що хочу бути героєм, ви діяли не надто заохочувально.

— Містере Поттер, — м'яко звернувся директор до хлопця. Його очі, втім, не лишали її обличчя. — Будьте ласкаві, скажіть міс Грейнджер, якої думки ви були про мене після нашої першої зустрічі. Чи можна сказати, що я був заохочувальним? Кажіть правду.

Запала тиша.

— Містере Поттер? — позаду Герміони спантеличено озвалася професорка Вектор.

— Е-е, — звідкись ззаду заговорив Гаррі, дуже, дуже неохоче, — Тойво... Ну, якщо чесно, в моєму випадку директор підпалив курча.

— Він що? — вирвалося в Герміони, тільки от в декількох інших одночасно щось вирвалося, тож вона не була певна, чи її хтось почув.

Дамблдор продовжував вдивлятися в неї з абсолютно серйозним виглядом.

— Я не знав про Фоукса, — поквапом заторочив Гаррі, — тож він мені сказав, що Фоукс — це фенікс, показуючи на курча у Фоукса на жердинці, тож я подумав що *це* і є Фоукс, а тоді він підпалив те курча... А ще він дав мені велику каменюку і сказав, що вона належала моєму батькові, і я маю всюди її з собою тягати...

— Та це ж *божевілля!* — випалила Сьюзен.

Всі якось принишкли.

Директор повільно обернувся до Сьюзен.

— Я... — вичавила з себе Сьюзен, — себто, я хотіла... я...

Директор нахилився до неї так, що їхні очі опинилися на одному рівні.

— Я не те... — затинаялася Сьюзен.

Дамблдор приклав пальця до вуст і посмикав їх, видаючи звук на кшталт «бвіблі-бвіблі-бвіблі».

Тоді директор знову випростався і сказав:

— Ну що ж, дорогі мої героїні, було приємно з вами поспілкуватися, та, на жаль, маю на сьогодні ще багато роботи. Втім, будьте певні, що я незабгненний до всіх, а не лише до відьом.

Гаргуйлі розступилися, рідкий камінь загуркотів мов обвал і рухався як плоть.

Великі потворні постаті якусь мить чекали, пильнуючи довкола мертвими сірими очиськами, а Албус Персіваль Вулфрик Браян Дамблдор, посміхаючись так само поблажливо, як коли він тільки вийшов із кабінету, відступив до чаклунства нескінченних сходів.

Величні гаргуйлі знову склали крила, повернулися на свої місця, а до глядачів долинуло лише одне останнє «Ва-ха-ха», перш ніж отвір зачинився.

Мовчання було довгим.

— Він *справді* підпалив курча? — спитала Анна.

Вісім із них залишилися протестувати далі, але, якщо чесно, настрої вже був не той.

В результаті прискіпливого допиту з боку професора Флитвіка таки *було* встановлено, що Гаррі Поттер не відчував запаху горілого курчати. Що означало, що це скоріш за все був камінчик чи щось таке, трансфігурований у курча і замкнений в обмежувальні чари, щоб дим не потрапляв у повітря. І професор Флитвік, і професорка Макгонегел дуже переконливо радили нікому не намагатися відтворити цей трюк без їхнього нагляду.

І все ж таки...

І все ж таки... що?

Герміона навіть не *знала* що все ж таки.

І *все ж таки*.

Після чисельного обміну поглядами між дівчатами, що з них жодна не хотіла казати це першою, Герміона оголосила, що протест завершено; дорослі та хлопчики поступово розійшлися.

— Ти ж не думаєш, що ми несправедливі до Дамблдора, правда ж? — спитала Сьюзен, коли героїні пішли, і вісім пар ніг затупцяло кам'яною підлогою коридору. — Я хочу сказати, якщо він *справді* божевільний до всіх, а не лише до відьом, тоді це аж ніяк не дискримінація, еге ж?

— Я не хочу більше протестувати проти директора, — промимрила Анна. Гафелпафка непевно трималася на ногах. — Мені байдуже, що професорка Макгонегел каже, буцімто він нічого проти нас не матиме, це все занадто для моїх нервів.

Лаванда рохкнула.

— Здається, *ти* найближчим часом не вийдеш проти армії інферіїв.

— Припиніть! — різко обірвала їх Герміона. — Слухайте, всі ми маємо *навчитися* бути героїнями, так? Не страшно, якщо в когось не виходить одразу.

— Директор не вважає, що цьому *можна* навчитися, — зауважила Падма. Обличчя рейвенкловка мала замислене, вона поважно крокувала коридором. — Директор навіть не вважає, що це вдала ідея.

Дафна викроковувала з прямою спиною, підборіддям уперед; вона була більше схожа на Правильну Молоду Панянку у своїй шкільній уніформі, ніж Герміона — у своїй найкращій вечірній сукні.

— Директор гадає, — сказала Дафна виважено, під гострий стукіт своїх підборів по каменю, — що ми лише купка дурненьких дівчисьок, що грають в ігри, і що одного дня з Герміони вийде гарний Робін, а решта з нас взагалі безнадійна.

— Чи *має* він *рацію*? — запиталася Парваті. Дівчинка з Грифіндору була серйозна, і більш ніж коли-небудь скидалася на свою близнючку. — Я хочу сказати, варто спитати себе...

— *Ні!* — сплюнула Трейсі. Слизеринка рушила коридором так, ніби ладна була *вбити* когось, ніби міні-Снейпиха. З усіх дівчат Герміона знала її найгірше. Герміона розмовляла була з Лавандою до того, а ось Трейсі ніколи справді не бачила, хіба на вістрі палички під час бою, аж раптом слизеринка підхопилася з дивану і зголосилася в добровольці. — Ми йому покажемо! Ми їм усім покажемо!

— Ну годі, — сказала Сьюзен, — ось це вже *точно* було по-лихому...

— Ні, — сказала Лаванда, — насправді, це девіз Легіону Хаосу. Тільки вона пропустила зловісний сміх.

— Саме так, — підтвердила Трейсі, тихо і рішуче. — Цього разу я не сміюсь.

Дівчина попростувала далі коридором, так, ніби її супроводжувала драматична музика, чутна лише для неї.

(Герміона почала непокоїтись, чому *саме* вчить Гаррі Поттер сприйнятливую молодь з Легіону Хаосу.)

— Але... Я хочу сказати... — почала Парваті. Вона зберегла задумливий вираз обличчя. — Себто, ви ж розумієте, чому директор міг подумати, що ми лише дурні дівчиська, хіба ні? Який стосунок протест під кабінетом директора зрештою має до перетворення на героїнь?

— Ха, — мугикнула Лаванда, і собі замислившись. — Це правда. Ми мусимо зробити щось героїчне. Себто героїнське.

— Гм-м-м, — сказала Анна. Ця репліка більш-менш виражала і почуття Герміони з цього приводу.

— Ну, — запропонувала Парваті. — Всі вже ходили до забороненого коридору Дамблдора на третьому поверсі? Я гадаю, в Грифіндорі вже всі були...

— *Постривай-но!* — розпачливо вигукнула Герміона. — Я не хочу, щоб ви робили щось *небезпечно!*

Впродовж павзи всі вони дивилися на Герміону, а вона поступово усвідомлювала, та надто запізно, чому Дамблдор

не хотів був, щоб хтось *інший* ставав героєм.

— Я не думаю, що можна стати героїнею, не зробивши нічого небезпечного, — розсудливо зауважила Лаванда.

— До того ж, — продовжила Падма, ніби щось зважуючи, — всі знають, що в Гоґвортсі майже не трапляється нічого *справді* поганого, еге ж? З учнями, я маю на увазі, не з професорами захисту. Через усі ці древні запобіжні закляття, і все таке інше.

— Гм... — знову висловилася Анна.

— Еге ж, — підтвердила Парваті. — У найгіршому випадку втратимо двадцять-тридцять балів гуртожитку, чи щось таке, а нас по двоє з кожного гуртожитку, тож *зрештою* все врівноважиться.

— Та це *блискуча* ідея, Герміоно! — враженим голосом вигукнула Дафна. — Ти все так облаштувала, що нам *будь-що* зійде з рук! А я навіть не помітила твого хитрого плану, аж ось досі!

— ГММ, — сказали Герміона, Анна та Сьюзен.

— Правильно! — сказала Парваті. — Настав час ставати справжніми героїнями. Ми переслідуватимемо темряву...

— І змусимо її вийти на бій з *нами*, — сказала Лаванда.

— І навчимо її боятися, — зловісно завершила Трейсі Девіс.

Розділ 71. Пошук себе, ч. 6

— Ну, — прошепотіла Дафна якомога тихіше, — принаймні тепер мені більше не здається, що я єдина нормальна людина в Гогвортсі.

— Бо тепер в тебе є всі ми — твої друзі? — прошепотіла Лаванда Браун, що йшла навшпиньки ліворуч від неї.

— Гадаю, вона не це мала на увазі, — пробурмотіла генералка Грейнджер ліворуч від Лаванди.

Вони повільно й обережно скрадалися коридорами Гогвортсу, усі вісім нашорошили вуха, щоб почути найменші звуки біди, ніби вони були посеред битви й очікували на засідку ворожих солдатів. Тільки цього разу вони шукали хуліганів, яких треба перемогти, та жертв, яких треба врятувати. На це в них був час між сніданком та уроком гербології в Лаванди й Парваті.

Трохи раніше Лаванда переконувала була їх: якщо одна першокласниця змогла оглушити трьох старших цькувальників, то вісім першокласниць мають бути в змозі впоратися з двадцятьма чотирма старшими хуліганями, бо «множення».

Судячи з того, як генералка Грейнджер несамовито торохтіла й махала руками, її ці слова не надто переконували.

Падма довгий час мовчала на початку суперечки, а потім вдумливо зазначила, що навіть у Гогвортсі побиття першокласниць, напевно, доволі погано впливало на репутацію хуліганів.

Парваті тоді виструнчилася й заявила, що з цього випливало, що *лише вони* здатні якось розв'язати проблему цькува-

ння в Гогвортсі, через що все це ставало *справді дійсно* героїнічним. Крім того, їхні батьки переїхали були в Британію *саме для того*, щоб вони вдвох могли відвідувати єдину чаклунську школу у світі зі смертністю 0%, а який це мало сенс, якщо вони не спробують чогось цікавого?

На це генералка Грейнджер відповіла, що Парваті *анікрапельки* не розуміла, в чому сенс репутації бездоганної безпеки...

Лаванда сказала, що якщо вони *справді* просто друзі, а не послідовники Герміони, як вважав професор Квірел, то вони мають з таких приводів голосувати.

Дафна очікувала, що її голос буде вирішальним, коли Герміона, Сьюзен та Анна проголосують «ні». Тому Дафна старанно міркувала, коли перший наплив ентузіазму зійшов. Зрештою, *вона* зі Слизерину, а це означало, що її обов'язок пильнувати їхні власні інтереси, доки вони всі бігають та намагаються допомогти людям... Це її задача — оцінити, наскільки це насправді ризиковано і чи варте воно того для *їхніх* інтересів, — саме так би вчинила її матір. Завжди піклуватися про себе й своїх друзів — ось що таке бути справжнім слизеринцем.

— Підтримую, — тремтячим голосом вимовила маленька перелякана гафелпафка Анна Ебот.

Після цього Дафна, Сьюзен та Герміона *мусили* йти з іншими п'ятьма — вони *жодним чином* не могли дозволити решті йти самим. Бо жодному грифіндорцеві не пробачать, якщо він нашкодить останньому нащадку родини Боунз, і жоден слизеринець не наважиться атакувати доньку шляхетного й найдавнішого роду Грінграс. (Принаймні, Дафна на це *сподівалася*.) А генералка Грейнджер, що все це почала... її навіть не варто було питати.

І ось коридори Гогвортсу проминали повз один за одним, дівчата тримали руки поряд з паличками, а камінь, дерево й

смолоскипи вічного вогню вигулькували перед ними й зникали за їхніми спинами. Якось вони почули кроки й затамували подих, палички ледь не випали з їхніх рук, та виявилося, що це був лише якийсь старший рейвенкловець, що йшов сам, призупинився, зацікавлено на них поглянув, а тоді хмикнув, повернув погляд до книжки та пішов собі.

Героїні пройшли навшпиньках повз величні дубові панно з вирізьбленими позолоченими фресками й підійшли до глухого кута з дверима до хлопчачого туалету, розвернулися, і попленталися *назад* вздовж величних дубових панно з вирізьбленими позолоченими фресками, далі звернули до запорошеного коридору зі старої цегли, яку тримав потрісканий цемент, після чого вийшло, що вони зробили коло, і їм довелося розпитати портрет, тоді вони пішли вниз *іншим* запорошеним коридором зі старої цегли, піднялися короткими мармуровими сходами, після яких вони б опинилися на четвертому з половиною поверсі, якби вони були деінде, а не в Гогвортсі, і знову бруківка, дахові вікна, крізь які лилося сонячне проміння, хоч вони й близько не дійшли до даху, потім вони пішли звивистим проходом, що привів їх до іншого хлопчачого туалету — табличка з силуетом у мантії, що дзюрчав в унітаз, не залишала жодних сумнівів.

Вісім дівчат стояли навпроти зачинених дверей та витріщалися на них із певною втомою.

— Мені нудно, — сказала Лаванда.

Падма урочисто дістала кишеньковий годинник з мантії та подивилася на нього.

— Шістнадцять хвилин тридцять секунд, — сказала вона. — Новий рекорд тривалості утримання уваги в Гріфіндорі.

— Я також вважаю, що нічого не вийде, — сказала Сьюзен. — А я з *Гафелпафу*.

— А знаєте, — задумливо сказала Лаванда, — цікаво, мо-

же *насправді* герої — це ті люди, з ким *насправді* трапляється щось цікаве, коли вони ось так йдуть шукати пригод.

— Закладаюся, так і є, — сказала Трейсі. — Закладаюся, якби з нами був *Гаррі Поттер*, ми б зіткнулися з трьома цькувальниками та прихованою кімнатою, що напхом напхана скарбами, протягом перших п'яти хвилин. Закладаюся, генералу Хаосу достатньо просто піти в туалет, і він, ну, знаходить Таємну Кімнату Слизерина чи щось таке...

Дафна не могла пропустити це повз вуха.

— Ти гадаєш, що лорд Слизерин зробив вхід до Таємної кімнати в *туалеті*...

— Я *маю на увазі*, — перервала Сьюзен, Трейсі встигла лише розкрити рота для відповіді, — що в нас немає шансів справді *знайти* бодай якогось цькувальника. Тобто їм достатньо лише знайти якогось гафелпафця, а нам треба зустріти їх у *правильну мить*, розумієте? І це *добряча проблема*, бо якби ми *знайшли* їх, нас розчавили б мов жуків. Може просто пройдемо заборонений коридор на четвертому поверсі, як і *належить*?

Лаванда зневажливо фиркнула.

— *Справжньою* героїнею не стати, якщо просто робити заборонені речі, які директор *каже* не робити!

(Дафна намагалася досягнути розумом це твердження й тихо дякувала Сортувальному Капелюхові за те, що він її навіть поряд із Грифіндором не відсортував.)

— До речі... — повільно промовила Парваті, — ну які шанси, що Гаррі Поттер зустрів п'ятьох хуліганів *першого ж ранку* в школі? У нього *має* бути якийсь метод їх знаходити.

Так трапилося, що Дафна так стояла, що при погляді на Парваті в її полі зору була також і Герміона, тож Дафна помітила, як перемінилося обличчя рейвенкловки, — і тоді вона збагнула, що генерал Сонечка *теж* знайшла цькувальників зовсім нещодавно...

— О! — вигукнула Падма, ніби щось зрозуміла. — Ну звісно! Йому сказав привид Салазара Слизерина!

— *Що?* — водночас вимовила Дафна й ще кілька людей.

— Ось чий привид мене налякав був, я майже впевнена, — пояснила Падма. — Тобто, я це зрозуміла лише потім, але... так. Привидові Салазара Слизерина не до вподоби, коли слизеринці цькують людей, він вважає, що це безчестить його ім'я, і привид досі має доступ до захисних чарів Гогвортсу, тож знає все, що відбувається, я певна.

Дафна так і не закрила рота. Анна закрила чоло рукою та спиралася на кам'яні стіни, а очі Трейсі палали, мов маленькі брунатні зорі.

«Привид Салазара Слизерина?»

Об'єднався був з *Гаррі Поттером*?

І надіслав був *Герміону Грейнджер* зупинити команду Дерика?

Вона готова була віддати сто галеонів, щоб побачити, як Драко Мелфой сприйме ці новини.

Хоча Падма вже все розп'якала, і, враховуючи, як швидко поширюються чутки в Гогвортсі, Мілісент напевно вже розповіла була йому пів години тому...

Насправді... тепер, коли Дафна *подумала* про це...

— Отже, — сказала Парваті, — нам треба спитати в Хлопчика-Що-Вижив, як знайти привида Салазара Слизерина? Ого, якщо я вже кажу таке вголос, певно, я й справді перетворююся на героїню...

— Так! — вигукнула Лаванда. — Нам треба спитати Хлопчика-Що-Вижив, як знайти привида Салазара Слизерина!

— Нам треба спитати... Хлопчика-Що-Вижив... як знайти привида Салазара Слизерина, — нервово повторила Анна, ніби вичавлювала з себе кожне слово.

— А якщо *навіть це* не спрацює, — крикнула Трейсі, — ми оглушимо Гаррі Поттера, зв'яжемо його й візьмемо його з собою!

Про щось це свідчило, міркувала Герміона Грейнджер, доки всі вісім дівчат швидким кроком поверталися лабіринтом звивистих вузьких проходів під назвою Гогвортс, час перед наступним заняттям вже вичерпався, а їм так і не трапився жоден цькувальник. І свідчило це про щось доволі сумне, та вона справді не знала, керує Гаррі Поттером привид Салазара Слизерина, фенікс чи *щось інше*. І хай що Гаррі зробив був, вона сподівалася, що це *не спрацює* для них. А понад усе вона сподівалася, що інші не проголосують за пропозицію Трейсі оглушити Гаррі Поттера й носити його неприємне тіло з собою для прикликання Пригод. Це звісно не могло спрацювати в справжньому житті, а якби спрацювало, то вона б усе це кинула.

Герміона почергово поглянула на кожну відьму: Трейсі теревенила з Лавандою, інші подеколи щось коментували. А тоді вона перевела погляд на дівчину, що була понурою й тихою, наразі єдину людину, чиїх поточних думок вона взагалі не була здатна передбачити.

— Анна? — сказала вона дівчинці поряд. Герміона намагалася розмовляти якомога лагіднішим тоном. — Ти не мусиш відповідати, та якщо ти не проти розказати, чому ти проголосувала за боротьбу з цькувальниками?

Герміона гадала була, що спитала це тихо, та всі зупинилися, а Лаванда з Трейсі припинили розмову й споглядали за ними.

Щоки Анни вже почали наливатися рум'янцем, і коли

Анна вже відкрила рота...

— Очевидно, вона сміливіша, ніж *ти* вважаєш, — сказала Лаванда.

Анна залякла з розкритим ротом.

Тоді закрила його.

Було добре видно, як вона ковтнула слину, а її щоки почервоніли ще сильніше.

Анна глибоко вдихнула й тихесенько промовила:

— Мені подобається один хлопець.

Гафелпафка аж здригнулася, коли це вимовляла, вона знервовано кинула оком на всіх, а всі дивилися на неї, і мовчанка затягувалася.

— Ем, ну і? — зрештою сказала Сьюзен.

— Мені подобаються *п'ять* хлопців, — сказала Лаванда.

— Ми з Падмою знали, що нам обом подобатимуться одні й ті самі хлопці, — сказала Парваті, — тож ми склали список і підкинули кнат, щоб визначити, хто вибиратиме першою.

— Я знаю, з ким *мені* призначено долею одружитися, — сказала Трейсі. — Мені начхати, що з цього приводу вважає світ, він — мій!

Через це решта дівчат очікувально поглянули на Герміону, чий розум повністю винесла остання репліка Трейсі, тож вона вирішила зосередитися на тому, що сказала Анна.

— Ем, — сказала Герміона. Вона дуже старалася продовжувати розмовляти лагідно. — Анно, ти вирішила приєднатися до Спілки Сприяння Руху Англійських Героїнь-Чарівниць, аби справити враження на хлопця, ставши героїнею?

Гафелпафка знову кивнула, її щоки навіть сильніше почервоніли, доки вона втупилася у власне відображення у своїх чорних дзеркальних туфлях.

— Насправді їй подобається Невіл Лонгботом, — сказала

Дафна. Слизеринка скорботно зітхнула. — Та на жаль для неї, він одружиться з кимось іншим. Дуже трагічно.

Від цієї репліки Анна високо вереснула, але не відірвала погляду від власного взуття.

— Заждіть, що? — запитала Лаванда. — Невіл одружиться з кимось іншим? Звідки ти знаєш? *З ким?*

Дафна лише понуро похитала головою.

— *Даруйте*, — сказала Герміона.

Коли решта звернули на неї увагу, вона вимовила лише «е...», доки збиралася з думками.

— Я хочу сказати, ем... Анно... старатися стати героєм, щоб сподобатися хлопцеві, — не надто *феміністично*.

— Насправді правильно «фемінно», означає «жіночість», — сказала Падма.

— Чому ти називаєш Анну не жіночою? — обурилася Сьюзен. — Немає нічого не жіночого в бажанні справити враження на хлопця.

— Крім того, — спантеличено додала Парваті, — хіба вся суть не в тому, що ми стараємося стати героями, хоч це й не надто жіночно?

Подальшу дискусію Герміона не згадуватиме як найуспішнішу свою промову з політичної освіти. Вона намагалася пояснити, а після суперечки намагалася пояснити ще раз, та інші сім дівчат дивилися на неї дедалі скептичніше. Потім Дафна оголосила владним тоном майбутньої леді Грінграс, що коли цей фемінізм означав, що дівчатам не дозволено бігати за хлопцями так, як дівчатам хочеться, то хай цей фемінізм залишається в маглівському світі, де йому й місце. Лаванда запропонувала створити відьмізм, згідно з яким відьмам треба робити все, що вони забажають, і це здавалося їй значно веселіше за фемінізм. І нарешті Падма завершила дискусію, стомлено зазначивши, що немає сенсу про це сперечатися, бо С.С.Р.А.Г.Ч. *жодним чином* не пов'яза-

ний з фемінізмом — це просто рух за те, щоб більше дівчат ставали героями.

Тоді Герміона здалася.

Коли того дня заняття чарів завершилося й рейвенкловці першого класу почали покидати кабінет, Герміона вже внутрішньо здригалася. Вони ледве встигли на урок перед дзвінком, їм довелося бігти до своїх місць, тож часу на те, щоб жахлива подія *вже* сталася, не було. Та це лише означало, що Герміона очікувала на цю катастрофу *все заняття*.

Звісно, коли професор Флитвік пропищав, що урок завершено, всі підвелися зі стільців, і Гаррі почав до неї йти. Вона запхала книжку до мокового капшучка та хутко пішла до дверей, розчахнула їх і попрямувала до коридорів, і, звісно, Гаррі здивовано пішов слідом, адже в них на цей час було призначено сумісне відвідування бібліотеки...

— Герміоно? — запитав Гаррі, зачинивши за собою двері.
— Щось трапилося?

Двері за спиною Гаррі відчинилися, щойно він їх зачинив, ледве не вдаривши його, коли він відступив на крок, і з кабінету вийшла Падма Патіл із грізною рішучістю на лиці.

— Перепрошую, містере Поттер, — високим дівчачим голосом пролунали жахливі слова і рознеслися коридором, мов похмурі дзвони долі, — можна спитати у вас про децjo?

Брови Гаррі здійнялися, і він відповів:

— Звісно, ти можеш *спитати*.

— Чи не міг би ти розказати, як зв'язатися з привидами Салазара Слизерина? Ми хочемо, щоб він повідомляв нам, де знайти цькувальників, як він повідомляє про це й тобі.

Ненадовго в коридорі запанувала тиша.

Тоді двері знову розчахнулися, і зацікавлено визирнула Су...

— Ну, ми зараз ідемо в бібліотеку, — звичайним тоном сказав Гаррі, на його обличчі не було анікраплі напруженості, — може приєднаєшся до нас?

І він пішов у напрямку, що вів до бібліотеки по парних днях місяця. Су вже хотіла рушити за ним, та Гаррі на мить поглянув на неї.

Лише коли Гаррі завернув за ріг, він витягнув паличку, а тоді тихо й точно вимовив «*Квіетус*». Лише після цього він подивився на Падму й сказав:

— Цікавий здогад, міс Патіл.

Падма аж сяла самовдоволенням.

— Я *мала б* здогадатися ще раніше, — сказала вона. — Привид трохи *шипів*, коли розмовляв, і я одразу подумала про парселмову, ще перед тим, як він почав розповідати про Годрика Грифіндора.

Вираз обличчя Гаррі не змінився.

— Дозвольте спитати, міс Патіл, ви з кимось поділилися цією думкою...

— Вона сказала про це перед усім С.С.Р.А.Г.Ч., — відповіла Герміона.

По очах Гаррі було видно, що він швидко щось обмірковує, а тоді він сказав:

— Герміоно, а яка ймовірність того...

— Вона сказала це в присутності Лаванди і Трейсі.

— Ем, — сказала Падма. — Не варто було?

— Зачекай тут, — прогарчав містер Гойл і завернув за ріг. Тоді почувся стукіт у двері особистої кімнати Драко Мелфоя.

Трейсі було дещо ніяково, та вона нагадала собі, що Падма вже все розп'якала, тож *хтось* безсумнівно розкаже Драко Мелфою, і чому б *їй* не бути цим кимось. Вона ж не була в якомусь *боргу* перед Гаррі Поттером, а слизеринці мали робити те, що допомагає їм досягти своєї амбіційної мети.

Вона почала була колекціонувати амбіційні цілі після того, як професор Квірел нагримав був на неї. Наразі вона вирішила, що хоче власну мітлу «Німбус 2000», стати неймовірно відомою, одружитися з Гаррі Поттером, їсти шоколадні жабки на сніданок щодня і перемогти принаймні *трьох* темних лордів, просто щоб професор Квірел знав, хто тут посередність.

— Містер Мелфой прийме вас, — сказав низьким загрозливим тоном містер Гойл, коли повернувся. — І краще б це не виявилось марнуванням його часу.

Хлопець трохи понависав над нею, а тоді відступив убік.

Трейсі додала до списку своїх цілей власних слуг та зайшла.

Особиста кімната Мелфоя нічим не відрізнялася від кімнати Дафні. Трейсі трохи сподівалася на алмазні канделябри чи золоті фрески на стінах — при Дафні вона б такого ніколи не сказала, та рід Мелфоїв був на сходинку вищим від Грінграсів. Але це була просто невеличка спальня, як і в Дафні. Єдиною відмінністю було те, що речі Мелфоя прикрашали срібні змії замість смарагдових рослин.

Коли вона переступила поріг, Драко Мелфой — він був бездоганно одягнутим навіть у власній кімнаті — підвівся з-за стола й привітав її невеличким дружнім кивком. На його обличчі грала чарівлива усмішка, ніби вона була *кимось важливим*, через що Трейсі так розхвилювалася, що

всі заготовлені репліки вилетіли їй з голови й вона просто випалила:

— Я хочу дещо вам розповісти!

— Так, Грегорі казав про це, — одразу зреагував Драко Мелфой. — Міс Девіс, будь ласка, сідайте.

Він вказав на *свій власний стілець*, а сам сів на ліжко.

Їй трохи запаморочилося в голові, коли вона обережно вместилася на стільці Мелфоя. Її пальці бездумно смикали мантию в спробах надати їй такий саме елегантний та рівний вигляд, як у мантиї Драко Мелфоя...

— Отже, міс Девіс, — звернувся Драко Мелфой. — Про що ви хотіли мені розповісти?

Трейсі завагалася, та в Мелфоя на обличчі з'явилося нетерпіння, і тоді вона просто видала все — все те, що Падма розказала була про привида Салазара Слизерина, про те, як той направляє Гаррі Поттера зупиняти цькувальників, і як Дафна пізніше розповіла їй про те, що Герміона Грейнджер також у цьому замішана...

Драко Мелфой і бровою не повів, доки вона розповідала, — зовсім. І тоді раптом Трейсі стало зле.

— Ти *не віриш* мені! — вигукнула вона.

Ненадовго запанувала тиша.

— Ну, — сказав Драко Мелфой уже не з такою чарівливою усмішкою, — я *вірю*, що ти чесно переповіла слова Падми та Дафни, отже дякую, міс Девіс.

Хлопець підвівся з ліжка, і Трейсі, цілковито бездумно, також підвелася зі стільця.

Вже коли він провів її до дверей, і вона ледь не повернула дверну ручку, Трейсі спало на думку, що...

— Ти не спитав, чого я хочу за цю інформацію, — сказала вона.

Драко Мелфой якось дивно на неї поглянув — вона не зна-

ла, що це мало б означати, а він не сказав ані слова.

— Ну, хай там як, — сказала Трейсі, раптом змінивши свій попередній план, — я *не хочу* нічого за цю інформацію. Просто дружньо поводжуся.

На лиці Драко промайнув подив, та він майже одразу опанував себе, і його обличчя знову не видавало емоцій, коли він сказав:

— Нелегко стати другом Мелфоя, міс Девіс.

Трейсі щиро всміхнулася.

— Ну, я тоді просто й далі буду дружньою, — сказала вона й вийшла з кімнати.

Вона почувалася як справжня слизеринка. Можливо, вперше за своє життя. І вона щойно вирішила, що Драко Мелфой буде одним з її чоловіків.

Коли дівчина пішла, Грегорі зайшов, знову зачинив двері й сказав:

— Усе гаразд, містере Мелфой?

Драко нічого не відповів своєму слугі й другу. Його очі витріщалися вдалечінь, ніби він намагався поглянути крізь стіни своєї кімнати, крізь озеро Гогвортсу, що розкинулося навколо підземель Слизерину, крізь кору Землі, атмосферу та міжзоряний порох Чумацького Шляху, і осягнути цілковиту порожнечу й темряву, що існувала між галактиками, і якої ніколи не бачив жоден чарівник та жоден науковець.

— Містере Мелфой? — дещо стурбовано запитав Грегорі.

— Не можу повірити, що я повірив кожному її слову, — сказав Драко.

Дафна дописала останній дрюм з трансфігурації та поглянула в інший бік вітальні Слизерину, де Мілісент Булстроуд досі виконувала домашнє завдання. Прийшов час ухвалити Рішення.

Якщо С.С.Р.А.Г.Ч. буде оглушати цькувальників наліво й направо, цькувальникам це без сумніву не надто сподобається. І вони з цього приводу спробують зробити щось неприємне, це теж не підлягало сумнівам. З іншого боку, якщо хулігани вчинять щось справді страшне, Герміона може попросити Гаррі Поттера про допомогу, або вони можуть використати всі свої спільні бали Квірела й попросити професора захисту про послугу... Ні, *насправді* Дафну хвилювало лише одне: чи не справить це все погане враження на професора Снейпа. *Завжди* треба піклуватися про хороші стосунки з професором Снейпом.

Та відколи вона кинула виклик Невілові на найдавнішу дуель, вона помітила, що люди почали сприймати її інакше. Навіть слизеринці, що спочатку кепкували з неї, сприймали її інакше. І раптом Дафна збагнула, що бути донькою шляхетного й найдавнішого роду Грінграс викликало *значно* більше поваги, якщо ти на додачу ще й вродлива *героїня*, що народилася в найдавнішому роді, а не просто красива шляхетна дівчинка. Це скидалося на різницю між виконанням ролі провідною актрисою та виконанням ролі за два галеони випадковою людиною з огидним сміхом.

Боротьба з цькувальниками, можливо, не *найкращий* метод стати героїнею. Та батько якось сказав їй, що ігнорування можливостей легко стає звичкою. Якщо ти казав собі, що чекаєш на кращу можливість, то, ну, коли у тебе з'явиться нова можливість, ти напевно скажеш собі те саме. Батько казав був, що більшість людей *усе життя* чекають на достатньо

хорошу можливість, а потім вони помирають. Батько казав був, що хапання всіх можливостей *приведе* до всіляких халеп, та це не настільки погано, як бути безнадійним тюхтієм. Батько казав був, що *після* утворення звички користуватися можливостями можна *починати* ігнорувати якісь із них.

З іншого боку матір попереджала її не дослухатися всіх порад батька, і сказала, що Дафні заборонено питати про шостий рік батька в Гогвортсі, доки їй не виповниться тридцять.

Та зрештою в батька *вийшло* одружитися з матір'ю, і він успішно став частиною найдавнішого роду, це був *факт*.

Мілісент Булстроуд завершила з домашнім завданням та почала збирати речі.

Дафна підвелася з-за стола й підійшла до неї.

Мілісент опустила ноги зі столу й підвелася, закинувши сумку на плече, а тоді здивовано подивилися на Дафну, що наближалася.

— Привіт, Мілісент, — тихо й захоплено сказала Дафна, коли наблизилася, — уявляєш, що я сьогодні збагнула?

— Про те, що привид Салазара Слизерина допомагає Грейнджер? Я вже чула...

— Ні, — прошепотіла Дафна, — це навіть *цікавіше*.

— Справді? — запитала Мілісент не менш тихо й захоплено. — Розповідай!

Дафна змовницьки роззирнулася.

— Ходімо до моєї кімнати, розповім.

Вони пішли до сходів униз — особисті кімнати були навіть нижче за спальні семикласників...

Невдовзі Дафна сиділа у зручному стільці, а Мілісент підстрибувала на краю її ліжка.

— *Квієтус*, — сказала Дафна, коли вони вже сиділи.

Та замість того, щоб схвати паличку в мантії, Дафна

природно опустила руку й залишила паличку — про всяк випадок.

— Ну *гарзд!* — сказала Мілісент. — *Розповідай уже!*

— Знаєш, що я збагнула? Я збагнула, що ти дізнаєшся про новини *так* швидко, що ти знаєш про події *перед тим, як вони відбуваються*.

Дафна була готова до того, що Мілісент пополотніє та знепритомніє, чого вона насправді не зробила, та дівчина явно сильно здригнулася перед тим, як починати все заперечувати.

— Не хвилюйся, — з найсолодшою з можливих усмішкою сказала Дафна. — Я нікому не розповім, що ти провидиця. Тобто, ми ж друзі, правда?

Ріанне Фелторн, семикласниця зі Слизерину, старанно працювала над черговим двофутовим рефератом (вона відвідувала всі заняття, крім віщування та маглознавства, тож її випускний рік складався *лише* з домашніх завдань), коли її вихователь гуртожитку широким кроком підійшов до її столу й гримнув:

— За мною, міс Фелторн!

Та пішов геть, не чекаючи навіть, доки вона складе пергамент, книжку та перо.

Коли вона наздогнала професора Снейпа, він чекав за кімнатою та споглядав за нею напівпримруженими очима якимось надто зосереджено. Не встигла вона нічого спитати, як він мовчки крутнувся й пішов коридорами, тож вона поспіхом пішла за ним.

Вони спустилися маршем сходів, потім ще одним, нижче за, як їй здавалося, найнижчі рівні підземель Слизерину.

Коридори набули справді старовинного вигляду — архітектура повернулася в часі на століття, стіни були з неотесаного каменю, який з'єднував грубий на вигляд будівельний розчин. Їй спало на думку, чи, бува, професор Снейп не веде її до справжніх підземель, про які ходили чутки, — підземель Гогвортсу, що були закриті для всіх, крім викладачів. І, можливо, професор Снейп там чинив жахливі речі з невинними безпомічними молодими дівчатами, та це вона певно просто розмріялася.

Вони спустилися ще одним маршем сходів та прийшли до кімнати, що їй складно було назвати кімнатою — просто порожня печера з єдиними дверима. Печеру пронизували темні щілини. Її освітлював один старовинного вигляду смолоскип, що запалав, зойно вони ввійшли.

Професор Снейп дістав паличку й почав застосовувати чари за чарами, вона збилася з ліку як багато чарів він вимовив. Коли майстер зіль завершив з цим, він повернувся до неї обличчям та подивився їй прямо в очі. І сказав рівним голосом, що зовсім не нагадував його звичну протяжну вимову.

— Ви не згадуватимете про цю справу нікому, міс Фелторн. Ані зараз, ані потім. Якщо це прийнятно, кивніть. Якщо ні, ми повертаємося.

Вона трохи налякано кивнула. Дивна надія зародилася в її серці (ну, не зовсім серці).

— У мене є для вас дуже просте завдання, міс Фелторн, — безбарвно сказав професор Снейп, — і надзвичайно щедра оплата в п'ятдесят галеонів лише компенсує потребу в заклятті пам'яті після виконання.

Вона мимоволі затамувала подих. Може її родина й була багатою, та в неї були сестри, і її тримали на короткому повідці. Для неї це точно була купа грошей.

А тоді вона сприйняла слова «закляття пам'яті» і на мить

вона розлютилася, бо який в цьому сенс, якщо вона нічого не пам'ятатиме, *за кого* професор Снейп її має?

— Ви безсумнівно чули, — сказав Северус Снейп, — про міс Герміону Грейнджер, генералку Сонечка?

— *Що?* — з раптовим жахом та огидою скрикнула Ріанне Фелторн. — Вона ж у *першому класі!* Фу!

Розділ 72. ПС, Можливість правдоподібного заперечення, ч. 7

Зимове сонце вже давно зайшло, коли прийшов час вечері, тож зачарована стеля Великої Зали була сповнена мирного мерехтіння зірок, коли Герміона попрямувала до башти Рейвенклоу разом зі своїм товаришем по навчанню Гаррі Поттером, в якого нещодавно з'явилася *неймовірна* кількість часу для навчання. Вона гадки не мала, коли Гаррі робив власне домашнє завдання, тільки от воно було зроблене, можливо, ельфами-домовиками, доки Гаррі спав.

Майже всі очі в Залі спостерігали за ними, коли вони перетинали отвір величезних дверей до ідальні, що більш скидалися на готову до облоги браму замку, ніж на щось доречне для шляху учнів на вечерю.

Вони йшли мовчки, аж доки базікання учнів не стихло. Тоді вони вдвох пройшли ще трохи кам'яними коридорами, і лише тоді Герміона нарешті заговорила:

— Чому ти так вчинив, Гаррі?

— Як вчинив? — неуважно запитав Хлопчик-Що-Вижив, ніби він розмірковував про щось інше й значно важливіше.

— Тобто чому ти просто не сказав їм «ні»?

— Ну, — вимовив Гаррі, а їхнє взуття стукотіло плитами, — не можу ж я просто казати «ні» щоразу, як хтось питатиме мене, чи не зробив я чогось. Тобто, припустимо, хтось питає мене «Гаррі, це ти утнув той розіграш з невидимою фарбою?», і я відповім «ні», а потім хтось питає «Гаррі, ти не знаєш, хто зіпсував мітлу грифіндорського ловця?», і я відповім «я відмовляюся відповідати на це питання.» Все буде якось

очевидно.

— І *через це*, — повільно сказала Герміона, — ти всім сказав... — вона зосередилася, пригадуючи точні слова. — Що якщо гіпотетично змова існує, ти не можеш ані підтвердити, ані заперечити, що справжнім керівником змови є привид Салазара Слизерина, і насправді ти не міг би навіть визнати, що змова існує, тож людям варто припинити тебе про це питати.

— Ага, — з легкою усмішкою відповів Гаррі Поттер. — Знаю, як сприймати гіпотетичні версії надто серйозно.

— А *мені* ти сказав не відповідати на жодні...

— Вони можуть *не повірити* тобі, якщо ти заперечуватимеш. Тож краще нічого не казати, хіба що ти хочеш, щоб тебе вважали брехункою.

— Але... — безпорадно сказала Герміона. — Але... але тепер люди вважають, що я виконую доручення Салазара Слизерина!

Як на неї дивилися були ґрифіндорці... а як *слизеринці* на неї дивилися були...

— Героям цього не уникнути, — сказав Гаррі. — Ти бачила, що *про мене* пишуть у «Базікалі»?

На мить Герміона уявила, як її батьки читають у газети про неї статтю, і замість історії про те, як вона виграла національне змагання з правопису, чи якоїсь іншої історії, яка, як вона уявляла, дозволить їй опинитися в газетах, у заголовку буде «ГЕРМІОНА ГРЕЙНДЖЕР ЗАПЛІДНИЛА ДРАКО МЕЛФОЯ».

Лише цього було достатньо, щоб серйозно обміркувати, чи варте воно того — бути героїнею.

Голос Гаррі набув офіційних ноток:

— До речі, міс Ґрейнджер, як просувається ваш поточний похід?

— Ну, хіба що привид Салазара Слизерина *справді* з'яви-

ться й скаже нам, де можна знайти цькувальників, гадаю, у нас мало шансів, — не те щоб вона через це надто журилася.

Вона поглянула на Гаррі й побачила, що хлопець вкрай незвично на неї дивиться.

— А знаєш, Герміоно, — тихо сказав хлопець, ніби хотів не залишити жодних шансів, щоб хтось інший міг їх почути, — гадаю, ти маєш рацію. Гадаю, дехто отримує значно більше допомоги за інших у тому, щоб стати героєм. І я теж не вважаю це чесним.

Тоді Гаррі схопив її відьомську мантию за рукав і заштовхав Герміону у відгалуження коридору, яким вони йшли. Вона не встигла закрити розкритого від здивування рота, а в руці Гаррі з'явилася паличка, і вони заглибилися у звивистий коридорчик — настільки вузький, що вони ледь не обіймалися. Гаррі направив паличку туди, звідки вони прийшли та вимовив «Квіетус». За мить змінив напрямок і знову вимовив «Квіетус».

Тоді хлопець уважно подивився навколо — не лише навсібіч, а й вгору на стелю і вниз на підлогу.

Тоді Гаррі занурив руку у свій капшучок та сказав:

— Плащ-невидимка.

— Га? — вимовила Герміона.

Гаррі вже витягав складки примарної чорної тканини з мокового пристрою.

— Не хвилюйся, — з легкою хитрою усмішкою сказав хлопець, — вони такі рідкісні, що ніхто не завдав собі клопоту заборонити їх у шкільних правилах...

А тоді Гаррі простягнув їй темну оксамитову матерію і на диво урочистим голосом сказав:

— Я не віддаю тебе, мій плащу, а позичаю Герміоні Джін Грейнджер. Захищай її добре.

Вона втупилася в примарний оксамит плаща: тканина

поглинала все світло, що падало на неї, тільки де-не-де відблискували дрібні дивні віддзеркалення. Матерія була бездоганно чорною — на ній мав би бути порошок, плями, ну хоч щось, проте нічого не було — що довше ти дивишся, то сильнішим стає відчуття, ніби те, що ти бачив, узагалі не існувало. Та варто кліпнути — і перед тобою знову був просто чорний плащ.

— Бери, Герміоно.

Майже бездумно Герміона простягнула руку, щоб взяти тканину. А коли вона отямилася й почала відтягати руку назад, Гаррі відпустив плащ, і той почав падати, Герміона схопила його рефлекторно. І щойно її пальці торкнулися плаща, вона відчула, як нею пробігло якесь незбагненне тремтіння, чимось схоже на відчуття від першого доторку до палички. І їй здалося, що вона чує тиху пісню здалеку.

— Це один з моїх артефактів, Герміоно, — тихо сказав Гаррі. — Він належав моєму батькові, і я не зможу його замінити, якщо він загубиться. Не позичай його нікому, не показуй його нікому, не кажи нікому, що він існує... та якщо хочеш позичити його в мене на якийсь час, просто підійди й попроси.

Герміона нарешті відірвала очі від бездонних чорних складок і перевела погляд на Гаррі.

— Я не можу...

— Звісно можеш. Бо нема ані краплі справедливості в тому, що я одного ранку знайшов це в подарунковій обгортці поряд з ліжком, а ти... ні, — Гаррі ненадовго замислився. — Хіба що ти *теж* отримала власний плащ-невидимку, тоді не зважай на все, що я сказав.

Вона нарешті збагнула, що впливало з *плаща-невидимки*. Вона шоковано вказала на Гаррі пальцем, хоча вони були настільки близько одне до одного, що вона не могла належним чином випрямити руку, її голос був сповнений обурення, коли вона сказала:

— То *он* як ти зникнув з шафи на зіллях! А коли ти... — її голос затихнув, бо *навіть за допомогою* плаща-невидимки, вона все одно не могла уявити, як Гаррі...

Гаррі з нарочитою байдужістю почав полірувати нігті об мантію і сказав:

— Ну, ти ж знала, що це мав бути *якийсь* трюк, так? А тепер героїня таємничим чином знатиме, де й коли знайти цькувальників, — ніби вона підслуховувала їхні плани, хоча *ніхто* в її віці не здатен стати невидимим та шпигувати за ними.

Запала мовчанка.

— Гаррі... Я... Я вже не впевнена, що боротьба з цькувальниками — така вже гарна ідея.

Гаррі незмигтно дивився їй в очі.

— Бо інші дівчата можуть постраждати?

Вона кивнула — лише кивнула.

— Це *їхній* вибір, Герміоно, так само як і твій. Я вирішив не чинити очевидну дурницю, яку всі роблять у книжках, і не намагатися тримати тебе в безпеці, захищену та безпорадну, щоб потім ти розізлилася на мене по-справжньому, розсварилася зі мною, пішла кудись сама й втрапила б у ще більшу халепу, яку ти б героїчно й успішно витримала, після чого на мене б нарешті зійшло осяяння, і я збагнув, що бла-бла-бла тощо. Я знаю, якою буде ця частина історії мого життя, тож я її просто перегорну. Якщо я можу передбачити свої майбутні погляди, я можу прийняти їх прямо зараз. Хай там як, я веду до того, що тобі теж не варто стримувати своїх друзів, тримати їх у безпеці тощо. Просто скажи їм прямо, що, найімовірніше, усе піде шкереберть, і якщо вони все одно захочуть бути героїнями, то й нехай.

У такі миті Герміоні завжди було цікаво, чи зможе вона *колись* звикнути до ходу думок Гаррі.

— Гаррі, я справді, — на мить вона затнулася, — справді,

справді не хочу, щоб вони постраждали! Особливо через щось розпочате мною!

— Герміоно, — серйозно сказав Гаррі, — я впевнений, що ти чиниш правильно. Не можу уявити, що такого реалістично може статися з ними, що було б *гіршим*, зрештою, за *бездіяльність*.

— А що як вони *сильно* постраждають? — запитала Герміона. Слова застрягли в її горлі; вона згадала, як капітан Ерні розповідав про Гаррі, що просто втупився в очі хулігана, коли той зігнув йому палець, перед тим, як професорка Спраут з'явилася й врятувала його; а тоді вона згадала про Анну та її витончені руки з нігтями, що їх вона фарбувала у жовтий колір Гафелпафу щоранку, та таке не можна було уявляти. — І тоді... Вони вже ніколи не зроблять нічого сміливого, ніколи в житті...

— Гадаю, це працює не так, — впевнено сказав Гаррі. — Навіть якщо станеться щось неуявлено погане, гадаю, всередині людського розуму все відбувається інакше. Важливо вірити, що ти можеш вийти за свої обмеження. Спробувати й постраждати — не гірше, ніж... *застрягнути*.

— А що, як ти *помиляєшся*, Гаррі?

Гаррі мить помовчав, а тоді трохи сумно знизав плечима:

— А що, як я маю рацію?

Герміона знову поглянула на чорну тканину, що струменіла в її руці. Зсередини плащ на дотик був на диво м'яким, хоча на долоні був твердим, ніби намагався потиснути їй руку, чи заспокійливо обійняти.

Вона підвела руку, щоб віддати плащ Гаррі.

Гаррі навіть не поворухнувся, щоб забрати його.

— Я... Я вдячна тобі, дуже, та я досі вагаюся, тож забери його поки що. І... Гаррі, навряд чи це правильно — *шпигувати* за людьми...

— Навіть якщо відомо, що вони цькувальники, для порятунку жертв? Мене ніколи не цькували, та я пройшов реалістичну імітацію, і це було не надто приємно. Тебе колись цькували, Герміоно?

— Ні, — тихо відповіла вона, і далі тримала плащ-невидимку Гаррі перед ним.

Нарешті Гаррі забрав свій плащ — вона відчула сум через втрату нечутної музики в її розумі — і почав повертати чорну матерію до свого капшучка.

Коли капшучок доїв останній шматочок тканини, Гаррі розвернувся до неї спиною, і вже збирався перетнути бар'єр тиші...

— І, ем... — сказала Герміона. — Це ж не *той самий* Плащ невидимости, правда? Не той, про який ми в бібліотеці читали на вісімнадцятій сторінці «Ілюстрованого манускрипту втрачених пристроїв» Готшалка в перекладі Паули Вієри?

Гаррі озирнувся до неї та усміхнувся. А тоді сказав саме таким тоном, яким нещодавно відповідав учням за вечерею:

— Я не можу ані підтвердити, ані заперечити, що володдю магічними артефактами неймовірної сили.

Коли того вечора Герміона забралася в ліжку, вона досі не визначилася. Її життя було значно простішим під час вечері, коли в неї ще *не було* жодного методу знаходити цькувальників. А тепер їй знову треба було вирішувати. І цього разу не тільки для себе, а й для своїх друзів. Їй весь час згадувалося зморшкувате обличчя Дамблдора з не до кінця прихованим боєм, і слова Гаррі «Це їхній вибір, Герміоно, так само як твій».

А також вона згадувала відчуття від доторку до плаща —

цей спогад знову й знову зринав у її розумі. Якась сила повертала її до тієї миті, і до пісні, що її вона чула-не-чула у тій частині її розуму й магії, що знову поринула в тишу.

Гаррі розмовляв був з плащем, ніби той був *особистістю*, наказував йому добре її берегти. Гаррі казав був, що плащ належав його батькові, що він не зможе замінити його, якщо його буде втрачено...

Але... Гаррі ж *не зробив би* такого, правда?

Просто *віддати* їй одну з трьох смертельних реліквій, що були створені за сторіччя до Гогвортсу?

Можна було б сказати, що це їй лестило, якби це не було недоречно слабкими словами. І вона почала розмірковувати, а ким насправді вона була для Гаррі.

Можливо, Гаррі просто був такою людиною, що позичає втрачені древні магичні артефакти *будь-кому*, кого вважає за друга, проте...

Проте коли вона подумала про те, яку частину свого життя Гаррі вирішив перегорнути, — ту частину, де він намагався вберегти та захистити її...

Герміона витріщилася на стелю Рейвенкловської спальні. Десь поряд з її ліжком Менді та Су розмовляли. Вона виставила рівень чарів тиші так, щоб не чути слів, та щоб чути слабке бурмотіння. Це заспокоювало — спати в одній кімнаті з іншими дівчатами. Вона знала, що Гаррі вмикав квіетор на повну потужність.

Їй спало на думку, що можливо вона, ну...

Ну ви знаєте...

Подобалася Гаррі.

Герміона Грейнджер довго не могла заснути тієї ночі.

А коли вона прокинулася наступного ранку, з-під її подушки виднівся куточок пергаменту, що на ньому було написано: «О пів на десяту ви знайдете цькувальника в четвертому

проході ліворуч від коридору, що виходить з кабінету зіль. С.»

Коли Герміона того ранку зайшла до Великої Зали, серце їй стискали кігті гіпогрифів — навіть коли вона наближалася до столу Рейвенклоу, вона досі не вирішила, що *робити*.

Вона побачила, що поряд з Падмою було порожнє місце. Туди варто було сісти, якщо вона збиралася сказати Падмі й попросити її розповісти Дафні та Трейсі.

Герміона підійшла до порожнього місця поряд з Падмою.

У її горлі застрягли слова «Падмо, я отримала *таємниче* повідомлення...»

Вона відчувала всередині себе величезний цегляний мур, що не давав вимовити ці слова. Вона б створила для Анни, Сьюзен та Дафни *небезпеку*. Повела б їх прямо до халепи. Це було погано.

Або вона могла просто піти й впоратися з цькувальником сама, не сказавши друзям нічого, і це, цілком очевидно, теж було погано.

Герміона знала, що перед нею одна з «моральних дилем», що поставали перед усіма чаклунами й відьмами, про яких вона читала в книжках. Тільки от у книжках у людей завжди був *хороший* варіант і *поганий* варіант, а не два погані, що видавалося дещо нечесним. Та якимось чином вона відчувала, — можливо, просто через нескінченні промови Гаррі про те, як про них писатимуть у книжках з історії, — що перед нею був вибір героя, і що все її життя може змінитися залежно від того, що вона вирішить зараз, *цього ранку*.

Герміона сіла за стіл і старалася не дивитися навколо —

просто втупилася в тарілку та столове срібло, ніби вони можуть мати всередині якісь приховані відповіді. Вона розмірковувала напружено як ніколи, а за кілька секунд вона почула біля вуха шепіт Падми:

— Дафна каже, що знає, де сьогодні буде цькувальник о пів на десяту.

Приречені.

На думку Сьюзен Боунз вони всі були приречені.

Тітонька інколи розповідала історії, що так починалися: з того, що люди робили щось, що вони й самі *знали* було дурним, і зазвичай завершувалися тим, що цьому комусь була *приречена* доля розтектися по всій підлозі й стінах, та ще й забруднити тітоньці туфлі.

— Гей, Падмо, — пробурмотіла Парваті — її голос ледь не заглушали м'які кроки восьми дівчат, що навшпиньках просувалися коридором до кабінету зіль, — не знаєш, чому Герміона зітхає весь ранок...

— Мовчати! — прошипіла Лаванда, її грубий шепіт був значно гучнішим за бурмотіння Парваті. — Ніколи не знаєш, коли зло слухає!

— *Ш-ш-ш!* — вимовили інші три дівчата навіть гучніше.

Цілковито, безнадійно, надзвичайно приречені.

Коли вони наблизилися до четвертого проходу ліворуч від кабінету зіллеваріння, де, згідно з таємничим інформатором Дафни, мало відбутися цькування, вісім дівчат сповільнилися й старалися ступати ще м'якіше, а потім генералка Грейнджер зробила жест, що означав «стійте, я подивлюся попереду».

Тоді Лаванда підняла руку, і коли Герміона озирнулася,

Лаванда, що здавалася спантеличеною, вказала на підлогу коридору, потім на себе, а тоді зробила якийсь жест, якого Сьюзен не розуміла...

Генералка Грейнджер похитала головою і знову, цього разу повільніше, перебільшеними рухами, подала знак «стійте, я подивлюся попереду».

Лаванда, ще більш спантеличена, вказала туди, звідки вони прийшли, а іншою рукою замахала вгору-вниз.

Тепер усі інші були навіть більш здивованими за Лаванду, а Сьюзен не без жовчі подумала, що, видається, однієї години практики два дні тому було недостатньо, щоб вивчити нові кодові сигнали.

Герміона вказала на Лаванду, потім на підлогу під ногами Лаванди, і її вираз обличчя дуже ясно передавав думку «Ти. Залишайся. Тут».

Лаванда кивнула.

«До ля ля», — лунав у розумі Сьюзен марш Легіону Хаосу, — «до ля ля до ля ля...».

Герміона дістала з глибин мантиї тонкий стрижень з дзеркалом наприкінці та з окуляром. І справді дуже-дуже повільно рейвенкловка підкралася вздовж стіни до того місця, де прохід відгалужувався від коридору, виставила лише кінчик дзеркала за ріг.

Потім трохи більше.

Потім трохи більше.

Генералка Грейнджер обережно визирнула й роззирнулася.

Генералка Грейнджер повернулася до них, кивнула, та зробила жест «за мною».

Сьюзен почувалася трохи краще, коли вони кралися вперед. Частина плану — прийти за тридцять хвилин до цькувальника — видається, і справді спрацювала. Можливо, вони

лише *трохи* приречені?..

О десятій двадцять дев'ять, майже точно за планом, з'явився хуліган. Якби хтось тут був, щоб почути, — хоча коридор здавався порожнім — то почув би, як його взуття впевнено стукотить головним коридором, потім він заходить до проходу, йде туди, де прохід робить перший поворот, завертає за нього, а тоді здивовано зупиняється, коли бачить, що прохід завершується суцільною цегляною стіною там, де раніше стіни не було.

Цькувальник знизав плечима й розвернувся — він сперся на стіну, щоб спостерігати за головним коридором, лише трохи визираючи з-за рогу.

Зрештою, це був замок *Гогвортс*.

За нашвидкуруч трансфігурованими панелями, що були зібрані так, щоб зовні нагадувати цегляну стіну, дівчата чекали. Не розмовляли, не рухалися, майже не дихали, а спостерігали крізь шпаринки, які вони собі залишили для цього.

Коли Сьюзен добре розгледіла хулігана, вона відчула напруження з голови до п'ят. Хлопець, видавалося, був у сьомому класі, а то й *старшим*, його мантію прикрашав зелений, а не червоний, на який вони сподівалися були, і в нього були *м'язи*, а ще по деякому часі спостережень Сьюзен збагнула, що його стійка й баланс свідчили про те, що він брав участь у *дуелях*.

Вони всі почули наближення кроків у головному коридорі. Четвертокласників Грифіндору та Слизерину щойно відпустили з заняття зіллями.

Гамір проминув повз, притих та зник, а цькувальник нічого не робив. На мить Сьюзен відчула полегшення...

А потім наблизилася інша, менша група кроків.

Цькувальник нічого не робив, доки ці кроки проминули повз.

Це повторилося кілька разів.

А потім, коли почувся ледве чутний звук кроків останньої людини, сім дівчат почули холодний ясний тихий голос цькувальника: «Протеґо».

Хтось зойкнув, та на щастя дуже-дуже тихо. Якщо їм не вдасться дістати його закляттям навіть один раз...

Тоді Сьюзен збагнула, що цькувальники вже вчилися, вона й не очікувала була, що С.С.Р.А.Г.Ч. зможе довго заскакувати цькувальників зненацька... але... Герміона вже перемогла була трьох хуліганів... і вчора вся школа теревенила про привид Салазара Слизерина...

«Він чекав на нас!».

Сьюзен прошепотіла б, що треба здаватися, скасовувати план, тільки от не було жодного методу передати повідомлення таким чином, щоб...

— *Сіленціо* — спокійно й гучно сказав цькувальник, направивши паличку до головного коридору; синя імла захисних чарів мерехтіла навколо нього. — *Акціо* жертва.

Невдовзі в їхньому полі зору з'явився четвертокласник, що висів догори дригом, ніби невидима рука високо тримала його за одну ногу. Його мантия з червоним оздобленням почала сповзати, показавши штани. Його рот безпорадно відкривався й закривався, та жодного звуку не виникало.

— Гадаю, тобі цікаво, що коїться, — тихо й холодно промовив семикласник-слизеринець. — Не хвилюйся, усе так просто, що навіть грифіндорець зрозуміє.

Після цього слизеринець склав руку в кулак та сильно вдарив грифіндорця в живіт. Четвертокласник несамовито засмикався, та від нього досі не було чути жодного слова.

— Ти моя жертва, — пояснив старший слизеринець. — Я цькувальник. Я тебе битиму. І подивимося, чи хтось мене зупинить.

Тоді Сьюзен зрозуміла, що це пастка.

І майже тієї ж самої миті пролунав могутній високий голос молодої дівчини, що крикнула:

— *Зупинися, лиходію! Фініте Інкантатем!*

Лаванда, розпачливо подумала Сьюзен. Грифіндорка зголосилася була відвертати увагу, доки решта атакуватиме з флангів — звідки хуліган не очікуватиме. Таким був план, тільки от тепер...

— Іменем Гогвортсу, — кричала Лаванда, хоча вони не могли її бачити, — та іменем усіх героїнь цього світу, наказую тобі відпустити цього... Я-А-А-АЙ!

— *Експеліармус*, — чаклував цькувальник. — *Закляктус*. Ацію дурна героїня.

Коли Лаванда влетіла в їхнє поле зору — також ніби її тримали за одну ногу, і непритомна — Сьюзен кліпнула: на дівчині були багряно-червона з золотим спідниця та блузка, а не її звичайна шкільна мантия.

Хуліган теж з подивом розглядав перевернуту догори дригом дівчину, тоді вказав на неї паличкою та сказав «*Фініте Інкантатем*», але одяг не змінився.

Тоді цькувальник знизав плечима, він дивився на Лаванду, а не на четвертокласника, що так і залишився висіти, за ніс кулак...

— *Лаган!* — закричали п'ять голосів, і вилетіли п'ять зелених спіралей з п'яти паличок, що були націлені крізь отвори в несправжній стіні.

— *Закляктус!* — за мить почувся крик Герміони.

П'ять зелених спіралей без жодного ефекту розбилися на друзки об синє мерехтіння, а червона блискавка від-

дзеркалилася від щита та влучила в четвертокласника, що смикнувся й затихнув.

Тоді цькувальник-семикласник розвернувся, на його лиці була жорстока посмішка, а першокласниці з криками кинулися в атаку.

Сьюзен розплющила очі й тієї ж миті відкотилася вбік з того місця, де вона лежала на підлозі. Її легені досі ніби палали, усе її тіло боліло від закляття, що в неї влучило. Видавалося, битва просунулася лише на кілька секунд. Неприємна Анна почала падати, її рука досі була направлена на Сьюзен. Герміона крикнула «*Гліссео!*» Та старшокласник лише рубав паличкою, залишивши якийсь зелене сяйво, і чари Герміони розпалися на потік синьо-білих іскор; не зупиняючи руху палички, хуліган сказав «*Закляктус!*», і Герміону відштовхнуло назад. Сьюзен збрала всі рештки своєї магії та крикнула «*Інервація!*» в напрямку тіла Герміони, а цькувальник вже розвертався до неї, знову направив на неї паличку. Падма крикнула «*Призматіс!*» за мить до того, як цькувальник вигукнув «*Імпедімента!*», веселкова сфера утворилася *навколо хулігана*, і семикласник похитнувся від власного віддзеркаленого прокльону. Та вже за мить паличка цькувальника торкнулася його самого, а тоді призматична сфера Падми лопнула, мов мильна бульбашка, коли паличка хулігана розрізала її. Парваті крикнула «*Інервація!*» на тіло Анни. Трейсі й Лаванда одночасно крикнули «*Вінгардіум Левіоза!*»...

Анна випростала перед собою руку з паличкою. Рука тремтіла від втоми, і в Анни вже не залишилося магії бодай на одну інервацію.

З решти коридорчика не було чути ані звуку, підлога була всіяна тілами: Падма, Трейсі, Лаванда, Герміона та Парваті лежали купою біля однієї стіни, Сьюзен була паралізована й безпорадно за всім спостерігала, навіть грифіндорець був розпластаний та нерухомий (Герміона будила його, і він борвся, та цього було недостатньо).

Це була дуже коротка битва.

Цькувальник досі посміхався. Єдиними ознаками його напруження були брижі на синьому сьйві навколо нього та кілька краплин поту на чолі.

Цькувальник підвів руку, витер піт з чола і попрямував до неї, ніби смертефалд у подібі чоловіка.

Анна розвернулася й втекла — крутнулася на місці й побігла з криками, що так і не полишали її горла через утруднене дихання, понеслася до решток панелей несправжньої цегляної стіни, чимдуж побігла проходом, якомога більше петляючи...

Вона вже майже завершила за ріг, коли з-за спини почувся голос цькувальника: «*Клате!*», і жахливі судоми звели її ноги, вона впала, покотилася, вдарилася головою об стіну, та навіть не помітила болю від зіткнення, а почала кричати через корчі в м'язах...

Цькувальник усе крокував до неї, як побачила Анна, повернувши голову. Він повільно наближався, страхітлива посмішка не сходила з його обличчя.

Попри біль у ногах, вона перекотилася за ріг та закричала:

— *Забирайся геть!*

— Це навряд, — голос хулігана був глибоким та страшним, звучав зовсім по-дорослому, і був десь поряд.

Цькувальник повернув за ріг, і Дафна Грінграс рубанула найдавнішим лезом прямо йому в пах.

Спалах освітив увесь коридор...

Коли сім дівчат покинули офіс мадам Помфрі, панувала пригнічена атмосфера — вони залишили одну зі своїх лав у лікарняному ліжку.

Як сказала цілителька, з Анною все буде гаразд за тридцять п'ять хвилин — розірвані м'язи зцілювати легко.

Усі перемовини взяла на себе Дафна. Згідно з її версією, Анну спіткав нещасний випадок з чарами бігу, що вікликali в неї судоми. Мадам Помфрі суворо на них подивилася, та не сперечалася, хоча ці чари перевершували їхній поточний рівень на шість років.

Мадам Помфрі також дала Дафні зілля від повного виснаження її магії, та сказала не застосовувати жодних заклять протягом трьох годин. Причиною виснаження нібито було надто старанне використання магії в спробі застосувати «Фініте» на Анні, а не те, що найдавніше лезо спустошило всі її сили, щоб пробити «Промето».

Інші вирішили нічого не казати про свої синці під мантиями, бо старші дівчата можуть з ними зарадити за допомогою «Епіскі». Винахідливість Дафни мала межі.

На думку Сьюзен вони були на волосину від поразки. Якби хуліган просто зазирнув за ріг... якби він знову застосував чари щита...

— Нам треба зупинитися, — сказала Сьюзен, щойно вони відійшли на достатню відстань від кабінету цілительки. — Ми маємо припинити це робити.

Тоді чомусь, хоча в таких випадках вони мали голосува-

ти, усі поглянули на Герміону Грейнджер.

Генералка Сонечка, видається, не помічала, що всі на неї дивляться, і просто крокувала далі, дивлячись лише вперед.

По якомусь часі дещо сумно й замріяно Герміона Грейнджер сказала:

— Анна стверджувала, що *вона* не хоче зупинятися. Не впевнена, що з нашого боку правильно... бути менш сміливими *заради* неї, ніж вона сама.

Інші дівчата, за винятком Сьюзен, кивнули.

— Гадаю, гірше вже не буде, — припустила Парваті. — І ми з цим впораємося. Ми це вже довели.

Сьюзен не знала, що на це відповісти. Вона сумнівалася, що як вона завершить якомога гучніше про кричущу дурість та ПРИРЕЧЕНІСТЬ, це когось переконає. І просто *облишити* решту дівчат вона теж не могла. Хіба не достатньо, що гафелпафці прокляті старанною працею, чому вони ще й на додачу мають бути *вірними*?

— До речі, Лавандо, — поцікавилася Падма. — Що, заради Мерліна, на тобі були за майтки?

— Мое геройське вбрання, — відгукнулася грифіндорка.

Дафна, не відводячи погляду від напрямку руху, стомленим голосом пояснила:

— Це костюм солдатів Грифіндору з п'єси «Хроніки лураніанських солдатів».

— Ти трансфігурувала його? — спантеличено спитала Парваті. — Але ж цькувальник застосував «*Фініте*»...

— Ні! — самовдоволено заперечила Лаванда, — Одяг *справжній*! Я просто трансфігурувала своє геройське вбрання у звичайну сорочку та спідницю *заздалегідь*, щоб мені достатньо було використати «*Фініте*» на собі, щойно я побачила хулігана. Хочеш такий одяг, Парваті? Мій зшила Катаріна та Джошуа з шостого року за дванадцять серпиків...

— Гадаю, — обережно почала генерал Грейнджер, — ми всі тоді матимемо трохи дурний вигляд.

— Ну, — запропонувала Лаванда, — ми маємо з цього приводу проголосувати...

— Гадаю, — сказала генералка Грейнджер, — хай там як *будь-хто* проголосує, мене не знайдуть *мертвою* в такому костюмі...

Сьюзен не зважала на суперечку. Вона намагалася вигадати якийсь хитрий метод зменшити їхню приреченість.

У всій Великій Залі запала тиша, хай і ненадовго, коли семеро дівчат зайшли на обід.

Тоді залунали оплески.

Оплески були розпорошені — не овації від усіх людей одразу. Багато чулося від Грифіндору, менше від Гафелпафу та Рейвенклоу. І жодних від Слизерину.

Лице Дафни напружилася. Вона *сподівалася була...* ну, може коли вони зупинять цькувальника-грифіндорця та врятують слизеринця, її товариші зі Слизерину зрозуміють...

Вона поглянула в бік гафелпафського стола.

Невіл Лонгботом аплодував високо піднятими над головою руками, хоча він не всміхався. Можливо, він чув про Анну, а може просто непокоївся, де вона.

Тоді, не в змозі стриматися, вона поглянула на головний стіл.

Обличчя професорки Спраут сповнювала тривога. Вони з професоркою Макґонегел схилилися до директора Дамблдора, що був похмурим, і їхні губи швидко рухалися. Професор Флитвік, видається, був переважно пригніченим. А про-

фесор Квірел з неконтрольованим обличчям штрикав суп затиснутою в кулаці ложкою.

Професор Снейп дивився прямо на...

Неї?

Чи... на Герміону Грейнджер, що стояла поряд з нею?

Ледь помітна тонка усмішка промайнула на обличчі майстра зіллеваріння, він підняв руки, склав їх разом у надто повільному русі, щоб це можна було назвати справжнім сплеском. Тоді він повернувся до своєї тарілки та не зважав більше на розмови навколо.

Дафна відчула, як мурахи пробігли їй по спині, і вона поспіхом рушила до слизеринського стола. Сьюзен, Лаванда та Парваті відділилися від їхньої групи, щоб піти до гафелпафського та грифіндорського столів з іншого боку Великої Зали.

Це сталося, коли вони проходили повз слизеринську квідичну команду за слизеринським столом.

Тоді Герміона раптом перечепилася, *сильно* перечепилася — ніби її хтось підняв, і незграбно впала між Маркусом Флінтом та Луціаном Боулом, і жалюгідно хлюпнулася обличчям у тарілку Флінта зі стейком та м'ячкою.

Усе сталося надто швидко, або це Дафна просто надто повільно все сприймала. Флінт обурено рикнув, схопив її рукою та кинув у рейвенкловський стіл. Вона відштовхнулася від спини якогось учня та впала на підлогу...

Залою хвилями поширилася тиша.

Герміона підвелася на руки, але не встала. Дафна бачила, що все тіло Герміони тремтить, а її обличчя досі вкрито м'ячкою та деінде шматочками стейка.

Довгий час ніхто нічого не казав, ніхто не рухався. Ніби ніхто в усій Великій Залі не міг уявити, як не могла й Дафна, що станеться далі.

Тоді сильний голос Флінта — голос слизеринського капі-

тана, що викрикував команди на квідичному полі, загрозливо прогуркотів:

— Ти зіпсувала мою їжу, дівчино.

І знову залякла тиша. Голова Герміони — як Дафна бачила, вона тремтіла, — озирнулася на капітана слизеринської команди з квідичу.

— Проси вибачення, — наказав Флінт.

Гаррі Поттер почав підводитися з-за рейвенкловського столу, та раптом зупинився на півдорозі, ніби щось спало йому на думку.

Тоді з-за рейвенкловського стола підвелися п'ятеро людей.

Уся слизеринська команда з квідичу встала з паличками напоготові. Тоді за грифіндорським та гафелпафським столами підвелися учні. Дафна бездумно поглянула на головний стіл, та директор досі сидів і спостерігав, просто спостерігав, Дамблдор *просто спостерігав*, і однією рукою він ніби зупиняв професорку Макґонегел... за секунду хтось вигукне закляття, і буде запізно, *чому директор нічого не робить...*

А тоді пролунав приємний голос:

— Перепрошую.

Дафна озирнулася на звук, її рот розкрився через неймовірний шок.

— *Брудозникс*, — і м'ячка зникла з обличчя Герміони, показавши здивований вираз лиця рейвенкловки, коли Драко Мелфой наблизився до неї, сховав паличку, опустився на одне коліно поряд з нею та подав їй руку.

— Вибачте за це, міс Ґрейнджер, — ввічливо сказав Драко Мелфой. — Гадаю, комусь це здалося веселим.

Герміона взялася за руку Драко, і раптом Дафна зрозуміла, що зараз станеться...

Але ні, Драко Мелфой *не* підняв Герміону трохи й не ки-

нув її напівдорозі.

Він просто допоміг їй підвестися.

— Дякую, — сказала Герміона.

— Прóbшу, — гучно відповів Драко Мелфой, не озираючись по сторонах, де він міг би побачити, що всі чотири гуртожитки Гогвортсу витріщаються на нього в цілковитій невірі. — Просто пам'ятайте, що хитрість та амбіційність ще не означають, що ти мусиш бути ось таким.

І Драко Мелфой повернувся на своє місце на лавці Слизерину, і сів там, ніби він щойно не... щойно не... *щойно не...*

Герміона підійшла до найближчого порожнього місця за рейвенкловським столом та сіла.

Ще чимало людей доволі повільно сіло назад.

— Дафно? — запитала Трейсі. — З тобою все гаразд?

Серце Драко стукотіло в грудях так сильно, що він почав непокоїтися, чи не вибухне воно водограєм крові так само як від прокляття, яке Амікус Керроу застосував був якось на цуценяті.

Лице Драко було цілковито незворушним, бо він знав (це йому втовкмачували знов і знов), що варто йому виявити найменші ознаки справжнього страху, і учні з його гуртожитку роздеруть його, мов колонія акромантул.

Не було часу радитися з Гаррі Поттером, не було часу планувати, не було часу поміркувати, була лише мить усвідомлення, що треба рятувати репутацію Слизерину *негайно*.

Звідусіль за довгим столом Слизерину на Драко витріщалися злобні обличчя.

Та значно більше було просто спантеличених облич.

— Гаразд, я здаюся, — подав голос якийсь шестикласник, якого Драко не впізнавав, той сидів навпроти й на два місця праворуч. — Нащо ти це зробив, Мелфою?

Хоч у нього в роті пересохло, Драко не ковтнув. Це було б ознакою страху. Натомість він відкусив шматочок моркви, що містила найбільше вологи серед усього, що було на його тарілці, прожував, ковтнув, і обмірковував ситуацію дуже швидко.

— Знаєш, — Драко почав якомога жорсткішим тоном, хоча серце загупало ще гучніше, коли всі навколо замовкли, щоб послухати, — *можливо* у Слизерину й існує якийсь спосіб справити *гірше* враження, ніж напасти на вісім дівчат з першого класу з усіх чотирьох гуртожитків, що працюють разом, щоб зупинити хуліганів, та я щось його *не можу вигадати*. Таким чином ми отримуємо переваги від того, що робить Грінґрас.

Здивування не полишило здивовані обличчя.

— Що? — здивувався шестикласник.

— Зажди, які переваги? — запитала п'ятикласниця, що сиділа праворуч від нього.

— Через неї Слизерин справляє ліпше враження, — відповів Драко.

Слизеринці навколо нього здивовано презиралися, ніби він намагався роз'яснити їм алгебру.

— Справляє ліпше враження *на кого?* — запитав шестикласник.

— Але ж ти щойно допоміг *бруднокровці*, — не йняла віри п'ятикласниця. — Яким чином *це* може справляти хороше враження?

У Драко стислося горло. Його мозок тимчасово затьмарився, через що він не міг вигадати нічого, крім як сказати правду...

А тоді:

— Та це напевно який надзвичайно хитрий план Мел-фоя, — сказав якийсь п'ятикласник. — Ну знаєте, як у «Трагедії Лайта», коли все, що здається поразкою, насправді частина плану. І все завершується тим, що голова Грейнджер на палі, і ніхто не підозрює, що це він.

— У це легко повірити, — сказав хтось далі за столом, і багато хто кивнув.

— А ти знаєш, що замислив бос? — тихо пробурмотів Вінсент.

Грегорі Гойл не відповів. У розумі він ясно чув слова свого господаря: «не можу повірити, що я повірив кожному її слову», — коли поширилися чутки про те, що Салазар Слизерин вказує Поттерові й Грейнджер, де знайти цькувальників.

— Містере Гойл? — прошепотів Вінсент.

Самими губами Грегорі Гойл вимовив: «о, ні», — та він не видав жодного звуку.

Герміона рано пішла з обіду того дня — чомусь вона не була голодна. Ці кілька секунд жахливої ганьби знов і знов обпікали її розум: відчуття того, як її обличчя впало у м'ячку, як її підкинули в повітря, як голос слизеринця промовив «прости вибачення»... Напевно, вперше в житті вона справді відчувала *ненависть* до когось. Хлопець, що кинув її (їй сказали, що його звали Маркус Флінт), і хай там хто застосував прокльон спотикання... вона відчула це — одну жахливу мить

вона хотіла піти до Гаррі й сказати, що вона не заперечуватиме, якщо він від її імені використає свою *винахідливість*.

І хвилини не проминуло після її виходу з Великої зали, як вона почула, що за нею хтось біжить. Озирнувшись, вона побачила, що Дафна наздоганяє її.

Вона вислухала все, що хотіла розказати їй солдат Сонечка...

— Хіба ти *не розумієш?* — ледь не верещала Дафна. — Лише через те, що хтось поводить ся з тобою чемно, не варто його вважати другом! Це ж *Драко Мелфой!* Його батько — смертежер, усі батьки усіх його друзів — смертежери: Нот, Гойл, Креб, *усі навколо нього*, второпала? Вони *всі* зневажають маглородців, вони хочуть, щоб усі такі, як ти, *померли*, вони гадають, що ви здатні лише на одне — стати *жертвою* в жажливому темному ритуалі! Драко — *наступний лорд Мелфой*, його від народження виховували ненавидіти тебе, і від народження вчили *брехати!* — зелено-сірі очі Дафни люто дивилися на неї, вимагали згоди й розуміння.

— Він... — непевно почала Герміона. Вона пам'ятала дах, жажливий поштовх, коли вона почала падати, руку Драко Мелфоя, що стиснула її власну так сильно, що в неї залишилися синці. Вона мала сказати йому двічі перед тим, як він її нарешті відпустив. — Може, Драко Мелфой не такий, як вони...

Шепіт Дафни був ледь не криком.

— Якщо він *не* скомпенсує цю допомогу чимось вдесятеро гіршим, то його *життю кінець*, розумієш? Тобто Луціус Мелфой *буквально* зречеться його! Ти розумієш, яка ймовірність того, що він *не* замислив щось?

— Крихітна? — слабко спитала Герміона.

— *Нульова!* — прошипіла Дафна. — Тобто *жодної!* Тобто *менше* за нуль! Тобто ймовірність така маленька, що її неможливо виявити за допомогою трьох збільшувальних

чарів, закляття вкажи-на-мене і... і... і древньої карти з кентавром-провидцем! Усі в Слизерині знають, що він планує щось з тобою зробити й не хоче, щоб його підозрювали. Я чула, хтось казав, що бачив, як він вказав на тебе паличкою прямо перед тим, як ти перечепилася. Хіба ти не *розумієш*? *Це все частина плану Мелфоя!*

Драко сидів та їв свій стейк із запеченими квітками цвітної капусти та попеляшковим соусом (його не робили зі справжніх яєць попеляшки, просто вони на смак нагадували вогонь) і старався не зареготати та не заплакати.

Він чув про можливість правдоподібного заперечення, проте не розумів, наскільки вона важлива, доки не з'ясував, що в Мелфоїв її немає.

— Хочете знати мій задум? — сказав Драко. — *Ось мій задум: я нічого не робитиму й наступного разу, коли людям здаватиметься, що я щось планую, вони сумніватимуться.*

— Гм... — сказав п'ятикласник. — Я не вірю тобі, це недостатньо хитро, щоб бути правдою...

— Він хоче, щоб ти так вважав, — сказала п'ятикласниця.

— Албусе, — загрозово сказала Мінерва, — *ти спланував це все?*

— Ну, якби я *клацнув* пальцями під столом, хіба я *розповів* би тобі...

Тремтяча рука професора захисту знову впустила ложку в суп.

— Як це, *підставила*? — запитала Мілісент. Вони вдвох сиділи по-турецьки на ліжку Дафни, вони прийшли сюди одразу після обіду у Великій Залі. — Мої очі провидиці витріщаються на сам час, я бачила, що ви *виграєте*.

Дафна витріщилася на Мілісент своїми власними очима смертної, що наразі були доволі примружені.

— Той хлопець *чекав* на нас.

— Ну, так! — сказала Мілісент. — Усі знають, що ви полюєте на цькувальників!

— Анна потрапила під справді болісний прокльон. Їй довелося відвідати цілительку, Мілісент! Якби ми були друзями, ти б мене *попередила*!

— Слухай, Дафно, я ж *казала* тобі... — слизеринка затнулася, ніби старалася щось пригадати, а тоді продовжила: — тобто, я ж казала тобі — те, що я бачу, *має* справдитися. Якщо спробувати його змінити, якщо *будь-хто* спробує його змінити, справді жахливі, страхітливі, нехороші, надзвичайно погані речі стануться. А тоді воно *все одно* справдиться. Якщо я бачу, що тебе поб'ють, я не можу тобі про це розповісти, бо тоді ти спробуєш *не піти*, і *тоді*... — Мілісент замовкла.

— І тоді? — скептично спитала Дафна. — Тобто, що стане-

ться, якщо ми просто не підемо?

— Я *не знаю!* Та напевно бути з'їденим смертефалдами видаватиметься чайною вечіркою в порівнянні.

— Слухай, навіть я знаю, що пророцтва працюють не так, — сказала Дафна, а тоді замислилася. — Принаймні, пророцтва працюють не так у п'єсах...

Вона мала визнати, що існувало розмаїття всіляких трагедій, де спроби уникнути пророцтва *втілювали* його, чи навпаки — спроби *здійснити* пророцтво були єдиною причиною його здійснення. Та *можна було* змусити пророцтва здійснитися так, як тобі хочеться, якщо ти був достатньо розумним. Або якщо хтось достатньо тебе любив, то він міг помінятися з тобою місцями. За достатніх зусиль можна було просто знищити пророцтво... Але знову ж таки, у п'єсах провидиці ніколи не пам'ятали того, що вони бачили...

Напевно Мілісент помітила вагання Дафни, бо вона ставала дедалі впевненішою.

— Ну, — різко сказала Мілісент, — це не п'єса! Слухай, я казатиму тобі, я бачу складну чи легку битву. Та це *все*, що я можу, розумієш? І якщо я кажу «складна», ти *не можеш* не прийти! Або... або... — Мілісент закотила очі й загробним голосом промовила: — *Тих, хто намагаються обдурити свою долю, спіткає сумний та похмурий фінал...*

Професорка Спраут похитала головою, її обличчя було напруженим.

— Але... — сказала Сьюзен. — Але ви допомогли *Гаррі Поттеру* тоді...

— І тоді мені *вкрай докладно* роз'яснили, — слова ніби здобували з горла професорки Спраут стискальними чара-

ми, — що це робота професора Снейпа — підтримувати лад у гуртожитку Слизерин... Міс Боунз, *будь ласка*, ви не *мусите* цього робити...

— Так, *мушу*, — безрадісно заперечила Сьюзен. — Я гафелпафка, а ми маємо бути вірними.

— Таємничий пергамент під твоєю подушкою? — запитав Гаррі Поттер, підвівши погляд з місця, де він сидів — у заглибленні під дією чарів тиші, де вони навчалися. Тоді хлопець примружив очі. — Він раптом не від Санти Клауса, га?

Павза.

— Гаразд, — порушила мовчанку Герміона. — Я *нічого* не питатиму, а ти *нічого* не розповідатимеш мені, і ми *обидвоє* вдамо, ніби ти цього ніколи не казав, і я про це нічого не знаю...

Сьюзен наблизилася до стола, щойно старша дівчина залишилася сама, роззирнулася довкола вітальні Гафелпафу, щоб переконатися, що ніхто не стежив (так, як її навчила була тітонька — щоб не було очевидним, що вона дивилася).

— Привіт, Сьюзі, — сказала семикласниця з Гафелпафу. — Тобі вже потрібно більше...

— Можна ми трохи порозмовляємо особисто? — запитала Сьюзен.

Джеймі Астроґа, семикласник зі Слизерину, і донедавна перспективний дуеліст серед юних дуелянтів, стояв виструнчившись посеред кабінету професора Снейпа зі стиснутими зубами та спітнілою спиною.

— Я чітко пам'ятаю, — із сардонічною тягучістю промовив вихователь його гуртожитку, — як я попереджав вас і декількох інших цього ранку, що є певні дівчата з першого класу, що можуть виявитися надокучливими, якщо боєць буде *необачним* і дозволить *застати себе знеацька*.

Професор Снейп крокував навколо нього.

— Я... — його чоло спітніло сильніше. Він знав, як сміховинно це звучить, яким жалюгідним було це виправдання. — Сер, у них не мало вийти...

Одна першокласниця не мала бути здатна пробити його *«Протеґо»*, хай які древні чари вона використовувала... хтось мав їй *допомогти*...

Але було очевидно, що вихователь його гуртожитку не повірить у це.

— О, я цілковито погоджуюся, — сповненим загрози тоном пробурмотів Снейп. — Не мало. Я починаю сумніватися, можливо, містер Мелфой, хай що він замислив, має рацію, Астроґо. Репутації Слизерину не йде на користь, коли наші бійці замість демонстрації сили програють маленьким дівчаткам! — Снейп підвищив голос: — Дуже добре, що вам вистачило такту бодай бути переможеним маленькою дівчинкою, що є слизеринкою та з древнього роду, Астроґо, інакше я власноруч почав би знімати з вас очки!

Джеймі Астроґа стиснув кулаки, та не знав, що він може відповісти.

Лише по деякому часі Джеймі Астрозі дозволили піти.

А потім лише стіни, підлога та стеля засвідчили усмішку Северуса Снейпа.

Того вечора Драко відвідала батькова сова — Танаксу. Вона не була зеленою лише через те, що зелених сов не існувало. Найкраще, на що був здатен батько, — знайти сову з пір'ям кольору щирого срібла, величезними сяйливими зеленими очима, та дзьобом, що не поступався в гостроті та жорстокості іклам змії. Пергамент, що його було прив'язано до лапки Танаксу, містив стислий та діловий текст:

Що ти робиш, синку?

Драко надіслав пергамент з не менш стислою відповіддю:

Намагаюся зупинити заподіяну репутації Слизерину шкоду, батьку.

Після часу, що потрібен для перельоту сови з Гогвортсу до маєтку Мелфоїв і назад, родинна сова принесла Драко інше повідомлення, цього разу з текстом:

Що ти робиш насправді?

Драко втупився у знятий з ноги сови пергамент. Його руки тремтіли, коли він підняв пергамент ближче до полум'я в каміні. Чотири написані чорним чорнилом слова не мали б бути страшнішими за смерть.

У нього було небагато часу на роздуми. Батько точно знав, як довго повідомлення буде йти від маєтку Мелфоїв та назад. Він знатиме, якщо Драко відкладатиме відповідь, щоб вигадати старанну брехню.

Та Драко все одно зачекав, доки його рука не припинить тремтіти, і лише тоді написав відповідь — єдину відповідь, яку, можливо, батько прийме.

Я готуюся до наступної війни.

Драко обгорнув пергамент навколо лапи сови та прив'язав його, а тоді відправив Танаксу зі своєї кімнати коридорами Гогвортсу в ніч.

Він чекав, та відповіді не було.

Розділ 73. ПС, Сакральне й прозаїчне, ч. 8

Потік червоного полум'я вдарив Анні просто в обличчя, і вона беркицнулася догори дриґом, при цьому міцно доклавшись головою просто до кам'яної стіни. Там її бліде обличчя в оберемку з кількох пасом темно-золотого волосся на мить затрималося, а тоді дівчина поточилася й осіла на підлозі купкою шкільної форми. Водночас третій і останній набір палахких зелених спіралей зняв захисні чари їхнього супротивника.

Березень витрушував з лантуха березневі дні, наповненні лекціями, самостійним навчанням і домашніми завданнями, а також сніданками, обідами й вечерями.

Хлопець з Грифіндору мовчки витріщався на їхню вісімку, напруга відчувалася в усій його поставі; на його обличчі безгучно змінювали один одного вирази; а тоді він розтиснув кулаки, в яких тримав лацкани слизеринця, і пішов, не вимовивши ані слова. (Ну, Лаванда ледь чи не сказала пару слів — її рот вже розтулявся, щоб висловити обурення, можливо, через те, що їй досі не видалася нагода виголосити свою промову, — та, на щастя, Герміона це помітила й мовчки дала їй знак «ЗАМОВКНИ».)

А ще, звісно, був сон. Не варто забувати про сон, навіть якщо він здається чимось зовсім звичайним.

— Інервація! — почула Герміона юний голос Сьюзен Бонунз, і її очі одразу розплющилися, губи з шумом втягнули повітря; легені почувалися обважнілими, ніби в неї на грудях лежало щось важезлезне. Поряд із нею Анна вже підводилася, тримаючись за голову руками й кривлячись. Дафна

попереджала була, що це буде «складна» битва, що викликала в Герміони певну тривогу, та й в інших теж. Окрім, мабуть, Сьюзен, яка просто прийшла в призначене місце в призначений час, мовчки пройшла з ними весь шлях і билася з цюквальником-семикласником, аж доки не лишилася останньою віцілою воїтелькою. Може, грифіндорець не захотів битися з останньою з роду Боунз, а може Сьюзен дуже-дуже пощастило; у будь-якому разі, коли Герміона знову спробувала підвестися, вона зрозуміла, що на серці їй було важко тому, що на грудях в неї було розпластане доволі велике тіло.

І про магію не варто забувати також, хоча власне наслання заклять не забирало багато часу на день. Зрештою, в цьому і була вся сутність Гогвортсу.

— Добре, а що як ми всі будемо пересуватися на скейтбордах? — спитала Лаванда. — Це швидше, ніж пішки. І ми потрясно виглядатимемо. Маглівські артефакти, може, і не такі швидкі, як мітли, але виглядають крутецько — проголосуймо...

Щодо жалюгідної решти часу, кожен був ладен заповнити її відповідно до своїх схильностей: плітками про побачення старшокласників, книжками чи додатковими заняттями.

Герміона простягнула тремтячу руку й підняла свій примірник «Історії Гогвортсу» звідти, де він був упав; її вірний супутник лежав лише за крок від місця, де вона сама грюкнулася об підлогу, після того, як старшокласниця в червоній мантиї гепнула нею об стіну. А тоді старша чарівниця з Грифіндору пішла, і навіть не озирнулась, лише прошепотіла «Салазарова...» — і слово, що боліло Герміоні більше, ніж будь-що, що казали Слизеринці про бруднокровок. Адже «бруднокровка» — це просто дивне чаклунське слівце, а те, як назвала її грифіндорка, — о так, Герміона добре знала це слово. Вона ніяк не могла до цього звикнути, ніяк не могла призвичаїтись

до ненависти до себе. Їй це все ще боліло, щоразу так само сильно, і навіть більше, коли ненависть йшла від грифіндорців, щомали ббути за наших.

Гаррі, згідно з отриманим наказом, розподілив був вісім зі своїх солдатів по інших військах; він добровільно віддав двох лейтенантів Хаосу, відправивши Діна Томаса в Армію Драконів і продавши Шеймуса Фінігана за Блеза Забіні, бо той, мовляв, не міг реалізувати свій потенціал у полку Сонечко. Лаванда вирішила приєднатися до решти С.С.Р.А.Г.Ч. в «Сонечку»; Трейсі зволіла лишитися з Хаосом.

— *То ти хочеш спробувати на генералі Поттері свої чару?* — запитала Лаванда, тоді як Герміона робила все можливе, щоб не звертати уваги ані на неї, ані на її співрозмовницю. — *Мушу сказати, Трейс, що, я гадаю, наша генералка Сонечка вже свого не віддасть — тобі краще спробувати переконати Герміону погодитись на, знаєш, розділити його на двох...*

Ніхто поки що не знав, які зловісні плани плекає Драко Мелфой.

— *Впевнений?* — спитав Гаррі Поттер без ентузіазму. — *Ти ж знаєш, Герміоно, раціоналіст ніколи ні в чому не може бути впевнений, навіть у тому, що два плюс два дорівнює чотири. Я не можу взяти й прочитати Мелфоеві думки, а якби й міг, нема підстави бути впевненим, що він не бездоганний блоколог. Я лише можу сказати на підставі того, що я знаю про Мелфоя: значно імовірніше, ніж це здається Дафні Грінграс, що він справді намагається показати Слизерину інший, кращий шлях. Нам варто... нам варто було б пристати на це, Герміоно.*

(Тож, видавалося, Гаррі вірив, що Драко Мелфой — хороший хлопець. Проблема полягала в тому, що Гаррі також був схильний довіряти таким людям, як професор Квірел.)

— Професоре Квірел, — сказав Гаррі, — мене непокоїть та ненависть, яку викликає Герміона Грейнджер в гуртожитку Слизерин.

Вони сиділи в кабінеті професора захисту, причому Гаррі сів якнайдалі від вчительського столу (і все одно відчуття майбутньої катастрофи було помітним). Позаду плішивої голови професора Квірела — та сама порожня книжкова полиця. Гаррі тримав на коліні горнятко невідомого імовірно-дорогущого китайського чаю з запасів професора Квірела. Гаррі-бо останнім часом думав, що йому слід прийняти свідоме рішення скуштувати цей напій.

— І це мене стосується... яким чином? — спитав професор Квірел, сьорбнувши чайку.

— А, ну, — відповів Гаррі, — я це просто проігнорую — ой, та годі вам, професоре Квірел, це ж *ви* плетете інтриги, щоб відновити репутацію гуртожитку Слизерин, щонайменше з першої п'ятниці цього року.

Можливо, тими тонкими блідими вустами прослизнула тінь усмішки; а зрештою — може й не прослизала.

— Я гадаю, що з гуртожитком Слизерин все зрештою буде добре, містере Поттер, незалежно від долі однієї дівчинки. Та я погоджуюсь, що поточні перспективи вашої маленької подруги видаються кепськими. Цькувальники з двох гуртожитків, і багато хто з них представляють могутні родини зі зв'язками, бачать у міс Грейнджер загрозу своїй репутації та удар по своїх гордощах. Хай який це сильний стимул зашкодити їй, та цей мотив блякне у порівнянні з нічим не стриманою заздрістю з боку грифіндорців, які бачать, як лаври героїв, про які вони мріяли були з дитинства, пожинає чужак, — тепер посмішка, хоч і слабка, чітко позначилася на

губах професора Квірела. — А ще є ті з гуртожитку Слизерин, що почули, нібито привид Салазара Слизерина полишив їх заради бруднокровки. Я не впевнений, чи здатні ви навіть уявити собі, містере Поттер, як реагуватиме ця група? Ті, хто не вірить в таке, з радістю вбили б міс Грейнджер за брудні інсинуації. А ті слизеринці, що десь у потаємному кутку власного серця питають себе чи, либонь, це правда... Їхню внутрішню паніку годі собі уявити, — професор Квірел спокійно сьорбнув ще чаю. — З досвідом, містере Поттер, ви навчитеся бачити такі наслідки свого інтригування завчасно. А зараз маєте результати того, що заплющуете очі на всі людські риси, що вам неприємні.

Гаррі й собі сьорбнув чаю.

— Е... — сказав Гаррі. — Професоре Квірел... рятуйте?

— Я вже пропонував міс Грейнджер свою допомогу, — відказав професор Квірел, — щойно передбачив розвиток подій. Моя учениця, цілком чемно, попросила мене не пхати носа в її справи. І вам вона, гадаю, скаже те саме. Позаяк я мало що виграю чи втрачаю від цієї справи, я не маю наміру нав'язуватися, — професор захисту стенов плечима, тримаючи горнятко вивіреном ввічливим хватом, так, що поверхня рідини навіть не захиталася, коли професор Квірел відкинувся на спинку фотеля. — Не хвилюйтеся так, містере Поттер. Атмосфера навколо міс Грейнджер дуже напружена, але вона у меншій небезпеці, ніж вам здається. З віком ви усвідомите: найперше, що робить будь-яка звичайна людина, — нічого.

Конверт, що було доставлено Дафні на обід через слизеринську пошту, був, як завжди, анонімний; пергамент всере-

дині зазначив час, місце й лише одну примітку: «складно».

Але Дафну збентежило не це. Дафну збентежило, що Мілісент навіть не поглянула в її напрямку за обідом того дня. Мілісент дивилася лише собі в тарілку та їла. За той час, що Дафна за нею спостерігала, Мілісент підняла погляд лише один раз, зиркнувши в напрямку гафелпафського столу, а тоді знову опустила очі. Та Дафна сиділа задалеко, щоб побачити вираз обличчя Мілісент, позаяк Мілісент сіла була дуже далеко від неї та Трейсі.

Дафна розмірковувала про це за обідом, і всередині неї оселився такий собі черв'ячок, якого вона ніколи раніше не відчувала, і через це вона припинила їсти, не закінчивши й першої страви.

«Те, що я бачу, має справдитися... напевно бути з'їденим смертефалдами видаватиметься чайною вечіркою в порівнянні».

Це не було свідомим рішенням Дафни, жодного слизеринського *modus operandi*, жодного зважування власних потенційних зисків...

Натомість...

Дафна сказала Анні, Сьюзен та всім, що її інформатор попередив був, що наступний цькувальник зосередиться зокрема на гафелпафцях, і що він ладний ризикнути наразитися на вчительський гнів, щоб завдати *справжньої* шкоди Анні або Сьюзен, типу, *реально*, тому обидві вони мають цього разу не втручатися.

Анна погодилась була не втручатися.

Тоді як Сьюзен...

— *Що ти тут робиш?* — закричала генералка Грейн-

джер, хоча вирвалося в неї щось середнє між криком і шепотом.

Кругле обличчя Сьюзен не змінилося, ніби гафелпафка раптово навчилася кам'яного невиразу, що ним послуговувалася досвідчена мати Дафни.

— Я що, справді тут? — спокійно спитала Сьюзен.

— *Ти сказала, що не прийдеш!*

— Я таке казала? — відповіла Сьюзен. Мимохідь підкинувши паличку однією рукою, вона сперлась о кам'яну стіну коридору, де вони чекали, — її рудо-коричнєве волосся якимось чином встигло ідеально впорядкуватися над жовтим оберемком чаклунської мантиї. — Чого це я. Мабуть, я не хотіла, щоб Анні спало на думку теж прийти. Гафелпафська вірність, ну ви розумієте.

— Якщо ти не підеш, — сказала генералка Сонечка, — Я змушена буду скасувати місію, і ми *всі* повернемося до наших віталень, міс Боунз!

— *Гей!* — сказала Лаванда. — Ми не голосували стосовно...

— Мене це влаштовує, — відказала Сьюзен, уважно пильнуючи інший кінець коридору, де він зливався з холом — там їм сказано було очікувати на цькувальника. — Тоді я просто залишусь тут сама.

— Чому... — почала Дафна. Вона була геть перелякана. *Якщо я спробую його змінити, якщохтоспробує його змінити, справді жахливі, страхітливі, нехороші, надзвичайно погані речі стануться. А тоді воно все одно справдиться...* — Навіщо ти це робиш?

— Це на мене не схоже, — погодилася Сьюзен. — Я знаю. Але... — вона знизала плечима. — Люди не завжди поводяться схоже на себе, всяке буває.

Вони благали.

Вони молили.

Сьюзен навіть не сказала більше нічого, лише дивилася й чекала.

Дафна вже майже плакала, їй здавалося, що це все через неї, вона боялася, що її спроби змінити долю зроблять все ще гіршим...

— Дафно, — сказала Герміона, і голос її був дещо високий. — іди й приведи вчителя. Біжи.

Дафна розвернулася на підборах та рвонула по коридору в протилежному напрямку, а тоді зрозуміла, і повернулися туди, де решта дівчат, крім Сьюзен дивилися їй услід, і, відчуваючи, що її зараз знудить, вона сказала:

— Не можу...

— *Що?* — перепитала Герміона.

— Я гадаю, щоразу, як намагаєшся цьому запобігти, стає лише гірше, — відказала Дафна. Принаймні, у п'єсах були такі правила, подеколи.

Герміона подивилася на неї важким поглядом, а тоді сказала:

— Падмо.

Інша рейвенкловка прожогом кинулася звідти, вже без сперечань. Дафна дивилася їй у спину, знаючи, що Падма бігає повільніше за неї, — можливо, це стане *єдиною причиною* чому допомога прийде запізно...

— Цькувальники вже тут, — коротко зауважила Сьюзен. — Гей, та в них є заручник.

Вони стрімко розвернулися, подивилися і побачили...

Трьох старших цькувальників, з яких Дафна впізнала Різу Белку, яка була найліпшим лейтенантом одного з військ сьомого класу, а також Рандольфа Лі, який був номером другим в дуельному списку Гогвортсу, і, гірше за все, Роберта Джагсона Третього, шестикласника, що його батько майже точно був смертежером.

Всі троє були оточені захисними щитами, їхнє блакитне мерехтіння сяло з-під шару зі стрічок іншого кольору, на поверх цього деінде відблискувала багатогранна поверхня — декілька шарів щитів — ніби ця трійка планувала битися із серйозними дуелянтами та розподілила енергію відповідно.

А позаду них, зв'язана і підвішена на підсвічених мотузках, гойдалася Анна Ебот. Її очі були широко розплющені й сповнені паніки; її рот рухався, проте вони нічого не чули крізь «Квіетус», що наклали були раніше.

Тоді Джагсон зробив легкий жест паличкою, і сяйливі мотузки жбурнули Анну просто в них, почувся тихий ляск, коли тіло Анни пробило бар'єр Квіетуса. Паличка Сьюзен миттєво спрямувалася на Анну, а голос Сьюзен пробурмотів «Вінгардіум Левіоза»...

— *Тікайте!* — заволала Анна, коли вона обережно опустилася на землю.

Але коридор позаду них, як і попереду, було тепер заблоковано мерехтливим сірим полем — якісь бар'єрні чари, не знайомі Дафні.

— Чи треба пояснювати, про що тут ідеться? — спитав Лі з награною доброзичливістю. Дуелянт-семикласник посміхався, але його посмішка не сягала його очей. — Ну, та про всяк випадок: ви — маленькі незручності, і це стосується також і вас, міс Грінграс, — ви завдали достатньо клопоту і нарозповідали забагато брехні. Ми привели сюди вашу маленьку подружку просто, щоб всі знали — ми перемогли усіх вас — хоча, імовірно, інша рейвенкловка ховається десь за рогом чи бовтається причеплена до стелі? Ну, менше з тим. Настав вам час...

— Годі базікати, — перервав Роберт Джагсон Третій, — Настав час болю, — і він підвів паличку. — *Клате!*

Одночасно свою паличку наставила на нього Сьюзен

і сказала: «*Призматіс!*» — і ось уже в повітрі формується маленька райдужна сфера, мініатюрний бар'єр, такий щільний і яскравий, що залишився неушкодженим, навіть коли закляття Джагсона вдарилося об нього й відскочило в напрямку Белки, чия паличка зблиснула, щоб відбити чорну блискавку; а тоді за мить багатоколірне сяяння згасло.

Очі Дафни на мить широко розплющилися; вона ніколи б не подумала використати призматичну сферу *так...*

— Джагі, дорогенький? — заговорила Белка. Її губи скривилися у мстивій посмішці. — Я гадала, ми це обговорювали. Спочатку ми їм наваляємо, а *тоді* з ними розважимося.

— П-прошу, — голос Герміони Грейнджер зривався, — відпустіть їх... я, я, я, я обіцяю, я...

— Ой, та годі, — роздратовано перервав Лі. — Що ти нам запропонуєш? Здається, якщо ми відпустимо інших? Ми вас усіх і так спіймали.

Тоді Джагсон посміхнувся.

— Це могло б бути весело, — не погодився юний смертежер з шостого класу м'яким голосом, в якому відчувалася загроза. — Як щодо того, щоб облизати мої черевики, брудно-крово, і тоді *одна* з твоїх подруг зможе піти? Обирай, хто тобі більше подобається, а решту залиш на тортури.

— Ні, — відповів на це юний голос Сьюзен Боунз, — не ви-йде.

Одним сліпуче-швидким рухом гафелпафка стрибнула ліворуч, за мить до того, як червоний приголомшувач вирвався з палички Белки. Дафна ледь *побачила* цей рух: здавалося, Сьюзен вдарилася об стіну коридору, відскочила, як гумовий м'ячик, і врізала ногами Джагсону просто в *пику*. Удар не пройшов крізь захисний щит, але шестикласника відкинуло назад силою зіткнення, Сьюзен попрямувала за ним, наступила ногою на руку, що тримала паличку — і знову їй завадив щит. «*Елмекіа!*» — закричав Лі, а Парваті

крикнула: «*Призматік!*», — але багряно-блакитна блискавка пройшла крізь веселкову стіну, ніби її там не було, і проминула повз Сьюзен в якомусь сантиметрі. У вирі рухів після цього Дафна майже нічого не розгледіла, але Белка впала — втім, старша чаклунка просто прокотилася підлогою і знову звелася на ноги, і ось...

Дафна це передбачила, її губи почали вимовляти: «*Приз...*» — та було вже запізно.

Три сяйливі вибухи одночасно вдарили Сьюзен, її паличка була піднята, ніби вона могла їм щось протиставити; білим спалахом прокляття зітнулися з магічним деревом, і тоді ноги Сьюзен поточилися і вона полетіла в стіну коридору. Від удару її голова видала якийсь химерний хрускіт, а тоді вона впала й більше не рухалася; її голова лежала під якимось дивним кутом, а випростана рука й далі стискала паличку.

На мить запала цілковита тиша.

Парваті підповзла туди, де лежала Сьюзен, притисла пальця, щоб визначити пульс на зап'ястку, і тоді — тоді повільно, із тремтінням, підвелася, її широко розплющені очі...

— *Віталіс ревеліо*, — сказав Лі, щойно Парваті відкрила рота, і тіло Сьюзен оповило тепле червоне сяйво. Тепер семикласник справді вишкірився. — Нічого страшного, хіба зламана ключиця, не більше. Втім, гарна спроба.

— Мерліне, вони *непрості*, — зауважив Джагсон.

— Я ледь не спітніла, дорогенькі, — семикласниця зовсім не посміхалася.

— *Тонаре!* — крикнула Дафна, піднявши паличку над головою і зосередившись, як ніколи до того в житті. — *Рава Калварія! Луціс...*

Вона навіть не побачила закляття, яким її поцілили.

Герміона відчула, як інервація різко повертає її до життя. З якихось інтуїтивних причин вона *не* перекотилася одразу на ноги; це ж була абсолютно безнадійна битва, і вона не знала, що може вдіяти, та щось підказало їй, що зірватися на рівні — не варіант.

Герміона трошки підняла повіки, тоненькі промені світла проникли крізь вії, і вона побачила, як Парваті відступає під тиском трьох цькувальників, остання з дівчат, яка досі втрималася на ногах, як здалося Герміоні.

Вона побачила також Трейсі, що впала була неподалік від неї; паличку Герміона досі тримала в руці; тож, відчайдушно сподіваючись, що слизеринка продемонструє на дрібку більше здорового глузду, ніж зазвичай, Герміона зробила обережний пас і ледь поворушила губами: «Інервація».

Герміона відчула, що закляття спрацювало, але Трейсі не поворухнулася. Герміона сподівалася, що це тому, що Трейсі поводить хитро і чекає на...

На що? *Що* вони могли вдіяти?

Герміона не знала, і паніка, що принишкла була під час запеклого бою, тепер, коли вона лежала нерухомо, тепер, коли вона намагалася думати, тепер, коли вона зрозуміла, що справа їхня абсолютно безнадійна, — тепер вона почала гризти Герміону зсередини.

Саме тоді Герміона почула глухий удар, і, хоч з її позиції не могла це бачити, вона зрозуміла, що Парваті пала в бою.

Запала мить тиші, і минула.

— Що тепер? — почувся голос м'яко-загрозливого хлопця.

— Тепер розбудімо бруднокровку, — відповів чемний голос страхотливо-офіційного хлопця, — і дізнаймося в неї, хто *насправді* стоїть за ними, хто — а не привид Салазара Слизе-

рина.

— Ні, дорогесенькі, — заперечив голос жахливо-милої дівчини, — *спочатку* ми їх зв'яжемо дуже ретельненько...

А тоді пролунав гуркіт, ніби громовиця, і очі Герміони широко розплющились від шоку, перш ніж вона встигла стриматися. В її розширеному полі зору бився в конвульсіях м'яко-загрозливий хлопець, жовті арки енергії обплутували його, наче гігантські хробаки у вогні. Паличка вилетіла йому з руки, коли він впав був на підлогу, смикаючись, а за мить він вже лежав нерухомо.

— Зараз всі сплять? — спитав якийсь голос. — Добре.

Сьюзен Боунз підвелася з підлоги там, де стояв був м'яко-загрозливий хлопець, — її шия досі була химерно зігнута. Тоді вона повертіла головою, такий собі повсякденний рух, і голова встала на місце.

Круглолиця першокласниця стояла перед двома цькувальниками, уперши руки в боки.

Широко всміхалася.

Захищена багатогранним блакитним мерехтінням.

— Багатозільна настоянка! — сплюнула цькувальниця.

— *Багатозіліус Реверсо!* — прогрімів той цькувальник, що лишився на ногах.

Щось схоже на дзеркальний шалик вирвалося з його палички...

Не зустрівши спротиву пройшло крізь мерехтіння, що оточувало Сьюзен...

На мить, вона засяяла дивним віддзеркаленим світлом, як віддзеркалення самої себе...

А тоді сяяння згасло.

Юна дівчина досі стояла там, досі — уперши руки в боки.

— Помилочка, — сказала Сьюзен, — А ось вам правда. Раптом вас не попереджали...

Її маленька рука підвела паличку — вид був дещо розмитий через блакитний захисний екран.

— Не займайте пафів, — гукнула Сьюзен, і з сірого спалаху — такого яскравого, що Герміоні заболіли її напівприкриті очі, — почалася справжня битва.

Вона тривала деякий час.

Якась частина стелі стопилася.

Дівчина-цькувальник спробувала благати про помилування, обіцяла, що вони підуть і візьмуть із собою Джагсона, але Сьюзен проревла прокляття, яке Герміона впізнала, — це було закляття «страхотливий параліч Абі-Делзіма», заборонене законом у сімох країнах.

Зрештою, цькувальниця непринятною непорушно лежала на підлозі, а останній цькувальник накивав п'ятами, полишивши тіла своїх друзяк позаду, а Сьюзен знову сперлася об стіну, вся спітніла, в обпаленій мантиї, вся в якихось вогких плямах. Вона хапала ротом повітря, вчепившись лівою рукою у праве плече.

За деякий час Сьюзен випростувалася, і звернула погляд туди, де її подружки-чарівниці спали на підлозі.

Ну, туди, де вони *мали б* спати на підлозі.

Лаванда вже сіла, її очі, як два кавуни.

— Що за... — почала Лаванда.

— Це... — вимовила Трейсі.

— *Що за?* — спромоглася Герміона.

— Я хочу сказати, *що за?* — підтримала Парваті.

— *Круто!* — похвалила Лаванда.

— От дідько, — сказала Сьюзен Боунз. Її обличчя вже до того було дещо бліде під шаром поту, а тепер ставало дедалі блідішим, майже лячно білим. — А-а-а... чи не вдасться либонь мені вас переконати, що вам це все привиділося?

Дівчата швидко обмінялися поглядами. Герміона поди-

вилася на Парваті, Парваті — на Лаванду, Лаванда ненадовго зітнулася очима з Трейсі.

Всі четверо подивилися назад на Сьюзен і заперечно замотали головами.

— От дідько, — повторилася Сьюзен. — Слухайте, я повернусь за декілька хвилин, але мені дійсно треба йти, *будь ласка*, не кажіть нікому нічого, па-па!

І Сьюзен вибігла з холу, рухаючись напрочуд швидко, перш ніж хтось встиг бодай слово вимовити.

— Ні, серйозно, *що?* — не вгавала Парваті.

— *Інервація*, — промовила Герміона, направивши паличку на Дафну, тіло якої вони до того не бачили; Лаванда направила свою паличку на Анну й зробила те саме.

Анна розплющила очі й відчайдушно кинулася підводитися, проте напівдорозі поточилася і впала назад.

— Все добре, Анно! — сказала Лаванда. — Ми перемогли.

— Ми *що?* — обурилася Анна, що лежала маленькою грудкою на підлозі.

Дафна не ворушилася, але Герміона побачила, що її грудна клітина здіймається й опускається, і ритм дихання нібито нормальний.

— Я гадаю, вона в порядку, — сказала Герміона, — але... Їй знадобилася секунда, щоб ковтнула слину — в роті пересохло. Все це зайшло надто, надто, *надто* далеко. — Я гадаю, ми маємо відвести Дафну до мадам Помфрі...

— Звісно, звісно, лише *дайте мені секундочку*, і я, *мабуть, буду в нормі*, — сказала Парваті.

— Я *перепрошую*, — озвалася Анна чемно, але твердо. — Як саме ми перемогли? І чому зі стелі крапає?

Повисла павза.

— Це все Сьюзен, — пояснила Трейсі.

— Еге ж, — сказала Парваті, її голос лише зовсім трохи

тремтів. Вона встала і тепер намагалася привести до ладу свою мантію з червоним оберемком, — виявляється, Сьюзен Боунз — спадкоємиця Гафелпаф, і вона впоралася знайти давно загублений вхід до кімнати Старанної Праці й Тренування Гельги Гафелпаф.

— *Га?* — перепитала Анна, що обмацувала себе, щоб упевнитися — всі частини тіла на місці. — Я гадала, що це професорка Спраут намагалася дати нам Цінний Повчальний урок... Сьюзен?

Поступово Герміона приходила до тями. Все це тривало не більше тридцяти секунд цілковитого жаху, принаймні того часу, що вона була притомна.

— Насправді, — обережно сказала Герміона, коли її мізки знову запрацювали, — я майже впевнена, що це такі лише оповідки професорки Спраут, цього не було ані в «Історії Гогвортсу», ані в жодній іншій книзі...

— *Вона подвійна відьма!* — заверещала Трейсі, її голос майже зривався на писк. — Так, вона! Вона одна з них! Увесь цей час була!

— *Що?* — зойкнула Парваті, обернувшись навколо себе, щоб подивитись на Трейсі. — Це *найдурніше*, що...

— Ну *звісно!* — сказала Лаванда, вона вже стояла на ногах і навіть підстрибувала від збудження. — Я мала *здогадатися!*

— Сьюзен *що?* — спитала Герміона.

— *Подвійна відьма!* — відповіла Трейсі.

— Розумієш, — заторохтіла Лаванда, — завжди ходили ці історії, про цих дітей, що народилися суперчарівниками та вміли насилати закляття, які більше ніхто не міг, і про цілу таємну школу, що прихована десь у Гогвортсі, з класами й таким іншим, що їх лише ті діти можуть бачити й відвідувати...

— Це лише *байки!* — заволатала Парваті. — У реальному житті такого не буває! Себто, так, звісно, я теж читала всі ці

книжки...

— Одну секундочку, будь ласка, — попросила Герміона. Мабуть, вона таки *не зовсім* відійшла. — Ви хочете сказати, що, хоча ви *вже* потрапили в чарівницьку школу і все таке, ви все одно мрієте потрапити до *подвійної* чарівницької школи?

Лаванда подивилася на неї спантеличено.

— А що? — сказала Лаванда. — А *хто* б не хотів отримати екстрасупер магічні здібності? Це було б ніби *призначення* і все таке інше! Це б означало, що ми *особливі*!

Анна згідно кивнула, дивлячись на них знизу вгору, — вона підповзла була до Дафни й перевіряла, чи цілі в неї кістки.

— Я б хотіла бути подвійною відьмою, — сказала Анна, і додала, трошки сумно, — хоча я не вірю, що таке насправді існує... що конкретно Сьюзен робила, хто бачив? Я хочу сказати, ви впевнені, що вам це все не привиділося після оглушення?

Герміона вже ніяк, ніяк не могла це все прокоментувати.

— О ні, — простогнала Трейсі. Слизеринка стрімко розвернулася, щоб подивитися на вхід у коридор, її мантия закрутилася в повітрі. — О ні! Нам треба забиратися звідси! Ми маємо піти, доки Сьюзен не повернулася з кимось, хто зможе суперзабуттятнути нас!

— Сьюзен не *вчинить* так з нами! — заперечила Парваті. — Я хочу сказати, навіть якби дійсно *існувала*...

— **ЩО ТУТ КОЇТЬСЯ?** — проревів високий писклявий голос професора Флитвіка, який увірвався у частково стоплений коридор як маленький, небезпечно щільний згусток щирої академічної люті. За ним, задихаючись, трюхикала сплотніла Падма.

— *Що трапилось?* — кинула Сьюзен у напрямку дівчини, що була викапана вона сама, за винятком попаленої, вогкої від поту мантиї.

— О-о, чудове питання! — відгукнулася інша Сьюзен Боунз, швидко здираючи з себе рештки позиченого одягу. Секундою пізніше вона почала метаморфуватися назад, у більш звичну подобу Німфадори Тонкс. — Вибач, але сама я нічого не придумала, тож у тебе приблизно три хвилини, щоб вигадати відповідь...

Як потім уїдливо зазначила Дафна Грінграс, головний недолік хитрого плану Герміони, згідно з яким очки знімуть однаково з кожного гуртожитку, полягав у тому, що це не стосувалося *покарань*.

Вони всі домовилися не патякати про загадкові сили Сьюзен — навіть Трейсі, після того, як Сьюзен сказала, що суперзабуттятне її, якщо та не згодиться. На жаль, за обідом вони дізналися, що хтось забув попередити *цькувальників* про цю домовленість, а також — що Сьюзен принесла свою душу в жертву жадливим забороненим силам, які тепер жили в її тілесній оболонці, і ось тому всі вони й отримали покарання.

— Герміоно? — озвався до неї Гаррі Поттер, який сидів поряд за обіднім столом, — дуже обережно озвався. — Будь ласка, не ображайся, і я зрозумію, якщо ти скажеш, що це не моя справа, але я гадаю, що все це починає виходити з-під контролю.

Герміона продовжила м'яти шоколадний торт на своїй тарілці, довівши його до стану пюре з власне торта і глазурування.

— Так, — сказала вона, і її голос міг бути трохи зарізким, — саме це я й сказала професорові Флитвіку, коли приносила йому свої вибачення, що я знаю, що все це вийшло з-під контролю, а він такий заверещав: «*Та ну, міс Грейнджер, вам справді так здається?*» — на такій писклявій ноті, що мої вуха зайнялись вогнем. Себто, *справді зайнялись вогнем*. Професорові Флитвіку довелося знову їх гасити.

Гаррі поклав руку собі на чоло.

— Вибач, — сказав Гаррі з кам'яним обличчям. — Іноді мені ще буває складно призвичаїтись до таких речей. Гей, Герміоно, а пам'ятаєш, коли ми ще були юні та наївні, і гадали, що світ — це відносно зрозуміле місце?

Герміона опустила виделку і якусь мить дивилася на нього.

— Тобі іноді хочеться бути просто маґлом, Гаррі?

— *Га?* — перепитав Гаррі. — Ну звісно ж ні! Я хочу сказати, навіть якби я був маґлом, одного дня я все одно б спробував підкорити сві... — тут Герміона *подивилася* на нього, і хлопчик поквапом проковтнув останнє слово і виправився: — я хотів сказати, *оптимізувати*, звісно, ти ж *знаєш*, що я маю на увазі, Герміоно! Це я до того, що навряд чи б мої *цілі* якось змінилися б. Проте з магією я значно ближчий до своєї мети, ніж якби мені доводилося обмежитися набором здібностей маґлів. Якщо піти за логікою, саме *тому* я й вчуся в Гогвортсі замість того, щоб не зважати на нього й розбудовувати кар'єру в нанотехнологіях.

Герміона, покінчивши з приготуванням свого авторського шоколаднотортового соусу, почала вмочувати туди морквинки й гризти їх.

— Чому ти питаєш? Хіба *тобі* хочеться назад у маґлівський світ?

— Не зовсім, — сказала Герміона, хрумкаючи одночасно морквою й шоколадом. — Мені просто було якось химерно,

що мені взагалі *захотілося* бути чарівницею... Ти хотів бути чаклуном, коли був маленький?

— Звісно, — швидко сказав Гаррі. — А ще я хотів мати здібності до телекінезу, суперсилу, покриті адамантієм кістки, власну летючу фортецю, а іноді мені було сумно, бо відчував — можливо, доведеться обмежитися долею славетного науковця й астронавта.

Герміона кивнула.

— Знаєш, — тихо промовила вона, — Я гадаю, що відьми та чарівники, що *ростуть* тут, насправді не цінують магію належною мірою...

— Ну звісно що не цінують, — сказав Гаррі, — ось чому ми маємо перевагу. Хіба це не очевидно? Тобто, серйозно, це стало мені абсолютно очевидно протягом перших п'яти хвилин на алеї Діагон. — На обличчі хлопця застиг спантеличений вираз, ніби він ніяк не міг второпати, чому вона приділяє увагу такій банальності.

Розділ 74. ПС, Ескалація конфліктів, ч. 9

Гаррі зробив крок уперед, а тоді ще один, аж доки бентега не почала наповнювати його й діяти на нерви.

Він нічого не сказав, не здійняв руки; всеохопна бентега сама повідомить про його присутність.

3-поза зачинених дверей до кабінету пролунав холодний шепіт — звук здолав перешкоду так, ніби жодних дверей між ними не було:

— Зараз не мій робочий час, так само й час нашої зустрічі ще не настав. Я знімаю з вас десять балів Квірела — радійте, що не більше.

Гаррі зберігав спокій. Пригода в Азкабані дещо вплинула була на його оцінювання емоційних пертурбацій; втрата очка гуртожитку, що раніше мала 5 балів з десяти за шкалою значущості, тепер коливалася десь біля трьох десятих бала. Голос Гаррі також прозвучав рівно:

— Ви висловили гіпотезу, що її можна перевірити, і в результаті перевірки її було спростовано, професоре. Ось і все, на що я хотів звернути увагу.

Коли Гаррі розвернувся, щоб піти, він почув, як позаду нього прочиняються двері, і він озирнувся, дещо здивований таким розвитком подій.

Професор Квірел сидів, відкинувшись у кріслі, його голова вільно звисала на підголівник, а перед ним у повітрі висів пергамент. Обидві руки професора захисту лежали на столі так мляво, ніби достоту позбавлені нервових закінчень. Його можна було б прийняти за труп, якби не зимно-блакитні очі, які рухалися туди-сюди, туди-сюди.

Пергамент зник, на його місці з'явився наступний — так швидко, що здалося, ніби папірець просто блимнув.

І ось заворушилися губи.

— І який висновок, — прошепотіли вони, — ви з цього робите, містере Поттер?

Гаррі, вражений побаченим, постарався якнайкраще вирівняти голос і відповів:

— Звичайні люди не завжди залишаються пасивними, а Герміона Грейнджер під більшою загрозою з боку гуртожитку Слизерин, ніж ви очікували.

Губи співрозмовника злегка перекинулись.

— Ви гадаєте, я помилився зі своєю оцінкою людської природи. Та навряд чи це єдине пояснення, хлопче. Знаєш інше?

Гаррі втупився в професора захисту, насупивши брови.

— Набридло, — прошепотів професор захисту. — Сій тут, доки сам не збагнеш, або забирайся.

Погляд професора захисту далі бігали пергаментом, ніби Гаррі припинив існувати.

Шість пергаментів потому Гаррі зрозумів, і озвучив здогад:

— Ви гадаєте, що ваше передбачення не справдилося через втручання іншого фактора, якого не було у вашій моделі. Якесь причина, через яку гуртожиток Слизерин ненавидить Герміону більше, ніж вам здавалося. Це як коли орбітальні розрахунки для Урана виявилися хибними, і проблема полягала не в законах Ньютона, а в тому, що тоді ніхто не знав про Нептун...

Пергамент зник, але на зміну йому не прийшов інший. Голова підвелася з підголівника, очі подивилися прямо на Гаррі, а голос прозвучав тихо, але не безбарвно.

— Я гадаю, хлопче, — м'яко сказав професор Квірел май-

же нормальним голосом, — що, якби весь Слизерин ось так вже надто ненавидів її, я б це помітив. І все ж таки троє провідних бійців цього гуртожитку зробили радше щось, ніж нічого, не зваживши на ризик і особисту ціну такого вчинку. Яка сила могла б їх мотивувати чи спонукати їх до дії? — крижаний блакитний зблиск в очах професора захисту зустрівся з пильним поглядом самого Гаррі. — Можливо, якась впливова особа зі Слизерину. Тоді який зиск гадана особа отримала б від шкоди, завданої дівчині та її послідовницям?

— Е... — вагомо сказав Гаррі. — Це мав би бути хтось, кому Герміона якось загрожує, або хтось, кому дістанеться вся слава, якщо з нею щось трапиться? Я не знаю нікого, хто б відповідав цим критеріям, але, втім, крім першокласників, я мало кого знаю в Слизерині.

Гаррі також спало на думку, що дедукційним методом вирахувати прихованого суперінтригана на основі єдиного, дещо неочікуваного нападу — це дещо недостатній аргумент на користь апріорно малоймовірної теорії; а втім, це ж дедукція *професора Квірела...*

Професор захисту просто дивився на Гаррі, опустивши повіки, наче був роздратований.

— А-а, так, — сказав Гаррі, — Я *дійсно* впевнений, що Драко Мелфой не має до цього жодного стосунку.

Почулося шипіння повітря, випущеного з-поміж зубів — наче зітхання.

— Він син Луціуса Мелфоя, його підготовка відповідає дуже високим вимогам. Хай там що ви в ньому побачили, навіть у буцімто спонтанні моменти, коли крізь його маску ненадовго проступає, як вам здається, правда, — навіть тоді все побачене може бути лише частиною того образу, який він хоче вам показати.

«Хіба що Драко спромігся наслати чари патронуса виключно, щоб підтримати акторську гру». Та вголос Гаррі,

звісно, цього не сказав; натомість він лише злегка посміхнувся і зауважив:

— Тож або ви самі ніколи насправді не читали думок Драко, або ви просто хочете, щоб я так вважав.

Запала мовчанка. Одна з рук поманила Гаррі пальцем.

Гаррі ступив всередину кімнати. Двері за ним зачинилися.

— Такого не варто було казати вголос людською мовою, — м'яко зауважив професор Квірел. — Застосування виманології на нащадкові роду Мелфоїв? Дізнайся про таке Луціус Мелфой, він одразу б організував мою випадкову смерть.

— Він би *спробував*, — сказав Гаррі. Це мало б викликати тінь посмішки в очах професора Квірела, та обличчя професора захисту лишилось нерухомим. — Але перепрошую.

Коли професор захисту знову заговорив, його голос повернувся до холодного шепоту.

— Гадаю так, вбивці можна було б поспівчувати, — тут його голова запала назад, на підголів'я крісла, перекотилася на бік, очі перервали контакт з очима Гаррі. — Та ці маленькі ігри й так ледь чи мене цікавлять. Додати ще виманологію — і це взагалі перестане бути грою.

Гаррі не знав, що й казати. Він раз чи два бачив професора Квірела у гніві, та цей його стан здавався більш порожнім, чи що, і Гаррі гадки не мав, як реагувати.

«Що вас непокоїть, професоре Квірел?» — він же не міг таке запитати.

— А що вас цікавить? — спитав Гаррі за кілька хвилин, коли сформував дещо безпечнішу стратегію спрямування уваги професора Квірела на позитив. Гаррі чомусь здалося, що професор не оцінить результатів експериментальних досліджень, згідно з якими, щоб бути задоволеним життям, слід записувати в щоденник, за що ти вдячний сьогодні.

— Я скажу вам, що мене не цікавить, — сказав крижаний

шепіт. — перевірка обов'язкових за програмою рефератів мене не цікавить, містере Поттер. Та я обіймаю посаду професора захисту в Гогвортсі, і я доведу цю справу до кінця. Ще один пергамент виринув перед головою професора Квірела, і його очі знов почали рух. — Різ Белка мала високу посаду в моїх військах, перш ніж її охопило це шаленство. Я запропоную їй альтернативу відрахування — розповісти мені, що саме змусило її так діяти. Я їй дуже докладно поясню, що станеться, якщо вона збреше. Читати обличчя я все ж таки собі дозволяю.

Професор захисту вказав кудись за спину Гаррі, на двері.

— Втім, чи то ви помилилися щодо людської природи, — зауважив Гаррі, — чи то в Слизерині діє якась невідома сила — у будь-якому разі Герміона Грейнджер у більшій небезпеці, ніж ви передбачали. Останнього разу це були три сильних бійці, а що ж буде далі...

— Вона не бажає ані моєї допомоги, ані вашої, — заперечив м'який холодний голос. — Ваші проблеми вже не здаються мені такими цікавими, як раніше, містере Поттер. Ідіть.

Якимось чином, хоча всі вони були рівні, і вона точно не була головною, завжди так виходило, що Герміона перша брала слово в таких ситуаціях.

Чотири столи в їдальні Гогвортсу, чотири гуртожитки за сніданком — всі зиркали туди, де вони, вісім членів С.С.РА.Г.Ч., зібралися купкою.

Професор Флитвік також суворо зиркав на них з Високого столу. Герміона туди не дивилася, але відчувала погляд професора Флитвіка потилицею. *Буквально* відчувала. Вкрай химерне відчуття.

— Чому ви сказали Трейсі, що бажаєте поговорити з нами, містере Поттер? — різко спитала Герміона.

— Професор Квірел вчора ввечері виключив Белку з її війська, — сказав Гаррі Поттер. — Та з усіх позапрограмних заходів із захисту. Хтось із вас розуміє значення цієї події? Міс Грінграс? Падмо?

Гаррі обвів їх усіх поглядом. Герміона спантеличено перезирнулася із Падмою, а Дафна заперечно похитала головою.

— Що ж, — тихо прокоментував Гаррі, — насправді я на це й не сподівався. А означає це, що ви у небезпеці, і я не знаю, наскільки велика ця небезпека, — хлопчик розправив плечі й подивився Герміоні прямо в очі. — Я не збирався таке казати, але... Я лише хотів запропонувати вам будь-який захист, що я його зможу забезпечити. Можу дати усім зрозуміти, що всі, хто стає вам на заваді, стає на заваді Хлопчику-Що-Вижив.

— Гаррі! — обурено озвалася Герміона. — Ти *знаєш*, що я не хочу...

— Дехто з них і мої друзі теж, Герміоно. — Гаррі не відводив погляду. — І це їхнє рішення, а не твоє. Падмо? Ти сказала мені, що я нічого тобі не винен за те, що зробив, — таке зазвичай кажуть друзі.

Герміона відірвала погляд від Гаррі й подивилася на Падму — та похитала головою.

— Лавандо? — спитав Гаррі. — Ти добре билася у лавах мого війська, і я битимуся за тебе, якщо ти забажаєш.

— *Дуже* дякую, генерале! — відказала Лаванда. — Тобто, містере Поттер. Але ні. Я — героїня, до того ж грифіндорка, і я здатна сама дати собі раду.

Запала мовчанка.

— Парваті? — правив своє Гаррі. — Сьюзен? Анно? Дафно? Я не так добре знаю кожну з вас, але я запропонував би такий

захист будь-кому, хто б до мене із цим звернувся, гадаю.

Одна за одною, чотири дівчинки похитали головами.

Тоді Герміона зрозуміла, до чого все йде, але не бачила, що можна вдіяти з цього приводу.

— А як же моя вірна солдатка, Трейсі з Хаосу? — спитав Гаррі Поттер.

— *Чесно?* — глитнула повітря ротом Трейсі, не звертаючи жодної уваги на гострі погляди Герміони й решти дівчаток. Руки Трейсі злетіли до її лиця, ніби прикриваючи рум'янець, якого насправді не було, Герміона ж бачила; її карі очі, якщо не сяяли, то принаймні дуже широко розплющились. — Ви ладні таке зробити? Для *мене*? Тобто... тобто, звісно, без питань, генерале Хаосу...

Тож саме того ранку Гаррі Поттер підійшов спочатку до стола Грифіндору, потім до стола Слизерину, і пояснив обом гуртожиткам, що якщо хтось образить Трейсі Девіс, незалежно від того, що вона у той час робитиме, то цитата, відчує на собі істинне значення Хаосу, кінець цитати.

Драко знадобилася неабияка витримка, щоб не почати битися головою об таріль з бутербродами.

Цькувальники Гогвортсу не те щоб мають наукові схильності.

Та навіть *вони*, Драко це знав, захочуть перевірити цю гіпотезу.

Спілка Сприяння Руху Англійських Героїнь-Чарівниць

не робила спеціального оголошення. Здавалося, не мало сенсу це оголошувати. Та всі вони тихо вирішили (чи, у випадку Лаванди, погодилися з дуже гучними аргументами товаришок) зробити перерву у боротьбі зі цькувальниками, принаймні доки старости гуртожитків не припинять дивитися на них з осудом, а старші учні не припинять штурхати Герміону об стіни.

Дафна сказала була Мілісент, що вони роблять перерву.

Тому Дафна неабияк здивувалася, коли за декілька днів їй до сніданкового столу доправили пергамент, на якому тремтячими каракулями були виведено таке:

О другій по обіді на верхівці сходів до бібліотеки ДУЖЕ ВАЖЛИВО всі мають там бути — Мілісент

Дафна роззирнулася, та ніде у Великій залі Мілісент не побачила.

— Повідомлення від твого інформатора? — перепитала Герміона, коли Дафна все їй розказала. — Дивно як... Я не...

— Що ти не? — перепитала Дафна, коли рейвенкловка обірвала себе посеред речення.

Генералка Сонечка потрусилася головою і сказала:

— Слухай, Дафно, я гадаю, нам треба знати, звідки беруться ці повідомлення, перш ніж їх слухатись. Подивися, що трапилося минулого разу, хто міг знати, де будуть ті троє цькувальників, якщо вони були не заодно?

— Не можу сказати, — відповіла Дафна. — Себто, нічого не можу сказати, але я знаю, звідки йдуть ці повідомлення, і я знаю, як хтось може знати.

Герміона подивилася на Дафну — в цю мить учениця з Рейвенклову підозріло нагадувала професорку МакГонегел.

— Ясенько, — сказала Герміона. — А ти знаєш, як Сьюзен раптово перетворилася на супердівчину?

Дафна похитала головою і відповіла:

— Ні, але я гадаю, це може бути *дуже важливо*, що, отримавши повідомлення про те, де ми маємо бути, *ми всі маємо там бути*.

Дафна не бачила що трапилося було зі Сьюзен після того, як вона, Дафна, спробувала обійти пророцтво, утримавши Сьюзен деінде. Та їй *потім* розповіли, і тепер Дафна боялася, що...

Боялася, може, вона...

Можливо, вона могла щось Зіпсувати...

— Ясенько, — сказала Герміона, виконуючи Погляд Макгонегел на біс.

Видавалося, ніхто не знав, де це почалося і хто це почав. Якби хтось спробував відстежити джерело, відмотуючи назад слово за словом, натяк за натяком, то побачив би величезний ланцюжок, замкнений у коло.

Перегринна Дерика постукали по плечу, і він пішов з уроку зіллеваріння ще вранці.

Джеймі Асторґа почув, як хтось шепоче йому у вухо за обідом.

Роберт Джаґсон Третій знайшов крихітну складену записку в себе під тарілкою.

Карл Слоупер підслухав, як про це шепочуться двоє старших грифіндорців, і вони обдарували його значущими поглядами, коли проходили повз.

Ніхто не міг згадати, звідки пішла чутка, чи хто перший сказав це вголос, та це була інформація про місце, про час, і про колір — він мав бути білим.

— Всі й кожна з вас мусять абсолютно чітко це розуміти, — сказала Сьюзен Боунз. Учениця Гафелпафу, а може, якась невідома сила, що її захопила, вже навіть не намагалася поводитися, як звичайно. Круглолиця дівчинка крокувала коридорами твердою, впевненою ходою. — Якщо ми дістанемося туди, і там лише один цькувальник, то добре, можемо битися з ним як зазвичай. Мої таємні суперсили не активуються, якщо нема загрози для безневинних. Втім, якщо з шафи вистрибнуть п'ять семикласників, ви знаєте що робити? Правильно, вам треба *тікати* й дати мені з ними битися. Опціонально можна знайти й привести вчителя, та найважливіше — ви мусите *втекти*, щойно я проб'ю для вас прохід. У таких бійках, ви — *клопіт*. Ви — *цивільні мішені*, що я мушу піклуватися про їхню безпеку. Тому ви заберетеся звідти якнайшвидше і *не будете* намагатися робити *бодай щось* героїчне. Бо інакше, щойно ви виберетесь із лікарняного відділення, я особисто прийду і *надеру ваші дупи* прямо поряд з лікарнею. Все ясно?

«Так», — пискнула більшість дівчаток, хоча, у випадку Анни, це прозвучало як: «Так, леді Сьюзен!»

— *Не називай* мене так, — обірвала її Сьюзен. — *І я щось вас не почула, міс Браун!* Я попереджаю вас, у мене є друзі, що пишуть п'єси. Зробіть щось дурне, і нащадки запам'ятають вас як дурепу-Лаванду, королеву заручниць.

(Герміону почало неабияк хвилювати, скільки ще учнів у Гогвортсі мають загадкову темну сторону, як Гаррі, і наскільки ймовірно, що в *неї самої* така виросте, якщо забагато з ними спілкуватися.)

— Згода, капітане Боунз, — сказала Лаванда із неабиякою повагою, і ось вже вони звернули за ще один ріг на найко-

ротшому шляху до бібліотеки. Наразі вони опинилися в доволі широкому коридорі з шістьма подвійними дверима, по три з кожного боку. — Скажіть, якщо ваша ласка, чи могла б я якось стати подвійною відьмою?

— Запишись на підготовчу програму аврорів на шостому році навчання. — відповіла Сьюзен. — Це найкраще що є, після подвійної відьми. Так, а якщо славетний аврор запропонує тобі керівництво під час літнього стажування, не слухай нікого, хто тобі скаже, начебто він жахливо впливає на людей і ти майже точно загинеш.

— Так, так, зрозуміло, — швидко закивала Лаванда.

(Падма, якої не було минулого разу, позирала на Сьюзен дуже скептично.)

Раптом Сьюзен завмерла на місці, вгору злетіла її паличка, вона вимовила «*Протего Максимус!*».

Від викиду адреналіну Герміону затрусило, і ось вже вона дістає паличку й розвертається...

Але не бачить нічого страшного крізь блакитне мерехтіння, що їх тепер оточує.

Інші дівчатка, які так само зайняли бойові позиції, теж були спантеличені.

— Перепрошую! — сказала Сьюзен. — Вибачте, дівчата. Дайте мені хвилинку, я перевірю, чи це безпечне місце. Я тут декого згадала й одразу подумала, що цей коридор, в якому ми зараз, з усіма цими дверима — ну просто *ідеальне* місце для засідки.

Запала тиша.

— Так, — пролунав грубий чоловічий голос, спотворений якимось гудінням, і через це невпізнаний.

Всі шість пар подвійних дверей розчахнулися.

Всередину линув потік білих мантій, маскувальних білих мантій без ознак приналежності до гуртожитку, без

облич, які були надійно приховані білою матерією каптурів. Їх прибувало й прибувало, аж доки вони не заповнили собою величезний коридор так, що годі було й порахувати. Не менше п'ятдесяти мантій, видається. Точно понад тридцять. Всі вони були оточені блакитним мерехтінням.

Сьюзен сказала декілька Вкрай Поганих Слів, таких огидних, що у будь-якій іншій ситуації Герміона би помітила.

— Те повідомлення! — заволатала нажахана Дафна. — Воно було *не від*...

— Мілісент Булстроуд? — уточнив голос із гудінням. — Ні, не від неї. Розумієте, міс Грінграс, якщо одна й та сама дівчинка відсилає через систему Слизерину повідомлення кожного дня, що ви б'єтеся із цькувальником, скоро хтось іще обов'язково зверне на це увагу. Нам доведеться переговорити з нею після того, як ми закінчимо тут з вами.

— Міс Сьюзен, — сказала Анна, і в її голосі почало чути тремтіння, — а чи не будете ви настільки супер, щоб...

Море рук здійняло палички. Серія сліпучих зелених спалахів, масивна атака заклять-пробивачів щитів, і ось уже нема захисного купола навколо них, а Сьюзен впала на коліна і тримається за голову.

З обох кінців коридору постали бар'єри зі щільної чорноти. За подвійними дверима, там, де Герміоні було щось видно, були самі лише порожні класи й глухі кути.

— Ні, — сказав чоловічий голос, замаскований гудінням, — вона не могла б. Раптом ви не помітили, ви розлютили дуже багато людей, і ми не маємо наміру програвати цього разу. Гарзд, усі, цілься!

Палички довкола периметра знову взяли ціль — достатньо низько і точно, щоб закляття не зрикошетило на своїх, якщо не влучить.

А тоді ще один чоловічий голос, теж замаскований схожим гудінням, раптом сказав: «*Гоменум Ревеліо!*»

За мить вибухнула ще одна серія пробивачів щитів та атакувальних заклять — всі рефлекторно атакували раптом виявлену постать і розбили щити, які майже одразу почали формуватися навколо неї...

А тоді, коли ця постать впала додолу, — запала шокована тиша.

— *Професор Снейп?* — сказав другий голос. — Це він втручався увесь цей час?

На кам'яній підлозі лежав непритомний майстер зіллеваріння Гогвортсу; його заплямована мантія сколихнулася один останній раз, перш ніж влягтися на долівці; паличка викотилася з його безпомічної руки.

— Ні, — сказав перший чоловічий голос, трохи менш впевнено. Та мовець зібрав себе до купи: — Ні, це абсолютно неможливо. Він чув, як ми передаємо звістку, і, вочевидь, прийшов простежити, щоб знову хто-небудь чогось не зіпсував. Ми його потім розбудимо, перепросимо, він забуттятне дрібноту, щоб вони цього не пам'ятали, він учитель, йому можна. Хай там як, упевнімось, що *більше* нас ніхто не потурбує. *Верітас Окулум!*

У відповідь пролунало, мабуть, повні дві дюжини різноманітних заклять, та жодних більше невидимих людей не з'являлося. Одне з цих заклять примусило серце Герміони болісно стиснутись; вона впізнала його. Це закляття вона була бачила в описі Плаща невидимости; і хоча воно не викрило б носія Плаща, та здатне було виявити, якщо Плащ чи певні інші артефакти перебували поблизу.

— Дівчатка? — прошепотіла Сьюзен. Вона повільно підводилася на ноги, хоча Герміона бачила — їй це важко давалося. — Дівчата, вибачте за те, що я ото була сказала. Якщо маєте на прикметі щось розумне та геройське, що можна було б утнути, — утніть, будьте такі ласкаві.

— Ой, точно, — відгукнулася на це Трейсі Девіс, і голос її

тремтів. — Я майже *забула*, — слизеринка підвищила голос.

— Гей, ви всі! — перевіряла Трейсі не дуже впевнено.
— Гей, ви що, і мене збираєтеся скривдити?

— Взагалі-то так, і тебе, — відповів гудючий голос ватажка.
— Збираємося.

— Але ж я під захистом Гаррі Поттера, і ви це знаєте! Той, хто спробує мені зашкодити, пізнає справжнє значення Хаосу! То що, ви мене відпустите? — це мало б прозвучати мужньо. А прозвучало благально.

Їхні супротивники притихли. Декілька каптурів розвернулись, щоб бачити один одного, потім розвернулися до дівчаток.

— Гм... — сказав гудючий чоловічий голос. — Гм... ні.

Трейсі Девіс сховала свою паличку до мантії.

Повільно, підкресленим виваженим рухом, вона підняла правицю над головою та з'єднала разом великий і вказівний пальці.

— Вперед, — сказав той голос.

І Трейсі Дейвіс клацнула пальцями.

Запала тиша, довга і жаклива.

Нічого не сталося.

— Ну що ж, — почав голос ватажка...

Трейсі заговорила, чи то забелькотіла, ще вищим і дуже нетвердим голосом: «*Акатло, мандатус сум*». Її рука, витягнута ще вище, вдруге клацнула пальцями.

Безіменний холод пробіг в Герміони спиною, вона здригнулася від остраху і відчула раптову дезорієнтацію — ніби під нею щойно нахилилася підлога, і вона от-от зіслизне кудись у невідому зовнішню темряву.

— Що вона... — почав гудючий жіночий голос.

Обличчя Трейсі було зблідле, спотворене страхом, та губи її рухались, викидали назовні звуки тонкого речитативу:

«Мабра, брагоринн, мабра...»

В обмеженому просторі коридору раптом дмухнув холодний вітер, ніби темне дихання ковзнуло по їхніх обличчях і доторкнулося до рук льодом.

— Вогонь на неї на рахунок три! — прокричав основний голос. — Один, два, *три!*

І ось приблизно сорок голосів проревіли закляття, створивши концентричний вибух вогняних блискавок, що вдарився об стіни широкого коридору і запалав яскравіше за сонце...

...за мить до удару блискавок навколо дівчаток з'явився темно-червоний восьмикутник. Усі блискавки зникли, торкнувшись його поверхні, і ще за мить він також зникнув.

Герміона це бачила, бачила, але все одно не могла собі уявити; вона не могла собі уявити захисні чари настільки потужні, щоб протистояти армії.

А голос Трейсі провадив далі свій речитатив, який звучав все гучніше й впевненіше. На обличчі її застиг такий вираз, ніби вона намагалася щось згадати *дуже близько до тексту.*

— *Шафл, дафл, мазл, маф. Фіста, віста, міста-каф.*

І ось вже всі присутні, і героїні, і цькувальники, відчули, як чиясь темна воля тисне на них, як тремтить повітря, як щось накопичується і зростає. Все блакитне мерехтіння навколо білих мантій, всі захисні чари, все вимкнулося було, хоча жодне видиме закляття їх не торкалося. Подеколи спалахувало світло — хтось розпачливо бив якимись закляттями, та всі вони сходили нанівець посеред повітря, згасали, як полум'я свічок, якщо доторкнутися ним до води.

Чорні бар'єри, які затуляли були коридор з двох боків, розтанули як дим під цим дедалі більшим тиском. Втім, після зникнення бар'єрів стало видно, що виходи запечатані, заблоковані фільонками з чорного металу, поплямованого

чимось схожим на кров. Коли Трейсі проспівала *«Лемарани, Плач, Лемарани»*, жахливе блакитне сяйво почало точитися крізь металеві фільонки; і ось шість подвійних дверей одночасно гупнули — зачинилися, а цькувальники в білих мантиях впали у паніку — накиннулися на них із кулаками й витням.

І ось Трейсі різко викинула руку ліворуч від себе і прокричала *«Корнас!»*, тоді вказала пальцем кудись вниз і гримнула *«Сла-анес!»*, потім — нагору (*«Нурголс!»*), і, нарешті, праворуч, *«ЦЗІНЧІ!»*

Трейсі замовкла, глибоко вдихнула повітря; Герміона опанувала свій голос і прокричала:

— *Зупинися! Трейсі, ні!*

Та на губах Трейсі блукала дивна, шалена посмішка. Вона ще вище здійняла руку й клацнула пальцями втретє; а коли вона знову заговорила, то здавалося, ніби її тонкому дівчачому голосу підспівує невидимий басовий хор:

— *Темрява, темніша за темряву, чорніша за найглибшу чорноту.*

Похована під потоком часу...

*Від темряви до темряви голос твій лунає в порожнечі,
Невідома ані смерті, ані життю.*

— *Що ти робиш?* — вереснула Парваті, зібралася було смикнути слизеринку додолу, бо та ото почала здійматися у повітря.

Дафна зі Сьюзен схопили Парваті за руку в ту саму мить, коли Дафна крикнула:

— Не треба, ми не знаємо, що станеться, якщо перервати ритуал!

— *Ну а що станеться, якщо його ЗАВЕРШИТИ?* — закричала Герміона, в неї мозок ладен був цієї ж миті розплавитись.

Обличчя Сьюзен побіліло, мов крейда, і вона прошепоті-

ла:

— Вибачай, Дикозоре...

А Трейсі провадила своє, і злітала все вище і вище, її чорне волосся несамовито тріпотіло на холодному вітрі:

— *Ти, що знаєш прохід, ти, що є проходом, ключем і охоронцем проходу: + — Велю тобі відкрити шлях для нього, і з'явити його силу переді мною!*

Коридор занурився в повну темряву й цілковиту тишу; і тільки Трейсі було видно й чутно, ніби більш нічого не лишилося у всесвіті, крім неї та світла, що линуло на неї з якогось невідомого джерела.

Сяйлива дівчина здійняла руку востаннє і з жахливою невідворотністю стиснула разом великий і вказівний пальці.

З темряви Герміона вдивилася в обличчя Трейсі й побачила, що очі слизеринки мають тепер точно такий зелений колір, як і в Гаррі Поттера.

— *Гаррі Джеймс Поттер-Еванс-Веррес! + — Гаррі Джеймс Поттер-Еванс-Веррес! + — ГАРРІ ДЖЕЙМС ПОТТЕР-ЕВАНС-ВЕРРЕС!*

Останній клац пролунав, як грім, а тоді...

Гаррі прийняв доволі розслаблену позу, всівшись у глибоке крісло перед величезним столом директора Гогвортсу: закинув ногу на ногу, дав рукам спокійно звисати з підлокітників. Гаррі, як міг, намагався не зважати на шум пристроїв довкола, хоча той з них, що був просто в нього за спиною, гукав, як сова у м'ясорубці, і ігнорувати його було нелегко.

— Гаррі, — звернувся до нього старий чарівник по інший бік столу. Його старечий голос звучав стримано, а блакитні

очі уважно дивилися на Гаррі з-під блискучих серпастих окулярів. Директор Дамблдор обрав мантію кольору пурпурової ночі; це не офіційна чорна мантія, але достатньо темна, щоб передати абсолютну серйозність, принаймні за модними кодами світу чарівників. — Ти... *відповідальний* за це?

— Я не можу заперечити свого впливу в цій справі, — відповів Гаррі.

Старий чарівник зняв окуляри, нахилився ближче до Гаррі через стіл, прямо подивився блакитними очима в зелені.

— Я поставлю тобі одне питання, — тихим голосом промовив директор. — Як гадаєш, те, що ти зробив сьогодні, було... *доречно*?

— Це були цькувальники, і вони прийшли туди з прямим наміром скривдити Герміону Грейнджер та сімох інших дітей-першокласників, — рівно відповів Гаррі. — Якщо я не замалий для того, щоб давати етичну оцінку моїм діям, то й вони не замолоді. Ні, директоре, вони не заслуговували смерти. Та вони *заслужували* на те, щоб бути приклеєними до стелі голяка.

Старий чарівник посадив окуляри назад на ніс. Вперше за всю історію спілкування з ним, Гаррі здалося, що директору забракло слів.

— Мерлін свідок, — сказав Дамблдор, — я зеленого поняття не маю, як я маю на таке реагувати.

— Саме такого ефекту хотів досягти, — сказав Гаррі. Він відчував, що в таку мить варто насвистувати веселу мелодію, та, на жаль, він так і не набув стабільних навичок у жанрі свисту.

— Мені не треба питати тебе, хто є *безпосередньо* відповідальним, — сказав директор. — Лише три чаклуни в Гогвортсі мають достатньо могутності. Сам я цього не робив. Северус запевнив мене, що він до цього непричетний. А ось тре-

тій... — директор обурено похитав головою — Ти позичив професорові захисту свій Плащ, Гаррі. Я не думаю, що це було мудро. Бо тепер, коли Квірел з його допомогою приховався від простих закладь, він точно зрозумів, що це смертельна реліквія — і це якщо він не здогадався про це тієї ж миті, як Плащ вперше торкнувся його шкіри.

— Професор Квірел вже був прорахував, що я володію плащем-невидимкою, — сказав Гаррі. — Знаючи його, він, мабуть, також здогадався, що йдеться про смертельну реліквію. Але в цьому випадку, директоре, професор Квірел приховувався під однією з тих білих мантий з каптурами.

Директор помовчав.

— Як хитро, — сказав він тоді. Директор відкинувся на спинку свого трону і зітхнув. — Я розмовляв був із професором захисту. Ото щойно перед тобою. Я не дуже уявляв, що йому сказати. Тож я сказав йому, що те, що він зробив, не відповідає політиці Гогвортсу з питань підтримання дисципліни у коридорах і, як мені здається, не личить робити вчителю в Гогвортсі.

— І що професор Квірел вам на це відповів? — спитав Гаррі, який вважав поточну політику Гогвортсу щодо забезпечення дисципліни в коридорах малоефективною.

Директор здавався понурим.

— Він сказав: *«Ну то звільніть мене»*.

Гаррі якось стримався, щоб не зааплодувати.

Директор насупився.

— Але чому він це зробив, Гаррі?

— Бо професор Квірел не любить шкільних цькувальників, а я до того ж дуже ввічливо попросив, — сказав Гаррі. *«А ще йому було нудно, і я хотів якось його розрадити.»* — Або так, або це частина якоїсь неймовірно хитрої інтриги.

Директор встав з-за столу і почав крокувати туди-сюди перед вішаком, на якому висів Сортувальний капелюх і чер-

вони капці.

— Гаррі, тобі не здається, що все це вийшло...

— Крутецько? — запропонував Гаррі.

— *Повністю й остаточно вийшло з-під контролю* більше пасує, — виправив його Дамблдор. — Я не певний, що колись іще за всю історію цієї школи ситуація була такою... У мене немає слова для опису цієї ситуації, Гаррі, бо вона ніколи не була такою, тож нікому не треба було вигадувати доречних слів.

Гаррі спробував би добрати слова, щоб висловити, наскільки до смаку йому цей комплімент, от тільки рот його був надто зайнятий смакуванням.

Директор споглядав його дедалі серйозніше.

— Гаррі, ти хоч *трошечки* усвідомлюєш, чому ці події мене бентежать?

— Чесно? — відповів Гаррі, — Ні, не дуже. Тобто, звісно що професорка Макґонегел, наприклад, протестує проти всього, що хоч якось порушує нудну монотонність шкільного життя в Гогвортсі. Але ж професорка Макґонегел не з тих, хто підпалює курча.

Зморшки на старечому обличчі Дамблдора поглибшали.

— Ти не розумієш мого збентеження, Гаррі, — тихо сказав директор. — Але ж сьогодні в цих стінах відбулася повномасштабна битва!

— Директоре, — Гаррі силкувався зберігати шанобливий тон. — Не ми з професором Квірелом влаштували битву. Це була ініціатива цькувальників. *Ми* лише зробили вибір на користь Світлої сторони. Я знаю, є ситуації, коли межі суспільної моралі не мають чітких контурів, але в цьому випадку лінія, що розділяє поганців і героїнь, — паркан з білого вогню заввишки метрів зо двадцять. Наше втручання, може, було *химерним*, але точно не було *неправильним*...

Дамблдор повернувся до столу, всівся на свій м'який

трон із глухим гупанням і закрив обличчя руками.

— Чи я щось пропустив? — спитав Гаррі. — Я гадав, що неофіційно ви будете на нашому боці, директоре. Це було так по-грифіндорськи. Близнята Візлі би схвалили, Фоукс би схвалив...

Гаррі скосив очі на золоте кубельце Фоукса — воно було порожнє: чи то фенікс мав значно важливіші справи, чи то директор не запросив був його на сьогоднішню зустріч.

— Ось в цьому, — сказав директор старечим, втомленим, дещо приглушеним голосом, — і полягає корінь проблеми, Гаррі. Є причина, з якої відважні молоді герої не стають на чолі навчальних закладів.

— Ну добре, — сказав Гаррі. Він не зміг повністю позбавитися скептицизму в голосі. — То що ж я пропустив цього разу?

Старий чарівник підвів голову, вираз обличчя в нього став урочистим, але з тим і спокійнішим.

— Послухай-но, Гаррі, — сказав Дамблдор. — Послухай мене уважно; бо всі могутні мусять цього навчитися, раніше чи пізніше. Деякі речі в цьому світі є насправді дуже простими. Якщо піднімеш камінь і знову відпустиш, земля від того не стане важчою, зорі не зрушать зі своїх шляхів. Я кажу це, Гаррі, щоб ти знав, що я зараз не вдаю мудрість, коли кажу, що, тоді як існують прості речі, існують також і складні. Існують могутніші чаклунства, які лишають на цьому світі свій слід, і лишають слід на тих, хто їх провадить, — такий, що їх *не* лишають звичайні закляття. Таке чаклунство потребує вагання, потребує обміркування наслідків, потребує, щоб ти зупинився й зважив ті сліди, що воно залишить по собі. І разом з тим найвишуканіша магія, що я знаю, насправді простіша за душу звичайного простака. *Люди*, Гаррі, люди завжди несуть на собі слід того, що роблять самі, і того, що роблять із ними. Тепер ти розумієш — щоб стверджувати, що ти мав рацію, не-

достатньо показати: «ось вона, межа між героєм і злодієм!», — розумієш ти це?

— Директоре, — відказав Гаррі рівним голосом. — це не було спонтанним рішенням з мого боку. Ні, я не знаю, який саме вплив ця подія буде мати на кожного з присутніх цькувальників. Але, якби я завжди чекав на повну інформацію, перш ніж почати діяти, я ніколи нічого не зробив би. Якщо розглянути подальший психологічний розвиток, приміром, Перегрини Дерика, то ні, побиття восьми першокласниць, либонь, не пішло б йому на користь. І ні, просто зупинити їх швидко і тихо — це теж не варіант: вони б просто зробили ще одну спробу, пізніше; необхідно було їм показати, що існує захисна сила, і що її варто боятися, — голос Гаррі лишався таким саме рівним. — Але, звісно, позаяк я — *хороший* хлопець, я не хотів назавжди скалічити їх, чи навіть завдати їм болю; менше з тим, покарання мало бути достатньо суворим, щоб вони його згадали, коли їм заманеться знову утнути щось подібне. Тож, зваживши очікувані наслідки так ретельно, як я тільки міг своїм обмежено раціональним інтелектом, я дійшов висновку, що наймудріше рішення — приклеїти цькувальників до стелі голяка.

Молодий герой прямо зустрів погляд старого чарівника, зелені очі незмигну дивилися в блакитні.

«Та позаяк мене там не було і я нічого не робив особисто, неможливо притягнути мене до відповідальності, згідно з поточними шкільними правилами Гогвортсу; єдиним, хто щось робив, був професор Квірел, а він — невразливий. А порушувати правила просто щоб дістати мене — нерозумна тактика для того, хто вирощує героя для битви з Лордом Волдеморт...»

Цього разу Гаррі *дійсно* спробував був продумати всі можливі наслідки, перш ніж зробив пропозицію професорові Квірелу; і вперше професор захисту не назвав був його дур-

нем, тільки повільно всміхнувся і засміявся.

— Мені зрозумілі твої наміри, Гаррі, — сказав старий чарівник. — Ти гадаєш, що дав цькувальникам Гогвортсу урок. Та якби Перегрин Дерик міг засвоїти цей урок, він не був би Перегрином Дериком. Його лише більше спровокує те, що ти зробив, — це неправильно, це несправедливо, але так воно є, — старий чарівник прикрив очі, ніби тамуючи рапто-вий біль, а потім знову їх розплющив. — Гаррі, найболісніша правда, що її мусить знати кожен герой, — це те, що добро не може, не мусить і не має вигравати в кожній битві. Все це почалося, коли міс Грейнджер вступила в бій з трьома старши-ми ворогами й перемогла. Якби вона цим вдовольнилася то-ді, то луна від її вчинку з часом вщухла б, і все. Натомість во-на збрала команду з однокласниць і відкрито підняла пали-чку на виклик Перегринові Дерикі та всім йому подібним; а йому подібні у відповідь могли лише підняти свої. Тож Джей-мі Асторґа заходився полювати на неї, і, за природного розви-тку подій, він би її переміг; це був би сумний день, але на цьо-му ця справа б завершилася. Вісім відьом-першокласниць не мають достатньо сил, щоб перемогти такого ворога. Але ти не міг з цим змиритися, Гаррі, не міг дозволити міс Грейнд-жер вивчити свій урок; тож ти відправив професора захи-сту потайки наглядати за ними, і він проткнув щити Астор-ґи, коли Дафна Грінґрас атакувала його...

«Що?» подумав собі Гаррі.

Старий чарівник провадив далі:

— Щоразу, коли ти втручався, Гаррі, це спричиняло подальшу ескалацію конфлікту. І ось вже міс Грейнджер стала проти самого Роберта Джаґсона, сина смертежера, а його ще підтримують два сильних союзники. Цього разу поразка була б дуже болісною для міс Грейнджер. І знову, з твоєї волі й силами Квіріна, що цього разу були виявлені більш відкрито, вона виграє.

Гаррі силкувався уявити собі професора захисту, що таємно наглядає за С.С.Р.А.Г.Ч., аби лише вберегти героїнь від біди.

— І ось, — завершував тим часом промову старий чарівник, — так ми й прийшли до сьогодні, Гаррі, дійшли до того, що сорок чотири учні напали на вісімку першокласниць. Розгорнута битва у стінах цього закладу! Я знаю, що ти не хотів цього, але мусиш взяти на себе якусь частку відповідальності. Такого не траплялося, доки ти не вступив до цієї школи, жодного разу за всі мої десятиріччя в Гогвортсі; ані в бутність мою учнем, ані за часи мого вчителювання.

— Дуже дякую, — рівно відказав Гаррі. — Хоча я гадаю, що професор Квірел більше заслуговує на подяку.

Блакитні очі розширилися у подиві.

— Гаррі...

— Ці цькувальники кривдили своїх жертв і в попередні навчальні роки, — почав Гаррі. Попри всі зусилля стриматися, він підвищив голос. — Та, видається, ніхто не навчив учнів, що їм можна *давати* задачі. Я знаю, що значно складніше *заплющити очі* на двосторонню бійку, аніж на те, що когось безпорадного заклили чи ледве з вікна не виштовхнули. Втім, чи двостороння бійка *гірше*? Мені дуже шкода, що я небагато читав з творчого доробку Годрика Ґрифіндора і, відповідно, не можу його цитувати, але має там щось бути про це. Битва у відкриті може й *гучніша* за тихе страждання жертв цькування; може й складніше вдавати, що все добре, але ж фінальний результат кращій...

— Ні, не кращій, — заперечив Дамблдор. — Не кращій, Гаррі. *Завжди* ставати на борню з темрявою, *ніколи* не давати злу пройти без спротиву — це не героїзм, а звичайна пиха. Навіть Годрик Ґрифіндор не вважав, що варто вступати у кожну війну, хоча все його життя пройшло у битвах, — голос старого чарівника був дуже тихим. — Насправді, Гаррі, твої

слова — вони не злі. Ні, не злі, хоча мене й налякали. Свого часу, Гаррі, ти матимеш велику силу, матимеш владу над чаклунським світом, над іншими чарівниками. Якщо, коли цей час настане, ти й досі вважатимеш, що зло завжди мусить зустрічати спротив на своєму шляху... — в голосі директора зазвучала нота справжньої тривоги. — З часів заснування Гогвортсу світ став більш ламким; маю побоювання, що він не витримає натиску ще одного Годрика Грифіндора. А він ще був не такий гнівливий, як ото ти, — старий чарівник похитав головою. — Ти занадто готовий кинутись у бійку, Гаррі. Занадто ладен кинутися в бій, і Гогвортс навколо тебе стає більш брутальним місцем.

— Ну, — обережно добирав слова відповіді Гаррі, — не знаю, чи вас це втішить, та, гадаю, у вас неправильне уявлення про мене. Мені теж не подобаються справжні битви. Вони страшні, жорстокі, і хтось може постраждати. Але сьогодні я *не бився*, директоре.

Директор знову насупився:

— Ти надіслав замість себе професора захисту...

— Професор Квірел теж не бився, — спокійно заперечив Гаррі. — Бо не було нікого достатньо сильного, щоб кинути йому виклик. Сьогодні ми не билися — ми перемагали.

Минув деякий час, перш ніж старий чарівник знову заговорив.

— Хай там що це було, — сказав директор, — але ці конфлікти мусять припинитися. Я відчуваю напругу в атмосфері, і з кожним таким зіткненням вона зростає. Всьому цьому слід покласти край, швидко і рішуче; і ти не мусиш заважати завершенню цієї справи.

Старий чарівник вказав Гаррі на великі дубові двері кабінету, і Гаррі відбув, скориставшись ними.

Вийшовши з-посеред великих сірих гаргуйлів, що дали йому пройти, Гаррі із подивом побачив, що Квірін Квірел досі стоїть, вимкнений, під стіночкою коридору, з краєчка рота стікає цівка слини на мантію. Він так і стояв був, коли Гаррі лише підіймався до кабінету директора.

Гаррі почекав, але скоцюрблена постать так і не увімкнулася; після довгих і ніякових декількох секунд, Гаррі знову рушив уздовж коридору.

— Містере Поттер? — озвався до нього м'який голос, коли Гаррі проминув два повороти; тихий голос, що так неприродно просочувався крізь простір.

Повернувшись назад, Гаррі знайшов професора Квірела у такому ж стані, під стіною, тільки його бліді очі тепер дивилися на нього гостро і розумно.

«Вибачте, що я вас виснажив».

Гаррі не міг сказати такого вголос. Він помітив був кореляцію між зусиллями, що їх докладав професор Квірел, і часом, якого він потребував на «реабілітацію». Втім, Гаррі гадав був, що, якщо зусилля буде занадто болісним чи руйнівним, то, звісно ж, професор Квірел просто відмовиться. Тепер Гаррі ставив собі питання, чи мав він рацію з цього приводу, і, якщо ні, як краще перепросити...

Професор захисту говорив тихо, тіло його не рухалось.

— Як пройшла ваша зустріч із директором, містере Поттер?

— Я точно не знаю, — сказав Гаррі. — Не так, як я очікував. Видається, він вважає, що Світло має програвати значно частіше, ніж я вважаю доречним. До того ж я не певен, чи він бачить різницю між бажанням битися й бажанням перемогти. Направду, це багато що пояснює...

Гаррі не надто обізнаний у темі Чаклунської війни, та він прочитав був достатньо, щоб знати: «наші» тоді, скоріш за все, таки *отримали* доволі точне уявлення про те, хто були найгірші смертежери, і втім *не відправили* були кожному з них по сові з ручною гранатою протягом п'яти хвилин.

М'який-м'якенький смішок з блідих вуст.

— Дамблдор не осягає радості від перемоги, так само як не осягає радості від гри. Скажіть мені, містере Поттер. Ви запропонували цей маленький планчик зі свідомим наміром розвіяти мою нудьгу?

— Це було одним з багатьох моїх мотивів, — відповів Гаррі, який інтуїтивно відчув був, що не варто просто казати «так».

— Знаєте, — спокійно й розважливо почав професор захисту, — були ті, хто намагався якимось притлумити мою депресію; і були такі, що справді покращували мій настрій. Але ви — перший, кому вдалося зробити це зумисно.

Професор, здавалося, випростався, відірвався від стіни якимись химерним зусиллям, водночас магічним і м'язовим. І ось уже він іде геть, не обертаючись на Гаррі. Лише один непомітний жест позначив, що Гаррі слід іти за ним.

— Мені особливо сподобався той речитатив, що ви склали для міс Девіс, — почав професор Квірел, коли вони пройшли якусь відстань. — Хоча вам було б варто заздалегідь порадитися зі мною, перш ніж давати їй завчити його напам'ять, — однією рукою професор захисту дістав зі складок мантії паличку, паличка прокреслила у повітрі коротку лінію, і віддалені звуки замку Гогвортс зникли. — Скажіть чесно, містере Поттер, ви якимось чином дістали інформацію про теорію Темних ритуалів? Це не те ж саме, що зізнатися у використанні темних ритуалів; багато хто з чарівників знає загальні принципи.

— Ні... — повільно протягнув Гаррі. Якийсь час тому він вирішив не потикатися до відділу службової літератури бібліотеки Гогвортсу, з тієї ж причини, що роком раніше вирішив був *не* дізнаватися, як робити вибухівку зі звичайних домогосподарських речовин. Гаррі пишався тим, що хай там як, а в нього *більше* здорового глузду, ніж іншим здається.

— Невже? — відгукнувся професор Квірел. Він ішов уже майже нормально, а губи скривив у химерну посмішку. — Гм, можливо, у вас уроджений талант в цій царині, виходить.

— Так, напевно, — стомлено сказав Гаррі. — Гадаю, тоді до нього мають хист усі діти до п'яти, бо уривок із «шафл, дафл, мазл, маф» — усього лише популярна дитяча лічилка, я зустрів її в книжці доктора Сьюза «Бартолом'ю та Ублек».

— Та ні, я не про це, — сказав професор Квірел. Його голос став упевненіший і гучніший, набув звичних лекторських інтонацій. — Щоб кинути звичайне закляття, містере Поттер, достатньо промовити певні слова, зробити точні рухи пальчкою і витратити частку власної сили. Більш могутні закляття можна наслати так само, якщо магія ефективна та дієва. Та наймогутніша магія, щоб набути потрібної структури, вимагає не лише слів. Ви маєте виконати певні дії, і зробити значний вибір. Незначної витрати своєї сили теж недостатньо, щоб маховик почав свій рух; ритуал вимагає постійної жертви. Могутність такого закляття у порівнянні з потенційною силою закляття звичайного — це як небо і земля. Втім, багато ритуалів — насправді більшість із них, — вимагають принаймні одну жертву, що може викликати відчуття огиди. І через це ціла царина ритуальної магії, що до неї належать найцікавіші можливості чаклунського світу, широким загалом затаврована як Темна. За декількома винятками, обумовленими традицією, звісно, — голос професора Квірела став сардонічним. — Незламна обітниця занадто корисна для деяких впливових родів, щоб повністю її заборо-

нити, — і це при тому, що зв'язати волю людини до кінця її днів є насправді жажливим і химерним актом, значно страшнішим, ніж інші, дрібніші ритуали, що їх так соромляться і зневажають у чаклунському суспільстві. Цинік міг би дійти висновку, що ритуали заборонені скоріш не через моральні питання, а через банальну звичку. Та я відійшов від теми... — професор Квірел кахикнув, прочищаючи горло. — Незламна обітниця вимагає трьох учасників і трьох жертв. Той, хто приймає Незламну обітницю — це той, хто міг би повірити тому, хто клянеться, а замість цього вирішив вимагати від нього обітниці; тож вони приносять у жертву цю можливість довіри. Той, хто приносить обітницю, — це той, хто погодився зробити те, чого обітниця вимагає, тож він жертвує свободою вибору. А третій чарівник, той, хто засвідчує договір, назавжди приносить в жертву маленький шматочок власної магії, щоб вона вічно підтримувала обітницю.

— Он воно як, — сказав Гаррі. — А я все не міг збагнути, чому це закляття не застосовується повсякчас, коли дві людини не можуть довіритися одна одній... хоча... чому чарівники на порозі смерті не надають платних послуг з зафіксування Незламних обітниць, адже вони могли б залишити гроші у спадок своїм дітям...

— Бо вони тупі, — кинув професор Квірел. — Існують сотні корисних ритуалів, які можна було б виконувати, якби в людей стало на це здорового глузду; я можу назвати двадцять на одному диханні. Та хай там як, містере Поттер, а така річ, як ритуали — байдуже, вважати їх Темними, чи ні, — організовані з оглядом на дієвість, а не на ефектність. Гадаю, більш могутні ритуали вимагають жажливіших жертв. І навіть так, найжахливіший з відомих мені ритуалів потребує лише мотузки, на якій було повішено людину, і меча, який вбив жінку; і цей ритуал обіцяє викликати саму Смерть — хоча що саме мається на увазі я не знаю і не хочу знати, позаяк

закляття, щоб потім позбутися Смерті, було, мовляв, втрачене. Найжахливіше закляття, з яким я стикався в реальному житті, ані на соту частку не таке лячне, як те, що ви склали для міс Девіс. Ті зі цькувальників, які мають якесь уявленні про Темні ритуали, — а я певний, що такі серед них є, — мали б бути перелякані до втрати свідомости. Якби настільки дивовижний ритуал існував насправді, він, певно, здатен був би знищити Землю.

— Йой, — тільки й міг сказати Гаррі.

Професор Квірел запосміхався ще химерніше.

— Так ось, а найсмійніше було ось що. Бачте, містере Поттер, в кожному ритуальному заклинанні звучить те, що має бути пожертвуване, а також те, що за це буде дароване. У речитативі, що ви дали були міс Девіс, ішлося спочатку про темряву поза темрявою, що похована під потоком часу, що знає прохід, і є проходом. Наступне, що було згадане, містере Поттер, — це ви. І *першим* впродовж ритуалу *завжди* згадується жертва, а *потім* — мета цієї жертви.

— Ага... розумію, — сказав Гаррі, тупцяючи коридорами Гогвортсу за професором Квірелом в напрямку його кабінету. — Тож моя абракадабра, так я її написав, передбачає, що Зовнішнє Божество, Йог-Сотот...

— Був принесений у вічну жертву в ході ритуалу, який лише забезпечив вашу недовгу присутність, — закінчив за нього професор Квірел. — Гадаю, вже завтра ми дізнаємося, чи сприйняв хтось це серйозно, — подивимося, чи не повідмлять ранкові газети, як всі магічні нації світу єднаються у відчайдушній спробі дати відсіч вашим зазіханням на нашу реальність.

Вони все йшли, а професор захисту зайшовся хихотіти, таким собі химерним гортанним сміхом.

Вони не розмовляли, доки не прийшли до кабінету професора захисту. Квірел раптом зупинився з рукою на одвірку.

— Дуже дивно, — сказав професор захисту, тихо, майже нечутно. Він не дивився на Гаррі, і Гаррі було видно лише його спину. — Так дивно... Були часи, коли я віддавав би палець паличкової руки, щоб обробити шкільних цькувальників так, як ми обробили їх сьогодні. Щоб змусити їх боятися мене так, як вони зараз бояться вас, щоб отримати послух з боку всіх учнів і обожнювання з боку багатьох. Так, я б віддавав за це власний палець. Тепер ви маєте все, що я хотів колись. Згідно з усіма моїми уявленнями про людську природу, я мав би вас ненавидіти. Та ось не ненавиджу. Дуже дивно.

Це мала б бути дуже зворушлива мить, але натомість Гаррі відчув, як його хребтом збігає холодок, ніби він маленька рибка в морі, а якась величезна біла акула щойно була огледіла його і, після очевидних вагань, вирішила не їсти.

Чоловік відкрив двері до кабінету професора захисту, зайшов всередину і зачинив за собою двері.

Наслідки:

Товаришки по гуртожитку дивилися на Дафну так, ніби... ніби вони гадки не мали, як на неї дивитися.

Ґрифіндорці дивилися на неї так, ніби гадки не мали, як на неї дивитися.

Не показуючи страху, Дафна Ґрінґрас широкими кроками зайшла в клас зіллєваріння, і величне почуття власної гідності спадкоємиці шляхетного та найдавнішого роду було їй за щит. Всередині вона почувалася більш-менш як усі інші.

Минуло дві години, відколи *Що?*, коли *Що?* трапилося, а мозок Дафни досі застряг на *Що? Що? Що це було?*

В класі було тихо, всі чекали на появу професора Снейпа.

Лаванда й Парваті сіли поряд із групою інших грифіндорців, під вогнем мовчазних зиркань. Вони перевіряли одна в одної домашнє завдання перед уроком, і ніхто їм не допомагав, і ніхто до них не звертався. Навіть Лаванда, що її, як гадала була Дафна, ніщо не може вивести з рівноваги, вочевидь почувалася пригнічено.

Дафна сіла на своє місце, взяла «Магічні настоянки та зілля» з сумки й почала переглядати власну домашку, з усіх сил намагаючись поводитись як зазвичай. Люди витріщались, але нічого не казали...

Класом прокотився зойк. Дівчата й хлопці водночас сахнулися від дверей, ніби вони були стеблами жита під поривом вітру.

У дверях стояла Трейсі Девіс, загорнена в старий чорний плащ наповерх шкільної форми.

Трейсі зайшла в клас повільно, злегка погойдуючись при ходьбі, наче намагалася *впливти*. Вона сіла на своє звичне місце, тобто, поряд із Дафною.

Дуже повільно голова Трейсі повернулася, витріщилася на Дафну.

— Бачиш? — запитала слизеринка тихим, замогильним тоном. — Я ж тобі казала, що отримаю його перша.

— Що? — вирвалося в Дафни, і вона тут же пошкодувала, що не втрималась.

— Гаррі Поттер дістався мені, а не Грейнджер, — Трейсі досі говорила тихо, та очі її триумфально зблиснули. — Бачиш, Дафно, генералові Поттеру потрібно не просто симпатне личко чи гарна сукня. Йому потрібна дівчина, яка буде готова стати каналом для його сил жаху, ось кого він шукав. Тож тепер я його — а він мій!

Ця заява викликала вибух крижаної тиші в усьому класі.

— Перепрошую, міс Девіс, — пролунав чемний голос Драко Мелфоя. Інший нащадок найдавнішого роду спокійно пор-

пався у своїх конспектах. Він навіть очі від стола не підвів, навіть коли всі в класі подивилися на нього. — Гаррі Поттер сказав вам це? Саме такими словами?

— Ну, ні... — простягнула Трейсі, а тоді її очі спалахнули від люті. — Та *краще б він* прийняв мене тепер, коли я вже пожертвувала йому свою душу, і все таке!

— *Ти принесла власну душу в жертву Гаррі Поттеру?* — Мілісент хапала ротом повітря. З іншого боку класу пролунав брязкіт — це Рон Візлі впустив на підлогу каламар.

— Ну, я доволі впевнена, — відповіла Трейсі. На секунду вона завагалась, та змогла опанувати себе. — Я хочу сказати, я дивилася на себе в дзеркало, і тепер я блідіша, ніж була, і я повсякчас відчуваю темряву, що мене оточує, і я була провідником для його сил жаху, ніби все збігається... Дафно, ти ж теж бачила, коли в мене очі змінили колір на зелений, так? Я сама не бачила, але саме так мені потім розповіли.

Запалу тишу порушували лише безнадійні спроби Рона Візлі відчистити від чорнила стіл.

— Дафно? — наполягала Трейсі.

— Я в це не вірю, — пролунав сердитий голос. — Який темний лорд захоче таку, як *ти*, собі в наречені!

Повільно, і дуже здивовано, голови розвернулись до джерела сердитого голосу — Пенсі Паркінсон.

— Тихо, ти, — сказала Трейсі, — а інакше... — тут слизеринка зробила павзу, а потім продовжила, ще тихіше: — Тихо, ти, а інакше я пожеру твою душу.

— Ти не можеш цього зробити, — відказала Пенсі впевненим тоном вівці, що вигала систему ієрархії, за якою вона — головна в отарі, і жодні докази не могли змусити її змінити світогляд.

Повільно, ніби намагаючись пливти у повітрі, Трейсі встала з-за столу. Кімнатою пробігла хвиля зойків. Дафна почувалася, ніби її Прикам'янили до стільця.

— Трейсі? — жалібно озвалася Лаванда. — Будь ласка, не роби цього знову. Будь ласочка?

Було видно, що Пенсі все більше нервувала, а Трейсі сунула і сунула до її столу.

— Що це ти робиш? — Пенсі намагалася вдати обурення.

— Я вже сказала, — погрозово відповіла Трейсі. — Збираюся пожерти твою душу.

Трейсі схилилася над Пенсі, що сиділа, залякла за своїм столом; коли її губи майже торкалися губ жертви, Трейсі зробила гучний вдих.

— Ось! — Трейсі випросталась. — Я з'їла твою душу.

— Ні, не з'їла! — заперчила Пенсі.

— З'їла, з'їла! — наполягала Трейсі.

Повисла коротка павза...

— О великий Мерліне, таки з'їла! — вигукнув Теодор Нот. — Ти біла, як полотно, і очі наче порожні!

— *Що?* — скрикнула Пенсі, збліднувши ще більше.

Дівчина підстрибнула зі свого місця і заходилася порпатися у своїй сумці, щось намацувати. Нарешті витягла люстерко й подивилася в нього на себе. Геть сплотніла.

Дафна полишила всі спроби зобразити аристократичний спокій і гепнула головою об стіл. Вона вступила до Гогвортсу, щоб вчитися в одній школі з нащадками усіх інших впливових родин; але чи варто це було того, щоб вчитися в одній школі з Легіоном Хаосу, ось питання.

— Ой, тепер в тебе проблеми, Пенсі, — прокоментував Шеймус Фініган. — Я не знаю, що саме відбувається під час Цілунку дементора, але поцілунок Трейсі Девіс — це либонь ще гірше.

— Я чув про людей без душі, — докинув Дін Томас. — Вони мають одягатися в усе чорне, і вони пишуть жахливі вірші, і ніщо не зробить їх щасливими. І в них повсякчас *сплін*.

— Я не хочу мати сплін! — заволала Пенсі.

— Пізно, — зауважив Дін Томас. — Тепер мусиш, бо душу втратила.

Пенсі повернулася і благально простягнула руку до Драко Мелфоя.

— Драко! — принижено просила вона. — Містере Мелфой! Прошу, скажіть Трейсі повернути мені мою душу!

— Я не можу, — сказала Трейсі. — Я її з'їла.

— То нехай виблює назад! — заверещала Пенсі.

Нащадок Мелфоїв якимось зіщулювся, поклав голову на руки, щоб ніхто не побачив його обличчя.

— За що мені це? — спитав Драко Мелфой.

Коли Трейсі повернулася за свій стіл, класом побіг шепіт. А та сиділа, задоволено посміхаючись, тоді як Пенсі стовбичила посеред класу, заламуючи руки, і заливалася слізьми...

— *Повна. Тиша.*

М'який, вбивчий голос, здавалося, заповнив весь клас, коли всередину зайшов Снейп. Дафна ще ніколи не бачила його таким сердитим — по спині їй побіг холодок справжнього страху. Поквапом вона опустила очі на своє домашнє завдання.

— Сядьте, Паркінсон, — прошипів майстер зіллеваріння. — А ви, Девіс, зніміть цей сміховинний плащ...

— *Професоре Сне-е-ейп!* — ридма ридала Пенсі Паркінсон.
— *А Трейсі з'їла мою ду-у-у-у-у-у-у!*

Розділ 75. Пошук себе, фінал. Відповідальність

Це була звивиста, петляста алея просто посеред Гоґвортсу. Вона була плутана, наче пасмо волосся, що вибилося з-під очіпка, і, здавалося, подекуди перетинала сама себе. Але варто піддатися спокусі й спробувати скоротити шлях, то вже ніколи не дійдеш до її кінця.

Наприкінці цього переплетіння, притуляючись до грубого каменю, стояли шестеро учнів: чорні мантиї на сірому тлі стін, зелена облямівка, очі, що стрімко змінюють напрям погляду. У безвіконній схованці горіли смолоскипи, своїм світлом і жаром вони відганяли птьму й прохолоду слизеринського підземелля.

— Я впевнена, — гаркнула Різ Белка, — цілком *впевнена*, що це був несправжній ритуал. Відьмочки-першпачки не здатні на таку магію, і навіть якби були здатні, хто взагалі чув про темний ритуал, що *приносить в жертву* запечатаний жах задля... *цього?*

— Чи була ти... — сказав Луціан Боул, — я маю на увазі... коли та дівчинка клацнула пальцями...

Погляд Белки мав би його розплавити.

— Ні, — кинула вона, — *не була*.

— Саме так, вона не була гола, — сказав Маркус Флінт, розтягуючи кожне слово. Його широкі плечі розслаблено спиралися на пухирчастий камінь стін. — Вкрита шоколадною глазур'ю, але не гола.

— Сьогодні Поттер виказав невимовну зневагу до наших родів, — промовив похмурий голос Джеймі Асторґі.

— Так, добре, вибачте за прямоту, — спокійно сказав Рен-

дольф Лі, потираючи підборіддя, оторочене ледь помітним пухом, — але коли хтось приклеює тебе до стелі, це повідомлення, Асторґа. А зміст цього повідомлення такий: я неймовірно могутній темний чаклун, який міг би зробити з тобою що завгодно, якби мені заманулося, і, до речі, мені начхати, чи твій рід почувається зневаженим.

Роберт Джаґсон Третій засміявся м'яким низьким сміхом. Від цього в кількох слизеринців мурахи побігли спинами.

— Після такого починаєш задумуватися, чи не обрав ти неправильний бік, га? Я чув розповіді про такі *повідомлення*, що їх надсилали за наказом старого Темного Лорда...

— Я поки що не готовий схилити коліна перед Поттером, — відповів Асторґа, дивлячись прямо в очі Джаґсона.

— Я також, — підтримала Белка.

Джаґсон тримав паличку і ліниво крутив її пальцями, вказуючи то вгору, то вниз.

— Ви слизеринці чи грифіндорці? Всі мають свою ціну. Всі, в кого є розум.

Таке судження викликало тишу, що панувала ще деякий час.

— Чи не повинен Мелфой бути тут? — невпевнено спитав Боул.

Флінт зневажливо махнув рукою.

— Хай що там планує Мелфой, він хоче виглядати безневинним. Тож ніхто не має помітити, що він відсутній одночасно з нами.

— Але всі й так уже *знають*, — відгукнувся Боул. — Навіть в інших гуртожитках.

— Так, це було дуже незграбно. Мелфой чи ні, він всього лише першачок, і він нам тут не потрібен, — пирхнула Белка.

— Я надішлю сову своєму батькові, — м'яко сказав Джа-

ґсон, — щоб *він* поговорив із самим лордом Мелфоем... — слова Джаґсона різко обірвалися.

— Не знаю щодо *вас*, дорогенькі, — Белка повела далі з підробною ніжністю, — але я не збираюся перелякано втекти від фальшивого ритуалу, і я ще не закінчила з Гаррі Поттером і його ручною бруднокровкою.

Ніхто не відповів. Усі їхні погляди були спрямовані повз неї.

Белка повільно озирнулася й побачила, на що витріщилися всі інші.

— Ви *нічого* не робитимете, — прошипів вихователь їхнього гуртожитку. Обличчя Северуса Снейпа було охоплене люттю, а коли він говорив, краплинки слини бризкали з рота й ще більше плямили його й без того брудну мантію. — Ви, дурні, вже зробили *достатньо*! Ви зганьбили мій гуртожиток, програли першокласникам, а тепер ви збираєтесь вплутати шляхетних лордів Чарверсуду у свої *жалюгідні* дитячі чвари? *Я* з цим розберуся. А *ви* не посмієте більше ганьбити цей гуртожиток, ви не *ризикуватимете* тим, щоб зганьбити його знову! Ви *закінчили* битися з відьмами, і якщо я почую зворотне...

Якщо ви гадаєте, що після такого вони сидітимуть одне біля одного під час вечері, то ви помиляєтеся.

— Чого вона від мене *хоче*? — жалібно скрикнув хлопчик, який, попри неабияку начитаність науковою літературою, досі був наївним у певних речах. — Вона *хотіла*, щоб її побиди?

Старшокласники з Рейвенклоу, що сиділи біля нього за столом, обмінялися швидкими поглядами. Потім, ніби за

якимось негласним протоколом, найбільш досвідчений з них заговорив.

— Слухай, — сказав Арті Грей, що вів у їхньому змаганні, випереджаючи інших на трьох відьом і професорку захисту, — ти маєш зрозуміти: той факт, що вона *розлючена*, ще не означає, що ти втратив бали. Міс Грейнджер злиться, бо вона перелякалася, а тебе *легко звинуватити*, розумієш? Але водночас, хоча вона в цьому і не зізнається, вона розчулена тим, що її хлопець пішов на такі сміховинні й відверто скажені заходи, аби її захистити.

— Річ не в *балах*, — відповів Гаррі, промовляючи кожне слово крізь стиснуті зуби. Їжі він навіть не торкнувся. — Річ у *справедливості*. І я. *Не. Її. Хлопець!*

У відповідь на це всі присутні лише посміхнулися.

— Та годі тобі, — відгукнувся шестикласник з Рейвенклову, — коли вона цілує тебе, щоб витягти зі стану дементації, а ти заради неї приклеюєш сорока чотирьох розбишак до стелі, час для «та ні, вона справді не моя дівчина» давно минув. Тепер ми можемо обговорювати, хіба що, якими будуть ваші діти. Доволі лячна думка, правду кажучи... — голос рейвенкловця потроху стих, він тихо додав: — Будь ласка, не дивися на мене так.

— Слухай, — сказав Арті Грей, — вибач за прямоту, але між справедливістю й дівчатами доводиться обирати, не можна одночасно мати й те, й інше, — він дружньо поклав руку на Гарріне плече, — у тебе є потенціал, малий, більший, ніж в будь-якого іншого чарівника, що я бачив, але ти маєш навчитися *використовувати* його, розумієш? Будь з ними лагідніший, вивчи якісь заклинання, щоб привести до ладу розкуйовджене волосся. І, найважливіше, тобі варто краще приховувати лиху натуру, не *повністю*, але краще. Милі хлопці з гарною зачіскою популярні у дівчат, темні чаклуни також популярні у дівчат, а от милі хлопці з гарною зачі-

скою, що їх підозрюють у *таємних* заняттях темною магією, популярні серед дівчат настільки, що ти й не уявляєш...

— Не цікавить, — рішуче відповів Гаррі, безцеремонно скинувши руку хлопця з плеча.

— Але цікавитиме, — сказав Арті Грей низьким, лиховісним голосом, — ох, цікавитиме!

Тим часом з іншого боку того самого столу...

— *Романтично?* — Герміона Грейнджер вереснула так голосно, що деякі дівчата поряд із нею здригнулися. — *Що в цьому було романтичного?* Він не спитав! Він ніколи не питає! Він тільки надсилає привидів, і приклеює людей до стелі, і робить що йому заманеться з *моїм* життям.

— Та хіба ж ти не розумієш? — відповіла відьма з четвертого класу. — Це означає, що хоч він і лихий, він *любить* тебе.

— Ти їй не допомагаєш, — сказала Пенелопа Клірвотер, що сиділа трохи далі, але її проігнорували.

Кілька старших відьом попрямували в бік Герміони, щойно вона сіла з повністю протилежного від Гаррі краю столу, але моторніша хмаринка молодших дівчат вже оточила Герміону непроникним бар'єром.

— Хлопцям, — парувала Герміона, — не має бути дозволено любити дівчат, доки вони спершу не спитають! Це стосується різних речей, а особливо приклеювання людей до стелі!

Це також проігнорували.

— Ну прямо як у виставі! — позіхнула дівчина з третього класу.

— У виставі? — здивувалася Герміона. — Хотіла б я побачити виставу, у який коїться *таке!*

— О, — пожвавішала третьокласниця, — я згадала про ту страшенно *романтичну* виставу, у якій дуже гарний, милий хлопець використовував порошок флу, але випадково вимовив помилкову адресу й опинився в кімнаті, повній темних

чарівників, які виконували заборонений ритуал, що він мав навіки залишатися забутим у часі. Вони приносили в жертву сімох людей, намагаючись звільнити Давній Жах, який виконав би одне їхнє бажання. Звісно, присутність хлопця перериває ритуал, Жажіття пожирає темних чаклунів, і, доки всі вмирають, останньою думкою хлопця стає бажання мати дівчину. Наступне, що трапляється, — хлопець лежить на колінах прекрасної жінки, очі якої палають лясним світлом. Вона не розуміє, як бути людиною, а тому йому постійно доводиться стежити, щоб вона не їла перехожих. Ваша історія така сама, як ця вистава, тільки ти — той хлопець, а Гаррі Поттер — дівчина!

— Це... — Герміона почувалася здивованою, — це *насправді* звучить схоже на...

— *Насправді?* — випалила другокласниця з того боку стола. Вона сильно нахилилася вперед і здавалася навіть більше захопленою, ніж нажаханою.

— Ні! — заперечила Герміона, — Я хочу сказати, *він не мій хлопець!*

За дві секунди вуха Герміони вловили слова, що їх промовили її губи.

Відьма з четвертого класу стиснула плече Герміони, наче втішаючи її.

— Міс Грейнджер, — м'яко сказала вона, — гадаю, якби ви були чесною сама з собою, то зрозуміли б, що справжня причина, чому ви розлючені на свого темного повелителя, полягає в тому, що для спрямування своїх несамовитих сил він використав Трейсі Девіс, а не вас.

Герміона відкрила рота, але її горло наче схопило до того, як вона промовила слова. Мабуть, це було на краще, бо якби вона закричала так голосно, то могла б щось і розбити.

— Як це взагалі можливо? — спитала дівчинка з третього класу. — Чому Гаррі Поттер спрацював через іншу дівчи-

ну, коли він уже пов'язав себе з тобою? Чи між вами трьома якась із тих, ну, знаєш, домовленостей?

— Гзвкзг — тільки й спромоглася Герміона Грейнджер. Її горло досі було наче забите, її мозок затинався, а голосові зв'язки спонтанно видавали такі звуки, наче вона викашлювала щось гідке.

(Пізніше.)

— Я не розумію, чому ти поводишся так *нерозумно*, — сказала другокласниця, що замінила дівчину з третього класу. Герміона пригрозила тій, що попросить Трейсі з'їсти її душу. — Якби хтось такий, як Гаррі Поттер, врятував *мене*, я б відправляла йому вдячні листівки, дарувала обійми та, — обличчя дівчини трохи почервоніло — поцілунки, сподіваюся.

— Ага! — підтакнула інша другокласниця, — я ніколи не розуміла, чому дівчата у виставах *зляться*, коли головний герой зі шкіри пнеться, щоб бути приятним до них. Я б так не поводитися, якби герой любив *мене*.

Герміона Грейнджер опустила голову на стіл, повільно смикаючи руками своє волосся.

— Ви просто не розумієте чоловічої психології, — авторитетно промовила відьма з четвертого класу, — Грейнджер має *вдавати*, наче вона може таємничим способом протистояти його спокусливій чарівності.

(Ще пізніше.)

Незабаром Герміона Грейнджер звернулася до єдиної людини, з якою вона могла б поговорити, до єдиної людини, яка гарантовано зрозуміла б її думку...

— Вони всі божевільні, — Герміона Грейнджер пішла з вечері трохи раніше й енергійно крокувала до башти Рейвенклоу, — усі, окрім нас із тобою, Гаррі, усі окрім нас, увесь Гогвортс, вони повністю *втратили розум*. А рейвенкловські дівчата *найгірші*. Я не знаю, *що* читають рейвенкловки, коли стають старшими, але я впевнена, що вони не повинні цього читати. Одна відьма спитала мене, чи ми двоє пов'язали свої душі. Я сьогодні ще пошукаю про це в бібліотеці, проте я впевнена, що такого ніколи не траплялося...

— Я не знаю навіть *назви* для такого типу хибного міркування, — відповів Гаррі Поттер. Хлопець йшов звичним кроком, що означало, що подеколи йому доводилося прискорюватися й робити кілька швидких кроків, щоб вирівнятися з її підживленою обуренням ходою. — Я впевнений, що якби це залежало *від них*, вони б цієї ж хвилини потягнули нас змінювати імена на Поттер-Еванс-Веррес-Грейнджер... Ох, промовивши це в голос я зрозумів, як жахливо це звучить.

— *Твоє ім'я* було б Поттер-Еванс-Веррес-Грейнджер, а *моє* було б Грейнджер-Поттер-Еванс-Веррес, — сказала Герміона, — це надто жахливо, щоб уявляти.

— Ні, — сказав хлопець, — Поттери — шляхетний рід, тому, гадаю, це прізвисьце залишиться попереду...

— *Що?* — обурилася вона. — Хто каже, що *ми* повинні...

Раптово запала нестерпна тиша, яку порушували лише звуки їхніх кроків.

— *Хай там як*, — швидко сказала Герміона, — дещо з того, що вони казали за вечерею, змусило мене замислитися, тому я просто хотіла сказати, Гаррі: я справді вдячна тобі за те, що врятував мене й інших від побиття, і хоча деякі частини тієї події мене засмучують, я впевнена, що ми можемо спокійно

про це поговорити.

— А... — Гаррі слабо і невпевнено посміхався, в його очах була суміш бентеги й занепокоєння, — це... добре, гадаю?

Точніше кажучи, це було пояснення відьми-четверокласниці про те, що, як Гаррі був злим чаклуном, закоханим у Герміону, а Герміона була чистою незайманою дівчиною, що або приведе його до спокути, або сама спокуситься темними мистецтвами, то, відповідно, Герміона *мала* постійно бути обуреною будь-яким його вчинком, навіть якщо він героїчно врятував її від неминучого нещастя, просто для того, щоб історія їхнього кохання не розв'язалася раніше за кінець четвертого акту. А *тоді* Пенелопа Клірвотер, про розумові здібності якої Герміона була кращої думки, голосно зауважила, що з тих самих причин для Герміони було *неможливим* просто піти до Гаррі й поговорити про те, чому вона почувалася ображеною. До того ж темних чаклунів у жінках приваблює пристрасть і непокора, а не логічність. Саме цієї миті Герміона зірвалася з лави й розлючено покрокувала до місця, де сидів Гаррі, і запропонувала пройтися й усе з'ясувати.

— Інакше кажучи, — сказала Герміона своїм найспокійнішим голосом, — все нормально, я досі розмовляю з тобою, ми досі друзі, і ми досі разом навчаємось. Ми *не сваримось*. Добре?

Чомусь це ще більше посилило занепокоєння Гаррі.

— Добре, — сказав Хлопчик-Що-Вижив.

— Чудово! Ну то як, чи *зможли* ви з'ясувати, чому я була засмучена, містере Поттер?

Запала тиша.

— Ти хотіла, щоб я не ліз у твої справи? — обережно спитав Гаррі після павзи. — Я знаю що ти хотіла робити все самотійно, і я *намагався* не ставати в тебе на шляху, доки не по-

чув, що троє смертежерів-молодших готують на тебе засідку. Чесно кажучи, я такого не очікував. *Професор Квірел* такого не очікував. Я почав хвилюватися, що ти вскочила у халепу. Не ображайся, але сорок чотири цькувальники у масовій засідці, це далеко поза межами того, з чим *будь-хто* може впоратися без допомоги. Тому я вирішив, що цього одного разу тобі й справді знадобиться допомога...

— Ні, з цим усе гаразд. Ми *вскочили у халепу*, правда. Будь ласка, спробуйте ще раз, містере Поттер.

— Ем... Те, що зробила Трейсі... тебе стурбувало?

— Стурбувало мене, містере Поттер? — у її голосі відчувалася нотка кислотности. — Ні, містере Поттер, я була *налякана*. Я була *нажахана*. Мені було б соромно зізнатися, що я боюсь *драконів* чи чогось такого, бо люди могли б подумати, що я боягузлива. Але коли ти чуєш, як віддалені голоси викрикують «Текелі-лі! Текелі-лі!» і калюжі крові просочуються з усіх дверей, тоді боятися цілком нормально.

— Мені *шкода*, — Гаррі сказав таким голосом, ніби й справді жалкував про скоєне, — я гадав, ти зрозумієш, що це я.

— І *причина*, чому ми всі так злякалися, містере Поттер, в тому, що *ви не спитали* перед тим, як зробити це! — попри наміри Герміони, її голос знову почав гучнішати. — Тобі варто було *спитати* мене, перш ніж ти викинеш щось таке, Гаррі! Тобі варто було сказати абсолютно конкретно: «Герміоно, чи можна мені зробити так, щоб кров ішла з-під дверей?». Це важливо, бути конкретним, коли питаєш про такі речі!

Хлопець потер потилицю і продовжив йти.

— Я... чесно, я подумав, що ти *точно* скажеш «ні».

— Так, містере Поттер, я *могла сказати «ні»*. У цьому й полягає *вся суть* того, щоб *спочатку питати*, містере Поттер!

— Ні, я маю на увазі, тобі б *довелося* сказати ні, хай чого

ти *насправді* хотіла б. І тоді б вас усіх побили, і це була б *моя* провина, бо я вирішив спочатку спитати.

Герміона здивовано здійняла брови. Вона зробила ще декілька кроків, намагаючись зрозуміти.

— Що? — спитала вона.

— Ну, — повільно сказав хлопець, — ти генералка Сонечка, чи не так? Ти *не могла* погодитися на те, щоб лякати людей, навіть цькувальників. Навіть заради того, щоб врятувати подруг від побиття. Тобі *довелося* б сказати ні, а тоді тобі б завдали болю. А так ти чесно можеш казати людям, що й гадки не мала, і що це не твоя провина. Ось чому я тебе не попередив.

Герміона зупинилася і повернулася до Гаррі.

— Гаррі, *припини* вигадувати розумні виправдання дурним вчинкам, — її голос був контрольованим і рівним.

Гаррі підняв брови. Потім він сказав:

— Слухай, я, звісно, знаю, що ти маєш на увазі, але досі стоїть питання того, чи це *насправді хороша* ідея, а не просто розумна...

— Я розумію, чому ти зробив те, що зробив сьогодні. Але я хочу, щоб ти пообіцяв, що відтепер ти спершу питатимеш мене, навіть якщо ти можеш придумати причину, чому не варто цього робити.

Павза затягнулася, і Герміона відчула, як стискається її серце.

— Герміоно... — почав казати Гаррі.

— *Чому?* — розчарування наповнило її голос, — *Що в цьому такого жахливого? Ти всього лише маєш запитати!*

Очі Гаррі були дуже серйозними.

— Кого у С.С.Р.А.Г.Ч. ти намагалася захистити найбільше, Герміоно? За кого ти боїшся більше, ніж за інших, коли ви б'єтеся?

— За Анну Ебот, — Герміона відповіла не задумуючись, а тоді відчула докір сумління, адже Анна дуже *старалася*, і вона й справді стала *кращою*...

— Чи могла б ти довірити *вирішальну* відповідальність за захист Анни комусь іншому, наприклад Трейсі? Якби ти знала, що Анна от-от потрапить у пастку, і придумала б план, як її захистити, чи почувалася б ти добре, якби Трейсі вирішувала, чи дозволено тобі його виконати?

— Ну... ні? — здивовано відповіла Герміона.

Зелені очі Хлопчика-Що-Вижив не відводили погляду від її очей.

— Чи довірила б ти *Анні* остаточне рішення з приводу того, чи потребує вона захисту?

— Я... — сказала Герміона, а тоді зупинилася. Дивно, вона знала правильну відповідь, але водночас знала, що правильна відповідь не була правдивою. Анна так старалася довести, що їй не страшно, хоча їй *було* страшно. Легко уявити, що дівчинка з Гафелпафу старатиметься *надто* сильно...

А тоді Герміона зрозуміла прихований зміст цих запитань.

— Ти гадаєш, що я як *Анна*?

— Не... зовсім... — Гаррі провів рукою крізь скуйовджене волосся. — Слухай, Герміоно, що б *ти* запропонувала зробити, якби я попередив тебе про засідку сорока чотирьох хуліганів?

— Я б вчинила *відповідально*: розповіла б *професорці Макґонегел* і дозволила б їй з цим розібратися, — негайно відповіла Герміона, — і *тоді* не було б ані темряви, ані людей, що волали, ані жажливого блакитного світла...

Гаррі тільки потряс головою.

— Це *не* відповідальний вчинок, Герміоно. Це те, що зробив би хтось, хто грає *роль* відповідальної дівчинки. *Так*, я подумав про те, щоб піти до професорки Макґонегел. Але во-

на зупинила б катастрофу тільки *раз*. Скоріше за все, навіть раніше, ніж будь-яке хвилювання почалося б, попередивши цькувальників, яких вона знає. Їх покарали б лише за змову, і вони б відбулися втратою очок гуртожитку чи, у найгіршому випадку, денним відпрацюванням. Нічого такого, що справді налякало б їх. І тоді вони *спробували б знову*. Їх було б менше, і вони краще зберігали б секретність операції. Я не почув би про це, а вони, скоріш за все, атакували якусь *одну* з вас. У професорки Макґонегел недостатньо *авторитету*, щоб відлякати їх і захистити вас. І *вона* не стала б виходити за межі свого авторитету, бо насправді вона не відповідальна.

— *Професорка Макґонегел* не відповідальна? — недовіливо перепитала Герміона. Вона закрила рота руками й витріщилася на нього. — *Ти здурів?*

Хлопець навіть не кліпнув.

— *Мабуть, це можна назвати героїською відповідальністю*. Не звичайний її тип. Вона означає: хай що станеться, неважливо що, це *завжди* твоя провина. Навіть якщо ти розкажеш професорці Макґонегел, відповідальність за те, що станеться, не на ній, а на *тобі*. Дотримання шкільних правил не є виправданням, те, що цим займається хтось інший, не є виправданням, навіть спроби зробити все, на що ти здатен, не є виправданням. Виправдань просто немає, ти повинен *зробити те, що треба, попри все*, — обличчя Гаррі посуворішало, — ось чому я сказав, що ти не мислиш відповідально, Герміоно. Вважати, що твою роботу виконано, коли ти розповіла все професорці Макґонегел, це не героїчний спосіб мислення. Наче те, що Анну *поб'ють*, раптом перестане бути чимось страшним, бо це більше не *твоя провина*. Бути героїнею означає, що твоя робота не буде закінчена, доки ти не зробиш *все, що потрібно*, задля захисту інших дівчат, *назавжди*.

У голосі Гаррі відчувалася сталь, якої він набув з того дня, як Фоукс сидів у нього на плечі.

— Ти не можеш вважати, — додав він, — що просто дотримуючись правил, ти виконуєш свій обов'язок.

— Гадаю, — рівним тоном сказала Герміона, — що ми з вами маємо різні погляди на деякі речі, містере Поттер. Наприклад, хто з вас більш *відповідальний* — ти чи професорка Макгонегел. І чи *відповідальність* зазвичай передбачає людей, що бігають та волають. І чи є дотримання шкільних правил хорошою ідеєю. І те, що ми маємо різні погляди, містере Поттер, не означає, що останнє слово *за вами*.

— Ти спитала, *що* такого жакливого в тому, щоб спочатку запитати тебе, і це було на диво хороше запитання, тому я дослідив свій розум, і саме це я знайшов. Гадаю, мій справжній страх полягає в тому, що як Анна буде в небезпеці і я вигадую спосіб її врятувати, але він здасться дивним, чи темним, чи ще щось, то ти не усвідомиш всіх наслідків для Анни. Ти, можливо, не візьмеш на себе героїчну відповідальність врятувати її *якимось* чином, попри все. Натомість ти й надалі гратимеш *роль* Герміони Грейнджер, розумної рейвенкловки. А *роль* Герміони Грейнджер автоматично сказала б ні, навіть якщо в неї немає кращого плану. І тоді б сорок чотири цькувальники по черзі били б Анну Ебот, і це була б моя провина, бо я *знав*, навіть якщо я не хотів, щоб такою була реальність, але я *знав*, що так і буде. Я впевнений, що це і був мій секрет — невимовний, цілковитий страх.

Вона знову відчула хвилю роздратування.

— Це *моє* життя! — не витримала Герміона. Вона могла уявити, як воно буде, якщо Гаррі й надалі постійно втручатиметься, безперервно вигадуючи виправдання тому, щоб спершу не питати й не слухати її заперечень. Вона не повинна перемагати у *суперечці* лише щоб... — В тебе *завжди* буде якась причина, ти *завжди* можеш просто сказати, що я ду-

маю неправильно! Я хочу *свого власного життя*! Інакше я піду геть, я справді зроблю це, Гаррі.

Гаррі позіхнув.

— Я так не хотів, щоб саме до цього доходило, і от ми тут. Ти боїшся того ж самого, чого і я, чи не так? Боїшся, що якщо *ти* відпустиш штурвал, то ми розіб'ємося, — куточки його губ піднялися, але це не було схоже на справжню посмішку. — Це я можу зрозуміти.

— Не думаю, що ти хоч *щось* розумієш! — різко сказала Герміона. — Ти казав, що ми будемо *партнерами*, Гаррі!

Це його зупинило, вона бачила, що це його зупинило.

— Як щодо такого, — нарешті сказав Гаррі, — я обіцяю питати тебе, перш ніж робити будь-що, що може бути інтерпретоване як втручання у твої справи. Але *ти* маєш пообіцяти *мені* бути розважливою, Герміоно. *По-справжньому*, щиро зупинитися й подумати двадцять секунд, ставитися до моєї пропозиції як до реального вибору. Той тип розважливості, де ти усвідомлюєш, що я пропоную спосіб захистити дівчат і автоматично кажеш *ні*, навіть не обдумуючи це як слід, призводить до *фактичних наслідків*, за яких Анна Ебот потрапляє до лікарні.

Герміона дивилася на Гаррі, доки він завершував свою промову.

— Ну, то як? — спитав Гаррі.

— Я не повинна давати обіцянки, щоб зі мною *консультувалися* з приводу *мого власного життя*, — вона розвернулася й пішла в бік башти Рейвенклоу, не дивлячись на нього, — але я все одно про це подумаю.

Вона почула Гарріне позіхання. Тоді вони йшли в тиші, повз арку якогось червонуватого металу на кшталт міді, у коридор, що нічим не відрізнявся від попереднього, тільки підлога була вкрита п'ятикутниками, а не квадратами.

— Герміоно... Я спостерігав за тобою і думав з того дня,

як ти сказала, що збираєшся стати героєм. У тебе *чимало* відваги. Ти битимешся за те, що правильно, навіть проти ворогів, які злякали б будь-кого іншого. У тебе безсумнівно достатньо чистого інтелекту для цього, і всередині ти, скоріше за все, краща людина, ніж я. Але навіть так... кажучи чесно, Герміоно... Я не можу побачити тебе на місці Дамблдора, як ти керуєш боротьбою магічної Британії проти Відомо-Кого. Принаймні, не зараз.

Герміона повернула голову, але Гаррі продовжував іти, наче загубився у власних думках. На місці *Дамблдора*? Вона ніколи навіть не намагалася уявити себе в цій ролі. Вона навіть *не уявляла* того, щоб уявляти себе в цій ролі.

— Може я й помиляюся, — продовжував Гаррі, — може я просто прочитав забагато історій, де герої ніколи не роблять нічого розважливого: не дотримуються правил, і не розповідають про все своїм професоркам Макгонеґел, а тому мій мозок не думає, що ти доречний книжковий герой. Може це ти свідома, Герміоно, а я просто поводжуся по-дурному. Але щоразу, як ти говориш дотримуватися правил чи покладатися на вчителів, у мене виникає це відчуття, наче це пов'язано з чимось, що стримує тебе, якоюсь останньою частиною тебе, що змушує протагоніста в тобі впасти у сплячку, і знов перетворює тебе на побічного персонажа...

Гаррі знову позіхнув.

— Може саме тому Дамблдор сказав, що мої названі батьки мали бути злими.

— Він сказав *що*?

Гаррі кивнув.

— Я й досі не зрозумів, чи директор тоді жартував, чи... Річ у тім, що він частково *мав рацію*. У мене були *люблячі* батьки, але я ніколи не відчував, що можу довіряти їхнім рішенням, вони не були достатньо *свідомими*. Я завжди знав, що як я не продумаю все сам, то можу зазнати шкоди. Профе-

сорка Макґонегел піде на що завгодно заради діла, але тільки якщо я постійно гарчатиму на неї. Вона не порушує правил без геройського нагляду. Професор Квірел справді *робить* те, що потрібно, попри все, і він єдина інша людина з мені відомих, яка помічає речі на кшталт сніча, що руйнує квідич. Але я не можу довіряти тому, що *він хороший*. Це сумно, але я думаю, це є частиною оточення, що створює героя у Дамблдорівому розумінні — людину, якій нема на кого перекласти кінцеву відповідальність, а тому в неї відпрацьовується звичка за всім стежити самотійно.

Герміона нічого на це не відповіла, але вона думала про те, що написав Годрик Ґрифіндор наприкінці дуже короткої автобіографії. Коротко і без жодних пояснень, бо сувій мав переписуватися від руки, за сторіччя до того, як маґлівська друкарська машина надихнула чаклунів винайти Читай-Пиши Перо.

«*Німаш у спасителя спасителя,*» — написав був Годрик Ґрифіндор. — «*Німаш у захисника господаря, ані матері, ані батька, і лиш ніщо над ним.*»

Якщо *це* була ціна того, щоб бути героєм, Герміона не була впевнена, що хоче її платити. Чи може — хоча така думка не майнула б у її голові до знайомства з Гаррі — може, Годрик Ґрифіндор зрозумів все *неправильно*.

— Ти довіряєш *Дамблдорові*? — спитала Герміона. — Він просто тут, у нашій школі, і він найлегендарніший герой у всьому світі...

— Він був найлегендарнішим героєм, — сказав Гаррі, — а тепер він підпалює курчат. Чесно, чи Дамблдор здається надійним *тобі*?

Герміона не відповіла.

Плече до плеча, вони почали здійматися великими широкими спіральними сходами. Бронзові металеві сходинки чергувалися із блакитними кам'яними. Це були останні кро-

ки на шляху до портрета Рейвенклоу, який охороняв їхні спальні дурними загадками.

— О, я щойно згадав дещо, про що маю тобі розповісти, — на пів шляху нагору сказав Гаррі, — бо це вплине на твоє життя і все таке. Вважай, що це щось на кшталт першого внеску...

— І що ж це? — відповіла Герміона.

— Я пророкую, що С.С.Р.А.Г.Ч. от-от піде у відставку.

— *Відставку?* — Герміона перечепилася через одну зі сходиночок.

— Саме так. Я можу помилятися, але, підозрюю, вчителі збираються серйозно взятися за бійки у коридорах, — Гаррі широко посміхався, блиск його очей за окулярами натякав на таємне знання. — Накладуть нові захисні чари, щоб виявляти нападницькі прокльони, чи почнуть перевіряти скарги на цькування за допомогою сироватки правди... Я можу вигадати кілька способів, як з цим упоратися. Але, якщо я маю рацію, то ми маємо привід святкувати, Герміоно, ти й усі ви. Ти здійняла достатньо громадського обурення, щоб змусити їх *зробити щось* із цькуванням. *Усім* цькуванням.

Тоді повільно усмішка почала повзти її обличчям. А коли вона піднялася сходами й почала йти до портрета, щоб почути свою загадку, Герміона почувалася, наче її ноги відривалися від підлоги, дивовижне відчуття легкості поширювалося нею, немов вона була наповнена гелієм.

Чомусь, попри всі зусилля, яких вони увісьмох доклали, вона не очікувала *такого*, вона не очікувала, що це *спрацює*.

Вони щось *змінити*...

Наступного дня, наприкінці сніданку, учні з усіх гурто-

житків дуже тихо сиділи на своїх лавах. Вони всі дивилися в напрямку учительського столу, перед яким, твердо й нерухомо, стояла одинока першокласниця. Її голова була нахилена назад, а погляд спрямований на вихователя гуртожитку Слизерин.

Обличчя професора Снейпа було скривленим від люті й тріумфу, мстивим, наче в темних чаклунів з портретів. А за ним інші професори сиділи за столом з обличчями, наче викарбуваними у камені.

— ...назавжди розформоване, — лютував майстер-зіллевар — Ваша самопроголошена спілка *незаконна* у межах Гогвортсу, за моїм рішенням як професора. Якщо вашу спілку, чи будь-кого з її членів, буде знову помічено у бійці в коридорах, Грейнджер, ви *особисто* понесете відповідальність та будете виключені мною із Гогвортської школи чарів та чаклунства!

Дівчина-першокласниця стояла там, перед учительським столом, куди раніше її кликали тільки щоб похвалити й усміхнутися. Вона стояла, тримаючись високо і прямо, її спина вигнута, наче лук кентавра, не залишаючи ворогові шансів.

Відьма-першокласниця стояла там, стримуючи усі свої сльози й лють, її обличчя спокійне. Нічого у її зовнішньому вигляді не змінювалось, доки всередині неї щось повільно ламалося, вона відчувала, як воно ламалося.

Воно зламалося ще більше, коли професор Снейп дав їй два тижні покарання за насилля у школі, ехидна посмішка на його презирливому обличчі, яке він продемонстрував їм ще на першому уроці зілля і настоянок. А легенький вигин на кутку його посмішки показував, що професор чудово знав, як несправедливо він чинив.

Хай що це було всередині неї, воно повністю тріснуло, згори до низу, коли професор Снейп забрав в Рейвенклову

100 очок.

Тоді це скінчилося, і Снейп сказав, що вона може йти.

Вона розвернулася і побачила, що за рейвенкловським столом нерухомо сидів Гаррі Поттер. Зі свого місця вона не бачила виразу його обличчя. Вона помітила його кулаки на столі, але не могла сказати, чи були вони стиснуті так само, як і її. Коли професор Снейп вікликав її, вона прошепотіла йому на вухо, що він не має робити нічого, доки спершу не спитає.

Герміона знову озирнулася, щоб подивитися на учительський стіл. Снейп саме відвернувся і прямував до свого місця.

— Я сказав, що ти можеш йти, дівчинко, — сказав глузливий голос. На його обличчі була задоволена усмішка, наче він очікував, що Герміона щось вдіє...

Герміона швидко зробила ще п'ять кроків у бік учительського столу.

— Директоре? — сказала вона тремтячим голосом.

Велику залу заповнила цілковита тиша.

Директор Дамблдор не сказав нічого, не поворухнувся. Видавалося, наче він також був викарбуваний у камені.

Герміона подивилася на професора Флитвіка, чия голова ледве визирала з-за столу. Видається, він дивився собі на коліна. Обличчя професорки Спраут було дуже напруженим. Здавалося, вона змушує себе дивитися, її губи тремтіли, але вона нічого не сказала.

Крісло професорки Макґонегел було порожнім, того ранку заступниця директора не з'явилася на сніданок.

— Чому ніхто з вас нічого не каже? — спитала Герміона Грейнджер. Її голос тремтів разом із залишками її надії, останнім відчайдушним покликом по допомогу з того місця всередині неї. — Ви *знаєте*, що він чинить неправильно!

— Ще два тижні покарання за нахабство, — украдливо сказав Снейп.

Воно розбилося вщент.

Вона ще кілька секунд дивилася на учительський стіл, на професора Флитвіка, професорку Спраут і порожнє сидіння професорки Макгонегел. Тоді Герміона Грейнджер розвернулася й почала йти до рейвенкловського столу.

Залою розлетівся гомін голосів, учні почали рухатися на своїх місцях.

І тоді, коли вона була майже біля столу...

— Сто очок міс Грейнджер за те, що вона чинить неправильно, — сухий голос професора Квірела прорізав усе.

Герміона мало не впала, перечепившись об власні ноги. А тоді вона просто пішла далі, не зважаючи на розлютований викрик Снейпа, на професора Квірела, що притулився до спинки свого крісла й реготав, на Дамблдорів голос, що казав щось, чого вона не змогла розібрати. Вона сіла за рейвенкловський стіл, поряд із Гаррі Поттером.

Гаррі Поттер наче примерз до свого місця, він виглядав так, наче не смів рухатися.

— Все добре, — автоматично промовив її голос, без спроби обрати слова чи подумати, бо насправді нічого не було добре. — Але чи можеш ти позбавити мене Снейпового покарання, як того разу ти зробив для себе?

Гаррі Поттер кивнув, одним різким рухом голови.

— Я... Мені шкода, це... це все моя провина...

— Не сміши мене, Гаррі.

Дивно, але голос був цілком нормальним, і вона взагалі не думала, що казати. Вона подивилася на свою тарілку, але їсти точно було не варто — усе в її шлунку переверталося і крутилося, з чого можна було зробити висновок, що вона вже була на межі блювання. Це також було дивно, бо Герміо-

на могла поклястися, що одночасно з тим все її тіло цілковито зацікавлено, вона нічого не відчувала.

— І, — сказав її голос, — якщо ти захочеш порушити шкільні правила чи щось таке, можеш спитати мене. Обіцяю не казати одразу «ні».

Non est salvatori salvator,
neque defensori dominus,
nec pater nec mater,
nihil supernum.
—Годрик Грифіндор,
1202 р. н. е.

Розділ 76. Інтерлюдія зі сповідником: незворотні витрати

Ріанне Фелторн спустилася грубими, необробленими кам'яними сходами, використовуючи *Лумос* для пересування у проміжках між закріпленими на стінах смолоскипами. Вона високо тримала паличку, щоб долати відстань від світла до світла.

Вона дійшла до порожнього кам'яного льоху, пронизаного чисельними темними отворами й освітленого старовинним факелом, що він запалав, щойно Ріанне увійшла.

Нікого окрім неї у підземеллі не було, і після кількох довгих хвилин неспокійного очікування вона почала трансфігурацію з метою створити м'який диван, достатньо великий для того, щоб двоє людей могли вільно всістися, чи навіть лягти. Створити простий дерев'яний стілець було набагато легше і потребувало б у неї всього п'ятнадцяти секунд, але... ну...

Диван було повністю закінчено, але професор Снейп досі не з'явився. Вона сіла з лівого боку свого дивану, пульс калатав у неї в горлі. Що довшим було очікування, то більше посилювалося її хвилювання.

Вона знала, що це востаннє.

Останній раз перед тим, як всі ці спогади зникнуть, і Ріанне Фелторн отямиться в таємничому льоху, намагаючись зрозуміти, що відбувається.

Щось у цьому нагадувало їй про смерть.

У книжках писали, що правильно виконаний забуття-тус не чинив шкоди, люди постійно щось забувають. Іноді

їм щось сниться, а вранці вони прокидаються без жодної згадки про побачене уві сні. Забуттятус навіть не надто руйнував усвідомлення послідовності подій, а спричиняв всього лише мить дезорієнтації. Це було так само, як злякатися гучного звуку і втратити хід думок, які після того не можеш пригадати. Саме так писали в книжках, і саме тому чари пам'яті цілком схвалювалися Міністерством магії для використання в будь-яких уповноважених державних цілях.

Але все одно, ці думки, її думки цієї самої миті, скоро їх ні в кого не буде. Вона дивилася у майбутнє й не бачила там нікого, хто міг би завершити початі нею думки. Навіть якщо наступної хвилини їй вдасться з'єднати всі розірвані ниточки у своїй голові, нічого з цього в неї вже не залишиться. Хіба не над такими речами замислюються люди, які знають, що от-от помруть?

Почулися приглушені кроки.

Северус Снейп зайшов до льоху.

Його погляд зупинився на дівчині, що сиділа на дивані. Вираз його обличчя був дивним, бо воно не було злобним, чи розлюченим, чи холодним.

— Дякую, міс Фелторн, — тихо сказав Снейп, — це дуже дбайливо з вашого боку.

Майстер-зіллевар виконав звичайні чари, необхідні для приватности, і підійшов до неї. Важко сів поряд.

Тепер її пульс калатав із зовсім інших причин.

Вона повільно повернулася й подивилася на професора Снейпа. Він закинув голову на спинку дивану й заплющив очі, але не спав. Обличчя було напруженим, не розслабленим, охоплене болем.

Вона знала, була впевнена, що їй дозволено це бачити тільки тому, що пізніше нічого не згадає. І що нікому до неї такого бачити не дозволялося.

В голові Ріанне Фелторн проминали шалені думки. «Я можу просто нахилитися і поцілувати його — ти зовсім здуріла — його очі заплющені, він не встигне мене спинити — ставлю на те, що мине кілька років, доки твоє тіло знайдуть...».

Тоді професор Снейп розплющив очі (вона відчула розчарування й полегшення).

— Ваша плата, міс Фелторн, — сказав він уже нормальнішим голосом, діставши з мантиї рубін, огранований за стандартами «Грінготсу», і подав їй, — п'ятдесят граней. Я не проти, якщо ви хочете їх порохувати.

Вона простягнула тремтячу руку, сподіваючись, що Снейп вкладе рубін у її пальці, що вона відчує дотик його шкіри на своїй...

Але натомість Снейп трохи підняв руку і кинув рубін в її долоню, а тоді знову прихилився до спинки дивана.

— Ви будете думати, що знайшли його на підлозі у цьому льосі, який ви вирішили оглянути з цікавості. А через те, що ніхто, окрім вас, у це не повірить, ви також думатимете, що найменш клопітним буде зберігати гроші в окремому сейфі у «Грінготс».

Якийсь час було чутно лише потріскування факела.

— Чому? — спитала Ріанне Фелторн. *Він знає, що я все забуду, — чому ви це зробили?* Ви попросили розказати вам, де будуть цькувальники, і хто вони, але не питали, чи буде там Грейнджер. І я знаю як працює часоворот. Тож, якщо ви хотіли зробити так, щоб Грейнджер була там, то вам не можна було знати, чи це вже сталося. Тому я вирішила, що це ми сказали їй, куди йти. Це були ми, чи не так?

Снейп мовчки кивнув. Він знову заплющив очі.

— Але я не розумію, *нащо* ви їй допомагали. І тепер, після того, що ви зробили їй у Великій залі, я вже нічого не розумію.

Ріанне ніколи не вважала себе дуже хорошою. Вона звер-

тала мало уваги на суперечки щодо генералки Сонечка. Але *допомогти* Грейнджер подолати цькувальників сприймалося нею як щось хороше, і вона вже звикла думати *про себе* як про когось на стороні добра. І їй це сподобалося. Їй було важко просто це відпустити.

— Чому ви це зробили, професоре Снейп?

Снейп потряс головою, його обличчя посуворішало.

— Чи... — несподівано спитала Ріанне, — коли ми вже тут, чи є щось про що ви хотіли б поговорити?

Вона точно хотіла про дещо поговорити, але вона не могла змусити слова зірватися з губ.

— Тільки одне, — сказав Снейп після павзи, — якщо вас це цікавить, міс Фелторн.

Очі Снейпа досі були заплющені, тож вона не могла просто кивнути. Її голос майже зірвався, коли вона змусила себе сказати:

— Так.

— У вашому класі є хлопець, якому ви подобається, міс Фелторн, — Снейп так і не розплющив очей. — Я не скажу вам його імені, але він спостерігає за вами щоразу, як ви перетинаєте кімнату, коли думає, що ви не дивитесь. Він мріє про вас і бажає володіти вами, але ніколи не просив навіть про поцілунок.

Її серце калатало навіть сильніше ніж раніше.

— Будь ласка, скажіть мені правду, міс Фелторн. Що ви думаєте про цього хлопця?

— Що ж... — вона ледве добирала слова. — Гадаю... жодного разу навіть не попросити про поцілунок... це...

«Сумно».

«Надто жалюгідно».

— Слабкість, — її голос тремтів.

— Я згоден. Припустімо, цей хлопець вам допоміг. Чи га-

датимете ви, що винні йому поцілунок, якщо він попросить?

Вона різко видихнула...

— Чи ви подумаєте, — очі Снейпа все ще були заплющені, — що він просто даремно вас турбує?

Слова врізалися в неї, наче ніж. Вона не стрималася і голосно зойкнула.

Снейп несподівано розплющив очі, і їхні погляди зустрілися.

Тоді майстер-зіллевар почав сміятися, сумним тихим хихиканням.

— Ні, я не маю на увазі вас, міс Фелторн! Це не *ви*. Ми й *справді* говоримо про хлопця. Він ходить на зілля й настоянки разом з вами.

— О, — сказала вона. Вона спробувала пригадати, що сказав Снейп перед тим, бо тепер її трохи хвилювало, що якийсь хлопець за нею спостерігає, постійно тихо спостерігає. — Що ж, гм, у такому разі, це трохи *моторошно*, якщо чесно. Хто він?

— Це не має значення, — майстер-зіллевар похитав головою. — Просто з цікавості, що б ви подумали, якби цей хлопець був досі закоханий у вас роками потому?

— Ем, — вона почувалася трохи розгубленою, — це було б абсолютно жалюгідно?

Смолоскип ще трохи потріскав.

— Дивно, — тихо відповів Снейп. — За все своє життя я мав двох наставників. Обидва були екстраординарно проникливими, але жоден з них не сказав мені речей, які сам я не бачив. Зрозуміло, чому перший нічого не говорив, але другий...

Обличчя Снейпа посуворішало.

— Гадаю, надто наївним буде питати, чому мовчав він.

Доки Ріанне шалено намагалася вигадати, що сказати,

висіла тиша.

— Дивна річ, дивитися назад через всього лише тридцять два роки й намагатися зрозуміти, коли твоє життя було повністю зруйновано. Чи сталося це, коли Сортувальний Капелюх прокричав «Слизерин!»? Це видається несправедливим, адже мені не дали жодного вибору. Капелюх проговорив це тієї ж миті, як торкнувся моєї голови. І все одно, я не можу сказати, що він розподілив мене помилково. Я ніколи не цінував знання заради знання. Я не був вірним єдиній людині, яку називав другом. Праведна лють ніколи не була мені властива, ані тоді, ані зараз. Відвага? Немає нічого відважного у тому, щоб ризикувати вже знищеним життям. Мої маленькі страхи завжди мали владу наді мною. І саме через них я жодного разу не звернув з тих шляхів, що вели мене вниз. Ні, Сортувальний Капелюх за жодних умов не міг помістити мене в її гуртожиток. Видається, моя остаточна втрата була вирішена вже тоді. Рішення Сортувального Капелюха було правдивим, але чи було воно справедливим? Чи це справедливо, що одні діти відважніші за інших, і тим судиться усе життя чоловіка?

Ріанне Фелторн почала розуміти, що ніколи не мала й крихти уявлення того, ким був майстер-зіллевар усередині, і, на жаль, усі ці темні приховані глибини жодним чином не допомагали з її проблемою.

— Але ні, — продовжував Снейп, — я знаю, коли все було зруйновано останнього разу. Я можу назвати день і час, коли я втратив свій останній шанс. Міс Фелторн, чи пропонував вам Сортувальний Капелюх Рейвенклов?

— Т-так, — не задумуючись сказала вона.

— Ви вмієте розгадувати загадки?

— Так, — знову сказала вона, бо хай там що хотів розповісти професор Снейп, вона не почує цього, сказавши «ні».

— Я зовсім не вмію розгадувати загадки, — Снейп наче го-

ворив сам до себе. — Мені всього лише раз загадали загадку, і я не зрозумів навіть найпростішої її частини, доки не було надто пізно. Я навіть не зрозумів, що вона призначалася *мені*, доки не було надто пізно. Я гадав, що випадково підслухав її, хоча насправді підслухали мене. Тому я продав свою загадку іншому, і саме тоді руйнування мого життя перетнуло лінію неповернення.

Голос Снейпа звучав скоріше відсторонено, ніж сумно.

— І навіть зараз я не розумію нічого важливого. Скажіть мені, міс Фелторн, припустімо чоловік із ножем спіткнувся об дитину і вбив себе. Чи сказали б ви, що ця дитина, — голос Снейпа став нижчим, наче він імітував чийсь глибші інтонації, — «МОЖЕ ПЕРЕМОГТИ» його?

— Е... ні?

— Тоді що це взагалі *означає*, змога перемогти когось?

Ріанне замислилася. (Вже не вперше за своє життя вона жалкувала, що не обрала Рейвенклов і вічні муки батьківського несхвалення, але Сортувальний Капелюх не пропонував їй Грифіндор.)

— Що ж, — Ріанне було складно добирати слова, — Це означає, що ти *можеш*, але не *зобов'язаний*. Це означає, ти можеш це зробити, якщо спробуєш...

— Вибір, — майстер-зіллявар і далі говорив відсторонено, наче він говорив не з нею. — Буде вибір. Видається, саме про це і йдеться у загадці. І цей вибір не вирішений наперед, адже в загадці не сказано *переможе*, а *зможе перемогти*. Як доросла людина може позначити немовля як рівного собі?

— Що? — сказала Ріанне. Вона нічого не зрозуміла.

— *Позначити* немовля просто. Усіляке сильне темне прокляття може створити стійкий шрам. Але таке можна зробити з будь-якою дитиною. Але яка позначка буде свідомством того, що немовля тобі *рівня*?

Вона відповіла перше ліпше, що спало їй на думку.

— Якщо ви підписуєте шлюбний контракт, то це означає, що одного дня ви станете рівними, коли дитина виросте і ви одружитесь.

— Це... гадаю, це не зовсім те, міс Фелторн, але дякую за спробу.

Чоловік потер скроні довгими, тонкими пальцями, рухи яких були відточені помішуванням зіль з невимовною точністю.

— Цього достатньо, щоб звести мене з розуму. Стільки всього залежить від таких крихких слів. Силою, невідомою йому... це *має* бути щось більше, ніж просто якесь невідоме закляття. Щось, чого він не міг би надбати самим навчанням і практикою. Якийсь вроджений талант? Ніхто не може навчитися бути метаморфомагом... Але це не схоже на силу *невідому йому*. До того ж не розумію, як *кожний* може знищити від другого все, залишивши тільки залишок. Я можу зрозуміти це в одному напрямку, але не в протилежному... — майстер-зіллевар зітхнув. — І нічого з цього не має жодного сенсу для вас, чи не так, міс Фелторн? Слова — це ніщо. Слова — лише тіні. Зміст у її *інтонаціях*, але я ніколи не був спроможний...

Майстер-зіллевар поступово змовк, а Ріанне продовжувала дивитися на нього.

— *Пророцтво?* — вереснула Ріанне. — Ви почули *пророцтво?*

Вона кілька місяців ходила на віщування, доки з огидою не закинула уроки, але вона достатньо дізналася про те, як воно працює.

— Я спробую ще одну річ, дещо, чого раніше не робив. Міс Фелторн, слухайте звук мого голосу, те, як я говорю, а не самі слова, і скажіть, що, на вашу думку, вони значать. Зможете? Добре, — сказав Снейп, коли вона слухняно кивнула, хоча й не була впевнена, що розуміє, чого від неї потребують.

Северус Снейп глибоко вдихнув і промовив:

— **БО РАЗОМ ЦІ ДВА РІЗНІ ДМУХИ НЕ МОЖУТЬ ІСНУВАТИ В ОДНОМУ СИТІ.**

Мурахи пробігли їй спиною, підсилені знанням того, що ці вимовлені загробним тоном слова імітували справжнє пророцтво. Схвильована, вона викинула перше, що прийшло їй у голову. Можливо, на неї вплинуло те, хто саме складав їй компанію.

— Ці два різні інгредієнти не можуть існувати в одному казанку?

— Але чому *ні*, міс Фелторн? Який *зміст* такого твердження? Що нам насправді кажуть?

— Ах... — вона ризикнула, — якщо два інгредієнти змішуються, вони загоряться і спалять казанок?

Обличчя Снейпа не змінило свого виразу.

— Можливо, — нарешті сказав Снейп, після того, як вони просиділи на дивані у повній тиші, здавалося, кілька хвилин. — Це пояснило б слово *мусить*. Дякую, міс Фелторн, ви знову мені допомогли.

— Я... Я була рада... — слова застрягли їй у горлі. Майстер-зіллевар подякував їй із завершувальним тоном у голосі, і вона знала, що час Ріанне Фелторн, яка пам'ятає ці моменти, закінчується. — Якби ж я не мала цього забувати, професоре Снейп!

— Якби ж, — Северус Снейп сказав так тихо, що вона ледве його почула, — все було інакше...

Майстер-зіллевар встав з дивану, і вона перестала відчувати його вагу поряд із собою. Він повернувся, дістав із мантії паличку і націлив її на неї.

— Зачекайте... — сказала вона. — Спершу...

Чомусь це було невимовно важко, зробити перший крок від фантазії до реальності, від того, щоб уявляти, до того, щоб

робити. Навіть якщо це всього лише один крок, і він нікуди не поведе далі. Різниця була великою, наче відстань між двома горами.

Сортувальний Капелюх не пропонував був їй Грифіндор.

...чи було це справедливо, що тим судиться життя жінки?

«Якщо ти не здатна сказати цього зараз, коли ти про це потім навіть не згадаєш, коли нічого не продовжиться з цього моменту, наче ти от-от помреш... То коли ти зможеш це сказати, хоч комусь?».

— Чи можу я спершу отримати поцілунок?

Чорні очі Снейпа вивчали її так інтенсивно, що її рум'янець дістався аж грудей. Вона думала, чи знає він, що вона все одно виявила слабкість, і насправді хотіла не поцілунок.

— Чому ні, — тихо сказав майстер-зіллевар. Він нахилив голову над диваном і поцілував її.

Це зовсім не було схоже на її фантазії. В них його поцілунок були невимовні, наче відібрані в неї, а це було... це було незграбно. Губи Снейпа надто тиснули й вдавлювали її губи в зуби, і кут був неправильний, і їхні носи наче згиналися, і його губи були надто *тугими* та...

Тільки коли майстер-зіллевар знову випрямився і націлив на неї паличку, вона зрозуміла.

— Це ж не був... — здивовано спитала вона, дивлячись на нього знизу, — це не був... чи це був... ваш *перший*...

Ріанне Фелторн роздивлялася кам'яний льох, стискаючи у руці екстраординарний рубін, що вона знайшла його вкопанним у бруд у кутку. Це була неабияка удача, і вона не розуміла, чому від погляду на рубін їй ставало так сумно. Наче вона забула щось, щось, що було цінним для неї.

Розділ 77. ПС, наслідки: Кола на воді

Наслідки: Албус Дамблдор і...

Старий чарівник сидів за столом на самоті в нетиші директорського кабінету, посеред численних пристроїв, на які він перестав був звертати увагу; на ньому була мантія ніжно-жовтого кольору з м'якої тканини, яку він зазвичай не надягав на люди. Зморшкувата рука його тримала перо; перо скреготіло якимось офіційним на вигляд пергаментом. Якби ви якимось чином могли опинитися поряд, щоб подивитися йому в обличчя, таке ж зморшкувате, як і його рука, то його вираз залишився би для вас таким саме загадковим, як і призначення численних невідомих пристроїв. Можливо, ви б помітили, що чарівник трохи сумний, і трохи втомлений, та ж Албус Дамблдор завжди має такий вигляд на самоті.

Вогонь у каміні системи флу не горів, та й розкиданий попіл уже захолов; магичні двері були зачинені так щільно, ніби їх взагалі не стало. У матеріальній площині великі дубові двері кабінету було зачинено і замкнено; поза цими двома нескінченні сходи стояли нерухомі; біля підніжжя тих сходів вхід надійно блокували гаргуйлі — рідкий камінь не тік, їхнє псевдожиття відступило, залишивши по собі твердий камінь.

А тоді, коли перо ото підбиралося до середини слова, коли перо було посеред однієї з літер...

Старий чарівник зірвався на рівні, та так швидко, що будь-який спостерігач був би вражений такою спритністю; випустив перо, не закінчивши літери, на пергамент; блискавично рвонувся до дубових дверей, його жовта мантія

ледь за ним встигала, а чарівна паличка жахливої сили стрибнула йому в руку...

Так само різко старий чарівник завмер, зупинився з паличкою у руці.

Рука вдарила по дубових дверях, постукавши тричі.

Цього разу повільніше, грізна паличка повернулася назад, у свою дуельну кобуру, почеплену в рукаві старого чарівника. Древній чаклун зробив декілька кроків уперед, поправив поставу, зробив серйозне обличчя. Перо на столі відкотилося на край пергаменту, ніби його туди обережно поклали, а не кинули поспіхом; сам пергамент перегорнувся пописаною стороною донизу.

Покірливі легкому напруженню його волі, дубові двері прочинилися.

На чарівника визирнули зелені очі, тверді, як дві каменюки.

— Мушу визнати, я вражений, Гаррі, — тихо сказав старий чарівник. — Плащ невидимості дозволив би тобі обійти менш значні омани зору; та я не почув ані як големи відійшли вбік, ані як завертілися сходи. Як ти сюди потрапив?

Хлопчик пройшов всередину, крок за кроком, і ось уже двері за ним зачинилися.

— Я можу ходити, де захочу, з дозволу чи без, — сказав хлопець. Голос його видавався спокійним; либонь, надто спокійним. — Я у вашому кабінеті, бо я вирішив бути тут, і до дідька всілякі паролі. Ви дуже помиляєтеся, директоре Дамблдор, якщо гадаєте, що я залишаюсь на території школи тому, що я тут ув'язнений. Я просто вирішив *поки що* не йти. Тепер, з огляду на зазначене, скажіть — чому ви звеліли вашому агентові, професору Снейпу, порушити угоду, якої ми дійшли були в цьому самому кабінеті, згідно з якою він не має права мучити учнів до четвертого класу включно.

Старий чарівник одну довгу секунду роздивлявся

розлюченого молодого героя. Тоді повільно, щоб не наполохати хлопчика, своїми старечими пальцями відкрив одну з чисельних шухляд свого столу, дістав звідти аркуш пергаменту, виклав його на стіл.

— Чотирнадцять, — зауважив старий чарівник. — І це не всі сови, відправлені вчора. Це лише ті сови, що їх отримали родини, представлені у Чарверсуді, чи родини з великими статками, чи родини, що вже мають союз із твоїми ворогами. Чи, у випадку Роберта Джагсона, родини, що мають всі ці характеристики. Зрештою, його батько, лорд Джагсон — смертежер, і його дідусь — теж смертежер, що загинув від руки Аластора Муді. Щодо змісту листів, то він мені невідомий, втім, можу спробувати вгадати. Ти *досі* не розумієш, Гаррі Поттере? Щоразу, як Герміона Грейнджер *перемагала*, як ти кажеш, загроза для неї з боку Слизерину зростала. А тепер слизеринці отримали своє, легко і без проблем, без насильства й довготривалої шкоди. Вони перемогли, і більше не мусять продовжувати боротьбу... — старий чарівник зітхнув. — Точніше, я так планував. Я на це сподівався. І так воно б і сталося, якби професор захисту не вирішив втрутитися. Тепер ця суперечка піде до ради опікунів, де Северус нібито переможе професора захисту; але для слизеринців враження буде зовсім не таким, якби все вирішилося на місці та на їхню користь.

Хлопець просувався вглиб кімнати, йому доводилося все вище закидати голову, щоб дивитися у серпасті окуляри; і якось так виходило, ніби це хлопчик дивиться на директора згори вниз, а не навпаки.

— Тож цей лорд Джагсон — смертежер? — м'яко запитав хлопчик. — Добре. Він вже запродав своє життя, тож я можу робити з ним будь-що, без жодних етичних проблем...

— *Гаррі!*

Голос хлопчика був холодний і ясний, як лід з найщирі-

шої води з незайманого струмка.

— Здається, ви гадаєте, що світло має жити в страху темряви. Я кажу, що має бути навпаки. Я б радше не вбивав цього вашого лорда Джагсона, навіть якщо він смертежер. Та однієї години мозкової атаки на пару з професором захисту вистачить, щоб придумати якийсь творчий спосіб збанкрутувати його, чи вигнати з чаклунської Британії. Для демонстрації цього було б цілком достатньо, гадаю.

— Мушу зізнатися, — повільно сказав старий чарівник, — що думка про знищення роду з п'ятисотрічною історією, про те, щоб викликати смертежера на бій до кінця, і все це через сутичку в коридорі Гогвортсу, — якось не приходила мені в голову, Гаррі, — старий чарівник одним пальцем поправив серпасті окуляри, що трохи з'їхали зі звичного місця на носі власника, коли він ото біг був до дверей. — Гадаю, це і міс Грейнджер не спало б на думку, ані професорці Макґонегел, і навіть Фредові із Джорджем.

Хлопець знизав плечима.

— Справа була б не в якихось *коридорах*, — відповів хлопець. — Це була б відплата за минулі злочини, і я б це зробив лише у випадку, якби Джагсон зробив перший крок. Зрештою, задача не в тому, щоб люди боялися сліпої Немезиди. Треба навчити їх, що ті, хто тримаються нейтралітету, в безпеці з мого боку, а тицяти у мене палицею неймовірно небезпечно, — хлопець посміхався, та посмішка не досягала очей. — Може, я куплю рекламний простір у «Щоденному віщуні», щоб усіх повідомити, що будь-хто, хто захоче і далі тягти зі мною цю суперечку, пізнає справжнє значення Хаосу, а якщо мені дати спокій, все буде добре.

— Ні, — сказав старий чарівник. Голос його поглибшав, у ньому відбилась дешиця його справжнього віку і справжньої сили. — Ні, Гаррі, цього не має бути. Ти ще не навчився справжнього змісту боротьби, не знаєш, що справді відбуває-

ться, коли вороги стають на битву. І ось ти мрієш, як мріють усі маленькі хлопчики, навчити своїх ворогів боятися тебе. Мене лякає, що ти в надто ніжному віці вже маєш достатньо сили частково реалізувати ці твої мрії. На цьому шляху, Гаррі, нема жодного повороту, що не вів би у пільму, Гаррі, жодного. Це шлях Темного Лорда, без сумніву.

Хлопець завагався, а його очі зиркнули на порожню золоту платформу, де іноді відпочивав Фоукс. Мало хто помітив би цей жест, та старий чарівник знав його дуже добре.

— Добре, забудьмо про те, щоб навчити їх мене боятися, — сказав тоді хлопець. Голос його був трохи менш жорсткий, якась дрібка холоду полишила його. — Я досі вважаю, що не слід дозволяти кривдити дітей через страх того, що *зробить* чи *не зробить* лорд Джагсон. Захищати їх — в цьому якраз і полягає ваша робота. Якщо лорд Джагсон справді спробує стати у вас на шляху, робіть усе, на що здатні, щоб зупинити його. Дайте мені повний доступ до моїх фінансів, і я візьму всю відповідальність, я матиму справу з усіма наслідками повної заборони цькування в Гогвортсі, хай які вони будуть — лорд Джагсон чи ні.

Дуже повільно, старий чарівник похитав головою.

— Здається, ти гадаєш, Гаррі, що мені слід лише використати всю свою силу, і мої вороги впадуть до моїх ніг. Але ти помиляєшся. Луціус Мелфой контролює міністра Фаджа, через «Щоденний віщун» він формує суспільну думку усєї Британії, і він ледь чи не контролює раду опікунів, що може викинути мене геть з Гогвортсу. Амелія Боунз і Бартеміус Кравч — мої союзники, та навіть вони зречуться мене, якщо я буду діяти непродумано і на власний розсуд. Світ, що оточує тебе, більш крихкий, ніж ти, здається, думаєш, тож ми маємо діяти обережніше. Стара Чаклунська війна так і не закінчилась, Гаррі, вона продовжилася в іншій формі; чорний король заснув, а його фігури поки що пересуває Луціус Мел-

фой. Як гадаєш, Луціус Мелфой із радістю дозволить тобі забрати свого пішака?

Хлопець посміхнувся, тепер знову з холодком.

— Добре, я обміркую, як зробити так, ніби це виглядало як зрада з боку лорда Джагсона.

— Гаррі...

— Перепони вимагають *творчого підходу*, директоре. Наявність перепон не означає, що ви мусите покинути напризволяще дітей, яких мали б захищати. Нехай Світло переможе, а якщо з цього вийде клопіт... — хлопець знову знизав плечима. — Нехай Світло переможе знову.

— Якби фенікси могли говорити, вони говорили б щось таке, — сказав старий чарівник. — Але тобі незрозуміла *ціна фенікса*.

Останні два слова пролунали на диво ясно і дзвінко, ніби луна пішла кабінетом, а довкола загуркотіло.

Між старовинним щитом на стіні й вішаком Сортувального капелюха камінь стіни заворушився, поплив, зібгався у дві колони з проходом між ними. В проході замайоріли кам'яні сходи вниз, у п'тьму.

Старий чарівник розвернувся і попростував до тих сходів, озирнувся на Гаррі, що стовбичив позаду.

— Ходімо! — промовив старий чарівник. Веселе мерехтіння полишило його блакитні очі. — Якщо вже ти зайшов настільки далеко, що зміг нав'язати мені свою присутність тут, можеш вже пройти далі.

Кам'яні сходи не були захищені парапетом, і після декількох кроків Гаррі витягнув паличку і кинув «Лумос». Директор не озирнувся на світло, і не дивився вниз, ніби так

часто долав ці сходи, що не потребував зору взагалі.

Хлопець знав, що йому мало б бути цікаво чи лячно, та на ці емоції не залишилося процесорного часу мозку. Весь його самоконтроль ішов на те, щоб не дозволити люті, що кипіла в ньому, перелитися через край.

Сходів було небагато, лише один марш нагору, жодних поворотів чи вихиласів.

Сходи закінчувалися суцільними металевими дверима, у блакитному світлі Гарріної палички двері видавалися чорними, що означало, що метал, з якого їх було зроблено, був або чорний, або червоний.

Албус Дамблдор пафосно витяг свою довгу паличку і знову заговорив тим дивним голосом, що наче відбивався луною у Гарріних вухах, закарбовуючись у його пам'яті:

— *Доля фенікса.*

Ті останні двері також прочинилися, і Гаррі увійшов за Дамблдором всередину.

Кімната за дверима, видавалося, була зроблена з такого самого чорного металу, що й двері. Чорними були і стіни, і підлога. Стеля нагорі була чорна, і лише єдина кришталева куля звисала з неї, підвішена на білому ланцюгу. Вона випромінювала променисте срібне світло, яке мало б, гадали, імітувати сяйво патронуса, хоча було видно, що це підробка.

В кімнаті стояли п'єдестали чорного металу, на кожному п'єдесталі — рухоме зображення, чи вертикальний циліндр, напівзаповнений мерехтливо-срібною рідиною, або самотній маленький предмет; обпалене срібне намисто, розірваний капелюх, новенька золота каблучка. На багатьох п'єдесталах було і перше, і друге, і третє — рухлива картинка, і срібна рідина, і предмет. Багато на тих п'єдесталах лежало чарівних паличок, більшість із них — поламани, або обгорілі, або такі, що в них деревина ніби розплавилася.

Гаррі знадобився час, щоб сприйняти цю сцену й усвідо-

мити, що він бачить; раптом його горло болісно стиснулося; було так, ніби лють всередині його зазнала страшного удару молотом, можливо, найстрашнішого за все його життя.

— Це не всі, хто загинув під час моїх війн, — сказав Албус Дамблдор. Він стояв спиною до Гаррі, той міг бачити лише пазуха посивілого волосся й жовтуватий абрис мантії. — Навіть близько не всі. Тільки найдорожчі друзі й ті, хто загинув унаслідок моїх найневдаліших рішень, — від кожного з них тут щось зберігається. Про них я жалкую найбільше, і це місце присвячено їм.

Гаррі не міг порахувати, скільки в кімнаті було п'єдесталів. Можливо, близько сотні. Кімната чорного металу була немаленька, і багато ще залишалося місця для прийдешніх п'єдесталів.

Албус Дамблдор поглянув на Гаррі. Його глибокі очі зблиснули, наче сталеві, та коли він заговорив, то спокійно.

— Видається, що ти нічого не знаєш про ціну фенікса, — тихо промовив Албус Дамблдор. — Видається, ти не лиха людина, але жадливий невіглас, і дуже впевнений попри своє невігластво; я теж таким був, дуже давно. Та я ніколи не чув був голос Фоукса так ясно, як, видається, його почув ти, того дня. Можливо, я вже був застарий і переповнений смутку, коли фенікс прийшов до мене. Якщо я чогось не розумію про те, наскільки я мушу бути готовий до бою, то поясни мені, поділися своєю мудрістю, прошу, — в голосі старого чарівника не було гніву; весь тиск, вся сила удару, що забивав тобі дихання, як від польоту на мітлі, — все це було в обпалених і розтритих паличках, мертвих паличках, що лежали тут у срібному світлі. — А якщо ні — то розвертайся і йди звідси, але тоді я не бажаю більше нічого чути з цього приводу.

Гаррі не знав, що сказати. В його життєвому досвіді не було нічого подібного, і всі слова покинули його. Якби трохи подумати, він би знайшов, що сказати, та наразі йому не

вірилося, що слова можуть мати якесь значення. Не можна, щоб ти вигравав усі суперечки лише через те, що через твої рішення загинули люди, і все одно — Гаррі не міг нічого сказати. Не було нічого, що Гаррі мав право сказати.

І Гаррі вже майже розвернувся і пішов звідти, коли його осяяло: либонь, якась частка Албуса Дамблдора завжди стояла в цій кімнаті, завжди, де б він не був. А якщо ти стоїш у такому місці, то ти здатен зробити що завгодно, *втрратити* що завгодно, аби не вступати знову у бій.

Гаррі впав в око один з п'єдесталів: фотографія на ньому не рухалася, ніхто не посміхався, не махав рукою. Це була маґлівська фотографія, жінка на ній серйозно дивилася в камеру, її брунатне волосся було заплетене у звичайні маґлівські кіски, яких Гаррі не бачив на жодній відьмі. Поряд із фотографією був циліндр срібної рідини, а ось предмета не було; ані розплавленого персня, ані поламаної палички.

Гаррі повільно підійшов, зупинився перед п'єдесталом.

— Хто вона була? — спитав він, і власний голос прозвучав йому якось дивно.

— Її звали Тріша Гласвел, — сказав Дамблдор. — Матір дочки маґлівського роду, що її вбили були смертежери. Вона працювала детективом на маґлівський уряд, і після цього вона почала зливати інформацію маґлівської адміністрації Ордену Фенікса, і робила це доки її не... зрадили... і не передали Волдемортові. — голос старого чарівника зірвався. — Вона довго помирала, Гаррі.

— Вона врятувала чийсь життя? — спитав Гаррі.

— Так, — тихо відповів чарівник. — Врятувала.

Гаррі відірвав погляд від п'єдесталу і подивився на Дамблдора.

— Хіба світ був би кращий, якби вона не боролася?

— Ні, не був би, — відповів старий чарівник. Голос його був стомлений і сповнений туги. Тепер він здавався скоцюр-

бленим, ніби от-от зігнеться навпіл. — Я бачу, ти так і не зрозумів. Я гадаю, ти й не зрозумієш, до того дня, коли... ох, Гаррі. Так неймовірно давно, коли я був не старший за тебе тепер, я побачив справжнє обличчя насильства, і зрозумів його ціну. Наповнити повітря смертельними закляттями — з будь-якої причини, з *будь-якої*, Гаррі, — це недобра справа, прогнила за своєю суттю, така сама жаклива, як і найтемніші ритуали. Насильство, щойно почнеться, стає чимось на кшталт смертефалда — воно б'є по будь-чиєму життю, що трапиться поряд. Я... я не хотів би, щоб ти заплатив за цей урок таку ціну, як я свого часу, Гаррі.

Гаррі припинив дивитися в блакитні очі, втупився в чорний метал підлоги. Директор намагався сказати йому щось важливе, це він розумів. І це щось Гаррі не здавалося нікчемною думкою.

— Був колись один такий магл, і звали його Магатма Ганді, — звернувся Гаррі до підлоги. — Він гадав, що уряд маглівської Британії не повинен керувати його державою. І він відмовився воювати. Він вмовив цілу країну не воювати. Натомість він казав, щоб люди підходили до британських солдат і дозволяли тим їх бити, і не чинили спротиву. І ось, коли Британія більше не здатна була це продовжувати, він звільнив свою країну. Коли я про це прочитав, то подумав, що це дуже красиве рішення. Я подумав тоді, що це щось вище за всі війни, що коли-небудь велися були силою пістолетів чи мечів. Я подумав, що в них насправду вийшло, що це *насправді спрацювало*, — Гаррі схопив ротом повітря. — А потім я дізнався, що під час Другої Світової війни Ганді сказав своєму народові, що якщо нацисти підуть на вторгнення, люди мусять використовувати ненасильницький спротив і проти них також. Проте нацисти би просто розстріляли всіх у полі зору, ось що вони б зробили. І, цілком можливо, що Вінстон Черчилль завжди вважав, що мусив би бути інший спо-

сіб, якийсь дуже хитрий спосіб перемогти так, щоб ніхто не постраждав; ось тільки він його так і не знайшов, тож йому довелося воювати, — Гаррі подивився на директора, який дивився на нього. — Вінстон Черчилль був той, хто намагався переконати британський уряд *не* віддавати Чехословаччину Гітлеру в обмін на мирну угоду, переконати їх, що вони мають битися вже...

— Я впізнаю це ім'я, Гаррі, — сказав Дамблдор. Старий чарівник зобразив посмішку. — Хоча природна чесність змушує мене зауважити, що старий добрий Вінстон не надто страждав від докорів сумління, навіть після добрячої порції вогневіскі.

— Я веду до того, — сказав Гаррі, після невеличкої павзи, яка знадобилася йому, щоб згадати, з ким саме він розмовляє, і позбутися гидкого відчуття, ніби він і справді неозізна на дитина, яка останній глузд втратила, і не має жодного права ані перебувати в цій кімнаті, ані ставити Албусові Дамблдору якісь питання.

— Я веду до того, що казати, либонь, насильство це зло, — це не *відповідь*. Ви не кажете, коли битися, а коли не битися. Це складне питання, на яке Ганді відмовився відповідати, і через те я втратив частину поваги до нього.

— А як відповіси ти, Гаррі? — тихо спитав Дамблдор.

— Можна відповісти, що ніколи не слід вдаватися до насильства, хіба проти насильства, — сказав Гаррі. — Не слід ризикувати чийось життям, крім як заради порятунку інших життів. Це *звучить* красиво, якщо так подати. Осць тільки проблема в тому, що коли офіцер поліції бачить, як злодій грабує будинок, йому *слід* спробувати його зупинити, навіть якщо злодій буде відбиватися, і через це хтось може забитися чи навіть загинути. Навіть якщо злодій лише хоче вкрасти коштовності, а це ж усього лише *речі*. Бо, якщо ніхто не *дошкулятиме* злодіям, їх стане *більше*, а потім *ще більше*.

І навіть якщо щоразу вони лише *речі* крастимуть, це... це призведе до... саме суспільство... — Гаррі затнувся. В цій кімнаті думки не здавалися йому такими впорядкованими, як зазвичай. Він мав би продемонструвати співрозмовнику абсолютно логічні розмірковування в термінах теорії ігор, мусив хоча б сам *побачити* проблему в цьому світлі, але не міг. Яструби, голуби... — Хіба ви не розумієте, якщо злі люди готові піти на насильство, щоб отримати бажане, а хороші люди завжди відступають, адже не готові на нього піти, то... то не хотілося б жити в такому суспільстві, директоре! Хіба ви не усвідомлюєте, на що перетворюється Гогвортс через усе це цькування, а найбільше — на що перетворюється гуртожиток Слизерин?

— *Війна* — це надто високий ризик, — сказав старий чарівник. — І все ж таки буде війна. Волдеморт повертається. Чорні пішаки збираються знов. Северус у цій війні — одна з найважливіших фігур з нашого боку шахівниці. Та наш злий майстер настійок мусить, як то кажуть, підтримувати імідж. Якщо Северус зможе грати свою роль, наносючи дітям моральні травми, підкреслюю, лише моральні, Гаррі, — дуже-дуже м'яко повів голос старого чарівника, — то ти надто наївний у питаннях війни та миру, Гаррі, якщо гадаєш, що це зависока ціна. Жорсткі рішення виглядають *не так*, Гаррі. Вони виглядають — ось так.

Старий чарівник не зробив рукою жодного жесту. Він просто продовжив там стояти, поміж чужих п'єдесталів.

— Вам не можна бути директором, — Гаррі говорив попри щось пекуче у горлі. — Мені шкода, мені дуже шкода, та ви не можете одночасно представляти шкільну адміністрацію і вести війну. Гогвортс не має бути частиною цього.

— Діти виживуть. — сказав чарівник зі втомленими, старечими очима. — А Волдеморта б не пережили. Ти ніколи не

цікавився, чому діти Гогвортсу не часто говорять про своїх батьків, Гаррі? А через те, що завжди поряд є хтось, хто втратив матір, чи батька, чи обох, і він може почути розмову. Ось що залишив по собі Волдеморт, у своє останнє пришествя. *Ніщо* не варте того, щоб ця війна почалася хоч на один день раніше, ніж це абсолютно необхідно, чи тривала на один день довше, — тепер старий чарівник зробив жест рукою, ніби охопивши ним усі потрощені палички. — Ми билися не тому, що нам це здавалося благородним! Ми билися, бо мусили, бо не залишилось іншого шляху. Така була наша відповідь.

— Це тому ви так довго чекали, перш ніж зійтись у двобої з Гріндельвальдом?

Це питання вихопилося в Гаррі випадково...

Довго, довго блакитні очі роздивлялися його.

— З ким ти розмовляв був, Гаррі? — запитався старий чарівник. — Ні, не відповідай. Я вже знаю, — Дамблдор зітхнув. — Багато хто питав у мене про це, і я завжди ухилявся від відповіді. Втім у свій час ти маєш дізнатися усю правду про ту справу. Чи ти урочисто присягаєш ніколи й нікому про це не говорити, доки я не дам тобі дозвіл?

Гаррі хотів би отримати дозвіл, щоб розповісти Драко, та що ж поробиш.

— Присягаю, — сказав Гаррі.

— Гріндельвальд мав у своєму розпорядженні древній і жахливий артефакт, — сказав Дамблдор. — Доки він був у нього, я не міг пробити його захист. У нашій дуелі я не міг перемогти, тільки битися з ним багато годин, щоб він упав у знемозі; і я б теж загинув від неї згодом, якби не Фоукс. Та доки маглівські союзники продовжували приносити криваві жертви, щоб підтримати його, Гріндельвальд *не впаав би* — на той час він справді був невразливий. Про цей жахливий предмет, що його мав Гріндельвальд, ніхто не має знати, навіть підозрювати, жодного натяку не має бути. Тому ти не

мусиш про нього говорити, і я поки що нічого не скажу. Це все, Гаррі. Нема ані моралі, ані якоїсь мудрості. Ось усе, що є.

Гаррі повільно кивнув. Почуте не було абсолютно неприйнятним, за магічних стандартів...

— А тоді, — голос Дамблдора провадив далі, ще тихіший, ніби він говорив до самого себе, — позаяк це я його знесли, вони підкорилися мені, коли я сказав, що він не має померти, хоча тисячі вимагали його крові. Тож він був ув'язнений у Нурменгарді, у в'язниці, яку сам же і побудував був, і він перебуває там донині. Я пішов на цей двобій без наміру його вбивати, Гаррі. Бо, бач, я пробував був убити Гріндельвальда раніше, дуже давно, і це... це... виявилось... помилкою, Гаррі... — старий чарівник дивився на свою довгасту темно-сіру паличку, тримаючи її обома руками, так, ніби це була кришталева куля з якогось маґлівського фентезі, куля ворожки, всередині якої можна знайти відповіді на питання. — І тоді я подумав... Я подумав, що ніколи не повинен убивати. А тоді з'явився Волдеморт.

Старий чарівник знову подивився на Гаррі й сказав дещо сиплим голосом:

— Він не такий як Гріндельвальд, Гаррі. В ньому не залишилося нічого людського. Його ти маєш знищити. Він не вагатиметься, коли настане час. Лише до нього, з усіх створінь цього світу, ти не мусиш являти милосердя; а коли ти це зробиш, забудь це, забудь, що колись зробив щось подібне, забудь — і повертайся до життя. Тож збережи свою лють для того дня, і тільки для нього.

В кабінеті запала тиша.

Вона тривала багато довгих секунд, доки, зрештою, її не перервало одне питання.

— В Нурменгарді є дементори?

— Що? — перепитав старий чарівник. — Ні! Я б не вчинив так, навіть із ним...

Старий чарівник дивився на маленького хлопчика, що випростався перед ним, і його обличчя змінило свій вираз.

— Іншими словами, — заговорив хлопчик, звертаючись ніби до самого себе, ніби більше нікого в кімнаті не було, — вже відомо, як утримувати могутніх темних чаклунів у тюрмі без використання дементорів. Люди *знають*, що це відомо.

— Гаррі?..

— Ні, — сказав хлопець. Він підвів очі, і ці очі палали зеленим вогнем. — Я не приймаю вашу відповідь, директоре. Фоукс доручив мені місію, і тепер я знаю, чому Фоукс доручив її мені, а не вам. Ви готові миритися з угодами, які зрештою призведуть до перемоги поганих хлопців. А я ні.

— Це теж не відповідь, — сказав старий чарівник; він не показував свого розпачу, бо мав довгу історію приховування болю. — Те, що ти відмовляєшся щось прийняти, ще не означає, що цього більше не існує. Може, ти просто ще занадто юний, щоб зрозуміти це, Гаррі, попри усі твої пози; лише в дитячих фантазіях усі битви можна перемогти і не піти на жодний компроміс зі злом.

— І тому я можу нищити дементорів, а ви — ні, — сказав хлопчик. — Бо я вірю, що темряву можна знищити.

Старому чарівнику забило дихання.

— Ціна фенікса не є неминучою, — сказав хлопчик. — Вона не є складовою частиною якогось базового балансу, вбудованого у цей всесвіт. Просто є елементи задачі, що ви ще не знаєте, як їх обманути.

Старий чарівник розтулив рота, та звуку з цього не вийшло.

Сріблясте світло на потрощених паличках.

— Фоукс дав мені доручення, — повторив хлопчик. — І я виконуватиму цю місію, навіть якщо мені доведеться розпустити все міністерство. В цьому і полягає та частина відповіді, що ви увесь час пропускаєте. Я не зупиняюсь, не кажу, мовляв, йой, гадаю, я зеленого поняття не маю, як припинити цькування в Гогвортсі, і *не залишаю все як є*. Я просто продовжую шукати, думати, як це зробити. І якщо заради цього треба порушити усі плани та інтриги Луціуса Мелфоя — то й *нехай*.

— А як щодо справжньої боротьби, боротьби з Волдемортом? — непевним голосом відповів чарівник. — Що ти робиш, щоб перемогти в *цій боротьбі*, Гаррі? Порушиш увесь світ? Навіть якщо коли-небудь ти отримаєш достатню силу, ти ще не вільний не сплатити ціни і, можливо, ніколи не будеш вільний! Діяти так *зараз* — просто божевілля!

— Я спитав професора Квірела, чому він розсміявся, — рівним голосом сказав хлопчик, — коли він тоді нагородив Герміону сотнею балів. А професор Квірел сказав, це не цитування, але зрештою він сказав, що це дуже смішно, що великий і благородний Албус Дамблдор нічого не зробив, коли ця бідна дівчинка благала про допомогу, а захистив її *він*. А ще він сказав мені, що коли хороші, високоморальні люди обплутають себе всілякими вузлами, вони зазвичай взагалі нічого не роблять; а якщо вони таки щось роблять, то їх ледь чи можна відрізнити від поганих людей. Тоді як *він* може допомагати безневинним дівчаткам коли йому заманеться, адже він — не хороша людина. І що я мушу згадати цю думку, якщо мені коли-небудь заманеться вирости хорошою людиною.

Старий чарівник не показав, якого він зазнав удару. Тільки по розширенню зіниць можна було б здогадатися, якби хтось пильно за ним спостерігав.

— Не хвилюйтеся, директоре. — сказав хлопчик. — Я не

втратив якорів. Я знаю, що мені варто вчитися доброго в Герміони й Фоукса, а не в професора Квірела. Тут ми підходимо до справжньої причини, чому я прийшов. Час Герміони занадто цінний, щоб витратити його на відбування покарань. Професор Снейп скасує його, аргументуючи тим, що я був його шантажував.

Старий чарівник трохи повагався, а тоді кивнув, срібна його борода сумно хитнулася.

— Для неї самої це не найкращий варіант, Гаррі, — сказав старий чарівник. — Втім, можна записати її на відбування покарання з професором Бінсом — тоді ви двоє зможете собі вдвох повчитися в його кабінеті.

— Підходить, — відказав хлопчик. — Зрештою, це була вся моя справа до вас. Надалі, якщо працюватимете на боці поганих хлопців чи потуратимете їм, можете розраховувати, що я зроблю все так, як, на мою думку, хотілося б Фоуксові, і неважливо, скільки клопоту з цього вийде. Я сподіваюся, я висловив свою позицію достатньо чітко.

Без жодного більше слова хлопець розвернувся і вийшов з кімнати, повз двері з чорного металу, вже на ходу промовляючи «Лумос!».

Старий чарівник залишився стояти — мовчки, посеред руїн тих життів, що їх лишило по собі його власне життя. Його старечі пальці, тремтячи, піднялися до очей і тицьнулися у скельця серпастих окулярів...

Хлопець вистромив голову назад.

— Вам не складно увімкнути сходи, директоре? Я б не хотів знову заморочуватися, щоб повернутися так само, як прийшов, це забагато роботи.

— Іди, Гаррі Поттер, — відповів старий чарівник. — Сходи приймуть тебе.

(За деякий час більш рання версія Гаррі невидимо чекала поряд із гаргуйлями з дев'ятої вечора, пішла за заступни-

цею директора проходом, що прочинився для неї, тихо посто-
яла поряд із нею на сходах, що оберталися, аж доки вони не
доїхали до верхівки, а тоді, досі не знімаючи Плаща невиди-
мості, прокрутила часоворот тричі.)

Наслідки: професор Квірел і...

Професор захисту чекав у затінку, недбало спершись по-
тилицею на височезний бук, вкритий лускатою сірою корою
— наприкінці березня дерево ще не мало листя, і силует його
стовбура з оголеним гіллям нагадував таку собі бліду кінцівку,
що простягнулася від землі й розкрила тисячопальцеву
долоню у височині. Навколо професора захисту і понад ним
гілля було таке щільне і заплутане, що навіть найранісінь-
кою весною, коли більшість дерев ще й бруньок не пустили,
неба крізь цю гущавину було не побачити. Дерев'яне мере-
живо так часто самоперетиналося і так витончено розгалу-
жувалося, що якби пролітати над цим місцем на мітлі й шу-
кати когось внизу, то краще сподіватися на слух, аніж на зір.
До того ж, у забороненому лісі було майже темно, адже сонце
вже сідало і останні відблиски зорі лише торкалися верхівок
найвищих дерев.

Тоді пролунали найтихіші кроки, майже нечутні на
вкритому торішнім листям і голками лісовому ґрунті; хода
видавала людину, що звикла була ходити непоміченою. Ані
галузка не хруснула під ногою, ані листячко не шелеснуло...

— Добридень, — озвався професор Квірел. Професор захи-
сту не дав собі клопоту підвести ані очі, ані руки, які недбало
висіли по обидва боки від тулуба.

На тлі лісу проявилася постать у чорному плащі, помота-
ла головою на всі боки. Права рука нижнім хватом вчепила-

ся у паличку, таку сіру, що майже срібну.

— Я не знаю, чому з усіх можливих місць ви зажадали зустрітися *тут*, — доволі прохолодно сказав Северус Снейп.

— Ой, — неквапно простягнув Квірел, ніби ця бесіда нічого для нього не важила, — та я ж гадав, що ви радше б зберегли нашу розмову в таємниці. Стіни Гогвортсу мають вуха, і ви б не хотіли, щоб директор дізнався про вашу роль у вчорашній справі, чи не так?

Березневий холодок пробрав співрозмовників трохи сильніше, температура ще впала.

— Я не знаю, про що ви, — крижаним тоном зауважив майстер настійок.

— Ви чудово знаєте, про що зараз ідеться, — весело заперечив професор Квірел. — Серйозно, мій друже професор, не варто вам пхатися у справи ідіотів, якщо ви не готові миттєво захиститися від їхнього насильства. (Руки професора захисту досі спокійно лежали обабіч, розслаблені, розкритими долонями вгору.) А втім жоден з тих ідіотів, видається, не пам'ятає, як ви валялися на підлозі, і юні леді також не пам'ятають вашої присутності. Що викликає наступне захопливе питання, а саме, а навіщо вам так перейматися, так *відчайдушно* гарувати, накладаючи *п'ятдесят два* закляття пам'яті, — професор Квірел нахилив голову. — Хіба можливо, щоб ви настільки боялися того, що подумають про вас прості учні? Я так не думаю. Можливо, вас жахає, що про цю справу може дізнатися ваш добрий друг, лорд Мелфой? Але ті дурниці, ще до зміни пам'яті, вигадали цілком задовільну теорію щодо причини вашої присутності. Ні, є лише одна особа, що має над вами таку владу, і лише ця особа буде вкрай занепокоєна тим, що ви щось там собі інтригуєте без її, особи, відома.

— *Що?* — зашипів майстер настійок, не приховуючи гніву в голосі.

— І втім, зараз, видається, ви ведете свою власну гру; тож мені дуже цікаво дізнатися, чого ви *взагалі могли* хотіти досягти й навіщо, — професор захисту дивився на чорноплащовий силует майстра з настійок із тією пильністю, з якою вчешний дивиться на суперцікаву комаху, хоч і комаху.

— Я не слуга Дамблдора, — холодно зазначив майстер настійок.

— Справді? Яка дивовижна новина, — злегка посміхнувся професор захисту. — Розкажіть мені про це більше.

Запала довга мовчанка. З якогось дерева озвалася сова, дуже гучно, на тлі тиші; жоден чоловік не сіпнувся, не кліпнув.

— Ви не хочете мати мене ворогом, Квіреле, — сказав Северус Снейп дуже, дуже м'яко.

— Не хочу? — спитав професор Квірел. — А вам звідки знати, чого я хочу?

— З іншого боку, — так само лагідно продовжив майстер настійок, — мої друзі мають багато привілеїв.

Чоловік, що спирався о стовбур бука, смикнув бровами.

— Наприклад?..

— Я багато чого знаю про цю школу, — сказав майстер настійок. — Такого, що ви, мабуть, гадаєте, я не знаю.

Павза була вичікувальною.

— Як цілковито захопливо, — сказав професор Квірел. Він змуджено розглядав свої нігті. — Продовжуйте, прошу.

— Я знаю що ви... *досліджували...* коридор на четвертому поверсі...

— Ви нічого такого не знаєте, — чоловік випростав спину. — Не блефуйте зі мною, Северусе Снейп; мене це дратує, а ви не в тому статусі, щоб мене дратувати. Будь-який компетентний чарівник одним поглядом визначить, що директор обплів той коридор сміховинною кількістю захисних

заклять, сітей, тригерів і пасток. Ба більше: там накладені древні потужні чари, там діють такі магічні конструкти, про які я навіть чуток не чув, залучені такі техніки, що тільки сам Фламель міг пожертвувати їх зі свого старанно прихованого вчення. Навіть Той-Кого-Не-Можна-Називати не пройшов би повз всі ці перепони без клопоту, — професор Квірел задумливо постукав пальцем по щоці. — А от щодо власне замка: настільки слабенький «*Колопортус*» на дверній ручці, що навіть міс Грейнджер в перший день у Гогвортсі впоралася б із ним. Ніколи за все своє життя я не бачив такої кричущої пастки, — професор захисту звузив очі. — Я не знаю нікого у світі, проти кого такі фантастичні перепони були б хоч дрібку корисні. Якщо є якийсь чарівник з древнім ученням, що я про нього ніколи не чув, і що саме на нього націлена пастка... ось *цю* інформацію можете мені продати, і я куплю її за будь-яку кількість мовчання з мого боку, мій дорогий колего, і ще багато залишиться.

Можна було заприсягтися, що професор Квірел дивиться на Северуса Снейпа із гострою зацікавленістю. Ані тінь по-смішки не заплямувала його вуста.

І ще одна павза повисла на галявині.

— Я не знаю, *кого* боїться Дамблдор, — сказав Снейп. — Та я знаю, яку приманку він використовує, і дещо щодо методів її справжньої охорони...

— Щодо цієї штуки, — голос професора Квірела просто випромінював знудженість, — то я вкрав її вже кілька місяців тому, залишивши натомість підробку. Та все одно дякую, що спитали.

— Ви брешете, — після павзи кинув Северус Снейп.

— Так, брешу, — професор Квірел знову обперся об сіру деревину стовбура, очі його розглядали щільну сітку гілок, таку щільну, що самої ночі між ними було майже непомітно. — Я лише хотів дізнатися, чи ви мені це скажете, адже ви при-

кидається, немовби знаєте так мало, — професор захисту посміхнувся своїм думкам.

Видавалося, майстер настійок вже ледь чи не захлинався власною люттю.

— *Чого ти хочеш?*

— Та нічого, насправді, — відповів професор захисту, продовжуючи огляд лісової стелі. — Мені просто цікаво стало. Припустімо, що я просто спостерігатиму і сам зрозумію, до чого йде ваше інтригування, і нічого не скажу директорові... доки ви будете готові робити мені послугу, час від часу, — тут він сухо посміхнувся. — Наразі ви вільні, Северусе Снейп. Хоча я був би не проти знову трохи побалакати з вами, скоро, коли ви будете готові чесно сказати мені, на чиему ви боці. І я маю на увазі *чесно*, без фальшивих масок, які ви показували сьогодні. Може виявитися, що у вас більше союзників, ніж ви гадаєте. Подумайте про це, друже.

Наслідки: Драко Мелфой та...

Веселкова півсфера, купол чистої сили, що сам по собі кольору не має, лише віддзеркалює направлене на нього світло розкішних люстр вітальні гуртожитку Слизерин, розбиваючи його на тисячі сяйливих кольорів.

Під прихистком веселкової півсфери — нажахане обличчя юної відьми, що ніколи не билася із цькувальниками, що не вступила була до жодного з військ професора Квірела, що не підіймалася вище трійки на заняттях із захисту, що навіть призматичний бар'єр не могла кинути, навіть якщо від цього залежало б її життя.

— Ой, та годі вже, — сказав Драко Мелфой, голосом вдаючи знудженість, хоча сам уже спітнів під мантиєю. Паличка

його була спрямована на бар'єр, що захищав Мілісент Булстроуд.

Він не усвідомив, коли саме прийняв це рішення, ось тільки-но двоє старших хлопців збиралися проклясти Мілісент, вітальня припинила, споглядаючи це видовище, — і ось рука Драко дістала паличку й створила бар'єр. Тепер серце Драко калатало, сповнене адреналіну й подиву, а його бідний нещасний мозок поспіхом силкувався зліпити якесь пояснення...

Два старших хлопці випростувались, відволікшись від Мілісент, яку були залякували, розвернулись до Драко із сумішшю шоку та гніву на обличчі. Грегорі і Вінсент обабіч нього вже дістали були власні палички, але поки що не цілилися. Зрештою, вони й утрюх не мали жодного шансу на перемогу.

Та старші хлопці не збиралися кидати у них прокльонами. Нема таких дурних, щоб кидати прокляттями у нащадка роду Мелфоїв.

І пітнів Драко не від страху, що в нього кинуть прокляття; не від страху на його чолі зібралися вже крапельки води, що, як він сподівався, були не дуже помітні.

Драко спітнів через хворобливе усвідомлення того, що навіть виплутавшись з цієї справи зараз, якщо він продовжить далі йти цим шляхом, то в один прекрасний момент уся конструкція гучно і голосно гепнеться; можливо, тоді він вже не буде нащадком роду Мелфоїв.

— Містере Мелфой, — звернувся до нього найстарший на вигляд хлопчик. — Чому ви її захищаєте?

— Тож ви вираховували господиню всього суперплану, — сказав Драко, застосувавши зверхне пирхання номер два, — і це, дозвольте лише мені прояснити, першокласниця на ім'я Мілісент Булстроуд. Вона лише *посильна*, ти, *тупомізкий!*

— І що? — не поступився старший хлопчик. — Все одно во-

на їм допомагала!

Драко здійняв паличку, і призматичний бар'єр згас. І далі знудженим голосом Драко спитав:

— Ви *знали* що робите, міс Булстроуд?

— Н-ні, — пробелькотіла Мілісент зі свого місця за партою.

— Ви знали, кому призначені слизеринські повідомлення, які ви передавали?

— Ні! — вигукнула Мілісент.

— Дякую, — сказав Драко. — Прошу вас всіх дати їй спокій, вона лише пішак. Міс Булстроуд, можете вважати, що я повернув вам послугу, що ви зробили мені цього лютого.

Драко повернувся до домашнього завдання з настійок, про себе благаючи Мерліна, щоб Мілісент не утнула дурницю — не перепитала його, мовляв, про яку таку послугу йдеться.

— Тоді чому, — дзвінко пролунав голос з іншого боку кімнати, — ті відьми йшли туди, куди записка від Мілісент казала їм іти?

Спітнівши навіть більше, Драко відірвався від свого пергаменту й звернувся до власника голосу, Рандольфа Лі.

— Що саме було написано у підробній записці? — спитав Драко. — «Я наказую вам виступити на бій в ім'я темної леді Булстроуд» чи «Будь ласка, зустріньтеся зі мною тут, з повагою, Мілісент»?

Рандольф Лі відкрив рота, замислився на якусь долю секунди...

— Так я і знав, — сказав Драко. — Це був не надто вдалий тест, містере Лі, — тут Драко затнувся на одну виснажливу секунду, щоб придумати синонім на типово гарріпотерівське визначення «*хибне позитивне спрацювання*». — Вони б однаково прийшли, навіть якщо вони лише *подруги* Мілісент.

Так, ніби справу завершено, Драко знову схилився над домашнім завданням, ігноруючи шепіт, що лунав з усіх кутків кімнати. Ось тільки десь всередині нього оселився липкий, хворобливий жах.

Краєчком ока він помітив, як витріщається на нього Грегори.

Очима Драко втупився в домашнє з астрономії, та не міг змусити себе на ньому зосередитись. Якщо ти намагаєшся не думати про те, що розповідав Гаррі Поттер, найгірша можлива стратегія — роздивлятися картинки нічного неба в підручнику, стараючись пригадати, *що саме* ти формально не маєш знати про рухи планет. Астрономія, це шляхетне і почесне мистецтво, ознака освіченості й знання; от тільки маґли володіли сучасними артефактами, які могли виконати те ж саме завдання в мільйон мільярдів разів краще, використовуючи методи, що їх Гаррі намагався був пояснити Драко, і що їх Драко поки що анітрішечки не розумів, крім того, що, вочевидь, методи ці не потребували *маґії*, аби змусити якісь *штуки* робити *числомаґію*.

Драко роздивлявся картинки сузір'їв і думав, чи в інших гуртожитках поводитися так само. Може, в Рейвенклові люди теж увесь час погрожують одне одному?

Гаррі Поттер сказав був якимось, що солдати в бою насправді воюють не за батьківщину. Можливо, патріотизм приводить їх на поле бою, та щойно вони опиняються там, то б'ються, щоб захистити *одне одного* — друзів, з якими разом проходили підготовку і які тепер стоять поряд. Гаррі зауважив був, і Драко знав, що це так і є, що вірності лідеру недостатньо для чарів патронуса, це не *зовсім* потрібний

різновид теплої й щасливої думки. А ось думка про захист когось поряд...

Ось чому, задумливо додав був Гаррі Поттер, організація смертежерів розпалася, щойно Темний Лорд зник. Вони були недостатньо тепло ставилися *одне до одного*.

Можна залучити групу бійців за участі Белатриси Блек, Амікуса Керроу, лорда Мелфоя і містера Макнейра, і тримати їх у покорі під страхом «Круціатуса». Та щойно господар Чорної мітки зникає — у вас більше нема війська, є лише коло дальніх знайомих. Ось чому батько зазнав був тоді поразки. Насправді, це була навіть не його провина. Батько *нічого* не міг би зробити, отримавши у спадок смертежерів, які *не дружили* один з одним.

І хоча він був покликаний захищати інтереси гуртожитку Слизерин — і саме для *врятування* цього гуртожитку вони з Гаррі сформували пакт — попри себе самого, Драко іноді здавалося, що під час тренувань війська все було *простіше*. Коли він працював з учнями з трьох інших гуртожитків, а не зі слизеринцями. Коли побачив і назвав проблему, то вже не можеш її *розбачити*, і вона *бісить* тебе щодня.

— Містере Мелфой? — озвався до нього Грегорі Гойл, що лежав на підлозі біля стола Драко, в маленькій, але зручній спальні; Грегорі робив домашнє з трансфігурації, з якою Драко йому часто допомагав.

Радий відволіктися, Драко ухопився за цю можливість.

— Так? — відгукнувся він.

— Ви ж насправду не інтригували проти Грейнджер, так? — запитав Грегорі.

Відчуття всередині Драко точно відповідало голосу Грегорі — себто, було хворобливим і наляканим.

— Ви дійсно допомагали Грейнджер тоді, коли підняли її з підлоги, — сказав Грегорі. — І раніше, коли не дали їй гепнутися з даху. Ви *допомогли бруднокровці*...

— Звісно, авжеж, — саркастично прокоментував Драко, без жодної зупинки чи павзи, і повернувся до домашнього завдання з астрономії, ніби зовсім не був стурбований. Все розгорталося саме так, як цього боявся Драко, та принаймні це означало, що він вже неодноразово програвав у себе в голові цю розмову і щоразу робив переможний західний. — Годі тобі, Грегорі, ти бився з генералом Грейнджер, ти ж *знаєш*, які в неї сильні чари. Хіба ж справжнє маґлови-сько може бути сильніше за тебе, чи сильніше за Теодора, сильніше за всіх чистокровних нашої школи, крім мене? Ти взагалі-то *віриш* у те, що батько каже? Вона *всиновлена*. Її батьки загинули на війні, й вона залишилася з парою маґлів, так було для безпеки треба. *Ніяк* генерал Грейнджер не може бути справжньою бруднокровкою.

Спальнею Драко повільно пульсувала тиша. Драко хотів, мусив знати, який у Грегорі зараз вираз обличчя. Та йому *не можна було* підвести очей, доки Грегорі не заговорить перший.

А тоді...

— Так *ось* що вам Гаррі Поттер сказав? — запитався Грегорі.

Його голос затремтів і урвався. Коли Драко підвів очі від домашнього завдання, він побачив, що по щоках Грегорі ллються сльози.

Видається, хитрий хід не спрацював.

— Я не знаю, що мені робити, — пошепки сказав Грегорі, — я не знаю, що тепер робити, містере Мелфой. Ваш батько — коли дізнається — він не потерпить такого, містере Мелфой!

Нетвоя справа судити, що батько потерпить чи не потерпить, Гойле...

Драко чув ці слова в себе в голові; батьковим голосом, і з батьковою суворою інтонацією. Батько *сказав* був йому сказати щось таке, якщо Вінсент чи Грегорі сумніватимуться у

ньому; а якщо це не спрацює, батько казав, мовляв, прокляни їх. Вони *не рівня* і не друзі, казав був батько, і не можна ніколи про це забувати. Драко — головний, вони — його слуги, і якщо Драко не здатний зберегти таке співвідношення сил, то він не може бути нащадком роду Мелфоїв...

— Все гаразд, Грегорі, — сказав Драко, так лагідно, як тільки міг. — Тобі треба лише піклуватися про мій захист. Ніхто не звинуватить тебе за виконання моїх наказів, ані мій батько, ані твій, — вклавши в свій голос все можливе тепло, наче викликаючи патронуса, Драко правив своє. — І хай там як, наступна війна буде не така, як попередня. Рід Мелфоїв існував задовго до появи Темного Лорда, і не кожний лорд Мелфой робить одне і те саме. Батько знає це.

— Знає? — тремтячим голосом уточнив Грегорі. — *Чесно* знає?

Драко кивнув.

— І професор Квірел теж знає, — зауважив він. — Ось для чого ці його війська. Професор захисту має рацію: коли почнеться наступна війна, батько не зможе об'єднати всю країну, бо вони згадають йому *попередню* війну. А ті, хто бився в складі військ професора Квірела, пам'ятатимуть найсильніших генералів, вони знатимуть, хто вартий того, щоб стати їхнім лідером. Вони проголосять Гаррі Поттера своїм лордом, а я буду його правицею, і рід Мелфоїв знову буде на коні, як і завжди. Люди можуть навіть звернутися до *мене*, якщо Поттер не опиниться поруч, а вони вважатимуть мене вартим довіри. Ось над чим я зараз працюю. Батько зрозуміє.

Грегорі витер очі, і повернувся до домашнього завдання з трансфігурації.

— Добре, — сказав Грегорі, в голосі його відчувалися залишки смутку. — Якщо ви так кажете, містере Мелфой.

Драко кивнув у відповідь, відчуваючи порожнечу всередині через те, що збрехав друзів, і повернувся до зірок.

Наслідки: Герміона Грейнджер і...

Бути невидимою мало б бути *цікавіше*, коридори Гогвортсу мали б підсвітитися іншим кольором абощо. А насправді, подумала Герміона, бути вдягнуною у плащ-невидимку Гаррі — все одно, що *не* бути вдягнуною у плащ-невидимку, тільки з плащем. Коли натягаєш на себе м'яку чорну тканину, натягаєш через голову, то навіть не бачиш, як матеріал напинається перед очима, а потім він ніби навіть дихати не заважає. І світ виглядає точнісінько так само, ось тільки коли проходиш повз щось металеве, то не бачиш своїх малесеньких віддзеркалень. А ще портрети на тебе не дивляться, а займаються собі своїми химерними справами так, наче вони самі одні. Герміона ще не пробувала була пройти повз дзеркало — вона не була впевнена, чи їй цього *хочеться*. Зрештою, у твоїх блуканнях коридорами бракувало лише *тебе* — твоїх рук, ніг: лишався лише мінний кут огляду. Химерне відчуття, радше не *невидимість*, а *неіснування*.

Гаррі не поставив жодного запитання, вона лише затнулася про невидимість, а він уже витягав Плащ невидимості з капшучка. Їй навіть не дали можливості пояснити про її суперсекретну зустріч з Дафною та Мілісент Булстроуд, про те, що їй здається, її план допоможе захистити інших дівчаток. Гаррі просто простягнув їй, цілком імовірно, одну зі Смертельних реліквій. Якщо чесно, а Герміона *дуже* старалася бути чесною, то треба було визнати — іноді Гаррі вмів бути справжнім, дуже вірним другом.

Секретна зустріч виявилася повним пшиком.

Мілісент сказала, мовляв, вона провидиця.

Герміона старанно і довго пояснювала Мілісент і Дафні, чому це аж ніяк не варіант.

Вони з Гаррі розглядали віщування на ранній стадії їхнього дослідження; Гаррі наполягав був, що вони мусять прочитати всю наявну інформацію про пророцтва, що не була у відділі службової літератури. Як сказав був Гаррі, це збереже купу зусиль, якщо вони знайдуть провидця, щоб він напророчив усе, що вони винайдуть за тридцять п'ять років. (Чи, кажучи словами Гаррі, «будь-який спосіб отримання інформації, переданої з далекого майбутнього, потенційно є умовою миттєвої глобальної перемоги».)

Але, як пояснювала Герміона Мілісент, пророкування не є контрольованим процесом, неможливо *замовити* пророцтво на задану тему. Натомість (згідно з книжками) існує щось на кшталт *тиску*, який накопичується у Часі, коли має трапитися чи не трапитися якась важлива подія. Провидці — це ніби слабкі місця, через які виходить зайвий тиск, коли поряд є правильний слухач. Тож пророцтва бувають лише про великі, важливі речі, бо лише такі здатні згенерувати достатньо тиску; і майже ніколи пророцтва різних провидців не збігаються за темою, бо після акту пророкування тиск зменшується. Тож, як пояснювала Герміона Мілісент далі, самі провидці не пам'ятають змісту своїх пророкувань, адже повідомлення призначені не їм. До того ж, ці повідомлення закодовані у формі загадок, і лише той, хто чув пророцтво в оригінальному виконанні провидця, матиме всю інформацію. *Жодним чином* не могла Мілісент видавати пророцтво за пророцтвом *за власним бажанням*, та ще й про *шкільних хуліганів*, а потім *пам'ятати* його; а навіть якби й пам'ятала, то це було б щось типу «скелет — це ключ до всього», аж ніяк не «Сьюзен Боунз має бути там».

На цьому етапі Мілісент геть перелякалася, тож Герміона розтисла кулаки, які вперла собі в боки, заспокоїлася й обережно зауважила, що вона, мовляв, дуже рада, що Мілісент їм допомогла була, але вони іноді таки *потрапляли* у

пастки, довірившись їй вказівкам, тож їй, Герміоні, дуже хотілося б знати, звідки *насправді* ті її повідомлення.

І Мілісент жалібно простягнула:

— *Але ж, але ж вона сказала мені, що вона провидиця...*

Герміона сказала була Дафні не допитуватися далі, після того, як Мілісент геть відмовилася видавати своє джерело. І не тільки тому, що Герміоні було ніяково через переляк на обличчі Мілісент. Просто вона мала сильну підозру, що джерело Мілісент, у свою чергу, мабуть, знаходило повідомлення в конвертах під подушкою ранками.

Вона відчувала схожий розпач, як тоді, під час бою перед Різдом, коли витріщалася на діаграми Забіні з кольоровими лініями, колами, а вона... вона щойно ото була збагнула, що це означає, що саме *Забіні* показував їй ці схеми.

Навіть для рейвенкловця буває такий момент, коли життя видається заскладним.

Герміона почала спуск короткою спіраллю сходів з поживклого мармуру, причеплених на центральний стрижень, щось по типу «секретних» сходів, а насправді просто найкоротший шлях зі слизеринських підземель до башти Рейвенклову, що нею могли ходити лише відьми. (Чому саме дівчаткам був потрібен швидкий спосіб пересування між Рейвенкломом та Слизерином і назад — це було для Герміони цілковитою загадкою.) На вершині сходів, опинившись достатньо далеко від Слизерину знову в центральній частині Гогвортсу, Герміона зупинилася і зняла плащ-невидимку Гаррі.

Згодувавши плащ капшучку, Герміона звернула за ріг праворуч і пішла коротким коридорчиком, на повному автоматі роззираючись довкола себе, і ось її погляд зачепився за щось у затіненій ніші...

(короткочасна дезорієнтація)

...і ось уже напад шоку й страху вдарив її, як параліти-

чний прокльон, знерухомив усе її тіло, та ось раптом вона побачила, що без жодної думки чи свідомого рішення, вона вже витягла паличку та цілиться у...

...чорний плащ такого вільного крою, що неможливо визначити, чи постать, вдягнена у нього, чоловіча чи жіноча; а наповерх каптура ще натягнутий чорний капелюх із широкими крисами; а під капелюхом ніби скупчився чорний серпанок, що повністю приховує обличчя людини чи... істоти за ним.

— Добридень знову, Герміоно, — прошепотів шиплячий голос з-під чорного каптура, з-поза чорного серпанку.

Серце важко билосся Герміоні в грудях, одяг її вже був наскрізь просякнутий потом і приставав до шкіри, в роті стояв присмак страху; вона не знала, чому вона раптом вся повна адреналіну, та рука її ще дужче вчепилася в паличку.

— Хто ти? — спитала Герміона.

Капелюх трохи нахилився; шепітливий голос з чорного серпанку був сухий, як ото порох під ногами.

— Твій останній союзник, — пролунав зміїний шепіт. — Той, хто відповість, коли не відповість більше ніхто. Я ймовірно єдиний *справжній* твій друг у Гогвортсі, Герміоно. Бо тепер ти побачила, як решта змовчали, коли ти була у біді...

— Як тебе звать?

Чорний плащ трохи покрутився туди сюди, було *несхоже* на знизання плечима, але передавало загальну концепцію знизання.

— Це загадка, маленька рейвенклокко. Доки не розв'яжеш, можеш називати мене, як тобі заманеться.

Долоня в неї геть спітніла, і вона відчула раптову вдячність за спіральні виїмки на паличці, що сприяли кращому хвату пальців на деревині.

— Добре, пане Неймовірно Підозріла Особо, — сказала Герміона, — чого вам від мене треба?

— Неправильне питання, — прошепотіло з чорного серпанку. — Ти мала б спитати, що я можу запропонувати *тобі*.

— Ні, — доволі впевнено відповіла юна дівчинка. — Я насправді не думаю, що я *маю* таке питати.

Тоненький смішок з-за чорно-серпанчистої завіси.

— Не владу, — прошепотів голос, — не багатство, тобі байдуже на такі речі, чи не так, юна рейвенкловко? *Знання*. І це є в моєму розпорядженні. Я знаю, що розгортається в стінах цієї школи, знаю всі потаємні плани та молитви, знаю відповіді на загадки. Я знаю справжні причини холоду, що ти бачиш в очах Гаррі Поттера. Я знаю справжню природу загадкової хвороби професора Квірела. Я знаю, кого дійсно боїться Дамблдор.

— Який молодець, — сказала Герміона Грейнджер. — А ти знаєш, скільки разів треба лизнути, щоб дістатися до центру чупа-чупса?

Чорний серпанок, видається, трохи потемнів, і голос прозвучав нижче і розчаровано:

— То тобі навіть не цікаво, юна рейвенкловко, дізнатися, які правди ховаються за побрехеньками?

— Сто вісімдесят сім, — відказала вона. — Я якось спробувала й ось стільки в мене вийшло.

Її рука майже зісковзувала з палички, пальці налилися втомою, ніби тримали паличку години, а не хвилини...

Голос прошипів:

— Професор Снейп — смертежер під прикриттям.

Герміона майже впустила паличку.

— Ага, — голос прошепотів із відчутним задоволенням. — Я так і знав, що це тебе зацікавить. Отож, Герміоно. Чи хотіла б ти дізнатися щось іще про твоїх ворогів, чи про тих, кого звеш друзями?

Вона втупилася у чорний серпанок над височезним чор-

ним плащем, відчайдушно намагаючись впорядкувати свої думки. Професор Снейп — смертежер? Та хто скаже їй щось подібне, *нащо*, що в біса коїться?

— Це... — почала Герміона. Голос їй тремтів. — Це дуже серйозне звинувачення, якщо це правда. Чому ви кажете щось таке *мені*, а не директорові Дамблдору?

— Дамблдор нічого не зробив, щоб зупинити Снейпа, — прошепотів чорний серпанок. — Ти ж сама бачила, Герміоно. Гогвортс гниє з голови. Всі негаразди в цій школі, все починається з божевільного директора. Лише ти одна мала сміливість кинути йому виклик — тож я розмовляю з тобою.

— Тож ви говорили і з Гаррі Поттером? — спитала Герміона так спокійно, як тільки могла. Якщо *це* і є його дружній привид...

Чорний серпанок потемнішав і посвітлішав знов, ніби кивнув головою.

— Я боюся Гаррі Поттера, — прошепотів він. — Боюся холоду в його очах, боюся темряви, що набирає сили в їхній глибині. Гаррі Поттер — убивця, і той, хто стане на його шляху, — помре. Навіть ти, Герміоно Грейнджер, якщо наважишся справді чинити йому опір — темрява на дні його очей вивільниться і пожре тебе. Це я знаю.

— Тоді ти не знаєш і половини того, що вдаєш, нібито знаєш, — сказала Герміона, дещо більш впевнено. — Я теж боюся Гаррі. Але не того, що він, можливо, зробить *мені*. Я боюся того, що він, можливо, зробить, щоб *захистити* мене...

— Помилка, — голос був жорсткий, злий, не дозволяв непокори. — Гаррі Поттер *ніде* проти тебе у свій час, Герміоно, коли темрява обійме його достоту. Він не пролле ані сльозинки, він навіть не помітить, у той день, коли чавитиме тебе своїми чобітьми.

— *Подвійна помилка!* — відповіла вона гучніше, хоча по спині в неї пробіг холодок. Їй згадалося, як Гаррі колись спи-

тав: — Що саме, ти гадаєш, ти знаєш і звідки, ти гадаєш, ти це знаєш, га?

— Потім... — голос ніби затнувся. — Для цього буде час потім. А зараз, станом на сьогодні, Гаррі Поттер дійсно тобі не ворог. І все одно ти у страшній небезпеці.

— У це нескладно повірити, — сказала Герміона Грейнджер.

Вона палко бажала взяти паличку в іншу руку, їй хотілося підперти праву руку, щоб утримати її у повітрі, а голова боліла так, ніби вона витріщається на чорний серпанок декілька днів; вона не знала, чому так швидко втомилася.

— На тебе звернув увагу Луціус Мелфой, Герміоно, — шепіт став гучніший, відкинув свою безвиразність, в ньому прозвучало збентеження. — Ти принизила гуртожиток Слизерин, ти перемогла його сина у битві. Навіть до того ти була як сіль на оці для всіх прибічників смертежерства; позаяк ти маглівського роду, а твоя чарівнича сила більша, ніж у чистокровних. А тепер ти стаєш відомою, погляди всього світу — на тобі. Луціус Мелфой жадає знищити тебе, Герміоно, жадає скривдити тебе, а можливо навіть убити, і в нього є спосіб це зробити! — шепіт набув ноток поспіху.

Павза.

— І це все? — відповіла Герміона.

Екс-полковник Забіні чи Гаррі Поттер на її місці, либонь, поставили би купу розумних запитань, щоб витягти більше інформації, вона ж почувалася повільною і виснаженою. Їй справді треба забиратися звідси та прилягти відпочити.

— Ти мені не віриш, — шепіт звучав тепер лагідно і сумно. — Чому, Герміоно? Я хочу тобі допомогти.

Герміона зробила крок назад, далі від темної ніші.

— Чому, Герміоно? — голос зашипів. — Хоч це поясни! Скажи мені, а тоді... — голос затнувся, і продовжив тихіше. — А тоді можеш іти, я гадаю. Але спершу скажи мені... чому...

Можливо, не варто було відповідати; можливо, треба було розвернутися й тікати, чи краще, спочатку створити призматичний бар'єр, потім голосно заверещати, а потім тікати; та в голосі прозвучали нотки справжнього болю, це її зачепило, і вона відповіла.

— Бо ти виглядаєш неймовірно темним, лячним і підозрілим, — сказала Герміона, намагаючись бути ввічливою, тримаючи паличку наготові навпроти височезного чорного плаща з чорним серпанком без обличчя.

— І це *все*? — недовірливо прошепотів голос. Він був наче просякнутий сумом. — Я сподівався кращого від тебе, Герміоно. Звісно, що така розумна рейвенкловка як ти, найрозумніша рейвенкловка за останнє покоління учнів Гогвортсу, має знати, що зовнішність може бути оманливою.

— О, звісно що знаю, — сказала Герміона. Вона зробила ще один крок назад, дужче вчепилася стомленими пальцями в паличку. — Та ось про що люди іноді забувають: зовнішність *може* бути оманливою, та зазвичай *такою не є*.

Павза.

— Ти таки розумна, — сказав голос, і ось уже чорний серпанок випарувався, мов на сонці, підняв свою завісу; і вона побачила обличчя, що він був приховував, і впізнавання викликало сплеск адреналіну в її крові...

(короткочасна дезорієнтація)

...і ось уже напад шоку й страху вдарив її, як паралітичний прокльон, знерухопив усе її тіло, та ось раптом вона побачила, що без жодної думки чи свідомого рішення, вона вже витягла паличку та цілиться у...

...сяйливу пані в білій легкій сукні, що її коливає невидимий вітер; її рук чи ніг не видно, а обличчя приховує біла вуаль; і вся вона сяє, наче привид, тільки прозорий, лише оточений м'яким білим світлом.

Герміона з відкритим ротом витріщилася на те м'яке сві-

тло, намагаючись зрозуміти, чому серце так стукає, і чому так страшно.

— Добридень знову, Герміоно, — лагідний шепіт виходив з білого сьйва за вуаллю. — Мене відправили сюди, щоб допомогти тобі, тож, будь ласка, не бійся. Я до твоїх послуг в усьому; для тебе, моя панно, я віщую найдивовижнішу долю...

...

...

...

Розділ 78. Неприпустимі поступки, прелюдія: шахраювання

Субота, четверте квітня, 1992 рік.

Містер і місис Девіс були доволі знервовані, коли сідали на м'які лави в певній спеціальній зоні трибун гогвортського стадіону для квідичу. Та з цих трибун сьогодні не побачити польоту мітел — лише гігантський квадрат чогось на кшталт пергаменту. Величезна біла поверхня невдовзі перетвориться на вікно з видом на траву й солдатів. Наразі вона просто забарвлена в похмурий сірий колір неба. (Що видається доволі неспокійним, хоча погодні чаклуни обіцяли були ясну погоду до ночі.)

Зазвичай Гогвортс дотримувався давньої традиції: нехай усього-на-всього батьки «не лізуть» — з тих самих причин, що й нетерплячим дітям кажуть забиратися з кухні й не заважати кухареві. Офіційна зустріч між батьками й учителем можлива з єдиної причини — якщо вчитель незадоволений прогресом батьків. Щоб адміністрація Гогвортсу вважала за потрібне звітувати перед *вами*, потрібні були надзвичайні обставини. Переважно, хай що коїлося, адміністрація Гогвортсу мала за плечима вісімсот років поважної історії, а ви — ні.

Тож містер і місис Девіс із острахом вирішили були налягати на аудієнції із заступницею директора МакГонегел. Доволі важко належним чином висловлювати обурення, коли спілкуєшся з тією ж самою поважною відьмою, що дванадцять років та чотири місяці тому призначила була вам двом відпрацювання на два тижні через те, що заскочила вас під

час зачаття Трейсі.

З іншого боку, містера й місис Девіс морально підтримувало розмахування примірником «Базікала» із жирним яскравим заголовком, що його міг прочитати весь світ:

ДОМОВЛЕНОСТІ З ПОТТЕРОМ?

БОУНЗ, ДЕВІС, ГРЕЙНДЖЕР

У ЛЮБОВНОМУ ПРЯМОКУТНИКУ СТРАХУ

Ось таким чином містер і місис Девіс виторгували собі шлях до професорської ложі трибун Гогвортсу, де вони зручно влаштувалися з чудовим видом на зачакловані екрани професора Квірела, щоб вони вдвох самі могли побачити «що, о хитромудрі шкрапетки, відбувається в цій школі, перепрошую за такі слова, заступнице директора МакГонегел!»

Ліворуч від містера Девіса сидів ще один стурбований тато — біловолосий чоловік в елегантній чорній мантії незрівнянної якості, такий собі Луціус Мелфой, політичний лідер наймогутнішої фракції Чарверсуду.

Ліворуч від лорда Мелфоя був зверхній аристократичний чоловік з пошрамованим лицем, що був представлений як лорд Джагсон.

Далі сидів старший, та досі гострий на око чолов'яга на ім'я Чарлз Нот, за чутками ледь не такий саме заможний, як лорд Мелфой.

Праворуч від місис Девіс можна було побачити вродливу леді і навіть більш привабливого лорда шляхетного й найдавнішого роду Грінграс. За мірками чарівників вони були молодими, були вбрані у сірі шовкові мантії, які прикрашали крихітні темні смарагди у формі травинок. Леді Грінграс мала ключовий переломний голос у Чарверсуді, її матір відсторонилася від політики на диво рано. Чарівний чоловік леді Грінграс, хоч його власна родина й не була ані шляхетною, ані заможною, отримав місце в раді опікунів Гогвортсу.

Праворуч від них була надзвичайно сувора стара відьма з квадратною щелепою. Вона потисла була руки з містером і місис Девіс без найменшого натяку на зверхність. Це була Амелія Боунз, директорка Відділу Дотримання Магічних Законів.

Праворуч від Амелії сиділа літня жінка, що якимось на вуха поставила була моду чаклунської Британії, коли вбудувала живого яструба в свій капелюх, така собі Августа Лонгботом. Хоч вона й не мала титулу «леді», пані Лонгботом у повній мірі могла застосовувати права родини Лонгботомів, доки їхній останній нащадок не досягне повноліття, і її вважали яскравою фігурою в одній з менших фракцій Чарверсуду.

Поряд з пані Лонгботом сидів сам головний маг, Верховний речник, директор Албус Персіваль Вулфрик Браян Дамблдор, легендарний підкорювач Гріндельвальда, захисник Британії, перевинахідник славетних дванадцяти способів використання драконячої крові, наймогутніший чарівник у світі тощо.

І, нарешті, останнім праворуч від них розташувався таємничий професор захисту Гогвортсу, Квірін Квірел, що зараз спирався на м'які лави й ніби відпочивав. Видавалося, він почуввається як риба у воді серед витонченого товариства кворуму ради опікунів Гогвортсу, які просто вирішили зазирнути до школи цієї чудової суботи й дізнатися, що ж, о хитромудрі шкрапетки, відбувається у Гогвортсі взагалі, і з Драко Мелфоем, Теодором Нотом, Дафною Грінграс, Сьюзен Боунз і Невілом Лонгботомом зокрема. Ім'я Гаррі Поттера також згадувалося.

О, і, звісно, не варто забувати про Трейсі Девіс. Брови директорки Боунз здійнялися з деякою цікавістю, коли молоду пару представили як її батьків. Лорд Джаґсон швидко й скептично на них поглянув, пирхнув, і далі ігнорував їх. Луціус Мелфой гречно привітав їх, у його усмішці відчувалася су-

міш здивування та зневаги.

Містер і місис Девіс, що востаннє голосували з якогось важливого питання, коли торкнулися паличками до імені міністра Фаджа, що зберігали всі свої триста галеонів у сховищі «Грінготсу», що працювали продавцем котлів у крамниці зіль та заклинателькою всеноклів відповідно, притислися одне до одного й нерухомо сиділи, якомога рівніше, на м'яких лавах, і несамовито бажали, щоб вони одягли були якісніші мантиї.

Небо над їхніми головами нагадувало суцільну хмару, що мала темніші й світліші прошарки, й невблаганно провіщало шторм. Хоча ще не блимнула жодна блискавка, не було рокоту грому. Лише впало кілька загрозливих крапель.

Полк «Сонечко» крокував до призначеного їм початкового місця в певному лісі, хоча, можливо, фраза «повільно йшов» була б доречнішою. Не варто втомлюватися, доки битва навіть не почалася, і квітневе повітря було неприємно вогким, хоч і прохолодним. Поперед них повільно пересувалося зі швидкістю їхньої ходи жовте полум'я, що показувало напрямок.

Сьюзен Боунз повсякчас схвильовано зиркала на генерала Сонечка, доки вони крокували забарвленим у сіре лісом. Видавалося, професор Снейп вибив був її з колії своїм гриманням. Герміона навіть пропустила була «офіційне віче з планування Полку “Сонечко”’, та це легко було зрозуміти. Але коли після того Сьюзен спробувала втішити Герміону, та пробурмотіла щось про те, що не встежила за часом, а це було геть не в її стилі, крім того, дівчина здавалася виснаженою й переляканою, ніби її замкнули на три дні в туалеті

з дементором. Навіть зараз, коли генерал Сонечка мала цілковито зосередитися на битві, рейвенкловка безперестанно роззиралася довкола, ніби от-от чорні чаклуни мали вистрибнути з-за кущів і принести її в жертву.

— Заборона маглівських артефактів сильно звужує наші можливості, — сказав Ентоні Гольдштейн понурим тоном, який завжди використовував для навмисного песимізму. — Мені якось спало на думку трансфігурувати тенета, щоб кидати їх у людей, але...

— Немає сенсу, — сказав Ерні Макмілан. Гафелпафець похитав головою, він був навіть серйознішим за Ентоні. — Тобто, це ж як просто наслати прокльон — вони б просто ухилилися.

— Так, я теж так вирішив, — кивнув Ентоні. — А ти щось вигадав, Шеймусе?

Колишній лейтенант Хаосу досі почувався трохи не у своїй тарілці серед нових товаришів Полку «Сонечко».

— Вибачайте, — сказав нещодавно призначений капітан Фініган. — Я більш придатний для вигадування загальної стратегії.

— Це я вигадую загальну стратегію, — обурено сказав Рон Візлі.

— Тут *три* війська, — різко сказала генерал Сонечка, — отже, ми б'ємося з двома військами водночас, відповідно, нам потрібно більше за одного стратега, відповідно, стули пельку, Роне!

Рон розгублено й стурбовано подивився на генерала.

— Гей, — заспокійливо сказав грифіндорець, — не дозволяй Снейпові так на себе впливати...

— Генерале, а як *ви* гадаєте, що нам варто робити? — миттю дуже гучно запитала Сьюзен. — Тобто, наразі в нас насправді немає плану.

За відсутності Герміони їхня офіційна зустріч для плану-

вання провалилася була з *тріском*, бо і Рон, і Ентоні, вважали, що вони головні.

— А чи потрібен нам узагалі план? — дещо неухважно сказала генерал Сонечка. — У нас є ти, я, Лаванда, Парваті, Анна, Дафна, Рон, Ерні, Ентоні і капітан Фініган.

— Це... — почав Ентоні.

— Як на мене, доволі хороша стратегія, — сказав Рон, схвально кивнувши. — У нас більше сильних солдатів, ніж у інших двох військ разом. У Хаосі залишилися лише Поттер, Лонгботом та Нот... Ну, і, гадаю, Забіні...

— І Трейсі, — сказала Герміона.

Кілька людей здригнулися.

— Та годі вже, — роздратовано сказала Сьюзен. — Просто вона загартована в боях учасниця С.С.Р.А.Г.Ч. — це все, що мала на увазі генерал Сонечка.

— І все одно, — сказав Ерні, серйозно поглянувши на Сьюзен, — гадаю, тобі ліпше піти з тим загоном, що битиметься з Хаосом, капітане Боунз. Знаю, що ти не можеш використовувати свої подвійні чаклунські сили, хіба що невинні в небезпеці, але, ну... на випадок, раптом міс Девіс *усе ж таки*, ну знаєте, вийде з-під контролю й почне їсти чийсь душі...

— Я з нею впораюся, — заспокійливо сказала Сьюзен.

Так, її наразі не підміняла метаморфомаг, але й Трейсі наряд чи зараз була багатозільнотим Дамблдором чи кимось інше.

Капітан Фініган глибоким, дещо гуркотливим голосом вимовив речитативом:

— Мене непокоїть твій брак скептицизму.

Він підвів руку, майже доторкнувся вказівним пальцем до великого і вказав на Ерні.

Ентоні Гольдштейн чомусь почав кашляти.

— І що це має означати? — спитав Ерні.

— Просто генерал Поттер так подеколи каже, — відповів капітан Фініган. — Кумедно: коли ти тільки-но потрапляєш у Легіон Хаосу, це все видається божевіллям, та за кілька місяців ти розумієш, що насправді всі, хто *не* в Легіоні Хаосу, — божевільні...

— А я *кажу*, — гучно промовив Рон, — як на мене, це хороша стратегія. Нічого не трансфігуруємо, не втомлюємося дарма, здолаємо все, що вони для нас підготували, і потім просто переможемо їх силою.

— Гаразд, — сказала Герміона. — Зробімо так.

— Але... — сказав Ентоні, люто глянувши на Рона. — Але генерале, у Гаррі Поттера залишилося лише *шістнадцять* людей у війську. У нас та в Драконів по двадцять вісім. Гаррі про це знає, він знає, що має вигадати щось дивовижне...

— Наприклад? — кинула Герміона, явно сама не своя. — Якщо ми не знаємо, що він замислив, то нам краще берегти наші сили для масованих «*Фініте*». Як ми мали зробити *минулого* разу!

Сьюзен обережно торкнулася плеча Герміони:

— Генерале Грейнджер? Гадаю, вам варто трохи перепочити перед битвою.

Вона гадала, що Герміона почне сперечатися, але та лише кивнула й наддала ходи. Невдовзі вона залишила офіцерську групу Полку «Сонечко» позаду, її очі й далі спостерігали за лісом, а інколи — за небом.

Сьюзен пішла за нею. Не годиться, якщо здаватиметься, що генерала Сонечка вигнали з її власної офіцерської групи.

— Герміоно? — тихо гукнула Сьюзен, коли вони трохи відійшли. — Тобі треба зосередитися. Тут усім керує професор Квірел — не Снейп, і він не дозволить, щоб з тобою чи кимось іншим щось сталося.

— Це не допомагає, — тремтячим голосом сказала Герміона. — Зовсім не допомагає, капітане Боунз.

Вони вдвох пішли ще швидше, вони обходили довкола якихось інших солдатів, оглядали периметр та обводили поглядом дерева навкруги.

— Сьюзен? — тихо спитала Герміона, коли вони ще більш віддалилися від решти. — Як гадаєш, Дафна має рацію щодо того, що Драко Мелфой має якийсь хитрий план?

— Так, — миттєво відповіла Сьюзен, анітрохи не замишвшись. — Це очевидно, бо його прізвище містить літери М-Е-Л-Ф-О та «Й».

Герміона роззирнулася довкола, ніби хотіла пересвідчитися, що ніхто не спостерігає, хоча, звісно, це був один з найліпших методів привернути увагу інших людей. — Чи міг Мелфой стояти за тим, що зробив Снейп?

— Снейп міг стояти за Мелфоем, — глибокодумно сказала Сьюзен, пригадуючи розмови своєї тітоньки за столом, — або Луціус Мелфой міг стояти за обома.

У неї спиною пробігли мурахи від цієї думки. Раптом порада Герміоні зосередитися на битві здалася їй значно менш розумною.

— А що, — спитала вона, — ти отримала якусь зачіпку щодо цього?

Герміона похитала головою.

— Ні, — сказала рейвенкловка. Її голос звучав так, ніби вона от-от заплаче. — Я... просто розмірковувала про це сама... от і все.

У призначеному їм місці в лісі поряд з Гогвортсом генерал Драконів та воїни Армії Драконів чекали під сірими небесами там, куди їх привело їхнє червоне полум'я.

Праворуч від Драко стояла Падма Патіл, його перша по-

мічниця, що якимось керувала була усією Армією Драконів, коли Драко оглушили. За спиною Драко стояв Вінсент, син Креба, — з родини, що служила Мелфоям з незапам'ятних часів; кремезний хлопець був пильним, адже він завжди був пильним, розпочалася вже битва чи ні. Ще трохи позаду, поряд з двома мітлами, які видали Армії Драконів, був Грегори з Гойлів; і хай Гойли служили Мелфоям не так довго, як Креби, та служили вони не гірше.

Ліворуч від Драко тепер стояв такий собі Дін Томас з Грифіндору — бруднокровець або, можливо, напівкровка — він нічого не знав про свого батька.

Відправити Діна Томаса до Армії Драконів було зумисним ходом з боку Гаррі, Драко в цьому не мав сумнівів. Ще трьох колишніх хаоситів перевели були до Армії Драконів, і всі вони спостерігали за Драко, ніби яструби, чекали на найменшу образу з боку Драко в бік колишнього лейтенанта.

Дехто назвав би це саботажем, та Драко знав, що це не так. Гаррі також відправив був лейтенанта Фінігана до Полку «Сонечко», хоча професор Квірел постановив, що Гаррі має віддати лише *одного* лейтенанта. Це Гаррі також зробив зумисно, щоб усім було цілковито зрозуміло, що Гаррі *не* виганяв найменш потрібних солдатів.

З одного боку, Драко було б легше здобути відданість нових солдатів, якби вони гадали, що вони не потрібні Гаррі. З іншого боку... ну, це складно було сформулювати. Гаррі віддав був йому хороших солдатів, не принизивши їх, але це було ще не все. Гаррі виявив доброту до своїх солдатів, але навіть *це було це не все*. Справа була не в тому, що Гаррі грав чесно, а в тому що... неможливо було не помітити різницю з тим, як поводитися в таких випадках у Слизерині.

Тож Драко не завдавав ані найменшої образи містерові Томасу, а натомість тримав його поряд, підпорядкував лише собі й Падмі, і нікому більше. Це було випробування, як

сказав був Драко містерові Томасу й усім іншим, а не підвищення. Містер Томас має продемонструвати, що він гідний звання в Армії Драконів, але йому дадуть шанс, і цей шанс буде справедливим. Містер Томас, видавалося, був здивований через цю церемонію (як зрозумів Драко, у Легіоні Хаосу все трималося не на формальностях), але грифіндорець трохи виструнчився й кивнув.

Потім, коли містер Томас уже продемонстрував свої здібності під час одного з тренувань Армії Драконів, його покликали на стратегічне засідання, де Падма ненав'язливо спитала — ніби це було цілком звичайне питання, — чи не має містер Томас якихось ідей щодо того, як перемогти Легіон Хаосу.

Грифіндорець радісно сказав, що Гаррі передбачив був, що генерал Мелфой чи один з його солдатів поставить це питання, і Гаррі просив передати генералові Мелфою повідомлення: «Ти маєш спитати себе, де в тебе є відносні переваги: що можеш зробити ти сам, чи що може зробити Армія Драконів такого, на що не здатен Легіон Хаосу, і спробувати отримати з цієї переваги якомога більше користі». Дін Томас не зміг вгадати, що це може бути за перевага, але він *вигдав* кілька ідей, як перемогти Хаос, і розповів про них. Зрештою, Гаррі наказав був йому так зробити.

Ех, подумав Драко. Він не міг зітхнути вголос. Та це була хороша порада, і Драко скористався нею: сів за своїм столом з пером і пергаментом та виписав усе, що могло бути відносною перевагою.

І, на превеликий подив Драко, у нього з'явилася була ідея — справжня. Насправді, навіть *дві*.

Глухий дзвін залунав у лісі. Чомусь він видавався більш зловісним, ніж раніше. Тієї ж миті два пілоти вигукнули «Гон!», стрибнули на свої мітли та полетіли в сіре небо.

Містер та місис Девіс тепер трохи спиралися одне на одного — просто через виснаження м'язів, жодним чином не через зменшення напруги. Величезний порожній білий пергамент перед ними блимнув та показав три великі вікна, ніби в ньому прорізали отвори, за якими три війська маршували у лісі. Також були менші вікна, що показували шістьох вершників на мітлах, а в кутку пергаменту був вид на весь ліс, на якому яскравими точками були позначені війська та розвідники.

Вікно з Полком «Сонечко» показувало генерала Грейнджер та її капітанів, що маршували в центрі свого війська під захистом екранів «*Контего*» разом з багатьма іншими молодими відьмами. Як зазначив професор захисту, Полк «Сонечко» чудово знав, що тепер у них сильна перевага в кількості досвідчених солдатів, і вони докладали зусиль, щоб захистити цих солдатів у випадку несподіваної атаки. Крім того, солдати Сонечка рівномірно рухалися вперед, бо ощадили сили.

Солдати війська генерала Мелфоя, принаймні ті, що мали високі оцінки з трансфігурації, підбирали листя й трансфігурували його у... ну, судячи з того взірця, з яким майже завершила Падма Патіл, видавалося, її листок перетворився у ліву рукавичку із застібкою. (Вікно збільшило масштаб, щоб це було видно.)

Лорд Джагсон спостерігав за екраном без жодних емоцій на лиці. Коли він заговорив, його слова ніби поширювали й виділяли презирство:

— Що робить твій син, Луціусе?

Іноземна відьма, що стояла праворуч від Драко Мелфоя, завершила трансфігурацію та піднесла рукавичку до Драко

Мелфоя, ніби це була пожертва.

— Не знаю, — спокійно й аристократично відповів Луціус Мелфой, — та я впевнений, що в нього є розумні причини це робити.

Уся Армія Драконів на мить зупинила діяльність, коли Падма одягнула рукавичку на ліву руку, застігнула її та простягнула до Драко Мелфоя. Він залякнув, кілька разів глибоко вдихнув, підвів паличку, зробив точні вісім рухів та заволав «*Колопортус!*»

Воїтелька Драконів підвела руку в рукавичці, стисла її, і легко вклонилася Драко Мелфою, що повернув ще легший уклін, хоча генерал Драконів нетвердо стояв. Падма повернулася на своє місце поряд із Драко, і вони рушили далі.

— Ну, — подала голос Август Лонгботом. — Може, хтось все ж таки щось пояснить?

Амелія Боунз трохи насупилася й продовжила споглядати екран.

— З якоїсь невідомої причини, — з веселістю сказав професор Квірел, — видається, нащадок Мелфоїв здатен насилати на диво сильну магію, як для першокласника. Звісно, через чистоту своєї крові. Жодних сумнівів, що шляхетний лорд Мелфой не став би відверто зневажати закони щодо неповнолітнього чаклунства й не влаштував би так, щоб його син отримав паличку перед вступом до Гогвортсу.

— Будьте дуже обережні з добром слів, Квіреле, — холодно сказав Луціус Мелфой.

— О, неодмінно, — сказав професор Квірел, — «*Колопортус*» не піддається дії «*Фініте Інкантатем*». Щоб скасувати його, потрібно виконати «*Алогомора*» рівної сили. Доти зачарована рукавичка витримає будь-які матеріальні сили, відбиватиме прокльони сну та паралітичні прокльони. Ані містер Поттер, ані міс Грейнджер не можуть наслати достатньо сильне контрзакляття, відповідно, ці чари не-

вразливі на цьому полі бою. Це не є звичайною метою цих чарів, і хай хто навчав містера Мелфоя цьому закляттю, він очікував, що його буде використано для втечі від ворогів у надзвичайній ситуації. Проте, видається, містер Мелфой навчається мислити творчо.

Луціус Мелфой випростався під час слів професора захисту. Тепер він прямо сидів на м'якій лаві й тримав голову відчутно вище, ніж раніше, коли він сказав з явною гордістю:

— Він стане найвидатнішим лордом Мелфоем.

— Так собі похвала, — ледь чутно сказала Августа Лонгботом.

Амелія Боунз хихикнула. Містер Девіс теж почав сміятися, та за крихітну частку секунди зупинився й видав звук, ніби він прочищав горло.

— Цілковито погоджуюся, — сказав професор Квірел, хоча незрозуміло було, до кого він звертався. — На біду для містера Мелфоя, він досі новак у мистецтві винахідливості, тож він припустився класичної помилки Рейвенклоу.

— І що ж це за помилка? — спитав Луціус Мелфой, його голос знову був крижаним.

Професор Квірел відкинувся на спинку, його бліді сині очі ненадовго розфокусувалися, коли одне з вікон на великому екрані змінило точку зору, збільшило масштаб, щоб показати піт на чолі Драко Мелфоя.

— Це така красива ідея, що містер Мелфой не зважив на практичні недоліки.

— Чи не міг би хтось пояснити це? — спитала леді Грінграс. — Не всі присутні є експертами в... цій справі.

Заговорила Амелія Боунз, її голос був дещо сухим.

— Через це вони почнуть старатися ловити прокльони, від яких розумніше було б просто ухилитися. Особливо, якщо вони практикували це. А наслання такої великої кількості чарів втомить їхнього найсильнішого воїна.

Професор Квірел схвально напівкивнув директорці ВДМЗ.

— Саме так, мадам Боунз. Для містера Мелфоя мати ідею — новітнє відчуття, тож коли вона в нього з'явилася, він почав пишатися собою через це. У нього ще не виникло достатньо ідей, щоб непохитно відхилити ті, що чимось красиві, але непрактичні. Він ще не набув упевненості у своїй здатності вигадати ліпшу ідею, коли вона йому потрібна. Боюся, те, що ми бачимо, — не найкраща, а єдина ідея містера Мелфоя.

Лорд Мелфой просто відвернувся знову дивитися на екрани, ніби професор захисту вичерпав своє право на існування.

— Але... — сказав лорд Грінграс. — Але що, заради Мерліна, робить Гаррі Поттер...

Шістнадцять солдатів, що залишилися в Легіоні Хаосу, — точніше, п'ятнадцять плюс Блез Забіні, — впевнено крокували лісом, їхні черевики гупали досі сухим ґрунтом. Їхні уніформи зливалися з лісом навіть ліпше, ніж зазвичай, бо всі кольори зникли під хмарним небом.

Шістнадцять легіонерів Хаосу проти двадцяти трьох воїнів Драконів та двадцяти восьми солдатів Сонечка.

Уся школа дійшла згоди, що з такими шансами було практично неможливо програти. Зрештою, генерал Хаосу просто мусив підготувати щось справді *видовищне* з такими-то шансами.

Щось жасне було в тому, як усі тепер очікували, що Гаррі витягатиме з рукавів дива щоразу, як вони будуть йому потрібні. Відповідно, якщо ти не міг зробити неможливого, ти *розчаровував друзів та не викладався на всі сто*.

Гаррі навіть не марнував часу, щоб пожалітися професорові Квірелу про «зависокий тиск». Уявна модель професора захисту в голові Гаррі передбачала, що він буде вкрай роздратований і відповідь щось на кшталт: «Ви цілком здатні розв'язати цю задачу, містере Поттер. Ви бодай спробували?», — а тоді зніме кілька сотень балів Квірела.

Згори — з висоти двох мітел, що спостерігали за їхнім маршем, — почувся високий юний голос Тес Волп, що крикнула «Друг!» і за мить «Джинджерснеп!»

За кілька секунд солдат, що вибрала собі прізвисько Джинджерснеп, повернулася з двома пригорщами жолудів. Вона трохи спітніла через пробіжку в прохолодному вологому повітрі до дуба, що його помітив був Невіл. Джинджерснеп наблизилася до місця, де Шенон тримала сорочку уніформи із зав'язаною горловиною замість того, щоб трансфігурувати сумку. Коли Джинджерснеп простягла руки вперед у спробі кинути жолуді до мішка-сорочки, хаотична Шенон із хихотінням смикнула сорочку праворуч, а при наступній спробі Джинджерснеп — ліворуч, доки лейтенант Нот не вигукнув «Міс Фрідмен!», тоді вона зітхнула й почала тримати сорочку рівно. Джинджерснеп кинула жолуді до решти й пішла зібрати ще.

Десь на фоні Елі Найт співала свою дуже особливу версію маршу Легіону Хаосу. Приблизно половина інших солдатів намагалися крокувати в ритм, хоча вони й не знали мелодії. Поряд Ніта Бердін, що мала високі оцінки з трансфігурації, створила чергові зелені окуляри і передала їх Адаму Берінгеру, який склав їх та поклав до кишені в уніформі. Інші солдати вже одягнули власні зелені окуляри, незважаючи на хмарний день.

Якщо ви підозрюєте, що за цим криється якесь неймовірно складне й захопливе пояснення, то не помиляється.

Два дні тому Гаррі сидів був посеред книжкових шаф у

зручному колисковому кріслі, яке він придбав для печерного рівня своєї валізи, і тихо міркував у спокійній перерві між заняттями й обідом. Він думав про силу.

Щоб шістнадцять хаоситів перемогли двадцять вісім сонечок і двадцять вісім драконів, потрібен був підсилювач. Маневрами можна було досягти не всього. *Потрібна* була таємна зброя, і вона мала бути нездоланною, чи хоча б помірно непереможною.

У фальшивих битвах Гогвортсу маглівські артефакти тепер були під заборонаю міністерського указу. Знайти якесь хитре й незвичне закляття було нескладно, та проблема була в тому, що вдвічі більше військо могло просто грубою силою «фінитнути» майже будь-який з варіантів. Може Полк «Сонечко» й проґавив цю тактику з трансфігурованою кольчугою, та ніхто тепер не повторить цю помилку, не після того, як професор Квірел на неї вказав. «*Фініте Інкантатем*» потребувало принаймні стільки магії, скільки було використано для закляття, яке воно мало скасувати... відповідно, за умови значної переваги чисельності супротивника це створювало новий рівень військового виклику. Ворог може просто фінитнути все, що ти спробуєш, і у ворога ще залишиться достатньо магії для щитів та граду прокльонів сну.

Хіба що якимось чином вдасться викликати міць поза звичайними силами першокласників Гогвортсу, щось надто могутнє, щоб ворог не зміг його фінитнути...

Тож Гаррі спитав був Невіла, чи не чув він колись про якийсь *дрібненький, безпечний* ритуал з жертвою...

Потім, уже після того, як крики й галас вщухли, після того, як Гаррі припинив сперечатися про Незламні обітниці, він просто відкинув цей варіант як неможливий з точки зору зв'язків з громадськістю. А тоді Гаррі збагнув, що в ритуалах навіть не було потреби. Викликати міць поза власною силою вчили на звичайних уроках Гогвортсу.

Інколи, хоч ти й дивишся прямо на щось, ти не можеш зрозуміти, *на що* ти дивишся, доки не поставиш правильного питання.

Захист. Чари. Трансфігурація. Зілля. Історія магії. Астрономія. Польоти на мітлі. Гербалогія...

— *Ворог!* — крикнули згори.

Добре, що Невіл Лонгботом навіть запідозрити не міг, що його бабуся дивиться. Інакше навряд чи йому вдалося б так самовіддано вигукувати бойові гасла на повні груди й водночас насилати «Лумінос» щотрисекунди під час карколомної гонитви крізь густий ліс на хвості в Грегорі Гойла.

(— Але ж... — сказала Августа Лонгботом, на її обличчі подив майже не поступався здивуванню. — Але ж Невіл боїться висоти!)

(— Не всі страхи вічні, — відповіла Амелія Боунз. Стара відьма задумливо поглянула на великий екран перед ними. — А може він віднайшов мужність. Зрештою, різниці майже немає.)

Спалах червоного...

Невіл ухилився, майже зіткнувся з деревом, але ухилився. І якимось чином Невіл також впорався ухилитися *майже* від усіх гілок, щоб вони не ляскали його по обличчю.

Тепер мітла містера Гойла поступово віддалялася. Хоч вони й отримали однаковісінькі мітли, а містер Гойл ще й важив більше, якимось чином Невіл усе одно відставав. Тож Невіл пригальмував, розвернувся, злетів над лісом та почав прискорюватися в напрямку основних сил Легіону Хаосу.

Двадцять секунд потому — це була недовга погоня, але *захоплива*, — Невіл вже приєднався до товаришів-хаоситів, зліз

з мітли й трохи походив землею.

— Невіле... — почав генерал Поттер.

Голос Гаррі був трохи слабким, його паличка досі повільно застосовувала майже завершену форму до об'єкта, який той повільно трансфігурував. Поряд з ним Блез Забіні працював над меншою копією тієї ж трансфігурації. Той взагалі своєю незграбною ходою нагадував інферія.

— Я ж казав тобі... Невіле... Ти не мусиш...

— Так, мушу, — відповів Невіл.

Він втупився вниз — на свої пальці, що стисли мітлу, і побачив, що тремтять не лише його долоні, а руки по плечі. Та в Хаосі більше не було нікого, хто б тренувався з містером Дігорі годину на день, а потім ще й тренував приціл додаткову годину, тож Невіл мав найбільше шансів влучити з мітли, навіть враховуючи, що він літав не дуже.

— Гарна робота, Невіле, — сказав Теодор, що йшов попереду всіх і вів Легіон Хаосу далі в ліс, хоча він був лише в майці.

(Августа Лонгботом та Чарлз Нот приголомшено перезирнулися, а тоді відвели очі одне від одного, ніби обпеклися.)

Невіл деякий час глибоко дихав у спробах вгамувати тремтіння рук і старався міркувати. Навряд Гаррі був здатен на глибокі стратегічні роздуми під час довгої трансфігурації.

— Лейтенанте Нот, є якісь ідеї, чому Армія Драконів так вчинила? Вони втратили мітлу... — дракони розпочали битву з фальшивої атаки, щоб відволікти увагу від містера Гойла, що прибув під прикриттям лісу. Невіл зрозумів, що атакували дві мітли ледве вчасно. Але Легіон Хаосу *підбив* іншого пілота. Тому мітли зазвичай не атакували перед тим, як війська зустрінуться, — бо інакше військо могло сконцентрувати вогонь на мітлі. — І дракони навіть ні в кого не влучили, так?

— Ні! — пихато сказала Трейсі Девіс. Вона теж наразі крокувала поряд з генералом Поттером, вона тримала паличку наготові, її очі невпинно оглядали ліс довкола. — Я використала призматичну сферу за мить до того, як прокльон містера Гойла паралізував би Забіні. А судячи з того, як була витягнута інша рука містера Гойла, гадаю, він планував позбутися й нашого генерала, — слизеринка зі зловісною впевненістю всміхнулася. — Містер Гойл спробував прокльон пробивного свердла, та на його розпач дізнався, що його слабкі сили ніщо порівняно з моєю нещодавно віднайденою темною могутністю, ха-ха-ха!

Дехто з хаоситів розсміялися разом з нею, та Невіл був неприємно вражений тим, як близько вони були до повної катастрофи. Якби містер Гойл успішно зупинив обидві трансфігурації...

— Доповідай! — кинув генерал Драконів, що як міг старався приховати втому через наслання сімнадцяти замикальних чарів, і це ще не всі.

Чоло Грегорі рясніло краплями поту.

— Ворог знешкодив Дилана Ваутгана, — офіційно сказав Грегорі. — Гаррі Поттер і Блез Забіні кожен трансфігурують щось темно-сіре та кругле. Мені здається, вони ще не завершили, та видавалося, що воно стане великим та порожнистим, щось схоже за формою на казан. У Забіні об'єкт був меншим, ніж у Поттера. Я не зміг ані влучити в когось із них, ані перервати їхню трансфігурацію — Трейсі Девіс заблокувала мене. Невіл Лонгботом на мітлі, і він досі жахливо літає, проте він справді добре прицілюється.

Драко вислухав, спохмурнівши, а тоді поглянув на Па-

дму та Діна Томаса. Вони обидвоє похитали головами — у них теж не було ідей, що могло бути великим, сірим та мало форму казана.

— Щось ще? — спитав Драко. Якщо це все, то вони втрапили мітлу дарма...

— З незвичного я ще бачив лише, — спантеличено сказав Ґреґорі, — що дехто з хаоситів носив... щось на кшталт окулярів?..

Драко почав міркувати про це — він навіть не помітив, що зупинився, а разом з ним автоматично зупинилася Армія Драконів.

— Чи було в тих окулярах щось особливе? — запитав Драко.

— Ем... — вимовив Ґреґорі. — Вони були... можливо, зеленуватими?

— Гаразд, — сказав Драко. Він відновив рух, знову бездумно, і дракони пішли слідом. — Ось наша нова стратегія. Ми надішлемо проти Легіону Хаосу одинадцять солдатів замість чотирнадцяти. Цього має бути достатньо для перемоги тепер, коли ми можемо нейтралізувати їхню особливу перевагу.

Це був ризик, та інколи треба було ризикувати, якщо хочеш виграти у битві з трьома сторонами.

— Ви зрозуміли план Хаосу, генерале Мелфой? — запитав містер Томас із сильним здивуванням у голосі.

— Що вони замислили? — спитала Падма.

— Я гадки не маю, — відповів Драко з самовдоволеною посмішкою найвищого ґатунку. — Ми просто діятимемо очевидним чином.

Гаррі вже завершив свій казан і тепер обережно засипав у нього жолуді, а розвідники шукали поблизу джерело води, що мала слугувати рідкою основою. Вони проходили були повз карстові вирви та крихітні струмочки в лісі, тож на це має піти небагато часу. Інший розвідник приніс пряму палицю для розмішування, тож Гаррі не треба було її трансфігурувати.

Інколи, хоч ти й дивишся прямо на щось, ти не можеш зрозуміти, *на що ти дивишся*, доки не поставиш правильного питання.

Як викликати магічну міць, що має бути поза досяжністю першокласників?

Майстер зіллеваріння розповідав був їм застережливу історію (з глузуванням та сміхом, щоб дурість видавалася чимось убогим, а не сміливим та романтичним) про другокласницю з Бобатону, що вкрала якісь дорогі інгредієнти, на які потрібен дозвіл, і спробувала зварити багатозільну настоянку, щоб набути зовнішності іншої дівчини з метою, про яку краще не згадувати. Тільки от так трапилося, що вона додала до зілля *котячу шерсть*, і замість того, щоб негайно звернутися до цілителя, вона сховалася у туалеті зі сподіванням, що ефекти зілля просто зникнуть. А коли її нарешті знайшли, було вже запізно для повного скасування трансформації, і тому вона тепер приречена на жалюгідне життя якогось гібриду між дівчиною та кицькою.

Гаррі не розумів, *що це означає*, доки йому не спало на думку правильне питання, та з цієї історії випливало, що молодий чарівник чи відьма за допомогою зіллеваріння здатні на таке, чого й близько не можуть зробити чарами. Багатозільна настоянка — одне з найсильніших відомих зіль... але хай через що багатозільна настоянка була зіллям рівня Н.О.Ч.І., очевидно, не через потрібний вік, коли в учня вже достатньо магічної сили. Напевно, мало значення, на-

скільки складно точно приготувати зілля та що станеться, якщо десь припуститися помилки.

У військах ще ніхто не намагався варити зілля. Але професор Квірел дозволить майже що завгодно, якщо це можна зробити у справжній війні. «Шахраювання — це техніка, — якимось казав був їм професор захисту. — Точніше, шахраювання — це те, як невдахи називають техніку, і за шахраювання я надаватиму додаткові бали Квірела, якщо воно буде виконане успішно». Взагалі-то не було нічого нереалістичного в тому, щоб трансфігурувати кілька казанів та зварити зілля з чогось під рукою, якщо було достатньо часу перед зіткненням військ.

Тож Гаррі дістав був підручник «Магічні зілля та настійки» й почав шукати там безпечне та корисне зілля, яке можна було б зварити протягом кількох хвилин перед початком бою, таке зілля, що дозволить виграти битву надто швидко для контрзаклять і призведе до надто сильних ефектів, щоб першокласники могли впоратися з ними простими «Фініте».

Інколи, хоч ти й дивишся прямо на щось, ти не можеш зрозуміти, *на що* ти дивишся, доки не поставиш правильного питання.

Яке зілля можна зварити лише з інгредієнтів, що їх можна зібрати у звичайному лісі?

Кожен рецепт з «Магічні зілля та настійки» потребував принаймні одного інгредієнта з магічної рослини чи тварини. Це було прикро, бо всі *магічні* рослини та тварини були в Забороненому лісі, а не в безпечніших та менших лісах, де відбувалися битви.

Хтось міг би на цьому здатися.

А Гаррі гортав сторінки від одного рецепта до іншого, проглядав їх дедалі швидше, бо в нього зародилося розуміння, яке підтверджувалося кожним прочитаним рецептом,

які він ніби побачив наново.

Кожен без винятків рецепт настоянок потребував принаймні одного магічного інгредієнта, *але чому так мало бути?*

Чари не потребували взагалі жодних матеріальних компонентів — треба було лише вимовити слова й змахнути паличкою. Гаррі раніше вважав зіллеваріння чимось за суттю подібним: замість складів мови, що запускали закляття з незабгненної причини, використовувалася купа огидних інгредієнтів та помішування їх чотири рази за годинниковою стрілкою, і це без жодної системи викликало ефект закляття.

Але тоді, враховуючи, що більшість зіль використовує звичайні компоненти на кшталт голок дикобраза та настояних слимаків, цілком очікувано було, що якісь зілля потребують *лише* звичайних компонентів.

Та натомість кожен без винятків рецепт з «Магічні зілля та настійки» потребував принаймні *одного* інгредієнта з магічної рослини чи тварини — щось на кшталт шовку акромантули чи пелюсток вогняної пастки Венери.

Інколи, хоч ти й дивишся прямо на щось, ти не можеш зрозуміти, *на що* ти дивишся, доки не поставиш правильного питання.

Якщо процес варіння зілля еквівалентний чарам, чому я не валюся з ніг після того, як приготував таку потужну настоянку, як зілля лікування фурункулів?

Позаминулої п'ятниці на подвійному уроці настоянок Гаррі варив *зілля лікування фурункулів...* хоча навіть найпростіші чари зцілення, якщо виконувати їх паличкою та вимовлянням, були закляттями принаймні четвертого класу. А після того він почувався, як і завжди після заняття зіллями, тобто *анікрапельни не* магічно втомленим.

Гаррі з ляском згорнув підручник «Магічні зілля та

настійки» та побіг вниз до рейвенкловської вітальні. Гаррі знайшов рейвенкловця-семикласника, що виконував домашнє завдання рівня Н.О.Ч.І. та заплатив старшому хлопцю серпик, щоб позичити «Найпотужніші настійки» на п'ять хвилин. Гаррі не хотів бігти аж до бібліотеки, щоб підтвердити свою гіпотезу.

Гаррі прогледів п'ять рецептів з підручника для сьомого класу. У шостому рецепті — *зілля вогняного подиху* — він прочитав, що потрібні яйця попеляшка... і книжка попереджала, що в результаті вогонь не може бути гарячішим за магічне вогнище, що породило попеляшка, який відклав яйця.

Гаррі вигукнув *«Еврика!»* прямо посеред вітальні Рейвенклову, за що його суворо відчитав староста, який вирішив, що містер Поттер намагається наслати закляття. Нікому в чаклунському світі не було відоме чи цікаве ім'я якогось древнього магла Архімеда, як і архіфізичне усвідомлення того, що об'єм витісненої з ванни води дорівнює об'єму тіла, зануреного у ванну...

Закони збереження. Вони були головною основою для такого числа маглівських відкриттів, що Гаррі було складно їх перелічити. У маглівській технології неможливо підняти перо на метр від землі без отримання енергії *звідкись*. Якщо подивитися на рідку лаву, що витікає з вулкана, і спитати, звідки взялося тепло, фізик розповість про важкі радіоактивні метали в рідкому ядрі Землі. Якщо спитати, звідки взялася енергія радіоактивності, фізик згадає про еру до формування Землі, первинні наднові зірки в ранні дні галактики, що випікали ядра атомів важчі, ніж природно, наднова стискала протони й нейтрони в тугу нестабільну грудку, що отримала частину енергії наднової, коли та вибухнула. Жарівка працювала на електриці, яку живила атомна електростанція, яку живила наднова... У цю гру можна було грати аж до Великого Вибуху.

Магія, видавалося, працювала *не* так, якщо сформулювати це чемно. Ставлення магії до законів на кшталт збереження енергії було десь між гігантським середнім пальцем та повною байдужістю. «*Агваменті*» створювало воду з нічого, наскільки всім було відомо. Не існувало відомого озера, що його рівень води зменшувався щоразу, як хтось виконував це закляття. І це було просте закляття п'ятого класу, ніхто з чарівників не вважав його чимось особливим, бо для них створення якоїсь жалюгідної склянки води не було чимось дивовижним. Вони зеленого поняття не мали, що маса має зберігатися, і створення грама маси потребувало 90 000 000 000 000 Джоулів енергії. Гаррі якось натрапив на закляття для старших класів, що *звучало буквально «Аресто моментум!»*, і коли Гаррі спитав, *куди щезав момент імпульсу*, на нього просто дивно подивилися. Гаррі дедалі більш зневірено шукав *бодай якийсь принцип збереження в магії, будь-де...*

...і весь цей час шукане було прямо в нього під носом на заняттях настоянками. Зіллєваріння не *створювало* магію, воно *зберігало* магію, ось чому кожне зілля потребувало принаймні одного магічного інгредієнта. А дії на кшталт «*перемішайте чотири рази проти годинникової стрілки та один раз за годинниковою*», припустив Гаррі, і були невеличким закляттям, що змінювало форму магії в інгредієнтах. (І знищувало фізичну форму, щоб інгредієнти на кшталт голок дикобраза добре розчинилися в питну рідину; Гаррі був майже впевненим, що якби магл виконав точно такий саме рецепт, то отримав би просто шпичастий непотріб.) Ось чим *насправді* було зіллєваріння — мистецтвом трансформації існуючих магічних об'єктів. Ось чому після заняття зіллями ти був трохи втомлений, але не сильно. Бо ти не створював зілля з нуля сам, ти просто змінював форму магії, що вже була присутня. Ось чому другокласниця могла приготувати багатозільну на-

стоянку, чи принаймні майже приготувати.

Гаррі переглядав «Найпотужніші настійки» далі в пошуку спростування своєї нової теорії. За п'ять хвилин він кинув старшому хлопцеві ще один серпик (незважаючи на його протести) та читав далі.

«Зілля велетенської сили» потребувало потоптаних реєм до повного розчавлення багнюків. Це було дивно, як за мить зрозумів Гаррі, бо розчавлені багнюки самі не були сильними, вони просто були... дуже дуже почавленими після того, як рей з ними завершував.

В іншому рецепті треба було «доторкнутися кованою бронзою», тобто взяти кнат у щипці та провести ним по поверхні зілля. Книга попереджала, що якщо впустити кнат на дно, зілля миттєво переگریється та вибіжить з казана.

Гаррі втупився в рецепти та попередження до них, йому спала на думку друга, дивніша гіпотеза. Звісно, усе не могло бути так просто, щоб зіллеваріння використовувало вбудований в інгредієнти магічний потенціал, ніби те, як маглівські машини жилися від вибухового потенціалу бензину. Магія не могла бути такою логічною...

А тоді Гаррі пішов до професора Флитвіка (бо він не хотів наближатися до професора Снейпа поза заняттями) і розповів професорові Флитвіку, що він хоче винайти нове зілля, що він знає потрібні інгредієнти і що має робити зілля, але не знає, як його треба перемішувати...

Коли професор Флитвік припинив кричати від жаху й бігати маленькими колами, в процесі настирного допиту довелося викликати професорку Макгонегел, щоб вона підтвердила Гаррі, що в цьому окремому випадку прийнятно й важливо, щоб він відкрив свою теорію; виявилось, що Гаррі не зробив оригінальне магічне відкриття, а перевірив такий древній закон, що ніхто не знав, хто його сформулював уперше:

Зілля використовує те, що було вкладено у створення його інгредієнтів.

Тепло гоблінівської кузні, що було використане для створення бронзового кната, сила рея, що була використана для чавлення багнюків, магічне вогнище, що породило попеляшка... Усі ці сили могли бути згадані, відновлені й змінені в схожому на закляття процесі перемішування інгредієнтів в точній послідовності.

(З точки зору магла це було просто *дивно*, ніби хтось, хто вірив у *справедливість* життя, усе наплутав у термодинаміці. З точки зору маглів, витрачене під час виготовлення кната тепло не ставало частиною бронзи, а розсіювалося, назавжди втрачене. Закон збереження енергії — її не можна ані створити, ані знищити. *Ентропія* завжди збільшувалася. Але чарівники так не вважали: з їхньої точки зору, якщо хтось вклав якусь працю в створення кната, цілком логічно, що саме цю роботу можна з нього знову дістати. Гаррі намагався пояснити, чому це здавалося дивним, якщо тебе виховували магли. А професорка МакГонегел з веселим подивом спитала, чим точка зору маглів ліпша, ніж чаклунська.)

Фундаментальний принцип зіллеваріння не мав назви й стандартного формулювання, щоб не було спокуси його записати.

Бо хтось недостатньо мудрий, щоб винайти цей принцип, міг його прочитати.

І почати вигадувати різноманітні чудові нові зілля.

А потім перетворитися на дівчину-кицьку.

Гаррі дуже докладно пояснили, що це відкриття не можна розповідати ані Невілові, ані Герміоні, навіть після наступної битви військ. Гаррі почав казати щось про те, що Герміона останнім часом чомусь у поганому гуморі, і це цілком може її підбадьорити. Професорка МакГонегел безбарвно ска-

зала, щоб він про це навіть не думав, а професор Флитвік підвів свої маленькі руки й зробив жест, ніби переламував паличку навпіл.

Але два професори були достатньо добрими, щоб порадити містерові Поттеру, якщо той уже знав які в зілля інгредієнти, спробувати знайти вже готовий рецепт, що робить те, що потрібно. Професор Флитвік назвав кілька томів у бібліотеці Гогвортсу, що можуть стати в пригоді.

Величезний, схожий на пергамент екран тепер показував лише вид на ліс зверху. З такої висоти ледве можна було розрізнити камуфльовані форми трьох військ, кожне з яких розділилося на дві групи, що сходилися для тристоронньої битви.

Лави стадіону для квідичу тепер швидко заповнювалися — багато з учнів хотіли пропустити нудні моменти й подивитися лише фінальну битву. (Якщо в битвах професора Квірела й був недолік, то, за загальною згодою, він полягав у тому, що видовище після початку битви тривало зовсім не так довго, як у матчах з квідичу. На що професор Квірел відповідав лише: «такий реалізм», — і не додавав більше ані слова.

У величезному вікні — тепер це було одне вікно, з якого можна було дивитися ніби з височини, — неясні групки крихітних камуфльованих форм зближались.

Зближались.

Майже торкалися одна одної...

Вікно у величезному білому пергаменті тепер показувало перші сутички битви між Сонечком та Хаосом — натовп дітей, що кричать і бігають, у когось на грудях усміхнене обличчя, хтось атакує під захистом щита «*Контего*», хтось вигукує «*Сомніум!*»...

Доки хтось із них нажахано не заверещав «*Призматіс!*», і весь наступ раптом зупинився перед сяйливою стіною сили, що з'явилася перед ними.

З-за дерев вийшла Трейсі Девіс.

— Отож, — сказала Трейсі низьким та суворим голосом, вона навела паличку на бар'єр. — Бійтеся мене. Бо я Трейсі Девіс, Темна Леді! Ага, Темна Леді, з двома «М»!

(Амелія Боунз, директорка відділу дотримання магічних законів, з цікавістю поглянула на містера та місис Девіс. А тим, видавалося, хотілося провалитися на місці.)

За призматичним бар'єром солдати Сонечка тихо сперечалися про щось, видавалося, одного з них лаяла решта.

А за мить уже *Трейсі* здригнулася.

Сьюзен Боунз вийшла попереду угруповання Сонечка.

(— Господи, — сказала Августа Лонгботом. — *Чого* твоя внучата племінниця навчається в Гогвортсі?)

(— Не знаю, — спокійно сказала Амелія Боунз, — але я надішлю їй сову з шоколадною жабкою та порадою навчатися цього побільше.)

Призматичний бар'єр щезнув.

Солдати Сонечка відновили наступ.

Трейсі закричала, у голосі відчувалося напруження: «*Інфламаре!*», — і наступ Сонечка знову раптом спинився перед лінією вогню, що спалахнув перед ними в напівсухій траві, вогонь повторював лінію руху палички Трейсі. За мить Сьюзен Боунз вимовила «*Фініте Інкантатем!*», і полум'я почало то згасати, то яскравішати у боротьби їхніх сил.

Інші солдати підняли й націлили палички на Трейсі. І *тоді* Невіл Лонгботом з вереском стрімко знизився в повітрі.

Один з воїнів Драконів, Реймонд Арнольд, зробив жест рукою, вказавши вперед і трохи ліворуч. Серед угруповання Армії Драконів залунало шипіння й шепіт — вони тихо змінювали напрямок, щоб наблизитися до ворогів. Сонечка знали, що вони тут, звісно, обидва війська знали. Але чомусь у цю мить усі інстинктивно старалися поводитися тихо.

Дракони скрадалися вперед, і ще вперед, сірі камуфльовані форми сонечок почали проглядатися за деревами, але досі ніхто не зронив ані слова, ніхто не наказував атакувати.

Драко йшов попереду своїх солдатів, Вінсент за ним, а Падма лише трохи далі за спиною. Якщо вони втрюх витримають удар найкращих з Сонечка, у решти Армії Драконів може з'явитися шанс.

А тоді Драко побачив, як одна сонечко втупилася в нього очима вдалині, в авангарді власного війська. Вона дивилася на нього з люттю...

Їхні погляди зустрілися понад лісовим полем бою.

Лише мить Драко міркував, чому Герміона Грейнджер така зла, перед тим, як обидва війська заголосили й почали наступ.

Тепер й інші хаосити почали з'являтися серед дерев, де-хто *зістрибнув* з дерев, і битва тепер кипіла на повну, усі стрі-

ляли у все, що здавалося ворогом. Крім того, багато сонечок кричали «*Лумінос!*» в напрямку Невіла Лонгботома, доки гафелпафець з Хаосу звивався й літав на мітлі траєкторіями, які можна було назвати лише, і справді, хаотичними...

Так трапилося — це траплялося лише одного разу з двадцяти в тренувальних повітряних битвах, що мітла Невіла Лонгботома засяяла червоним у його стиснутих руках.

Це мало б означати, що Лонгботом вибуває з гри.

А тоді в гоґвортських трибунах серед натовпу учнів-глядачів здійнявся крик.

Бойовий реалізм. Це було головним і єдиним правилом професора Квірела. Зараховувалося що завгодно, якщо воно було реалістичним, а в справжньому житті солдат не зникав просто так, якщо його *мітлу* підбили закляттям.

Невіл падав на землю з криком «*Хаотична посадка!*», і хаосити відвертали увагу від поточних сутичок, щоб наслати чари польоту (і водночас бігти, щоб не бути легкими мішенями), майже всі інші зупинилися, щоб повітрищатися...

І Невіл Лонгботом з гуркотом впав на засипану листям землю лісу, приземлився на одне коліно, одну ногу й обидві руки, ніби він готувався до того, щоб його посвятили в лицарі.

Усе зупинилося. Навіть Трейсі зі Сьюзен призупинили свою дуель.

На стадіоні всі звуки вщухли.

Запала загальна тиша, що складалася зі здивування, стурбованості та щирого одурманеного благоговіння, ніби всі чекали, що ж станеться далі.

А тоді Невіл Лонгботом повільно підвівся на ноги й підняв паличку на солдатів Сонечка.

Хоча ніхто на полі битви цього не чув, чимала частина трибун почала співати, рівномірно підвищуючи голос з кожним словом: «ДО ЛЯ ЛЯ ДО ЛЯ ЛЯ ДО ЛЯ ЛЯ», — бо неможли-

во було побачити таке й *не* вважати, що воно потребувало музикального супроводження.

— Учні підбадьорюють твого онука, — сказала Амелія Бонз. Стара відьма глибокодумно роздивлялася екран.

— І справді, — сказала Августа Лонгботом. — Деякі, якщо не помиляюся, кричать: «Наша кров Невілові! Наші душі Невілові!»

— Саме так, — сказала Амелія, що зробила ковток з чашки, що її ще мить тому не було. — Це свідчить про лідерський потенціал хлопця.

— Ці скандування, — продовжила Августа, в її голосі чулося навіть більше здивування, — ніби лунають з лав гафелпафців.

— Це гуртожиток вірних, дорогенька, — сказала Амелія.

— Албусе Персівалю Вулфрику Браяне Дамблдор! *Що, заради Мерліна, відбувається в цій школі?*

Луціус Мелфой спостерігав за екранами з іронічною посмішкою, пальці стукотіли об бильця без ритму. Він зауважив:

— Не знаю, що страшніше — думка, що це якийсь його хитрий таємний план, чи думка, що це не так.

— Дивіться! — крикнув лорд Грінграс. Жвавий юнак напівпідвівся в кріслі, вказавши пальцем на екран. — Ось вона!

— Нападемо на нього вдвох, — прошепотіла Дафна. Вона знала, що кількох сповнених страху хвилин досвіду справжніх битв кілька разів на тиждень може не вистачити, щоб зрівнятися з регулярними тренуваннями Невіла з Гаррі й Седриком Дігорі. — Він надто сильний для кожної з нас, але вдвох, разом... Я використаю свої чари, а ти просто

намагайся паралізувати його...

Анна поряд з нею кивнула, вони обидві закричали на все горло й побігли вперед, чари польоту двох солдатів Сонечка підтримували їх, щоб вони могли бігти швидше. Дафна вже крикнула «*Торане!*», а Анна підтримувала величезний щит «*Контего*», що рухався разом з ними. З короткочасною додатковою підтримкою вони перестрибнули через передні шеренги солдатів та приземлилися навпроти Невіла, їхнє волосся розвивалося високо навколо них...

(Фотографам був суворо заборонений вхід на ігри Гогвортсу, та якимось чином ця мить *усе одно* наступного дня з'явилася на першій шпальті «Базікала».)

...і тієї ж миті, бо боротьба зі старшими цькувальниками знищила найменші залишки вагань, Анна вистрілила в Невіла першим прокльоном сну (вона почала вимовляти закляття ще в повітрі), і водночас Дафна, що зосередилася більше на швидкості, ніж на силі, рубанула своїм найдавнішим лезом туди, де вона гадала буде Невіл *після того*, як ухилився...

Але Невіл стрибнув не вбік, а вгору — вище, ніж мав би бути здатен, тож саяливий меч розрізав лише повітря під його ногами. Дафна якось збагнула, що це означає, — Невіла досі підтримують чари польоту хаоситів — вчасно, щоб підняти лезо над головою, але Невіл *упав надто швидко*, і його лезо вдарило по ній, ніби бладжер. Дафну збило з ніг, вона розтягнулася на траві, боляче вдарившись спиною. На цьому для неї все могло й скінчитися, але Невіл і сам приземлився надто важко, впав на коліна зі скриком болю. І ще перед тим, як Невіл встигнув опустити своє променисте лезо, Анна крикнула «*Сомніум!*», і Невіл несамовито смикнувся назад. Звісно, насправді з палички Анни не виникло жодного закляття, бо гафелпафка насправді не була здатна так швидко вистрілити вдруге... але це дало Дафні секунду, щоб звестися

на ноги й знову вхопити паличку обома руками...

— Великий Мерліне, — сказала леді Грінграс дещо нерівним голосом, вона явно втратила аристократичну маску. — Моя дочка б'ється чарами найдавнішого леза. У першому класі. Я ніколи не знала, що в неї такий... надзвичайний талант.

— Чудова кров, — схвально сказав Чарлз Нот, через що Августа хмикнула.

— Моя добра леді, — похмуро сказав професор Квірел. — Не зводьте такий наклеп на свою доньку. Ви бачите не якийсь талант, — його голос став трохи сухішим. — Радше ви спостерігаєте плоди суперництва дітей у грі, що потребує справжнього використання заклять.

— *Експеліармус!* — крикнув Драко, що старався не дати своєму голосові зірватися, і водночас ухилився від червоної блискавки, якою Герміона Грейнджер у нього вистрілила, його м'язи перекрутилися, бо йому довелося ухилитися не в тому напрямку — вона вказала ліворуч від нього, але таємничим рухом направила закляття праворуч...

Герміона ухилилася від швидкого дуельного прокльону і майже без павзи вигукнула «*Стелеус!*» — прокльон широкої дії, якого Драко не міг уникнути, але міг вказати на своє обличчя й вигукнути «*Квіескус!*» перед тим, як раптова потреба вдихнути перейде у напад чхання й завершить битву.

Драко вже був напіввиснажений через усі ці замикальні

чари й трансфігурації, але через спантеличення його власна кров починала кипіти — він не знав, чого це Грейнджер раптом атакувала його так люто, але якщо вона хотіла битви, вона її отримає...

(Дракони й сонечка не зупиняли битви, щоб подивитися на дуель своїх генералів, — дракони були надто дисциплінованими, щоб зупинитися й дивитися, а через це сонечка теж мали продовжувати битву. Але глядачі на квідичних трибунах Гогвортсу спостерігали, роззявивши рота. Вони навіть відволіклися від видовища битви Невіла з Дафною, і перевели очі на дуель двох генералів: Мелфой та Грейнджер насилали закляття за закляттям, чаклували швидше, ніж був здатен будь-хто інший з першокласників, тренований танок дуелі генерала Драконів проти несамовитої енергії генерала Сонечка, битва між ними почала нагадувати дорослу дуель, коли два магічно найсильніших першокласники почали використовувати екзотичніші за прокльон сну закляття.)

...хоча, як щойно зрозумів Драко, коли він, Гаррі і професор Квірел зневажливо припустили, що готовності вбити в міс Грейнджер стільки ж, скільки в чаші митого винограду, вони ще ніколи не бачили її *розлюченою*.

Дафна зробила випад найдавнішим лезом, і знову вона намагалася не сильно бити лезом, а пересувати його якомога швидше, і водночас Анна крикнула «Сомніум!», а Невіл знову стрибнув назад, але це знову був черговий блеф і Анна збиралася вистрелити справжнім закляттям майже одразу...

...і Невіл Лонгботом зробив саме те — як він пізніше пояснюватиме — що Седрик Дігорі тренував його робити, якщо він боротиметься з Белатрисою Блек, а саме: крутнувся на мі-

сці й *справді сильно* вдарив Анну ногою в живіт.

Гафелпафка видала сумний тихий звук, скрикнувши від болю, коли її збив з ніг удар важкого взуття в сонячне сплетіння, в який Невіл вклав силу усього свого тіла.

На мить поле бою залякло — усі застигли, крім Анни, що падала.

Тоді обличчям Невіла запанував розпач, він опустил паличку, лейтенант Хаосу інстинктивно почав рухатися вперед до товаришки по гуртожитку, він потягнувся до неї рукою...

А тим часом Анна крутнулася під час падіння, направила паличку й вистрелила в нього.

Секундою потому Дафна, що теж не вагалася, всадила найдавніше лезо просто Невілові в спину, через що м'язи лейтенанта Хаосу конвульсивно засмикалися, паралітичні чари почали дію ще до прокльону сну, а тоді нащадок Лонгботомів нерухомо розпластався на землі з цілковитим подивом на обличчі.

— Сьогодні містер Лонгботом отримав цінний урок щодо своїх почуттів жалю й каяття, — сказав професор Квірел.

— І лицарства, — сказала Амелія, знову сьорбнувши чаю.

— З тобою все гаразд? — прошепотіла Дафна, що стояла над Анною, готова боронити її. Анна лежала на землі й сти скала живіт. Дівчина нічого не відповіла, крім звуків, ніби вона намагалася не блювати й водночас намагалася не пла-

кати.

Якось, хоча це могло й не бути хорошою тактикою, — було б краще, якби Анну дістав прокльон, ніж коли інші солдати мають захищати її, — чимало сонечок стали навпроти Анни, сильно стиснувши палички й злісно дивлячись на хаоситів. Хтось звів призматичний бар'єр між двома групами, Дафна не бачила, хто.

Та чомусь і хаосити не форсували атаку. Навіть Трейсі облишила суворий вираз обличчя й нервово переступала з ноги на ногу, ніби не знала, на чиему вона боці...

— *Стійте!* — почувся крик. — *Нікому не стріляти!*

Не те щоб битва кипіла, але ніхто не стріляв.

Генерал Поттер, що зараз на всі сто був Хлопчиком-Що-Вижив, вибіг з-за дерев з чимось великим та накритим камуфльованою тканиною під рукою.

— Міс Ебот дихає нормально? — крикнув генерал Поттер.

Дафна не озирнулася. Вона не могла довіритися, що це не пастка, і була абсолютно певна: якщо хаосити скористаються ситуацією й атакують, професор Квірел не лише вважатиме це законним, а ще й нагородить їх додатковими балами. Але Дафна легко чула відповідь — Анна не старалася дихати *тихо*, тож вона гукнула:

— Більш-менш.

— Треба вивести її звідси до когось, хто здатен на зцілювальні чари, — сказав Гаррі. — Про всяк випадок — раптом у неї щось зламане.

Дафна з-за спини почувла тихий нерівний голос:

— Я... досі... можу... битися...

— Міс Ебот, не... — сказав Гаррі.

Дафна почувла за спиною звук падіння на траву після спроби підвестися. Усі здригнулися, але Дафна все одно не повернулася спиною до Гаррі.

— Чому вчителі не зупинили битву? — зі злістю спитала Сьюзен.

— Гадаю, міс Ебот не загрожує серйозна небезпека, а професор Квірел вважає, що ми всі отримуємо цінний урок, — похмуро сказав Гаррі. — Слухайте, міс Ебот, якщо ви підете, Трейсі теж покине битву. Вас і так більше за нас, тож це дуже вигідні для вас умови. Будь ласка, прийміть їх.

— Анно, просто йди! — сказала Дафна. — Тобто просто скажи, що ти виходиш!

Коли Дафна озирнулася, вона побачила, що Анна хитає головою. Вона досі була скручена в м'ячик на траві.

— А, до дідька, — сказав Гаррі. — *Хаосити! Що швидше ми їх паралізуємо, то швидше вона піде звідси! Зробімо це дуже швидко, навіть якщо це збільшить наші втрати! Кінець перемир'ю! ТУНЕЦЬ!*

Політичне чуття Дафни мало лише мить, щоб вразитися, як слова Гаррі щойно перетворили хаоситів на *хороших* хлопців, а тоді майже бездоганно синхронно хаосити дістали з кишень уніформ зелені окуляри незнайомого стилю. Таким не місце було на пляжі — вони більше пасували до виготовлення складних зіль...

Дафна збагнула, що станеться, і прикрила очі рукою саме тоді, коли Гаррі зірвав тканину з казана.

Рідина, що полилася, коли Гаррі Поттер підкинув вміст казана в повітря була надто яскравою для очей, надто яскравою для уяви, розпеченою мов посилене в десятки разів сонце...

(чим вона й була)

(сонце, що було вкладене в створення жолудів, яскрава енергія, що живила зростання дерев з землі)

(сяяло сліпучим пурпуровим — кольором, що утворюється при змішуванні синіх та червоних довжин хвиль, які поглинає хлорофіл)

(і майже жодних зелених довжин хвилі, бо хлорофіл віддзеркалює їх, через що листя зелене)

(тому й окуляри Легіону Хаосу мали такий колір — щоб пропускати зелений колір, але блокувати червоний та синій, що зменшувало навіть найсліпучіше пурпурове сяйво до рівня, що його можна витримати)

...фіолетове світло палало далі, Дафна спробувала опустити руку від очей, але виявила, що просто не може дивитися на щось, навіть відбите пурпурове сяйво було надто яскравим, щоб кинути на нього оком. Вона встигла лише раз крикнути «*Фініте Інкантатем*» (це спрацювало), доки прокльон сну не влучив у неї.

Після цього битва тривала недовго.

— ЗАРАЗ! — загорлав Блез Забіні, колись з Сонечка, а тепер командир підрозділу Легіону Хаосу. — Тобто, ТУНЕЦЬ!

Слизеринець вхопив рукою тканину, що захищала казан від денного світла й уже почав її знімати.

— ЗАРАЗ! — загорлав Дін Томас, колись з Хаосу, що командував контингентом воїнів-драконів. — ПОВТОРЮЙТЕ ВСЕ ЗА НИМИ!

Хаосити підрозділу Забіні дістали з кишень уніформи зелені окуляри...

...дія, яку бездоганно змавпували Дін та воїни-дракони, що дістали власні зелені окуляри для зіль, і швидко застібнули їх на головах, водночас з тим, як хаосити одягли власні окуляри й випустили сліпучий фіолетовий вогонь.

(Як пояснив був генерал Мелфой, коли містер Гойл доповідає, що Легіон Хаосу носить зелені окуляри для зіль, не треба знати, *навіщо*, щоб трансфігурувати кілька копій.)

— ЦЕ ШАХРАЙСТВО! — верескнув Блез Забіні.

— ЦЕ ТЕХНІКА! — закричав Дін у відповідь. — ДРАКОНИ, АТАКУЙТЕ!

(— Перепрошую, — сказала леді Грінграс. — Чи не могли б ви припинити так сміятися, містере Квірел? Моторошно якось.)

— ФІНІТАЙТЕ ЇХНІ ОКУЛЯРИ! — вигукнув Блез Забіні, коли два війська побігли одне до одного серед повсюдного пурпурового саява. — МИ ЩЕ МОЖЕМО ПЕРЕМОГТИ!

— ВИ ЙОГО ЧУЛИ! — загорлав Дін. — ПОЗБУДЬТЕСЯ ЇХНІХ ОКУЛЯРІВ!

Відповідь Блеза Забіні була невиразною.

Ця битва тривала значно довше.

— *Закляктус!* — верескнула генерал Сонечка.

Драко не ухилився, не наслав контрзакляття — в нього не було для цього достатньо енергії, він міг лише смикнути лівицю в правильну позицію та сподіватися...

Червона блискавка розсіялася об рукавицю Драко, що була трансфігурована, застібнута на руці й під чарами «*Колопортус*», як і в решти Армії Драконів. Тепер лише це його рятувало — цей щит.

Саме зараз був час для контратаки, але Драко міг лише відновлювати дихання. Вони вдвох танцювали взад-вперед серед дерев у нескінченних рухах дуелі. Навпроти нього важко пихтіла генерал Грейнджер, лице дівчини було вкрите потом, мов рососою, її каштанове волосся змокло й перетворилося на брунатне сплетіння. Її камуфльовану уніформу вкривали вологі плями, було видно, що її плечі тремтять від втоми, але паличку вона тримала сталевим міцним хватом спрямо-

ваною на Драко, незважаючи на весь рух. Її очі палахкотіли, щоки пашіли від люті.

Тож, маленька дівчинко, чого це ти сьогодні вдаєш, ніби б'єшся як доросла?

Це кепкування спало Драко на думку, але він не був певен, що йому потрібна ще зліша Грейнджер. Тож натомість Драко просто сказав, хоча він і сам чув, що його голос надтріснув:

— Чи є якась причина, з якої ти на мене сердишся, Грейнджер?

Дівчина й сама намагалася вхопити ротом повітря, її голос коливався.

— Я знаю, що ти замислив, — сказала Герміона, і вже гучніше додала: — Я знаю, що ви зі Снейпом замислили, Мелфою, і знаю, хто за цим стоїть!

— Га? — бездумно сказав Драко.

Видавалося, це лише посилило лють Грейнджер, її пальці побіліли на паличці, що вказувала на нього.

І тоді до Драко дійшло, через це кров закипіла у його венах. Навіть вона вважала, що він таємно щось планує проти неї...

— *Ти теж?* — закричав Драко. — *Я допоміг тобі, ти, зайцезуба дівко! Ти, ти, ти...* — він заїкався, перебираючи всі темні прокляття, що спадали йому на думку, доки він не знайшов щось, що й справді може наслати на неї... — *Денсогіо!*

Але Грейнджер хутко крутнулася навколо прокльону продовження зубів, і її власна паличка майже торкалася його руки, коли він випрямив ліву руку як щит, поставивши магічно замкнену рукавицю між собою й тим, що вона збиралася вистрілити. Голос генерала Грейнджер підвищився до вереску, що його було чути на всьому полі бою.

— *АЛОГОМОРА!*

Час мав би спинитися.

Але не спинився.

Натомість застібка клацнула й відійшла від рукавички.

Отак просто.

Отак просто.

Екрани ясно це показували всьому стадіону Гогвортсу.

І мертва до кісток тиша опустилася на кожну лаву, на кожного глядача — яскраве свідчення того, що кожен чудово розумів, що це означало, — магію нащадка Мелфоїв щойно здолала бруднокровка.

Герміона Грейнджер не зробила павзи в битві, жодним чином не показала, чи вона хоча б знає, що накоїла. Натомість вона по-маглівськи вдарила ногою — вибила паличку з руки Драко. Його шокований розум і тіло рухалися трохи заповільно. Драко пірнув за паличкою, шалено зашкрябав у траві, але з-за спини пролунав надтріснутий голос: «Сомніум!», Драко впав і більше не підвівся.

Ще на мить запала тиша. Генерал Сонечка похитувалася на ногах, ніби може знепритомніти.

А тоді воїни-дракони чимдуж закричали й атакували, щоб помститися за свого полеглого командира.

Містер та місис Девіс тремтіли, коли підвелися зі зручних крісел професорської ложі квідичу. Вони не могли вчепитися одне в одного, доки йшли, але дуже міцно взяли за руки, і вдавали, що вони невидимі. Якби вони були достатньо маленькими дітьми для випадкової магії, то вони напевно раптом розілюзнили б себе.

Старший Чарлз Нот нічого не сказав, коли підвівся з крі-

сла. Пошрамований лорд Джагсон нічого не сказав, коли підвівся зі свого крісла.

Луціус Мелфой нічого не сказав, коли підвівся.

Усі втрьох без зупинок пішли широким кроком до сходів з трибун, вони рухалися в дивному унісоні, ніби трійка аврорів...

— Лорде Мелфой, — м'яко сказав професор захисту.

Він досі сидів у власному кріслі та споглядав за своїм схожим на пергамент екраном. Руки без ознак життя лежали по боках, ніби чомусь не мали бажання рухатися.

Біловолосий чоловік зупинився прямо перед аркою виходу, старший та пошрамований чоловік теж зупинилися, прикриваючи його з флангів. Лорд Мелфой трохи повернув голову — недостатньо, щоб це було будь-яким знаком, що він слухає, але в напрямку професора захисту.

— Ваш син сьогодні діяв винятково добре, — сказав професор Квірел. — Маю визнати, я його недооцінив. Він заслужив вірність свого війська, як ви бачили, — голос професора захисту й далі був дуже м'яким. — Як учитель вашого сина, хочу сказати, що з моєї точки зору ваше втручання в цю справу не піде йому на користь...

Лорд Мелфой та його співвітчизники зникли на сходах.

— Гарна спроба, Квіріне, — тихо сказав Дамблдор. На обличчі старого чарівника було видно тривогу. Він теж не підвівся зі свого сидіння, він і далі дивився на екрани-пергаменти, ніби вони досі щось показували. — Гадаєш, він дослухається?

Плечі професора захисту смикнулися, ніби він злегка знизав плечима, — це був єдиний його рух після кінця битви.

— Ну, — сказала леді Грінграс. Вона підвелася й хруснула кісточками, потягуючись, її чоловік мовчав поряд з нею. — Маю сказати, це було дуже... цікаво...

Амелія Боунз підвелася зі свого м'якого сидіння без мету-

шні.

— Справді цікаво, — сказала директорка Боунз. — Мушу зізнатися, мене турбує майстерність, з якою ці діти б'ються одне проти одного.

— Майстерність? — спитав лорд Грінграс. — Їхні закляття не здалися мені вражаючими. Крім заклять Дафни, звісно.

Стара відьма не відводила очей від лисіючої голови професора захисту.

— Паралітичний прокльон — це закляття не першого класу, лорде Грінграс, але я мала на увазі не цю майстерність. Вони підтримують одне одного цими простими закляттями, швидко реагують на несподіванки, — директорка ВДМЗ зробила павзу, добираючи слова, що їх зрозуміє проста цивільна людина. Зрештою, вона сказала: — Посеред битви, коли закляття летять звідусіль... ці діти почувуються ніби вдома.

— І справді, директорко Боунз, — сказав професор захисту. — Деякі мистецтва краще вчити змолоду.

Стара відьма примружила очі.

— Ви готуєте їх стати військовою силою, професоре. Навіщо?

— Стривайте! — вставив лорд Грінграс. — Існує безліч шкіл, де дуелі вивчають з першого класу!

— Дуелі? — спитав професор Квірел. З-за спини не було видно, чи посміхається це бліде обличчя. — Це ніщо, лорде Грінграс, порівняно з тим, чого навчилися мої учні. Вони навчилися не вагатися перед засідками й сильнішими ворогами. Вони навчилися адаптуватися, коли умови бою змінюються, і змінюються ще раз. Вони навчилися захищати союзників, і більше захищати цінніших, а слабших, що їх не можна врятувати, — залишати. Вони навчилися, що для виживання треба виконувати накази. Дехто навіть трошки навчився винахідливості. О, ні, лорде Грінграс, ці чарівники не

ховатимуться по своїх маєтках в очікуванні на порятунок, коли прийде чергова загроза. Вони знатимуть, що знають, як боротися.

Августа Лонгботом тричі гучно ляснула в долоні.

Ми перемогли.

Це було перше, що почув Драко, коли він прокинувся на полі битви. Падма розповіла йому, що його солдати набралися духу, коли він пав. Як, завдяки проникливості генерала Драконів, містер Томас зі своїм загоном перемогли Хаос. Як генерал Поттер перемиг частину Полку «Сонечка», що зійшлася з ним в бою. Як воїни містера Томаса з'єдналися з основними силами, вони взяли окуляри переможених хаоситів. Як буквально за секунди залишки сил генерала Поттера атакували обидва інших війська зіллям, що випромінювало пекуче пурпурове світло. Але в драконів була численна перевага і над Сонечком, і над Хаосом, та ще й достатньо окулярів для своїх воїнів. Тож Падмі вдалося привести успадковане військо до перемоги.

Блиск в її очах та її гідна Мелфоїв самовдоволення посмішка свідчили, що вона очікує на вітання. Драко вичавив крізь стиснуті зуби якусь похвалу — він потім не міг згадати, що саме він сказав. Іноземна відьма, видається, гадки не мала, що сталося й що це означало.

Я програв.

Драconi ледве пленталися назад до Гогвортсу під сірими небесами, холодні краплі одна за одною падали на шкіру Драко. Доки Драко був паралізований, нарешті почався дощ, що його так давно обіцяли хмари. Тепер у Драко залишилася лише одна можливість. Вимушений хід, як назвав

би це містер Макнейр, що навчив був Драко шахів. Гаррі Поттерові це напевно не сподобається, якщо він і справді кохав Грейнджер, як усі вважали. Але вимушений хід, як визначив був його містер Макнейр, — це такий хід, який треба зробити, щоб гра не зупинилася.

Драко згадував цю сцену знову й знову, навіть коли він йшов мов автомат крізь масивні брами Гогвортсу. Він позбувся Вінсента й Грегори кількома різкими словами й лишився у своїй особистій кімнаті сам. Він сидів на ліжку й витріщався на стіну над столом. Сцена заповонила його розум, ніби дементор заточив його в цих спогадах.

Застібка на його рукавичці клацає й спадає...

Драко знав, він *знав*, у чому полягала його помилка. Він так втомився через двадцять сім замикальних чарів для всіх воїнів-драконів. Менше хвилини було недостатнім часом, щоб відновити сили після кожного закляття. Тому він *просто* наслав «Колопортус» на власну рукавичку, *просто* наслав закляття, а не вклав усю силу в те, щоб замкнути її достатньо сильно, щоб ані Гаррі Поттер, ані Герміона Грейнджер не змогли скасувати закляття.

Та ніхто в це не повірить, навіть якщо це була правда. Навіть у Слизерині ніхто в це не повірить. Це скидалося на виправдовування, і всі почують лише виправдовування.

Грейнджер хутко крутнулася, вигнулася й крикнула: «АЛОГОМОРА!»...

Розум Драко знову й знову програвав ці спогади, і в нього почала міцніти образа. Він допоміг був Грейнджер: співпрацював з нею над заборорою зрадників; тримав її за руку, коли вона звисла з даху; зупинив заворушення щодо неї у Великій залі в зародку. Вона гадки не мала, чим він ризикував, що він напевно вже *втратив*, що означало для спадкоємця роду Мелфойв робити таке для *бруднокровки*...

І тепер лишився лише один хід, суть вимушеного ходу

полягала в тому, що ти *мусив* його зробити, навіть якщо ти через це отримаєш покарання чи втратиш очки гуртожитків. Професор Снейп знатиме й зрозуміє, але були межі (батько його про це попереджав був) того, на що може заплющити очі майстер зіллеваріння.

Викликати Грейнджер на чаклунську дуель, що відверто суперечило правилам Гогвортсу. Просто напасти на неї, якщо вона відмовиться. Перемогти її в бою сам-на-сам, публічно, без жодних хитрих дуельних засобів, а просто *здолати* її силою магії. Перемогти її повністю, безсумнівно, розтрощити її так цілковито, як сам Темний Лорд трощив ворогів. Зробити абсолютно зрозумілим усім, щоб ні в кого не було жодного сумніву, що Драко просто був виснажений численними закляттями. Довести, що кров Мелфоя сильніша за кров будь-якої бруднокровки...

Тільки от це не так, прошепотів у розумі Драко голос Гаррі Поттера. Дуже легко забути, що є правдою, Драко, коли починаєш гратися в політику. Та насправді існувала лише одна річ, що робила тебе чарівником.

Тоді Драко збагнув справжню причину свого неспокою, коли витріщався на стіну над столом та обмірковував свій вимушений хід. Це мало б бути просто — коли в тебе був лише один хід, ти мав просто його зробити... але...

Грейнджер крутиться, обертається, просякнуте потом волосся літає навколо неї, блискавки з'являються з її палички з такою швидкістю, яку він навряд чи міг перевершити, прокльони й контрпрокльони, сяйливі кажани наближаються до його обличчя, і за цим всім лють в очях Грейнджер...

Якось його частина поважала це, перед тим, як усе пішло шкереберть, поважала лють та силу Грейнджер. Частина його стрибала від радості через те, що в нього нарешті був бій з...

...рівним суперником.

Якщо він викличе Грейнджер на дуель і *програє*...

Це мало б бути неможливим, Драко отримав був паличку на цілих два роки раніше за всіх інших у Гогвортсі.

Тільки от не дарма зазвичай дев'ятирічним паличок не давали. Вік теж мав значення, а не лише як довго в тебе була паличка. День народження Грейнджер був за кілька днів після початку навчального року — тоді Гаррі подарував їй той капшучок. Це означало, що їй уже було дванадцять, і було дванадцять майже одразу після вступу в Гогвортс. І по правді Драко не надто багато практикувався поза класом, майже безсумнівно не так багато, як Герміона Грейнджер з Рейвенклоу. Драко гадав, що не має потреби практикуватися, щоб залишатися попереду інших...

І Грейнджер теж була виснажена, прошепотів голос доведення суперечного. Грейнджер мала бути виснажена через усі ці паралітичні прокльони, і навіть у цьому стані їй вдалося розчаклувати його замикальні чари.

А Драко *не міг* собі дозволити викликати Грейнджер на публічний бій сам-на-сам, без жодних виправдань, і програсти.

Драко знав, що треба робити в таких випадках. Треба шахраювати. Але якщо хтось дізнається, що Драко шахраював, це буде катастрофою — ідеальний матеріал для шантажу, навіть якщо це не стане загальновідомим. А слизеринці дивитимуться, *знатимуть* про це, й тому будуть *пильнувати*...

Тоді Драко Мелфой підвівся з ліжка, підійшов до столу, дістав аркуш найкращого пергаменту зі шкіри вівці, інкрустований перлинами каламар, наповнив його зелено-сріблястим чорнилом — туди було додано справжнє срібло й розчавлені смарагди. З великої валізи біля ліжка слизеринець витягнув книгу, що теж була переплетена сріблом та смарагдами й мала назву «Етикет родів Британії». Новим чи-

стим пером Драко Мелфой почав писати, часто зазираючи в книгу, що лежала перед ним для довідки. На лиці хлопця застигнув суворий вираз, через що юний Мелфой був дуже схожим на свого батька, доки він старанно вимальовував кожну літеру, ніби вони були окремими витворами мистецтва.

Від Драко, сина Луціуса, сина Абраксіса, лордів шляхетного й найдавнішого роду Мелфоїв, також сина Нарциси, доньки Друелли, леді шляхетного й найдавнішого роду Блеків, спадкоємця шляхетного й найдавнішого роду Мелфоїв:

Герміоні, першій Грейнджер:

(Ця форма колись звучала ввічливо — дуже давно, коли її вигадали. Сьогодні, після століть використання при зверненні до бурдюнокровок, вона містила чудовий присмак рафінованої отрути.)

Я, Драко, з найдавнішого роду, вимагаю сатисфакції за

Драко зупинився, обережно хитаючи пером з боку в бік, щоб з нього не крапнуло. Йому потрібен був якийсь привід, принаймні, якщо він хотів встановлювати умови дуелі. Той, кого викликали на дуель, мав право визначати умови, хіба що він чи вона завдав образи шляхетному родові. Йому треба було все так облаштувати, ніби Грейнджер завдала була йому образи...

Та про що він думає? Грейнджер *справді* образила його.

Драко перегорнув книгу до сторінки зі стандартними формулюваннями й знайшов найдоречніше.

Я, Драко, з найдавнішого роду, вимагаю сатисфакції за те, що я вже тричі допоміг тобі й надавав зі свого боку лише доброту, а у відповідь ти віроломно звинуватила мене в таємному плануванні проти тебе,

Драко зупинився, щоб перевести подих та вгамувати гнів. Тепер він вже щиро відчував образу, і він бездумно підкреслив останню фразу, щойно написав її, ніби це був

звичайний лист. Він ненадовго замислився, та вирішив так усе й залишити. Можливо, це не точне офіційне формулювання, але в ньому відчувалася чиста злість, що йому здалося доречним.

і цю образу було завдано на очах усієї Британії.

Отже я, Драко, наказую тобі, Герміоно, за звичаєм, за законом, за

— Сімнадцятим рішенням тридцять першого Чарверсуду, — сказав Драко вголос, не зазираючи до книги, рядок, що звучав у численних п'єсах.

Він випростався й відчував з кожним стуком серця шляхетну кров у своїх венах.

Отже я, Драко, наказую тобі, Герміоно, за звичаєм, за законом, за 17м рішенням 31го Чарверсуду, зустрітися зі мною в чаклунській дуелі на таких умовах: кожен приходить сам і без розголосоу, не розповідає про це нікому ані до, ані після,

Якщо дуель не вдасться, Драко просто нічого про це не скаже, ось і все. А якщо він переможе Грейнджер, то експериментально дізнається, що може перемогти її знову, уже викликавши її публічно. Це не було шахраюванням, але це була наука, що було майже так само добре.

змагання лише магією, без смерті чи серйозних травм,

...де? Драко колись розповідали про кімнату в Гогвортсі, що годилася для дуелей, — там на все цінне вже були накладені захисні чари, і не було портретів, що пліткуватимуть про тебе... що ж це була за кімната...

у кімнаті трофеїв замку Гогвортської школи чарів і чаклунства,

І їхня друга дуель має відбутися скоро, наприклад завтра, бо на те, щоб невідворотно втратити репутацію в Слизерині, багато часу не треба. Він має перемогти Грейнджер першого разу сьогодні.

коли опівнічний удар годинника проголосить завершення

цього ж дня.

Драко, зі шляхетного й найдавнішого роду Мелфоїв.

Драко підписав офіційний пергамент, а тоді дістав звичайний та простіший пергамент, звичайне чорнило, і написав пост скрипту:

Якщо ти не знаєш правил, Грейнджер, ось як усе працює. Ти завдала образи найдавнішому родові, і в мене є законне право вікликати тебе на дуель. Якщо ти порушиш умови дуелі, наприклад, через тебе Флитвік з'явиться в кімнаті трофеїв, або ти просто розкажеш комусь про неї, мій батько викличе тебе з твоєю фальшивою честю прямо до Чарверсуду.

Драко Мелфо

На останній літері Драко так злісно натиснув пером на пергамент, що в нього відламався кінчик, утворивши смужку чорнила та невеличкий отвір у пергаменті. Драко вирішив, що це теж доречно.

Того дня під час вечері Сьюзен Боунз підійшла до Гаррі Поттера й сказала, що, як їй здавалося, Драко Мелфой здійснив свій задум проти Герміони дуже скоро. Вона попередила всіх членів С.С.Р.А.Г.Ч., попередила професорку Спраут, попередила професора Флитвіка й збиралася надіслати листа своїй тітоньці, і тепер вона попередила й Гаррі Поттера. Тільки вони не могли обговорювати це з Падмою, як дуже серйозно сказала Сьюзен, бо Падму роздирала зсередини вірність до Герміони й вірність до свого генерала.

Гаррі Джеймс Поттер-Еванс-Веррес, якого ця ситуація вже надто дратувала, щоб бути справді конструктивним, кинув їй, що так, він знав, що треба щось зробити.

Коли Сьюзен Боунз пішла, Гаррі поглянув на інший бік

рейвенкловського столу, де Герміона сіла була подалі від нього, Падми, Ентоні й усіх своїх друзів.

Видавалося, Герміона була в такому настрої, що вона не сприйме позитивно, якщо хтось до неї підійде й почне її турбувати.

Пізніше, коли Гаррі обмірковуватиме цей день, він подумає про те, як у всіх науково-фантастичних романах та фентезі люди завжди приймали вагомі важливі рішення з вагомих важливих причин. Гарі Селдон створив Фундацію, щоб відновити на руїнах Галактичної Імперії нову імперію, а не щоб виглядати важливішим, якщо він буде очолювати власну дослідницьку групу. Рейслін Маджере розірвав будь-який зв'язок зі своїм братом, щоб стати богом, а не через свою бездарність в особистих стосунках та небажання просити порад щодо того, як покращити це вміння. Фродо Торбин взяв Перстень, бо був героєм і хотів врятувати Середзем'я, а не через те, що відмовитися було незручно. Якби хтось колись написав справжню історію світу — не те щоб хтось колись зможе це зробити чи зробить, — напевно, виявилось б, що 97% усіх ключових моментів долі складається з брехні, серветок та буденних маленьких думок, замість яких комусь легко могло б спасти на гадку щось інше.

Гаррі Джеймс Поттер-Еванс-Веррес поглянув на Герміону Грейнджер, що сіла з іншого кінця столу, і відчув небажання турбувати її, бо вона була в поганому гуморі.

Тож Гаррі подумав, що розумніше спочатку поговорити з Драко Мелфоем, просто щоб він абсолютно цілковито без жодних сумнівів міг запевнити Герміону, що Драко нічого проти неї таємно не замислив.

А пізніше, вже після вечері, коли Гаррі спустився до підвалу Слизерину, а Вінсент сказав йому, що «не можна боса відволікати»... тоді Гаррі вирішив, що ліпше він піде до Герміони, можливо, вона погодиться з ним поговорити одразу.

Що йому треба почати розплутувати цей безлад, доки все не заплуталося ще сильніше. Гаррі спало на думку, чи раптом він насправді просто не відкладає справу на потім, можливо, його розум просто знайшов розумний привід, щоб відкласти щось неприємне, але потрібне.

Він і справді подумав про це.

А тоді Гаррі Джеймс Поттер-Еванс-Веррес вирішив, що він просто натомість порозмовляє з Драко Мелфоем зранку, після сніданку в неділю, а вже *потім* обговорить усе з Герміоною.

Люди весь час роблять щось таке.

Був ранок неділі, п'яте квітня 1992, і симуляція неба над Великою залою Гогвортсу показувала, як величезні вихори дощу лилися з такою щільністю, що спалахи блискавки ледь виднілися й розпадалися на дрібні пульсації білого світла, що подеколи освітлювало столи гуртожитків, робило обличчя учнів блідшими, видавалося, ніби вони ставали привидами.

Гаррі сидів за рейвенкловським столом та втомлено їв вафлю. Він чекав, доки з'явиться Драко, щоб почати розбиратися з усім цим. По залі передавали «Базикало», де на першій шпальті була Анна й Дафна, але до нього черга ще не дійшла.

Ще кілька хвилин, і Гаррі покінчив з вафлею, і роззирнувся довкола, щоб перевірити, чи сів уже Драко за стіл Слизерину.

Це було дивно.

Драко Мелфой майже ніколи не запізнювався.

Позаяк Гаррі дивився в напрямку слизеринського столу, він не помітив, як Герміона Грейнджер пройшла крізь

гігантські двері до Великої зали. Тому він доволі сильно здивувався, коли озирнувся й побачив, що Герміона сидить прямо поряд з ним за рейвенкловським столом, ніби вони не не-сиділи так уже більше, ніж тиждень.

— Привіт, Гаррі, — сказала Герміона. Її голос звучав майже справді звичайно. Вона почала накладати собі на тарілку тости й набір здорових фруктів та овочів. — Як ти?

— Лише одне стандартне відхилення від мого середньостатистичного особистого стану, — автоматично відповів Гаррі. — Як у тебе справи? Ти нормально спала?

Під очима Герміони Грейнджер були темні мішки.

— О, так, усе добре, — сказала Герміона Грейнджер.

— Ем, — сказав Гаррі. Він поклав собі на тарілку шматочок пирога (доки мозок Гаррі зосередився на іншому, рука Гаррі просто взяла найсмачніше в зоні досяжності без врахування таких складних концепцій, як готовність їсти десерт). — Ем, Герміоно, мені треба буде поговорити з тобою пізніше сьогодні, гаразд?

— Звісно, — сказала Герміона. — Чому б це було не гаразд?

— Бо... Тобто... ми ж з тобою не... останні кілька днів...

Замовкни, запропонувала та внутрішня частина Гаррі, що останнім часом відповідала суто за пов'язані з Герміоною задачі.

Герміона Грейнджер усе одно, видається, майже на нього не зважала. Вона втупилася в тарілку, а потім, після приблизно десяти секунд незручного мовчання почала їсти шматочки помідорів один за одним, без зупинок.

Гаррі відвернувся від неї й почав їсти пиріг, що, як він виявив, якимось чином матеріалізувався на його тарілці.

— Тож! — раптом сказала Герміона, коли завершила вичищати більшу частину тарілки в тиші. — Є щось новеньке сьогодні?

— Ем... — сказав Гаррі. Він хутко роззирався довкола, ніби шукав якихось подій, щоб їх можна було використати як тему для обговорення.

Тому Гаррі був одним з перших, хто побачив їх та без слів вказав на них. Хоча у Великій залі раптом здійнявся шепіт, тож інші теж їх побачили.

Особливе малинове забарвлення мантії важко було з чимось сплутати, але Гаррі потребував кількох секунд, щоб розпізнати обличчя. Перший чоловік з азіатською зовнішністю, поважний, і сьогодні дуже похмурий. Другий чоловік з пронизливим поглядом, яким він окинув залу, довге чорне волосся, що було зібране у хвостик, розвивалося за його спиною. Третій чоловік — худий, блідий та неголений, з таким незворушним лицем, що воно могло бути каменем. За мить Гаррі впізнав обличчя й згадав імена з далекого січневого дня, коли до Гогвортсу прибув дементор: *Комодо, Бутнару, Горяноф*.

— Трійка аврорів? — сказала Герміона якимось дивно радісним голосом. — Ой, цікаво, що вони тут роблять.

З ними був Дамблдор, таким стривоженим Гаррі його ще не бачив. Мить очі старого чарівник розглядали Велику залу й учнів, що шепотіли за сніданком, а тоді він вказав...

...прямо на Гаррі.

— Ой, ну тепер що, — тихо сказав Гаррі.

Його внутрішні думки були значно більш просякнуті панікою, він несамовито думав, чи міг хтось якимось чином пов'язати його з втечею з Азкабану. Він поглянув на вчительський стіл, він старався зробити це непомітно, і зрозумів, що з самого ранку не бачив професора Квірела...

Аврори швидким кроком наближалися до нього. Аврор Горянов йшов з іншого боку рейвенкловського столу, ніби хотів перекрити шлях втечі в тому напрямку, аврори Комодо й Бутнару наближалися з боку Гаррі, а директор йшов слід у

слід за Комодо.

Усі розмови цілковито вщухли.

Аврори підійшли до Гаррі, оточивши його з трьох кутів.

— Так? — сказав Гаррі якомога нормальніше. — У чому справа?

— Герміоно Грейнджер, — безбарвно сказав аврор Комодо, — вас заарештовано за замах на життя Драко Мелфоя.

Розділ 79. Неприпустимі поступки, ч.1

«Герміону Грейнджер, — безбарвно сказав аврор Комодо, — вас заарештовано за замах на життя Драко Мелфоя.»

Ця фраза вдарилася об свідомість Гаррі, розстрошила всі його думки на сотні дрібних спантеличених шматочків, хвиля адреналіну спочатку ледь чи не захлиснула його, тож він...

— Вона... — сказав Гаррі. — Вона... вона б ніколи... ЩО?

Та аврори не звертали на нього уваги. Комодо знову заговорив, і знову рівним голосом:

— Містер Мелфой опритомнів у лікарні Святого Мунґо і назвав вас, Герміону Грейнджер, нападником. Він повторив свої звинувачення під дією двох краплин сироватки правди. Закляття охолодження крові, що його дії ви піддали містера Мелфоя, вбило би його, якби його не знайшли і не надали йому належної медичної допомоги, і слід так розуміти, що вам було відомо, що це закляття має смертельну дію. Таким чином, я заарештовую вас за серйозним звинуваченням у замаху на вбивство, вас будуть утримувати під юрисдикцією міністерства, де буде проведений допит під дією трьох краплин сироватки правди...

— Ви з глузду з'їхали? — ці слова вихопило Гаррі з рота, доки він випихався з-за рейвенкловського столу, і за мить до того, як аврор Бутнару міцно стиснув руку на його плечі. Гаррі проігнорував це. — Ви ж намагаєтеся заарештувати *Герміону Грейнджер*, найправильнішу дівчинку в Рейвенклові, вона навіть допомагає гафелпафцям з домашнім завданням, вона б радше *померла*, ніж спробувала вбити *бодай когось*...

Обличчя Герміони Грейнджер перекривилося.

— Я це зробила, — ледь прошепотіла вона. — Це була я.

Ще одна величезна каменюка гепнулася на думки Гаррі й геть порушила своїм падінням їхній хиткий порядок; уривки розуміння розсипалися на порох.

Обличчя Дамблдора наче постарішало на десятиліття лише за кілька секунд.

— Чому, міс Грейнджер? — спитав Дамблдор, ледь гучніше за шепіт. — Навіщо вам робити таке?

— Я, — сказала Герміона, — Я, я... вибачте... Я не знаю, чому я... — вона скоцюрилася, а її мова вже майже повністю складалася зі схлипів, і далі можна було розчути лише: — гадала... вбила його... вибачте...

І Гаррі мав би щось сказати, мусив щось зробити, мав би вистрибнути зі свого місця, оглушити трьох аврорів, а потім зробити якийсь наступний невимовно хитрий крок, але... але двічі розтрочені уривки його розумових процесів не народжували жодних результатів. Рука Бутнару обережно, але твердо штовхнула Гаррі назад на стілець, і Гаррі *застряг* там, наче приклеєний. Він спробував вихопити паличку, щоб кинути «*Finite*», та вона не йшла йому з кишені, а три аврори й Дамблдор ескортували Герміону з Великої зали під гомін присутніх, і вже двері почали за ними зачинятися... Не було жодного сенсу в цьому, все це було настільки нереально, ніби його перенесло до альтернативного всесвіту. Тоді розум Гаррі раптово пригадав інший день, сповнений смутку і спантеличення, і в нападі розпачливого натхнення він нарешті усвідомив, що близнюки Візлі зробили були з Рітою Скітер, і він проволав:

— *Герміоно, ти не робила цього, НА ТЕБЕ НАКЛАЛИ ЧАРИ ХИБНОЇ ПАМ'ЯТІ!*

Та двері вже зачинилися.

Мінерва аж ніяк не могла стояти спокійно, вона крокувала туди й назад кабінетом директора, майже очікуючи, що будь-якої миті Северус чи Гаррі скаже їй стулити пельку й сісти. Втім, ані майстер настійок, ані Хлопчик-Що-Вижив не переймалися її присутністю. Обидва мали очі лише для Албуса Дамблдора, який стирчав перед ними з системи флу. На фоні лунали якісь нечутні звуки. Северус видавався таким само байдужим, як і завжди; він сидів у маленькому фотельчику поряд зі столом директора. Старий чарівник стояв, жалючий, випростаний на весь зріст, поряд з досі палаючим каміном, вдягнений у чорне, як у беззоряну ніч, випромінював силу та розпач. Її власні думки склалися з самого спантеличення та жаху. Гаррі Поттер сидів на дерев'яному стільці, міцно вчепившись пальцями в сидіння, а очі його були самі льодяна лють і лютий холод.

О 6:33 Квірін Квірел надіслав через флу запит у лікарню Святого Мунґо з вимогою негайно забрати Драко Мелфоя. Професор Квірел знайшов був містера Мелфоя в кімнаті трофеїв Гогвортсу, на межі смерті від подовженої дії закляття охолодження крові, що повільно знижувало було температуру його тіла. Професор Квірел негайно розсіяв був закляття, наклав стабілізуючі чари на містера Мелфоя, левітував його до свого кабінету, щоб через систему флу відправити до лікарні Святого Мунґо для подальшого лікування. Після цього професор Квірел сповістив директора, стисло виклавши факти, перш ніж зникнути через флу; аврори, яких викликала лікарня Святого Мунґо, потребували його присутності для свідчень.

Закляття охолодження крові явно було потрібне для того, щоб убити Драко Мелфоя так повільно, що захисні чари Гогвортсу, налаштовані на відстежування раптових пора-

нень, не почнуть діяти. В процесі свідчень професор Квірел сказав був аврорам, що він наклав на особу містера Мелфоя декілька відстежувальних заклять іще в січні, після того, як згаданий містер Мелфой повернувся в Гогвортс після різдвяних канікул. Професор Квірел сам був наклав ті закляття, позаяк дізнався про існування особи, що має мотив зашкодити містеру Мелфою. Професор Квірел відмовився був називати цю особу. Відстежувальні закляття, які наклав був професор Квірел, мали реагувати на падіння рівня здоров'я містера Мелфоя нижче певного рівня, а не на раптові зміни, таким чином, професор Квірел отримав тривожний сигнал і встиг запобігти смерті містера Мелфоя.

Під дією двох крапель сироватки правди — достатньої дози для того, щоб не дозволити містеру Мелфою щось приховати, або змінити чи пом'якшити інформацію своїх тверджень, було виявлено, що містер Мелфой викликав був — законно, згідно законів шляхетних родів, незаконно, згідно шкільних правил Гогвортсу, — Герміону Грейнджер на дуель. Містер Мелфой переміг у дуелі, але потім, коли вже йшов, був атакований міс Грейнджер зі спини паралітичним закляттям. Більше містеру Мелфою нічого не було відомо.

Три краплі сироватки правди, застосовані, щоб вона добровільно розкрила всю дотичну інформацію, змусили Герміону Грейнджер зізнатися в тому, що вона оглушила Драко Мелфоя зі спини, а тоді, в нападі люті, наклала на нього закляття охолодження крові зі свідомим наміром його вбити таким чином, щоб уникнути ідентифікації захисними чарами Гогвортсу, про дію яких вона прочитала в книзі «Історія Гогвортсу». Коли прокинулася, вона була нажахана скоєним, проте нікому нічого не сказала, бо вважала, що Драко Мелфой уже помер, — і він безперечно би помер протягом сімох годин, якби власна магія його тіла не чинила опір ефе-

кту чарів охолодження крові.

— Засідання суду, — сказав Албус Дамблдор, — призначене на завтра опівдні.

— *Що?* — не втримався Гаррі. Хлопчик-Що-Вижив не підвівся зі свого крісла, та Мінерва бачила, що пальці його аж побіліли, так сильно він вхопився за край стільця. — Це маячня! Неможливо провести поліцейське розслідування за один день...

Майстер настійок перервав його.

— Це вам не *маглівська* Британія, містере Поттер! — голос Северуса був як завжди безвиразний, втім, репліка прозвучала досить різко. — Аврори отримали і звинувачення, і зізнання під дією сироватки правди. З їхньої точки зору розслідування *завершено*.

— Не зовсім, — сказав Дамблдор, коли Гаррі вочевидь готовий був вибухнути. — Я наполягаю, щоб Амелія слідкувала за цією справою з усією прискіпливістю. На жаль, позаяк горезвісна дуель проходила опівночі...

— *Гадана* дуель, — різко зауважив Гаррі.

— Позаяк *гадана* дуель проходила опівночі... так, маєш цілковиту рацію, Гаррі... вона поза межею дії часоворотів...

— І знову — *гадано*, — холодно виправив Хлопчик-Що-Вижив. — І доволі *підозріло*, адже підозрювана у вбивстві нічого не знає про часоворти. Маю надію, що невидимий аврор був одразу відправлений якнайдалі назад у часі, щоб проспостерігати...

Дамблдор нахилив голову.

— Я відправився *сам*, Гаррі, щойно дізнався. Та коли я дістався кімнати з трофеями, містер Мелфой вже лежав непритомний, а міс Грейнджер пішла була...

— Ні, — сказав Гаррі Поттер. — Ви дісталися кімнати з трофеями і побачили непритомного Драко. Лише це ви й бачили, директоре. Ви не *бачили* там Герміони, не бачили також,

як вона звідти йшла. Відрізняймо спостереження від припущень, — хлопчик повернув голову, щоб побачити Мінерву. — «Імперіус», забуттятус, чари хибної пам'яті, виманологія. Професорко Макґонегел, я пропустив ще якісь закляття, які могли б змусити Герміону це зробити або повірити, що вона це зробила була?

— «Конфундус», — додала вона. Темні Мистецтва не були її спеціалізацією, та вона знала: — А ще певні темні ритуали. Але вони активували б захисні чари Гоґвортсу.

Хлопець кивнув і продовжив діалог безпосередньо з нею.

— Сліди яких із цих заклять можна помітити? Які з них шукали б аврори?

— Конфундус вивітрився б за декілька годин, — почала вона, зібравшись з думками. — Міс Ґрейнджер пам'ятала би «Імперіус». Забуттятус неможливо відстежити жодним відомим способом, та лише вчитель зміг би накласти це закляття на учня без тривоги з боку захисних чарів Гоґвортсу. Виманологія... її сліди може помітити лише інший виманолог, гадаю...

— Я зробив відповідну заяву, щоб міс Ґрейнджер оглянув судовий виманолог, — сказав Дамблдор. — Огляд показав...

— Ми йому довіряємо? — спитав Гаррі.

— Їй, — сказав Дамблдор. — Софі Макджорґенсон, що я її пам'ятаю чесною ученицею з Рейвенклову, і що давала була незламну обітницю правдиво доповідати свої свідчення...

— Чи міг хтось скористатися багатозільною настійкою, щоб перекинутися на неї? — знову перервав Гаррі Поттер. — Що саме ви *спостерігали* були, директоре?

Албус важко зітхнув.

— Я бачив особу, яка виглядала як мадам Макджорґенсон, що сказала нам, що один виманолог злегка торкнувся свідомості міс Ґрейнджер декілька місяців тому. Цей слід за-

лишився з січня, Гаррі, коли я спілкувався з міс Грейнджер з приводу одного дементора. Це було очікувано. А неочікувано було все інше, що з'ясувала Софі, — старий чарівник повернув обличчя до полум'я флу, спіймавши помаранчевий відблиск вогняних язиків собі на щоки. — Як ти кажеш, Гаррі, можливо, що були накладені чари хибної пам'яті; при бездоганному застосуванні їх неможливо відрізнити від справжньої пам'яті...

— Це мене не дивує, — перервав Гаррі. — Дослідження показують, що людські спогади більш-менш стираються і записуються наново щоразу, як ми їх згадуємо...

— Гаррі — м'яко дорікнула Мінерва, і хлопець стулив рота.

Старий чарівник правив далі.

— ...втім, чари хибної пам'яті такої якості потребують стільки ж часу на створення, скільки й справжній спогад. Створення детального спогаду про десять хвилин потребує десяти хвилин. А, згідно судового виманолога, — обличчя Албуса виглядало ще більш втомленим, ще більш старечим, — міс Грейнджер нав'язливо цікавилася містером Мелфоем з того дня, як Северус... нагримав на неї. Вона думала, що, можливо, містер Мелфой у змові з професором Снейпом, що вони планують зашкодити їй самій та Гаррі... вона уявляла це собі годинами, щодня... неможливо було б створити фальшиві спогади такої довжини.

— Божевілля... — лагідно промимрив Северус, ніби сам до себе говорив. — Невже *спонтанне*? Ні, це надто катастрофічно, щоб бути випадковістю, занадто зручно для *декого*, я певен. Можливо, маглівський наркотик? Та цього було б недостатньо... божевілля міс Грейнджер мало б бути *керованим*...

— Ага! — раптом сказав Гаррі. — Ось тепер я починаю розуміти. *Перші* чари хибної пам'яті були накладені на Гер-

міону після того, як професор Снейп нагримав на неї. Новий фальшивий спогад показував, скажімо, як Драко і професор Снейп змовляються, щоб її вбити. А тоді минулої ночі цей хибний спогад був *знищений* за допомогою забуттятуса; це залишило в її пам'яті самі нав'язливі думки про Драко, не підкріплені бодай якоюсь причиною; водночас вона і Драко обидва отримали новий хибний спогад щодо дуелі.

Мінерва ошелешено кліпнула очима. Щоб дійти такої думки, їй знадобилася б приблизно тисяча років.

Майстер настійок задумливо насупився, погляд його був зосередженим.

— *Реакцію* на чари хибної пам'яті складно передбачити завчасно, містере Поттер, якщо не послуговуватися виманологією. Об'єкт не завжди діє так, як від нього очікують, коли вперше стикається з фальшивим спогадом. Це була б ризикована авантюра. Та, гадаю, це один зі способів, якими професор Квірел міг би це здійснити.

— *Професор Квірел?* — озвався Гаррі. — А який в нього може бути мотив...

Майстер настійок сухо відказав:

— Професор захисту завжди серед підозрюваних, містере Поттер. Ви почнете помічати цю тенденцію, з часом.

Албус жестом закликав присутніх до тиші, і всі голови повернулися до нього.

— Та в цьому випадку є ще один підозрюваний, — тихо оголосив Албус, — Волдеморт.

Кімнатою мовби пролунали найсмертельніші з найневимовніших слів, звівши нанівець усе тепло, що сунуло від помаранчевого камінного полум'я.

— Я не знаю, — повільно провадив старий чарівник, — чи знаю обмаль про методуку безсмертя Волдеморта. Він відшукав ті книжки раніше за мене, гадаю. Мені дісталися самі старі повір'я, розпорошені по багатьох книжках, — їх він не зміг

видалити. Та пошук правди серед багатьох казок — теж одна з навичок майстерного чарівника, і ось я став до справи. У формулі має бути жертвоприношення людини, вбивство — у цьому я певен; таке вбивство, коли злодій холодний і спокійний, а жертва помирає у жасі. В старих-старих оповідках є такі одержимі чаклуни, що коїли були божевільні вчинки, претендуючи на ім'я якогось темного лорда, що його всі вважали переможеним; і ще зазвичай фігурує якийсь артефакт, щось від того темного лорда, щоб ним користуватися... — Албус подивився на Гаррі, і старі його очі шукали уваги молодих очей. — Я думаю, Гаррі, — хоча ти, імовірно, скажеш, що це лише припущення, — я думаю, що акт вбивства розколює душу. Думаю, що за допомогою ритуалу найпекельнішої огидності відірваний фрагмент душі можна закріпити в цьому світі. Почепити до матеріального предмета з цього світу. Такий предмет або має бути, або внаслідок цієї операції стає могутнім артефактом.

Горокракс. Жахливе слово пролунало в голові Мінерви, хоча, видавалося, — з якоїсь невідомої їй причини — Албус не збирався казати це слово у присутності Гаррі.

— Відповідно, — старий чарівник тихо завершував свою промову, — решта душі, зв'язана зі своєю поневоленою частинкою, залишається в цьому світі, навіть коли тіло було знищено. Сумний і болісний досвід, я гадаю, — існування менш ніж духом, менш ніж найдрібнішим привидом... — тут старий чарівник зчепився поглядом із Гаррі — той звужив на нього очі. — Такій понівеченій душі знадобиться якийсь час, щоб відновити подобу життя. Ось чому в нас був цей десятирічний перепочинок, я гадаю; ось чому Волдеморт не повернувся одразу. Але з часом... з часом ця примара зможе знову повстати, — старий чарівник говорив похмуро й чітко. — З легенд ясно, що темні лорди, які повертаються, захопивши чужу форму, мають слабшу магію, ніж раніше.

Я не думаю, що Волдеморт вдовольниться обмеженими можливостями. Він обере якийсь інший шлях до життя. Та Волдеморт був більшим слизеринцем, ніж сам Салазар, він жадібно хапався за кожну можливість. Він би *використав* своє жалюгідне становище, *використав* би свою здатність поневолення, якби мав на те причину. Якби міг отримати якийсь зиск від чиеїсь... незбагненої люті, — голос Албуса впав майже до шепоту. — Ось що, як я підозрюю, сталося з міс Грейнджер.

Мінерві пересохло в горлянці.

— Він *тут*, — хапнула вона ротом повітря. — *Тут*, у *Гогвортсі*...

Вона урвала себе, позаяк *причина*, з якої Волдеморт прийшов у Гогвортс...

Старий чарівник лише зиркнув на неї і сказав тим самим майже-шепотом:

— Мені шкода, Мінерво, ти мала рацію.

Голос Гаррі прорізав повітря:

— Щодо чого?

— Для Волдеморта найширша шпаринка назад до життя, — важко зронив Дамблдор, — найбажаніший для нього шлях, яким він повстане сильнішим і жахливішим, ніж був раніше. Це зберігається тут, у замку...

— Перепрошую, — ввічливо звернувся до нього Гаррі. — Ви — ідіот?

— Гаррі, — дорікнула вона, та голос її був заслабкий.

— Тобто, можливо ви не помітили, директоре Дамблдор, але в цьому замку повно *ДИТЕЙ*...

— Я не мав вибору! — проревів Дамблдор. Його блакитні очі палали під півмісячними окулярами. — Я не *власник* цієї речі, що її жадає Волдеморт. Ця річ належить іншому, і зберігається тут з *його* дозволу! Я *спитав* його, чи не можна

тримати її у відділі таємниць. Та він на це не погодився. Він сказав, що ця річ має бути в межах захисних заклять Гогворсту, в місці, що вкрито захистом засновників... — Дамблдор протер рукою чоло. — Ні, — продовжив старий чарівник, вже тихіше. — Я не можу перекласти на нього провину. Твоя правда. У цій штуці забагато сили, забагато того, до чого прагнуть люди. Я погодився, щоб пастка була побудована серед заклять Гогвортсу, в місці, де сам я маю силу й владу, — старий чарівник схилив голову. — Я знав, що Волдеморт якось прослизне сюди, і планував спіймати його у пастку. Я не думав... уявити собі не міг... що він затримається у ворожій фортеці хоч на хвилину довше, ніж абсолютно потрібно.

— Але, — Северус був дещо спантеличений, — що міг отримати Темний лорд від смерті нащадка Луціуса?

— Зауваження до шановного панства, — суворо сказав Гаррі Поттер, — будь-чії мотиви — не головні в цій справі. Наш найвищий пріоритет на цій стадії — *серйозна халепа*, в яку втрапила ні в чому не винна учениця Гогвортсу!

Зелені очі схрестили погляд із блакитними, Албус Дамблдор проти Хлопчика-Що-Вижив...

— Цілком доречна заувага, містере Поттер, — сказала Мінерва. Вона навіть не замислилась, слова ніби самі скочили їй з вуст. — Албусе, хто зараз доглядає міс Грейнджер?

— До неї пішов професор Флитвік, — сказав директор.

— Їй потрібен *адвокат*, — сказав Гаррі. — Будь-кому, хто одразу каже поліції «я це зробив»...

— На жаль, — перервала Мінерва, і в її тоні мимоволі промайнули суворі інтонації професорки Макґонегел, — я не думаю, що адвокат стане міс Грейнджер у пригоді на цій стадії, містере Поттер. Рішення щодо неї прийматиме Чарверсуд, а вони зовсім не схильні звільнити її через якусь формальність.

Гаррі втупився в неї у крайній ступені невіри, так, ніби ідея обійтися без адвоката дорівнювала ідеї одразу спалити Герміону на вогнищі.

— Її правда, містере Поттер, — тихо сказав Северус. — Лесть чи не всі судові процеси в цій країні обходяться без юристів.

Гаррі припідняв окуляри і потер очі.

— Добре. То як саме ми будемо звільняти Герміону? Напевно, не варто сподіватися, що без адвокатів, які могли б їм роз'яснити, судді достатньо орієнтуються в таких доктринах як «здоровий глузд» і «апріорна ймовірність», щоб зрозуміти, що дванадцятирічні дівчатка взагалі ніколи не скоюють холоднокривних вбивств?

— Її судитиме Чарверсуд, — пояснив Северус. — Представники найдревніших шляхетних родів і деякі інші впливові чаклуни, — обличчя Северуса скривилося у щось на кшталт звичайної його саркастичної посмішки. — А щодо їхнього здорового глузду — маєш більше шансів, що вони частуватимуть тебе цукерками, Поттере.

Гаррі кивнув, стиснувши губи.

— Яке саме покарання очікує Герміону? Конфіскація палички і виключення...

— Ні, — сказав Северус. — Це було б занадто лагідно. Ти зумисне відмовляєшся дивитися правді в очі, Поттере? Її судитиме Чарверсуд. Не існує ніякого усталеного покарання. Голосування вирішує все.

Гаррі пробурмотів:

— *Законів лад у скрутний час нікуди не годиться, людський порядок ближче нам, і він куди спритніше.* Себто, немає жодних юридичних обмежень, так?

Серпасті окуляри старого чарівника зблиснули; він старанно добирав слова і стримував гнів:

— Юридично, Гаррі, у нас випадок боргу крові Герміони

Грейнджер перед родом Мелфоїв. Лорд Мелфой висуває свої вимоги щодо відплати боргу, а тоді Чарверсуд голосує щодо його пропозиції. Це все.

— Але... — протягнув Гаррі, — Луціуса було розподілено до Слизерину, він *точно* усвідомлює, що Герміона — лише пішак великої гри. Не на неї він насправді сердиться. Так?

— Не так, Гаррі Поттере, — зронив Албус Дамблдор. — Це так, як тобі *хочеться*, щоб Луціус Мелфой думав. А сам Луціус Мелфой... не розділяє твого палкого бажання, щоб він думав саме так.

Гаррі втупився в директора, погляд його все холоднішав, а Мінерві водночас довелося проковтнути хвилю власних розбурханих емоцій, припинити бігати з кутка в куток і спробувати трохи подихати. Вона була намагалася не думати про це, хотіла відволіктися від цього, але вона знала. Вона знала від моменту, коли почула, що сталося. І вона побачила це в очах Албуса...

— Їй загрожує смертна кара? — тихо спитав Гаррі. Мінерву до кісток пробрав холод від інтонації, з якою це було сказано.

— Ні! — сказав Албус. — Ні, тільки не Поцілунок, і не Азкабан, це ж першокласниця. Наша країна ще не дійшла до такого, ще ні.

— Втім, Луціус Мелфой, — безвиразно провадив Северус, — навряд чи вдовольниться лише конфіскацією палички.

— Добре, — сказав Гаррі командним тоном. — Так, як я бачу цю ситуацію, існують два основні напрямки атаки. По-перше, знайти справжнього винуватця. По-друге, використати інші важелі впливу на Луціуса. Професор Квірел врятував Драко життя; це є підставою для кровного боргу роду Мелфоїв перед ним, що він міг би його заплатити, скасувавши борг Герміони?

Мінерва знову кліпнула очима, дещо заскочена цим під-

ХОДОМ.

— Ні, — сказав Дамблдор, похитавши головою. — Хитра думка, Гаррі, але, боюся, що ні. Існує спеціальна заборона на таке, якщо Чарверсуд має підстави підозрювати, що обставини створення цього, другого боргу, були створені зумисно. А викладач захисту — доволі підозріла особа. Так скаже Луціус.

Гаррі кивнув, обличчя його було суворе.

— Директоре, я знаю, що сказав, що це не проблема... втім, за цих обставин... той випадок, коли Драко наклав на мене закляття тортур, чи цього боргу вистачить...

— Ні, — заперечив старий чарівник (водночас вона здивовано вигукнула «що?», а Северус здійняв брову). — Цього було б все одного недостатньо, а зараз і поготів. Ти тепер блоколог, і не можеш давати свідчення під впливом сироватки правди. В Драко Мелфоя могли видалити його власні спогади, перш ніж він зможе свідчити про них... — Албус завагався. — Гаррі... хай що ти там робив з Драко, маєш виходити з того, що Луціусові Мелфою тепер про це відомо.

Гаррі обхопив голову руками.

— Він дасть Драко сироватку правди.

— Так, — тихо сказав Албус.

Хлопчик-Що-Вжив нічого не сказав, тільки так і сидів, обхопивши голову руками.

Майстер настійок, видавалось, був щиро шокований.

— То Драко таки намагався допомогти міс Грейнджер, — сказав Северус. — Ти... Поттере, ти *справді*...

— Навернув його? — спитав Гаррі з-поміж долонь. — Десь на три чверті. Навчив його викликати патронуса і все таке. Але тепер я не знаю, що буде.

— Цього дня Волдеморт завдав нам страшного удару, — сказав Албус. Голос старого чарівника був як затулене ру-

ками обличчя хлопчика. — Він забрав дві наші фігури, а не одну... Ні. Я мав побачити це раніше. Він забрав дві *Гарріні* фігури одним ходом. Волдеморт знову вступив у гру, але не проти мене, а проти *Гаррі*. Волдеморт знає пророцтво, знає, хто буде його останнім ворогом. Він не хоче побачити Герміону Грейнджер і Драко Мелфоя пліч-о-пліч із Гаррі, коли всі вони будуть дорослі. Ось він і б'є *зараз*.

— Можливо, це Відомо-Хто, а можливо, що й не він, — сказав Гаррі, і голос його був трошки нетвердий. — Не звужуймо простір наших припущень передчасно, — тут Гаррі глибоко вдихнув і відняв руки від лица. — Також ми можемо спробувати захопити справжнього винуватця до початку суду... чи, принаймні, знайти тверді докази, що *хтось* інший це зробив.

— Містере Поттер, — втрутилася Мінерва. — Професор Квірел сказав був аврорам, мовляв, він знає когось, хто має мотив завдати шкоду містеру Мелфою. А *ви* знаєте, про кого йому йшлося?

— Так, — сказав Гаррі, трохи повагавшись. — Та я гадаю, цю частину свого розслідування я проводитиму з професором захисту. Так само я не погодився б на присутність професора Квірела, якби ми обговорювали, як розслідувати *його* вчинки.

— Він підозрює мене? — Северус коротко хихикнув. — А, ну звісно, що підозрює.

— Сам я планую, — продовжив Гаррі, — піти подивитися на кімнату з трофеями, де мала місце гадана дуель, і подивитися, чи не помічу там чогось незвичного. Скажіть, будь ласка, слідчим аврорам, щоб пропустили мене...

— Яким слідчим аврорам? — безвиразно спитав Северус.

Гаррі Поттер глибоко вдихнув, повільно видихнув і знову заговорив:

— В детективних романах на розслідування зазвичай по-

трібно більше одного дня, але двадцять чотири години... ні, *тридцять* годин — це тисяча вісімсот хвилин. І я можу назвати принаймні ще одне важливе місце, де варто пошукати зачіпки, — хоча мені треба, щоб хтось провів мене у дівочу спальню Рейвенклоу. Коли Герміона боролася зі цькувальниками, вона знаходила записки в себе під подушкою, щоранку, де говорилося, куди йти...

— *Албусе...* — прогарчала Мінерва.

— Я їх не надсилав, — сказав старий чарівник. Його сиві брови здивовано злетіли під лоба. — Я нічого про це не знав. Ти гадаєш, нею керували, Гаррі?

— Це одна з можливостей, — сказав Гаррі. — До того ж, є ще одна частинка цієї головоломки, про яку ви ще не знаєте. — Гаррі заговорив тихіше, і напружився. — Директоре, вам вже відомо, що я отримав плащ-невидимку свого батька від когось, хто залишив записку в мене під подушкою, де було зазначено, що це ранній подарунок на Різдво. Я гадаю, ми маємо припустити, що саме ця особа лишала записки Герміоні...

— Гаррі, — старий чарівник повагався лише одну секунду. — Повернення тобі батьківського спадку — це не дуже схоже на вчинок злочинця...

— *Послухайте*, — поквапом продовжив Гаррі Поттер. — Що ви *не* знаєте, так це те, що після того, як Белатриса Блек втекла з Азкабану, я знайшов під подушкою ще одну записку, підписану одним «Санта Клаусом», в якій говорилося, мовляв, вони знають, що мене ув'язнено в Гогвортсі, і що вони організують для мене шлях втечі до Інституту салемиських відьом в Америці. Записка йшла разом із колодою карт, а чирвовий король в ній, гадано, був летиключем...

— *Містере Поттер!* — скрикнула професорка Макґонґел, яка навіть не замислилась, перш ніж заговорити. — Це міг би бути *замах на викрадення!* Ви мусили повідомити...

— Так, професорко, я керувався здоровим глуздом, — рівним голосом сказав хлопчик. — *За обставин* — здоровим. Я повідомив професорові Квірелу. І, згідно професора Квірела, той летилюч веде кудись у Лондоні — він точно недостатньо потужний для міжконтинентального перельоту. Тож, *можливо*, що людина, яка відправила цю записку, написала правду, і цей пункт у Лондоні — лише проміжна база, — хлопець дістав з глибин мантиї колоду карт і складений папірець записки. — Сподіваюся, ви *не* кинетеся там одразу всіх стріляти — перепрошую, заклинати — на випадок, якщо це мій потенційний союзник, хай, можливо, і не ваш. Та якщо це пастка, я пропоную з'ясувати це *зараз*. Хай хто це, візьмемо їх *живими*, щоб продемонструвати Чарверсуду. Важливість цього останнього складно переоцінити.

Северус підвівся з крісла, зосереджений, і підійшов до Гаррі.

— Мені знадобиться ваша волосинка для багатозільної настійки, містере Поттер...

— Не квапмося! — озвався Албус. — Ми ще не оглянули записки, що приходили були до міс Грейнджер; можливо, вони зовсім не схожі. Северусе, ти не міг би сходити до її спальні й пошукати їх?

В Гаррі Поттера очі полізли на лоба, і він все одно встав, щоб дати майстру настійок зручніший доступ до його шевелюри.

— Ви гадаєте, дві *різні* людини бігають Гогвортсом і лишають людям записки під подушками?

Северус коротко і сардонічно хихикнув; він висмикнув в Гаррі волосину і швидко й обережно запакував її у шматок шовку.

— Цілком можливо. Якщо посада вихователя гуртожитку Слизерин чомусь мене навчила, то це тому, яке невимовне безладдя виникає, коли декілька незалежних

інтриганів втілюють свої плани. Але директоре... гадаю, містер Поттер має рацію, і я мушу скористатися тим лети-ключем і перевірити, куди він веде.

Албус помовчав, а тоді неохоче кивнув:

— Тоді я дам тобі настанови, перш ніж ти вирушиш.

Щойно Гаррі Поттер вийшов з кімнати, щоб провадити власне розслідування, Северус різко крутнувся і поквапився до баняка з порошком флу, так швидко, ажно матерія плаща за ним закрутилася:

— Я візьму сирої багатозільної настійки, додам волосся і вирушу. Директоре, ви будете спостерігати, щоб...

— Албусе, — Мінерва заговорила і сама здивувалася, який рівний, спокійний в неї голос. — Це ти залишав ті записки під подушкою містера Поттера?

Северус заляк на місці, не донісши руку з порошком до полум'я каміну.

Дамблдор кивнув їй, посміхнувся якомсь нерадісно:

— Ти занадто добре мене знаєш, люба.

— А летиключ, напевно, веде до дружньої родини, де містер Поттер був би у безпеці, доки б ти не забрав його назад у Гогвортс?

Їй було важко говорити. З одного боку, дуже розумна ідея, беззаперечно розумна, але якась... дещо жорстока чи що.

— Залежно від обставин, — тихо уточнив старий чарівник. — Якби Гаррі вже зайшов так далеко, я б дозволив йому успішну втечу на якийсь час. Краще знати де він, що робить, і попіклуватися про те, щоб він був у безпеці, серед друзів...

— Ні, ви лише подумайте, — сказала професорка Макто-негел, — а я ще збиралася докоряти містерові Поттеру за те, що він не втаємничив нас у важливу справу! Насварити його, за те, що йому не вистачило здорового глузду, щоб довіритися нам! — вона підвищила гучність: — Та я мабуть пропущу цю лекцію!

Северус дивився на директора, пильно дивився:

— А записки до міс Грейнджер...

— Скоріш за все, професор захисту, — сказав старий чарівник. — І все ж таки — це лише моя здогадка.

— Я піду пошукаю їх, — сказав Северус. — А потім, напевно, почну шукати Відомо-Кого, — майстер настійок насупився. — Гадки не маю, звідки почати. Маєте якусь магію для пошуку душ, директоре?

Аудиторія з віщування була освітлена лише бляклим червоним світлом сотні маленьких вогників, на яких розжарювалися одночасно сотні різних ароматичних речовин, тож виглядала кімната димно. (Це якщо припустити, що вона виглядала бодай якимось, бо у запеклій боротьбі з нюхальним перенавантаженням не кожен і подивиться). Та якби чийсь погляд проникнув крізь шари повзучих туманів, то він побачив би крихітну, загромаджену кімнату, в яку було напхано із сорок фотелів, більшість із них — вільні. Посеред кімнати залишалося трохи вільного місця — там був круглий люк у підлозі, через який можна було врятуватися наприкінці уроку.

— Грим! — голос професорки Трелоні тремтів — вона дивилася у чайне горнятко Джорджа Візлі. — Грим! Передвісник смерті! Хтось, кого ти знаєш, Джордже... хтось із твоїх

знайомих помре! І скоро... так-так, це станеться вже скоро, гадаю... хіба що, можливо, це станеться трохи пізніше...

Було б значно лячніше, подумали Фред і Джордж, якби вона не віщувала одне і те саме кожному учню в класі. Та зараз їм було взагалі не до цього — всі їхні думки були про сьогоднішню катастрофу...

Люк у підлозі різко розчохнувся — професорка Трелоні вереснула і розлила Джорджів чай по його мантії. За мить з підлоги здійнявся Дамблдор з вогняним птахом на плечі.

— Фреде! — владно озвався старий чарівник. Його мантія була чорною, як безмісячна ніч, а погляд твердим, наче в нього замість очей були блакитні алмази. — Джордже! За мною, хутко!

Вся кімната охнула, і вже коли Фред і Джордж лізли драбиною вниз, за директором, весь клас обговорював їхню роль у замаху на вбивство Драко Мелфоя.

Щойно люк над їхніми головами зачинився, всі звуки навколо них вимкнулися, а старий чарівник розвернувся до них, простягнув руку і скомандував:

— Дайте мені карту!

— К- карту? — Фред і Джордж були просто розчавлені. Вони ніколи не підозрювали були, що Дамблдор щось підозрює. — Що за, м-ми гадки не маємо...

— Герміона Грейнджер в біді, — сказав старий чарівник.

— Мапа в нашій спальні, — одночасно і однаково зреагували Джордж і Фред. — Лише дайте нам пару хвилин, ми її принесемо і...

Чарівник обхопив їх руками, наче дві величенькі м'які іграшки, пролунав щемлячий крик, спалахнув вогонь, і ось вже всі троє стоять у спальні грифіндорців-третьокласників.

Вже за мить Фред і Джордж передали мапу директорові. Їм було лише крапельку незручно через скоєне ними блюзнірство — як так можна, вони віддали їхній дорогоцінний

елемент системи безпеки Гогворсту людині, що їй ця система належить. І ось вже старий чарівник насуплено роздивляється порожній аркуш.

— Треба сказати, — пояснили вони, — *Урочисто присягаю не затівати нічого доброго...*

— Я відмовляюся брехати, — сказав старий чарівник.

Він підняв мапу догори й проревів:

— Почуй мене, Гогвортсе! *Делігітор проді!*

За мить директор був вдягнений у сортувальний капелюх, і він йому *підозріло пасував* — ніби Дамблдор тільки й чекав усі ці роки, що на латаний гостроверхий капелюх, щоб його образ досяг завершеності.

(Фред і Джордж закарбували фразу в пам'яті, раптом вона спрацює для когось крім директора, і одразу почали вигадувати витівки за участі Сортувального Капелюха.)

Не гаючи часу, старий чарівник зняв Сортувальний Капелюх з голови і перевернув його догори дригом (з такого ракурсу не надто добре видно, але, видавалося, Капелюх не схвалив такого ставлення), тоді запустив у капелюх руку і дістав звідти кришталевий жезл. Цим приладдям він почав креслити якісь руни в повітрі над мапою, а при цьому бурмотів дивні примовляння, що були не дуже схожі на латину і відбивалися у вухах химерною луною. Посеред креслення однієї з рун він кинув на них суворий погляд:

— Я поверну це вам пізніше, сини Візлі. Повертайтеся на урок.

— Так, директоре, — сказали вони, і повагавшись, продовжили. — Тее... щодо Герміони Грейнджер, вона справді змушена буде все життя служити Драко Мелфоеві як його...

— *Марш звідси*, — сказав старий чарівник.

І вони пішли.

Залишившись сам у кімнаті, старий чарівник подивив-

ся на мапу, яка тепер зображала точну схему грифіндорських спалень, в одній з них дрібним курсивом було помічено *Албус П.В.Б.Дамблдор*. Більше імен не було.

Старий чарівник розгладив мапу, нахилився до неї і прошепотів:

— Знайди Тома Редла.

Кімната для допитів у відділі дотримання магічних законів зазвичай була освітлена невеличкою лампою теплого жовтого світла. Таким чином, щоб, коли аврор, що тебе допитує, нахилиється вперед до твого незручного металевого стільця, його обличчя приховувала тінь, і ти не міг спостерігати за його виразом обличчя, тоді як він за твоїм — легко й зручно.

Щойно містер Квірел увійшов у кімнату, маленький помаранчевий вогник збляк і почав тріпотіти, як свічка на сильному вітрі. Тепер основним джерелом світла в кімнаті стало крижане сяння, яке йшло нізвідки і підсвічувало всю шкіру містера Квірела, білу, наче алебастрову, — попри, чомусь, його очі, що залишалися у темряві.

Вартовий аврор зовні зробив чотири старанні спроби розвіяти цей дивний ефект, всі без жодного успіху, незважаючи на те, що містер Квірел люб'язно погодився був віддати свою паличку, коли його було затримано для допиту, і не був помічений у промовлянні будь-яких замовлянь чи іншому застосуванні чарів.

— Квірін... Квірел, — протягнув чоловік навпроти професора захисту, що ввічливо чекав на подальші запитання.

Слідчий мав світло-брунатне волосся, що лівовою гривою спадало йому на плечі. Жовтуваті очі були глибоко поса-

джені на суворому зморшкуватому обличчі чоловіка, що розміняв був свій десятий десяток. Наразі чоловік продивлявся товсту теку з пергаментних листків, яку він дістав був з чорного, дуже поважного на вигляд дипломату, ще коли прокульгав у кімнату і сів, вдаючи, що й не дивиться на об'єкт допиту. Він був не назвав себе.

За деякий час, вдосталь надивившись на пергаменти мовчки, аврор знову заговорив.

— Народився 26-го вересня 1955 року, мати — Квондія Квірел, батько — її романтичне захоплення Ліринус Лумблунг... — монотонно наспівував аврор. — Розподілений до Рейвенклоу... Непогані СОВи... НОЧІ з чарів, трансфігурації... відмінно з маґлознавства, вражає... древні руни і так, звісно, захист. З захисту також відмінно. Після Гогворсту вдався до мандрів, де тільки не бував. Летиключеві візи до Трансільванії, до Забороненої Імперії, до Міста Нескінченної Ночі... боженьку мій, *Техас*, — чоловік відірвався від портфолію, і кинув на Квірела підозрілий погляд. — *А там що ви робили, містере Квірел?*

— Оглядав пам'ятки, здебільшого в місцях скупченого проживання маґлів, — безтурботно відповів професор захисту. — Як ви й самі помітили, я той ще мандрівник.

Чоловік, насупившись, вислухав це, тоді знову зосередився на папірцях.

— Бачу, ви відвідали місто Фуюкі в 1983 році.

Професор захисту підвів брову у легкому здивуванні.

— І що з того?

— Що ви робили в місті Фуюкі? — питання прозвучало дуже різко.

Професор захисту трохи насупився.

— Нічого особливого. Відвідав деякі з відомих пам'яток, деякі з менш відомих пам'яток, крім того особливо ніде не бував і ні з ким не спілкувався.

— Справді? — м'яко перепитав аврор. — Ваша відповідь дуже цікава.

— Як так? — спитав професор захисту.

— А так, що серед ваших віз нема візи до міста Фуюкі. — Чоловік захопнув теку. — Ви не Квірін Квірел. Хто ви з біса такий?

Майстер настійок тихо зайшов до дівчачих спалень Рейвенклоу і пройшов до спальні першокласниць — святково вбране приміщення, здебільшого мерехтливо-бронзово-блакитне від м'яких іграшок, шаликів і суконь, недорогих прикрас і плакатів із відомими людьми. Ліжко Герміони Грейнджер було легко впізнати — його явно атакував був книжковий монстр.

Більше о цій порі тут нікого не було, цей факт очікувано підтвердила серія заклять.

Майстер настійок подивився у Герміони Грейнджер під подушкою, зазирнув під ліжко, а тоді почав обшук її скрині, порпаючись серед речей не дуже й дуже-дуже особистих з однаковою байдужістю. Нарешті він витяг звідкілясь стосик папірців, з яких кожен вказував на місце і час перебування тих чи інших цькувальників і був вишукано підписаний каліграфічною «С».

Раптовий і недовгий спалах вогню — і ось вже папірців нема; нема і майстра настійок — він пішов доповісти про цілковитий провал своєї пошукової місії.

Професор захисту сидів, спокійно склавши руки в себе на колінах.

— Якщо ви звернетесь до директора Дамблдора, — сказав він, — то дізнаєтесь, що він повністю втаємничений в це питання, а також що я погодився на посаду викладача захисту за тієї умови, що не буде жодної спроби дізнатися...

Одним блискавичним рухом слідчий вихопив паличку, виплюнув «*Багатозіліус Реверсо!*», одночасно з тим, як професор захисту чхнув. Чхання чомусь змусило дзеркально-срібний промінь розпастися зливою білих цяток.

— Вибачте мені, — ввічливо перепросив професор захисту.

У посмішці аврора не було ані граму поблажливості.

— То де зараз справжній Квірін Квірел, га? Під дією «*Імперіуса*», на дні якоїсь скрині, а ви час від часу висмикуєте в нього волосся для незаконного приготування багатозільної настійки?

— Ви робите вкрай сумнівні припущення, — дещо ображено відказав професор захисту. — Чому ви вважаєте, що я не вкрав його тіло, скориставшись неймовірно темною магією?

Повисла невеличка мовчанка.

— Я пропоную вам, містере Невідомо-Хто, — сказав аврор, — поставитися до нашої бесіди максимально серйозно.

— Перепрошую, — сказав професор захисту, відкинувшись назад у кріслі. — Але я не розумію, чому мені варто упокорювати себе в цьому випадку. Що ви збираєтесь робити, вбити мене?

— Я не люблю жартів, — м'яко зауважив аврор.

— Як шкода, Руфусе Скрімджере, — сказав професор захисту. — Мені вас дуже шкода.

Він нахилив голову, щоб уважно розгледіти слідчого; з-

посеред тіней, що відкидало дивне крижано-біле світло, його очі зблиснули.

Падма втупилася собі в тарілку.

— Герміона просто *не могла* б такого зробити! — волила Менді Брокелгерст, майже в сльозах. Насправді, вона була вся в сльозах, і верещала так гучно, що могла б заглушити всю Велику залу, якби всі решта не кричали так само один на одного. — Я... закладаюся, Мелфой намагався... щось їй *зробити*...

— Наш генерал *ніколи* б так не вчинив! — Кевін Ентвісл зревів ще гучніше за Менді.

— Вчинив би, ще й як! — закричав Ентоні Гольдстейн. — Мелфой — син *смертежера*!

Падма втупилася собі в тарілку.

Драко був генералом її війська.

Герміона була засновником С.С.Р.А.Г.Ч.

Драко довіряв їй, як своїй правій руці.

Герміона була її товаришем по гуртожитку.

Обидва були її друзями, найкращими, що в неї колись були.

Падма втупилася собі в тарілку. Вона була рада, що Сортувальний Капелюх не відправив її до Гафелпафу. Якби вона була в Гафелпафі, вся ця ситуація була б, либонь, ще боліснішою, ця необхідність визначитися, кому належить більше її вірності...

Вона кліпнула очима, зрозуміла, що перед очима знов помутнішало, тремтячою рукою наново витерла сльози з очей.

Мораґ Макдугал пирхнула так голосно, що було чути на-

віть поверх сніданкового гамору, і голосно продовжила:

— Закладаюся, Грейнджер *змахлювала* на битві вчора, закладаюся, саме тому Мелфой викликав її...

— А ну всі *ПОСТУЛЯЛИ ПЕЛЬКИ!* — прогрімів Гаррі Поттер і так гепнув по довжелезному столу кулаками, що весь посуд на ньому задзвенів.

В будь-якій інший час вчителі насварили б його за таку поведінку, але в цій ситуації на нього звернули увагу лише декілька учнів поблизу.

— Я хотів поснідати, — сказав Гаррі Поттер, — і повернутись до розслідування, тож не збирався говорити. Та ви поведітесь *тупо*, і коли правда з'ясується, ви всі жалкуватимете, що казали таке про невинних людей. Драко нічого не робив, Герміона нічого не робила, обидва вони під дією чарів хибної пам'яті! — голос Поттера поступово зривався на крик. — *Хіба це не ЗБІСА ОЧЕВИДНО?*

— Гадаєш, ми повіримо в *це?* — загорлав у відповідь Кевін Ентвісл. — Всі ж бо так завжди кажуть! «Я це не робив, це все лише чари хибної пам'яті!» Ти що, маєш нас за *дурнів?*

Мораг зверхньо закивала.

Падма подивилася на вираз обличчя Гаррі Поттера, і її пересмикнуло.

— Ось воно як, — сказав Гаррі Поттер. Він більше не кричав, і Падмі довелося напружити слух, щоб почути. — Тут нема професора Квірела щоб розповісти мені, які люди дурні, та цього разу до мене дійде й без його допомоги. Люди роблять якусь дурість, їх ловлять і дають сироватку правди. Це не суперзłodії, тому що *суперзłodіїв* не спіймали б, *суперзłodії* знають блокологію. Ловлять жалюгідних, непрофесійних, нещасних злодюжок, і вони зізнаються під впливом сироватки правди, і, аби за будь-яку ціну не потрапити в Азкабан, кажуть, що потрапили під дію чарів хибної пам'яті. Так? Отож твої мізки, підкоряючись чистій павловській реакції,

асоціюють між собою чари хибної пам'яті і жалюгідних злодюжок з їхніми неймовірними виправданнями. Ти не розглядаєш деталі, специфічні кожному випадку, — твої мізки просто *автоматично* відсортовують гіпотезу до цебра з тим, у що ти не віриш, і все. Так само мій батько ніяк не міг повірити в гіпотезу існування магії, тому що бачив був так багато дурнів, що патякали про магію. Вірити в гіпотезу, що включає в себе чари хибної пам'яті, — атрибут *низького статусу*.

— Про що ти там *белькочеш*? — перепитала Мораг, зверхньо оглядаючи Хлопчика-Що-Вижив.

— Ти що, думаєш, ми повіримо будь-чому, що кажеш *ти*? — заволатала дещо старша за них рейвенкловка, яку Падма не знала. — Коли саме *ти* навернув Грейнджер на темний бік?

— І я не буду жалітися, — химерно спокійним голосом провадив Гаррі Поттер, — мовляв, чаклуни позбавлені логіки, бо вірять в усіляку нісенітницю. Бо я пожалівся професору Квірелу одного разу, і він лише *поглянув* так виразно, і сказав, що якби я не був заслплений своїм вихованням, я б знайшов сотні більш божевільних речей, в які вірять маги. Те, що ви робите, — дуже по-людськи, дуже нормально, і це не робить вас *винятково* поганими людьми. Тож я не жалітимусь, — Хлопчик-що-вижив підвівся зі свого місця. — Побачимось.

І Гаррі Поттер пішов від них, пішов від них усіх.

— Ти ж не думаєш, що він *має рацію*, правда? — спитала Су Лі поруч із нею. З її тону було зрозуміло, що *вона* думає з цього приводу.

— Я... — почала Падма. Слова ніби застрягали їй у горлі, а думки — в голові. — Я... я вважаю... я...

Якщо достатньо добре подумати, можна зробити неможливе.

(Для Гаррі це твердження завжди було предметом сліпої віри. Були часи, коли він визнавав обмежувальну силу фізичних законів; тепер він підозрював, що якихось справжніх меж взагалі не існує як таких.)

Якщо достатньо *швидко* подумати, то іноді можна зробити неможливе *швидко*...

...іноді.

Тільки іноді.

Не завжди.

Не *напевно*.

Хлопчик-Що-Вижив роздивлявся кімнату з трофеями. Він був оточений нагородами, кубками, меморіальними табличками, щитами, статуями і медалями — тисячі, а може десятки тисяч їх зберігалися у вітринах з кришталевого скла. Крізь всі віки існування Гогвортсу ця кімната накопичувала пам'ятні деталі. Тижня, місяця, а може й року не вистачило би, щоб оглянути всі предмети в кімнаті. Професор Флитвік пішов, тому Гаррі спитав був професорку Вектор, чи існує спосіб визначити, чи було пошкоджене охоронне закляття якоїсь з кришталевих шафок, перевірити наявність слідів, які залишила б по собі справжня дуель. Гаррі вихором пройшовся бібліотекою Гогвортсу, шукаючи закляття, що могли б відрізнити старі відбитки пальців від нових відбитків пальців, чи ідентифікувати сліди людського дихання у кімнаті. І всі ці спроби погратися в детектива зазнали були поразки.

Не було жодної зачіпки, жодної, що йому вистачило клепок знайти.

Професор Снейп сказав, що летиключ привів був його до порожнього будинку в Лондоні, де він не знайшов нічого корисного.

Професор Снейп не знайшов жодних записок у спальні Герміони.

Директор Дамблдор сказав, що дух Волдеморта, імовірно, переховується в Таємній кімнаті, де система безпеки Гогвортсу його не викриє. Гаррі надяг Плащ невидимості і прокрався до слизеринських підземель, де проблукав решту дня, обшукуючи всі очевидні місця, та не знайшов нічого змієподібного, що відповідало б на спроби до нього заговорити. Вхід до Таємної кімнати, видається, був розрахований на дещо довші пошуки.

Гаррі поговорив з усіма друзями Герміони, які ще погоджувалися з ним розмовляти, але ніхто не пригадував, щоб Герміона казала, чому саме їй здавалося, що Драко щось проти неї замислив.

Професор Квірел не повернувся з Міністерства в обід. Старші учні, здається, вважали, що на цьогорічного викладача захисту зрештою звалить провину за всю цю історію і звільнять за те, що навчив учнів надмірної агресивності. Вони обговорювали професора захисту так, ніби той уже вийшов з гри.

Гаррі використав всі шість годин свого часовороту, і все одно не мав жодних зачіпок, і тепер він мав лягати спати, щоб бути при тямі на суді Герміони завтра.

Хлопчик-Що-Знищив-Дементора стояв в центрі гогвортської кімнати з трофеями, паличка валялася біля його ніг.

Він плакав.

Іноді ти кличеш свій мозок, а він не відповідає.

Суд над Герміоною Грейнджер почався наступного дня, за розкладом.

Розділ 80. Неприпустимі поступки, ч.2. Ефект ріжків

Найдавніша Зала Чарверсуду прохолодна й темна, концентричні півкола каменю здіймаються над найнижчим центром, прості дерев'яні лави стоять на кожному підвищеному півколі. У цій залі немає жодного джерела освітлення, проте кімната добре освітлена — без жодних причин і підстав. Це просто бруталний факт — зала добре освітлена. Стіни й підлога з каменю — темного каменю, якогось елегантного й таємничого поєднання найприємнішої для ока породи з гладенькою текстурою, що ніби тече й змінюється під поверхнею. Це Найдавніша Зала Чарверсуду, найстаріше чаклунське місце, що збереглося до наших днів. Кожне інше місце влади було знищене в одній з війн. Це Зала Чарверсуду, і найдавніша вона через те, що війни припинилися, коли це місце збудували.

Це Зала Чарверсуду. Існують старіші місця, але вони приховані. Згідно з легендою, стіни з темного каменю були вицаклувані, створені, викликані в дійсність Мерліном, коли він зібрав наймогутніших чарівників з тих, що залишилися у світі, і справив на них таке враження, що вони погодилися визнати його своїм головою. І коли (згідно з цією легендою) провидці й далі провіщали, що досі недостатньо зроблено, щоб запобігти кінцю світу й магії, то (згідно з цією історією) Мерлін приніс у жертву своє життя, своє чаклунство та свій час, щоб наслати на світ інтердикт Мерліна. Ця дія мала й гірко наслідки, бо таке місце, як це, уже не може відтворити жодна відома чаклунам сила. Але й знищене воно не може

бути, бо ці стіни з темного каменю вціліють без жодної шкоди, а можливо навіть не потеплішають, навіть в епіцентрі ядерного вибуху. Шкода, що ніхто тепер не знає, як їх виготовити.

На найвищому півколі Чарверсуду, на горішньому рівні темного каменю, є подіум. На цьому подіумі стоїть старий чоловік, його лице в стурбованих зморшках, зі срібною бородою, що опускається нижче за його талію. Це Албус Персіваль Вулфрик Браян Дамблдор. У його правиці паличка влади, на плечі сидить птах вогню. У лівиці він тримає короткий жезл — тонкий та рівний, виготовлений з того ж темного каменю, що й стіни, це Безперервна Лінія Мерліна — пристрій головного мага Чарверсуду. Карен Даттон заповіла Лінію Албусові Дамблдору в останній день свого життя, тоді минуло лише кілька годин після того, як він напівмертвий повернувся з яскравим феніксом, перемігши Гріндельвальда. Вона в свою чергу отримала Лінію від перфекціоніста Нікодемуса Капернауа. Кожен чарівник передавав її обраному наступнику, в безперервній послідовності аж від дня, коли Мерлін пожертвував своїм життям. Ось як (раптом вам цікаво) чаклунська Британія впоралася обрати Корнеліуса Фаджа міністром магії, і втім головним магом став Албус Дамблдор. Не за законом (бо написаний закон можна переписати), а за найдавнішою традицією, Чарверсуд не вибирає, хто головуватиме над його нерозсудливістю. Відколи Мерлін приніс свою жертву, найважливішим обов'язком кожного головного мага було якомога старанніше добирати людей, що не лише хороші, а ще й можуть розрізнити хороших наступників. Легко припустити, що ця послідовність світла мала б десь оступитися, колись протягом століть принаймні раз звернути не туди, і ніколи вже не повернутися. Але ні. Лінія Мерліна триває, досі безперервна.

(Принаймні так стверджують прибічники Дамблдора.

Луціус Мелфой заперечуватиме це. А в Азії розповідають взагалі іншу історію, що не спростовує версію Британії.)

На найнижчій платформі Найдавнішої Зали стоїть стілець з високою спинкою, без жодних подушок, з темного металу, а не темного каменю. Його сюди поставив не Мерлін.

Будівля міністерства, що зросла навколо цього місця, уся прикрашена залитими золотом дерев'яними панно, освітлена вогнем, сповнена гамірною дурістю. Це місце інше. Цей камінь — серце чаклунської Британії, і він ані залитий золотом, ані прикрашений панно, ані освітлений вогнем, ані яскравий.

У цю кімнату урочисто заходять відьми й чаклуни у фіолетових мантиях, на кожній вишита срібна «Ч». Вони тримають ауру серйозності, що ясно свідчить: вони чудово розуміють, що вони страшенно-страшенно важливі. Зрештою, вони зустрічаються у Найдавнішій Залі. Це лорди й леді Чарверсуду, і вони вважають себе найвеличнішими людьми найвеличнішої чаклунської країни світу. Менші люди падали перед ними на коліно з благаннями. Вони могутні, вони багаті, вони шляхетні; хіба ж вони не чудові?

Албус Дамблдор знає кожного в цій кімнаті на ім'я. Він вчив багатьох із них, хоча надто мало хто навчився. Дехто йому союзники, хтось — опоненти, з рештою він спілкується так, щоб не зіпсувати їхній танок старанного нейтралітету. Для нього всі вони — люди.

Чинний професор захисту в Гогвортсі, якби хтось спитав його думку про лордів та леді, сказав би, що хоч більшість із них амбіційні люди, та мало в кого з них є амбіційна мета. Він би зазначив, що Чарверсуд — саме таке місце, де може опинитися така людина, — саме така можливість, за яку ви чіплятиметеся, якщо у вас немає цікавіших справ. Такі особи зрідка цікаві, але часто корисні. Фігури, якими можуть маніпулювати, бали, які можуть заробляти справжні гравці.

Не серед півкіл, що здіймаються, а збоку, на окремій лаві для глядачів, поряд з відьмою у гостроверхому капелюсі, обличчя якої вкрай стурбоване, сидить хлопець у найформальнішій з тих, що в нього є, чорній мантії. Його зелені мов лід та відсторонені очі ледве глянули на лордів та леді, коли вони метушливо всідалися на свої місця. Для нього вони просто набір гамірних фіолетових мантій, якими обладнані дерев'яні лави, візуальне тло для сцени Чарверсуду. Якщо серед них і є вороги, чи хтось, ким треба маніпулювати, то це просто «Чарверсуд». Колективна сила заможної еліти чаклунської Британії, що не має окремих особистостей. Їхні цілі надто чужі та тривіальні, щоб відвести їм окреме місце в цій історії. Зараз, на цю мить, хлопцю вони ані подобаються, ані не подобаються, ці фіолетові мантії, бо його мозок не вважає їх достатньою діючою силою, щоб їх можна було морально оцінювати. Він — гравець, а вони — текстури.

Невдовзі цей погляд зміниться.

Гаррі неуважно розглядав залу Чарверсуду. Видавалося, що вона доволі стара, історична і, без сумніву, Герміона могла б читати йому лекцію про це місце годинами без кінця. Надходження фіолетових мантій припинилося, і згідно з годинником Гаррі, що йшов уперед зі швидкістю три хвилини на пів години, суд мав от-от розпочатися.

Поряд з ним сиділа професорка Макґонегел. Вона не зводила з нього очей більше ніж на двадцять послідовних секунд.

Гаррі прочитав був зранку «Щоденного віщуна». У заголовку було «СКАЖЕНА МАГЛОРОДКА НАМАГАЄТЬСЯ СКІНЧИТИ ДРЕВНІЙ РІД», і решта газети не сильно від нього відрі-

знялася. Коли Гаррі було дев'ять років, Ірландська Республіканська Армія підірвала британські казарми, і він дивився по телевізору, як усі політики змагалися одне з одним — хто буде найгучнішим та найобуренішим. Тоді Гаррі спало на думку — навіть тоді, коли він зовсім мало знав про психологію, — видавалося, що *всі* змагалися в тому, щоб бути якомога більш злими, і *нікому* не було дозволено припустити, що хтось *надто* злий, навіть якщо він пропонував ядерне бомбардування Ірландії. Навіть тоді Гаррі вразило, наскільки пустим був гнів політиків, — хоча тоді в нього не було слів, щоб це описати, — відчуття, ніби вони намагалися отримати легкі бали, б'ючи ту ж безпечну ціль, що й усі інші.

Гаррі завжди відчував порожність політичного обурення, та дивно було, наскільки це було очевидним, якщо прочитати десяток статей з «Щоденного віщуну» кожна з яких поливала Герміону Грейнджер брудом.

В основній статті, ім'я автора ні про що не казало Гаррі, закликали знизити мінімальний вік для ув'язнення в Азкабані, щоб ненормальну бруднокровку, що спаплюжила честь Шотландії своєю варварською безпідставною атакою на останнього спадкоємця найдавнішого роду прямо в священному прихистку Гогвортсу, можна було відправити до дементорів — єдине покарання, що було сумірним з її невимовним злочином. Лише така дія навчить усіх чужоземних, недолюдських варварів, які мали схоже ненормальне шаленство, що їм не уникнути величності неминучої та нещадної кари Чарверсуду, і така ж доля очікує всіх, хто зазіхатиме на честь шляхетних тощо тощо тощо.

У наступній статті писалося те ж саме, тільки менш красномовними словами.

Раніше Албус Дамблдор сказав був йому:

— *Я не намагатимуся тримати тебе подалі від цього суду, — голос старого чарівника був тихим та твердим. — Я чу-*

дово розумію, до чого це б призвело. Але й ти маєш відповісти мені послугою на послугу. Політика Чарверсуду — делікатна справа, і ти про неї нічого не знаєш. Посмієш утнути щось, і за це платитиме Герміона Грейнджер, і ти пам'ятатимеш цю свою витівку до кінця своїх днів, Гаррі Джеймсе Поттер-Еванс-Веррес.

— Я розумію, — відповів Гаррі. — Я знаю. Просто... якщо ви плануєте витягти кролика з капелюха й усіх врятувати в останню хвилину, коли вже здається, що все скінчено, будь ласка, скажіть мені про це зараз, а не змушуйте сидіти й хвилюватися...

— Я б не вчинив так з тобою, — сказав старий чарівник, видавалося, його сповнила страшенна втома, коли він зібрався йти. — А тим паче з Герміоною. Та в мене немає жодного кролика в капелюсі, Гаррі. Ми можемо лише подивитися, чого хоче Луціус Мелфой.

Пролунав короткий різкий стукіт, і цей недовгий звук якимось чином змусив усю кімнату замовкнути, а голову Гаррі смикнутися назад і вгору. Високо над усіма Дамблдор щойно стукнув по подіуму темним жезлом, що його він тримав у лівиці.

— Дев'ятнадцята сесія двісті восьмого Чарверсуду зібралася на запит лорда Луціуса Мелфоя, — безбарвно сказав старий чарівник.

Одразу з іншого боку від подіуму, але також на найвищому колі, підвівся високий чоловік з гривною білого волосся, що спадало з його голови на плечі та фіолетову мантію.

— Я викликаю свідка на допит під дією сироватки правди, — сказав Луціус Мелфой, його спокійний голос ясно залунав у кімнаті, в голосі відчувалися вивірені нотки стриманої люті. — Нехай Герміону, першу Грейнджер, виведуть уперед.

— Нагадую всім, що це першокласниця Гогвортсу, — сказав Дамблдор. — Я не потерплю жорстокого поводження

з цим свідком...

Хтось з лав голосно вимовив «Пха!», і залунали обурені хмикання, навіть кілька глузливих смішків.

Гаррі витріщився на фіолетові мантиї, примруживши очі.

Разом із зародженням люті було щось іще, у ньому здійнялося почуття неспокою, ніби щось було жахливо не так, ніби сама дійсність була порушеною. Гаррі якимось чином це знав, проте не міг збагнути, що саме неправильно, чи чому його розум вважав, що все стає гірше...

— *Тиша!* — загорлав Дамблдор. Він двічі стукнув жезлом по подіуму, що видало два клацання, які перекрили весь шум. — Тут буде тиша!

Двері, крізь які заходили свідків, були прямо під власним сидінням Гаррі, тому лише коли вся процесія повністю зайшла в кам'яну залу, Гаррі побачив...

...трійку аврорів...

...Герміона була повернута до Гаррі спиною, він не міг бачити її обличчя...

...за нею слідував сяйливий срібний горобець, вивірка кольору місяця...

...та джерело жахливої неправильності, напівприховане під подраним плащем.

Гаррі кулею здійнявся на ноги, без жодної думки. Лише те, що професорка Макґонегел раптом несамовито схопила його за зап'ясток, спинило його від того, щоб взяти паличку. Професорка трансфігурації палко зашепотіла:

— *Гаррі, усе гаразд, тут же патронус...*

Лише за кілька секунд Гаррі оговтався, бо тій його частині, котра розуміла, що Герміона не піддається дії дементора напряду, треба було переконати решту його частин поводитися нормально...

Але патронуси-тварини не бездоганні, заявив інший голос у його розумі. Інакше Дамблдор не бачив би форму голого чоловіка, на якого боляче дивитися. Ти відчув наближення дементора, навіть з патронусами-тваринами...

Професорка Макгонегел тягла його вниз за зап'ясток, і Гаррі Поттер повільно сів назад.

Але на той час він уже встигнув оголосити війну країні чаклунської Британії, і ідея, що інші люди називатимуть його темним лордом, йому все одно вже не видавалася важливою.

Він побачив обличчя Герміони, коли вона сіла на стілець. Вона не мала гордого вигляду, не дивилася з викликом, як коли стояла перед Снейпом. Вона не плакала, як коли аврори її заарештовували. Вона просто сиділа з відсутнім нажаханим поглядом, коли темні металеві ланцюги зміями вистрибнули зі стільця й скували її руки та ноги.

Гаррі не міг цього витримати. Він бездумно спробував втекти у себе, втекти в темну сторону, огорнути себе холодною люття мов щитом. На це знадобився час — він не занурювався в темну сторону від дня Азкабану. А тоді, коли його кров стала дещо холодною, він знову підвів погляд, знову побачив Герміону на цьому стільці, і виявилось, що його темна сторона гадки не мала, що робити з таким типом болю, цей біль прорізав його холодність мов ніж, і боліло анітрохи не менше.

— Овва, хіба це не Гаррі Поттер! — пролунав високий, легкий жіночий голос, огидно підсолоджений та поблажливий.

Гаррі повільно відвернув погляд від стільця й побачив усміхнену жінку, що мала стільки косметики на лиці, що її шкіра була майже рожевою. Вона сиділа поряд з чоловіком, якого Гаррі впізнав зі світлин як міністра Корнеліуса Фаджа.

— Ви хотіли щось сказати, містере Поттер? — запитала жінка так радісно, ніби це був не суд.

Тепер й інші люди на нього дивилися.

Гаррі не здатен був розмовляти, усі слова, що були в нього в голові, було б нерозумно вимовляти вголос. Він не міг вигадати нічого, що міг би сказати Невіл. Директор попереджав був Гаррі, що якщо хтось *інший* захоче, щоб Хлопчик-Що-Вижив висловився, він має *вдати, що він свого віку...*

— Директор сказав, що я маю мовчати, — сказав хлопець, хоча йому не вдалося повністю прибрати різкість з голосу.

— О, але у вас є *наш* дозвіл розмовляти! — весело сказала жінка. — Впевнена, Чарверсуд завжди з радістю вислухає, що хоче сказати Хлопчик-Що-Вижив!

Поряд з нею кивав міністр Корнеліус Фадж.

Обличчя жінки було пухленьким та гладким, явно блідим під косметикою. Майже неминуче спадало на гадку певне слово, і слово це було «жаба». Що, зазначила логічна частина Гаррі, жодним чином не корелює з її моральним боком. Лише в мультфільмах Діснея бридкі на вигляд люди з більшою імовірністю були лихими та навпаки. І сценарії цих фільмів, певно, писали люди, що ніколи не були бридкими. Він дасть їй шанс, усі в цій кімнаті заслуговували на шанс...

— Бо я позбувся Темного Лорда? — спитав хлопець та вказав на дементора, що висів у повітрі за стільцем Герміони. — У цій кімнаті є щось навіть темніше.

Лице жінки зіщулилося, стало дещо суворим.

— Я розумію, що такий маленький хлопчик, як ви, боїться їх, містере Поттер, проте дементори підкоряються Міністерству магії. І вони, звісно, потрібні, щоб стерегти...

— Дванадцятирічну дівчинку? — крикнув хлопець. — Це найтемніші створіння цього світу, я відчував, як воно наближається, незважаючи на патронуса, — як наближається *неправильність*, — воно жажливо зле і... воно б з'їло всіх у цій кімнаті, якби могло! Його не можна підпускати до жодної

дитини, ніколи! Ані до мене, ані до неї, ні до кого! Ви маєте проголосувати, щоб відправити його геть!

— Ми, *звісно*, не проводитимемо таке голосування... — кинула жінка-жаба.

— Годі, мадам Амбрідж, містере Поттер, — пролунав згори суворий голос Дамблдора. Після короткої павзи старий чарівник додав: — Хоча, *звісно*, хлопець має рацію щодо всього сказаного.

Дехто з членів Чарверсуду здавалися збентеженими застереженням Хлопчика-Що-Вижив, декілька сильно кивнули на слова старого чарівника. Та їх було замало. Гаррі це бачив. Їх було замало.

Тоді занесли сироватку правди, і на мить здалося, що Герміона все ж таки розплачеться. Вона поглянула на Гаррі... ні, на професорку Макґонегел, і професорка Макґонегел самими губами щось сказала, та Гаррі не міг прочитати слів зі свого місця. Тоді Герміона проковтнула три краплі сироватки правди, і її обличчя обвисло.

— Гавейне Робердз, — м'яко промовив Луціус Мелфой. — Ваша чесність загальновідома. Якщо ваша ласка.

Один з трьох аврорів зробив крок уперед.

Після кількох перших питань Гаррі відвернувся й вступився кудись убік, закривши вуха пальцями, а мозок Герміони програвав зміст чар хибної пам'яті. Гаррі не міг стерпіти притлумлене наркотиком каяття в голосі Герміони, коли вона пригадувала несправжні спогади, і його темна сторона теж не могла цього стерпіти, а він уже чув був стислий переказ.

Розум Гаррі згадав інший день жаху, і хоча Гаррі майже вирішив був класифікувати гіпотезу подальшого існування лорда Волдеморта як маразм старого чарівника, раптом йому здалося страшенно, унікально схожим на правду, що сутність, яка наклала чари пам'яті на Герміону, була тим са-

мим розумом, що... *скористався...* Белатрисою Блек. Дві події без сумніву мали схожий підпис. Вирішити, що це має статися, *спланувати*, щоб це сталося... для цього треба бути не просто лихим, для цього треба бути *порожнім*.

Тоді Гаррі на мить підвів погляд і побачив, що фіолетові мантиї спостерігають, просто спостерігають.

По деякому часі, коли всі зірки стали холодними й темними, а останній промінчик всесвіту догорів і перетворився на чорний попіл, допит Герміони завершився.

— Якщо лорди не заперечують, — почувся голос лорда Мелфоя, — я б хотів, щоб показання мого сина Драко, що були засвідчені під двома краплями сироватки правди, зараз зачитали вголос.

Доки вона не атакувала мене під час битви, я нічого не планував проти Грейнджер. Але після того дня я й справді відчував образ, я допомагав був їй стільки разів...

З горла Герміони почувся такий звук, ніби на неї щойно впав такий величезний камінь, що вона не могла ані крикнути, ані дихати, лише тихенько й сумно видихнути.

— Перепрошую, — сказала одна з відьом, що ніби була з боку Мелфоевої фракції кімнати. — Але лорде Мелфой, чому ваш син *допомагав* цій бруднокровці?

— Мій син, — важко сказав Луціус Мелфой, — видається, дослухався до певних оманливих ідей. Він ще юний, і тепер він дізнався, як і вся країна, яке лихо він отримав як оплату за свою доброту.

В кількох кроках від Гаррі, на лавах відвідувачів, чоловік у газетярській кепці та зі значком, який свідчив, що він працює на «Щоденний віщун», палко шкрябав щось довгим пером.

Тих небагатьох людей, що раніше підтакували Дамблдоріві, тепер пересмикнуло. Одна з відьом у фіолетовій мантиї нарочито підвелася з місця, яке ніби було в Дамблдорівсько-

му боці кімнати, і пересіла до Мелфоївської фракції.

Аврор читав далі монотонним голосом:

Я так втомився від усіх цих захисних чарів. Я був ослаблений, коли накладав останнє. Я гадав, що сильніший за Грейнджер, проте не був упевнений, тому перевірів це емпірично, викликавши її на дуель, ось ч-ч-чому я це зробив, а також через те, що якби я виграв, я планував перемогти її ще раз наступного дня, щоб усі це побачили. Клята сироватка правди. Алевонане знала про це, коли намагалася мене вбити! Я справді був ображений на те, що вона зробила, я справді допомагав був їй раніше, і справді не планував був нічого проти неї, алевона атакувала мене перед усіма!

Коли з показаннями було завершено, Чарверсуд почав обговорення.

Якщо це можна так назвати.

Видавалося, багато з членів Чарверсуду були дуже впевнені, що вбивство — це погано.

Фіолетові мантії з Дамблдорівського боку кімнати мовчали, гадані сили добра оццали політичний капітал для перспективніших битв. І Гаррі чув у своїй голові, ніби професор Квірел стояв прямо поряд, його сухий голос. Цей голос роз'яснював, що казати щось зараз було не в інтересах цих політиків.

Та, видавалося, був один чарівник у цій кімнаті, що мав достатньо високий статус, щоб здолати небажання втратити обличчя. Лише єдиний чарівник мав достатньо високий статус, щоб вимовити слова розуму й не отримати за це покарання. Лише він виступив на захист Герміони — чоловік з палахкотливим феніксом на плечі.

Лише Албус Дамблдор не мовчав.

Головний маг не висунув версії, що Герміона Грейнджер могла бути цілковито невинною. У це, як він пояснив був Гаррі, ніхто не повірить, і це лише погіршить справу.

Але Албус Дамблдор казав, м'яко нагадаючи присутнім то про одне, то про інше, що порушниця — першокласниця в Гогвортсі; що багато хто коїв був дурниці в юності; що першокласниця Гогвортсу була просто замолода, щоб усвідомлювати наслідки своїх дій. Він сам (тихо сказав головний маг) робив дурниці в дитинстві, навіть коли був значно старшим за неї.

Албус Дамблдор сказав, що Герміону Грейнджер дуже любив професорський склад Гогвортсу, вона допомагала чотирьом гафелпафкам з їхнім домашнім завданням з чарів, вона заробила сто три очки для Рейвенклоу впродовж шкільного року.

Албус Дамблдор сказав, що всі, хто знав Герміону Грейнджер, були ошелешені цими подіями. Що всі присутні чули жах в її голосі, коли вона доповідала свої показання. І якщо якесь незвичне божевілля тимчасово оволоділо нею, то — тут його голос здійнявся до суворого наказу — вона не заслуговувала від них ні на що інше, крім співчуття та уваги цілителів.

Нарешті Албус Дамблдор нагадав Чарверсуду, перекриваючи обурені крики, що її звинувачують у *замаху* на вбивство, а не у вбивстві. Албус Дамблдор сказав, здійнявши хвилю заперечень, що жодної тривалої шкоди не було заподіяно. І Албус Дамблдор благав їх не робити власноруч гірше, ніж уже є...

— *Годі!* — гаркнув Луціус Мелфой, і підняття рук припинило обговорення. Біловолосий чоловік, високий і жакливий, підвівся, високо в руці він тримав срібний ціпок, ніби молоточок, що от-от стукне. — За те, що ця божевільна жінка намагалася скоїти з моїм сином... за кровний борг, який вона винна через спробу скінчити лінію шляхетного й найдавнішого роду... я вимагаю, щоб вона...

— Азкабан! — загорлав чоловік з пошрамованим обличч-

чям, що сидів праворуч від лорда Мелфоя. — Відправити скажену бруднокровку в Азкабан!

— Азкабан! — загорлала інша фіолетова мантия, потім ще одна, і ще...

Клацання жезла в руці Дамблдора призвело до тиші в кімнаті.

— Ви всі порушуєте порядок, — суворо сказав старий чарівник. — І ваша пропозиція варварська, нижче гідності цього зібрання. Є речі, яких ми не робимо. Лорде Мелфой?

Луціус Мелфой слухав це з безвиразним обличчям.

— Ну, — сказав лорд Мелфой по деякому часі, його очі холодно зблиснули. — Я не планував просити такого. Та якщо на те є воля Чарверсуду — нехай заплатить так, як будь-хто на її місці заплатив би. Нехай буде Азкабан.

Здійнявся галас лютої підтримки...

— Подивіться на себе! *Що ж ви робите?* — крикнув Албус Дамблдор. — Вона замолода! Її розум не витримає цього! Уже три сторіччя такого в Британії не робили!

— Що про нас подумують інші країни? — різким голосом спитала жінка, яку Гаррі впізнав як бабусю Невіла.

— Ви охоронятимете Азкабан, коли її туди відправлять, лорде Мелфой? — спитала строга стара відьма, якої Гаррі не знав. — Бо, боюся, мої аврори можуть відмовитися його охороняти, якщо там утримуватимуть маленьких дітей.

— Обговорення завершено, — холодно сказав Луціус Мелфой. — Та якщо ви нездатні знайти аврорів, що можуть підкорятися голосуванню Чарверсуду, мадам Боунз, то можете відмовитися від своєї посади. Ми легко знайдемо іншого вам на заміну. Воля цієї зали ясна. За свій страховинний злочин цю дівчину судитимуть як дорослу та покарають відповідно. Десять років Азкабану — кара за замах на вбивство.

Коли старий чарівник знову заговорив, його голос був тихішим:

— Цьому немає альтернативи, Луціусе? Ми можемо піти до мого офісу й обговорити це, якщо потрібно.

Тоді високий чоловік з довгим білим волоссям обернувся, щоб поглянути на подіум зі старим чарівником. Вони вдвох довго витріщалися один на одного.

Коли Луціус Мелфой знову заговорив, видавалося, його голос навіть трохи тремтить, ніби він ледве стримував емоції.

— Кров вимагає розплати, кров моєї родини. За жодну ціну я не продам кровний борг свого сина. Тобі цього не зрозуміти, ти ніколи не мав власної дитини. Втім, у роду Мелфоїв є не єдиний борг крові, і, гадаю, мій син, якби він був з нами, схвалив би, щоб сплатили борг за кров його матері, а не його власну. Зізнайся у своєму злочині перед Чарверсудом, як зізнався переді мною, і я...

— Навіть не думай про це, Албусе, — сказала строга стара відьма, що вже подавала голос.

Старий чарівник стояв на подіумі.

Старий чарівник стояв на подіумі, його лице то кривилося, то поверталось до норми...

— Припини, — сказала стара відьма. — Ти знаєш, яку відповідь маєш дати, Албусе. Страждання через це нічого не змінять.

Старий чарівник заговорив.

— Ні, — сказав Албус Дамблдор.

— А ти, Мелфою, — продовжила строга стара відьма, — гадаю, насправді весь цей час просто хотів знищити...

— Та ні, — сказав Луціус Мелфой, тепер його губи скривилися в гірку посмішку. — Ні, у мене нема тут іншої мети, крім помсти за сина. Я лише хотів продемонструвати Чарверсуду правду за вдаваним героїзмом цього старого чоловіка, і за його похвалою цієї дівчини — що він навіть не подумає пожертвувати собою, щоб її врятувати.

— І справді гідна смертежера жорстокість, — сказала Августа Лонгботом. — Я, звісно, ні на що не натякаю.

— Жорстокість? — спитав Луціус Мелфой, гірка посмішка не сходила з його лиця. — Не думаю. Я знав, якою буде його відповідь. Я завжди казав, що він лише грає свою вдавану роль. Якщо ви вірите в його вагання, то ви просто дурні. Не забувайте, його відповідь завжди була однаковою, — чоловік підвищив голос. — Голосуймо, друзі. Гадаю, підняття рук буде достатньо. Навряд чи тут багато тих, хто хоче стати на один бік з убивцями.

Останні слова були вимовлені з таким холодом, що погроза була майже неприхованою.

— Подивіться на цю дівчину, — сказав Албус Дамблдор. — Побачте її, збагніть жах, який ви коїте! Вона... — голос старого чарівника не витримав. — Вона боїться...

Напевно, дія сироватки правди закінчувалася, бо обличчя Герміони Грейнджер почало змінюватися, обвислість зникати, руки й ноги помітно тремтіли в ланцюгах, ніби вона намагалася втекти, втекти з цього крісла, але її стримувала більша вага, ніж просто зачаклованих ланцюгів. Тоді її шия конвульсивно смикнулася, достатньо, щоб стали видні її очі...

Вона поглянула на Гаррі Поттера, і хоча вона нічого не вимовила, було кришталево ясно, що вона мала на увазі.

*Гаррі,
допоможи мені,
будь ласка...*

І посеред Найдавнішої Зали Чарверсуду задзвенів крижаний голос, мова кольору рідкого азоту, надто високий голос, щоб він належав цьому юному горлу, і цей голос сказав:

— Луціусе Мелфой.

У давній пресвятій залі Чарверсуду люди роззиралися навкруги, їхні очі довго намагалися знайти те, що шукали. Може, голос був і зависокий, і невідповідно тихий, але ніхто не очікував, що це голос дитини.

Лише коли лорд Мелфой заговорив у відповідь, люди збагнули, куди треба дивитися.

— Гаррі Поттере, — сказав Луціус Мелфой. Він не кивнув.

Голови обернулися, очі заворушилися й люди зосередили погляди на хлопчику зі скуйовдженим волоссям, що стояв поряд зі старшою відьмою, що ридала. Хлопець ледве сягав поясу дорослих, навіть зі взуттям, і був одягнений у коротку офіційну чорну мантію. Хіба що ви мали дуже хороший зір, розгледіти з іншого боку Зали відомий жакливий шрам під його скуйовдженим волоссям було неможливо.

— Це безглуздя ганьбить тебе, Луціусе, — сказав хлопець. — Дванадцятирічні дівчата не коять вбивства наліво й направо. Ти — слизеринець, і доволі розумний. Ти знаєш, що це чийсь замисел. Герміону Грейнджер поставили на цю дошку силою, хай чия рука стоїть за цим замислом. *Тобі* точно була відведена роль, яку ти й граєш, — тільки от Драко Мелфой мав померти, і ти мав би від цього оскраженіти. Але він живий, і ти не втратив розум. Чому ти граєш відведену тобі роль у замислі, згідно якого твій син мав померти?

Видавалося, всередині Луціуса вирувала буря, лице під рівним білим волоссям от-от мало скинути маску й показати щось невідоме. Лорд Мелфой майже почав говорити, потім ще двічі, але проковтнув три не почутих речення, не розтуливши рота по справжньому.

— Кажеш, замисел? — нарешті сказав лорд Мелфой. Його лице смикалося, ледве контрольоване. — І чий же це зами-

сел?

— Якби я знав, — сказав хлопець, — я б розповів про це значно раніше. Але будь-який однокласник Герміони Грейнджер може заприсягтися, що вона — найменш імовірна вбивця. Вона й справді допомагає гафелпафцям з домашнім завданням. Це не було природною подією, лорде Мелфой.

— Замисел... чи не замисел... — голос Луціуса тремтів. — Ця мерзота брудної крові нанесла шкоду моему синові, і за це я з нею покінчу. Ти маєш це дуже добре знати, *Гаррі Поттере*.

— Не факт, — сказав хлопець, — і це слабо сказано, що Герміона Грейнджер справді наслала чари охолодження крові. Я не знаю точних обставин чи які були використані закляття, та простих хитрощів не вистачило б, щоб змусити її це зробити. Вона діяла не з власної волі, а може й взагалі не діяла. Ти помиляєшся з адресатом помсти, лорде Мелфой, і свіdomo. Не дванадцятирічна дівчина заслуговує на твою лють.

— Яке *тобі* діло до її долі? — голос Луціуса Мелфоя підвищився. — У чому *твій* інтерес?

— Вона мій друг, — сказав хлопець, — і Драко мій друг. Можливо, цей удар направлений на мене, а зовсім не на рід Мелфоїв.

І знову м'язи заворушилися на обличчі Луціуса.

— Тепер ти мені брешеш... як брехав моему синові!

— Вір чи ні, — тихо сказав хлопець, — та я завжди хотів лише, щоб Драко знав правду...

— *Годі!* — закричав лорд Мелфой. — Годі твоєї брехні! Годі твоїх *ігор!* Ти не розумієш... ти ніколи не зрозумієш... що це означає — мати сина! Ніхто не відмовить мені в помсті! Тільки не знову! Ніколи більше! За кров, яку ця дівчина винна роду Мелфоїв, вона піде в Азкабан. А якщо я колись з'ясую, що нею керувала чиясь рука, — навіть якщо це твоя власна рука, — то цю руку я теж відріжу! — Луціус Мелфой здійняв

смертоносний ціпок, ніби наказував щось, його зуби були стиснуті, а губи витягнуті, ніби у вовка, що гарчить на дракона. — Якщо ти не можеш сказати чогось поліпше, то мовчи, Гаррі Поттере!

Кров Гаррі стукотіла, незважаючи на кригу темної сторони. Через страх за Герміону частина його хотіла просто накинутися на Луціуса та знищити його назавжди за його пиху та дурість... але в Гаррі не було влади, в нього не було бодай одного голосу Чарверсуду...

Драко казав був, що Луціус боїться його з невідомої причини. І Гаррі ясно бачив з вищиру, на який перетворилося лице Луціуса, що йому довелося зібрати всю свою відвагу, щоб сказати Гаррі замовкнути.

Тож Гаррі вимовив дуже холодним та смертоносним голосом, збіса сподіваючись, що це бодай щось означає:

— Ти викличеш мою ворожнечу, якщо зробиш це, Луціусе...

Хтось з нижніх рядів, явно зі сторони Чарверсуду, де сиділи поборники чистоти крові, хто дивився на маленького хлопчика, а не на лорда Мелфоя, розсміявся від неприхованого подиву. Інші фіолетові мантії підхопили сміх.

Лорд Мелфой поглянув на нього з усією гідністю, коли сміх поширився.

— Якщо хочеш ворожнечі роду Мелфойів, ти отримаєш її, дитино.

— Це вже сміховинно, — сказала жінка, що мала на собі забагато рожевої косметики, — гадаю, це й так у нас забрало купу часу, чи не так, лорде Мелфой? Хлопчик запізниться до школи.

— І справді, — сказав Луціус Мелфой, а тоді знову підвищив голос. — Розпочинаємо голосування. Нехай Чарверсуд підняттям рук підтвердить кровний борг, який винна Герміона, перша Грейнджер, шляхетному й найдавнішому родові Мелфоїв, за замах на вбивство останнього нащадка й спробу знищити цей рід!

Руки здіймалися одна за одною, секретар, що сидів на найнижчому колі, почав ставити на пергаменті позначки, щоб підрахувати їх, та й так було очевидно, яке рішення підтримала більшість.

І Гаррі подумки закричав, несамовито закликав про допомогу будь-яку частину себе, що може запропонувати вихід, стратегію, ідею. Та не було нічого, нічого, він зіграв свою останню карту й програв. І в конвульсивному розпачі Гаррі занурив себе в темну сторону, заштовхав себе в темну сторону, щоб мати нещадну ясність думок, запропонував темній стороні що завгодно, якщо вона розв'яже цю задачу. І нарешті смертельний спокій зійшов на нього, справжня крига нарешті відповіла на його заклик. Знехтувавши панікою та розпачем, його розум почав перебирати кожен відомий факт, згадувати все відоме про Луціуса Мелфоя, Чарверсуд, про закони чаклунської Британії. Його очі оглянули ряди стільців, зупинилися на кожній людині й кожній речі в полі зору, шукали будь-яку можливість, за яку можна вчепитися...

Розділ 81. Неприпустимі поступки, ч.3

Море піднятих рук заповнювало напівкола з темного каменю, що здіймалися вгору.

Лорди й леді Чарверсуду, вдягнені у мантиї сливового кольору з вишитою на них літерою «Ч», із мовчазним докором дивилися вниз, на сковану ланцюгами тремтячу дівчинку. Якщо вони, згідно якоїсь етичної системи, і прокляли себе цим, вони явно були про себе високої думки через це.

Подих Гаррі тремтів. Його темна сторона придумала план — а тоді швидко віддала керування, бо надто холодний тон міг нашкодити Герміоні. Чомусь холодний-лише-наполовину Гаррі не зрозумів цього одразу...

— Більшість проголосувала «за», — промовив секретар, коли усі підрахунки було завершено, і руки опустилися. — Чарверсуд визнає кровний борг Герміоні Грейнджер родові Мелфоїв за спробу вбити його спадкоємця й обідрати його лінію.

Луціус Мелфой посміхався зі зловісною втіхою.

— А тепер, — сказав біловолосий чарівник, — гадаю, її борг має бути сплачено...

— За рахунок боргу роду Мелфоїв родові Поттерів! — викрикнув Гаррі, стиснувши кулаки під лавою.

— Тиша! — скрикнула жінка, що сиділа біля міністра Фаджа й була аж надто нафарбована рожевим. — Ви вже достатньо переривали ці слухання! Аврори, виведіть його!

— Чекайте, — з верхнього ряду почувся голос Авґусти Лонгботом. — Про який борг йдеться?

Рука Луціуса побіліла на його палиці.

— Рід Мелфоїв немає перед тобою жодного боргу!

Це не була найстійкіша надія у світі, вона спиралася на одну газетну статтю, написану жінкою під дією чарів хибної пам'яті, але Ріта Скітер вважала правдоподібним, що містер Візлі нібито був у боргу перед Джеймсом Поттером через...

— Я здивований, що ви забули, — спокійно сказав Гаррі. — Звісно ж, це був сповнений жорстокості і болю період вашого життя, коли вам доводилося трудитися під Імперіусом Того-Кого-Не-Можна-Називати, доки вас не було звільнено стараннями роду Поттерів. Моєю матір'ю, Лілі Поттер, яка вмерла заради цього, моїм батьком, Джеймсом Поттером, який вмер заради цього, і, звісно, мною.

У Найдавнішій Залі запала коротка тиша.

— Що ж, яке визначне зауваження, містере Поттер, — сказала стара відьма, яку Гаррі ідентифікував як мадам Боунз. — Я теж дуже здивована, що лорд Мелфой забув про таку значущу подію. Це мав бути такий щасливий день для нього.

— Так, — додала Авґуста Лонгботом, — впевнена, він був дуже вдячний.

— Рід Мелфоїв не може заперечувати цей борг, хіба що лорд Мелфой розповість нам, що запам'ятав щось неправильно? У мене прокинувся професіональний інтерес, бо ж ми постійно намагаємося поліпшити бачення тих темних часів.

Луціус Мелфой стискав ціпок за срібний держак у формі змії так, наче був готовий вдарити ним, випустивши усі сили, що вона приховувала...

А тоді лорд Мелфой наче розслабився, холодна посмішка заграла на його обличчі.

— Звісно, — з легкістю сказав він. — Визнаю, я не одразу зрозумів, але дитя має рацію. Та я не думаю, що ці два борги можуть скасувати один одного. Зрештою, рід Поттерів просто намагався врятувати себе...

— Це не так, — сказав Дамблдор згори.

— ...а тому я вимагаю грошової компенсації для спокути кровного боргу моему синові. Це також закон.

У Гаррі щось перевернулося в животі. Це також було у тій газетній статті: містер Візлі вимагав додаткові десять тисяч галеонів...

— Скільки? — спитав Хлопчик-Що-Вижив.

Холодна посмішка не покидала обличчя Луціуса.

— Сто тисяч галеонів. Якщо такої суми немає у вашому сховищі, то, гадаю, я маю прийняти вексель на сплату залишку.

З Дамблдорової сторони приміщення вибухнули крики протесту, навіть деякі центральні мантиї сливового кольору видавалися шокованими.

— Може нам варто поставити це на голосування Чарверсуду? — спитав Луціус Мелфой. — Гадаю, мало кому з нас хочеться бачити, як маленька вбивця піде на волю. Підніміть руки за те, що скасування боргу потребує виплати додаткової компенсації у сто тисяч галеонів!

Клерк почав рахувати, але, як і попереднього разу, все і так було зрозуміло.

Гаррі глибоко дихав.

Краще навіть не думай вагатися, пригрозив внутрішній грифіндорець Гаррі.

Це велика витрата, зазначив рейвенкловець. *Нам треба серйозно все обміркувати.*

Це не мало бути важко. *Не мало*. Два мільйони фунтів — це всього лише гроші, а гроші варті лише того, що за них можна купити...

Дивно, яку сильну психологічну прив'язаність можна відчувати до «всього лише грошей», чи як боляче уявляти втрату банківського сховища, повного золота, хоча рік тому

ти навіть не уявляв, що воно існує.

Кімбол Кінісан би не вагався, сказав грифіндорець. Серйозно. Це було б миттєве рішення. Що ти за герой такий? Я ненавиджу тебе вже за те, що ти думаєш про це більше за 50 мілісекунд.

Це справжнє життя, сказав рейвенкловець. Втрачати всі свої гроші набагато важче для справжніх людей у справжньому світі, ніж у героїчних книжках.

Що? обурився грифіндорець. На чиему ти бої?

Я не виступаю на користь конкретної відповіді, сказав рейвенкловець, я просто говорю правду.

Хіба не можна використати сто тисяч галеонів для порятунку більше ніж одного життя, якщо витратити їх інакше? спитав слизеринець. Ми маємо зробити дослідження, вести боротьбу, а різниця між тим, щоб мати 40 тисяч галеонів і заборгувати 60 тисяч галеонів доволі помітна...

Тоді ми просто використаємо один з наших засобів швидкого заробітку грошей і отримаємо все назад, сказав гафелпафець.

Немає впевненості, що вони спрацюють, сказав слизеринець, і більшість з них потребує початкового капіталу...

Особисто я, сказав грифіндорець, голосую за те, щоб врятувати Герміону, а потім зібратися й вбити нашого внутрішнього слизеринця.

Голос клерка повідомив, що результати голосування записано й пропозицію схвалено...

Гаррі розтулив рота.

— Я приймаю вашу пропозицію, — сказав рот Гаррі без жодних роздумів, без жодного рішення. Наче внутрішні дебати були лише грою, ілюзією, а той, хто насправді контролював голос, не брав у ній участі.

Маска спокою на обличчі Луціуса Мелфоя розбилася, йо-

го очі розширилися, він дивився на Гаррі сповненим щирого здивування поглядом. Він розтулив рота, але нічого не говорив. І, навіть якщо він і видавав якісь звуки, цього не було чути у галасі спільних зойків і скриків Чарверсуду...

Натовп затих, почувши стукіт каменю.

— Ні, — промовив голос Дамблдора.

Гаррі різко повернув голову і подивився на старого чарівника.

Вкрите зморшками обличчя Дамблдора було блідим, срібна борода помітно дрижала. Видавалося, наче він був на термінальній стадії смертельного захворювання.

— Мені... шкода, Гаррі... Але не тобі обирати, я досі опікун твого сховища.

— *Що?* — Гаррі був надто шокований, щоб сформулювати нормальну відповідь.

— Я не можу дозволити тобі бути в боргу перед Луціусом Мелфоем, Гаррі! Ти не знаєш, не усвідомлюєш...

ПОМРИ.

Гаррі навіть не знав, яка з його частин заговорила. Можливо, це було одностайне рішення, кристальна лють і злоба лилися крізь нього. На мить він навіть подумав, що абсолютна міць його гніву надбає магічні крила, полетить до директора і змусить його впасти мертвим, скотитися з подіуму...

Але коли той внутрішній голос заговорив, старий чарівник так і стояв на місці й дивився на Гаррі, тримаючи довгу темну паличку в правиці й короткий чорний жезл у лівиці.

Погляд Гаррі перемістився на червоного із золотом птаха, який сидів на Дамблдоровому плечі, на чорній мантії. Сидів тихо, хоча жоден фенікс не зміг би змовчати.

— Фоуксе, — голос Гаррі здавався дивним йому самому, — чи не міг би ти нагримати на нього за мене?

Вогняний птах на плечі старого чарівника не закричав. Можливо, Чарверсуд вимагав, щоб на істоту наклали заляття тиші, інакше він кричав би без упину. Але Фоукс вдарив свого хазяїна по голові, давши ляпаса одним зі своїх золотих крил.

— Я не можу, Гаррі! — в голосі старого чарівника чулася агонія. — Я роблю те, що маю зробити!

Гаррі подивився на червоно-золотого птаха. А тоді він теж знав, що має зробити. Це рішення мало бути очевидним від початку.

— Тоді я теж зроблю те, що повинен, — Гаррі звернувся до Дамблдора, дивлячись угору, наче в кімнаті лишилися тільки вони двоє. — Ви ж це розумієте, чи не так?

Старий чарівник похитав головою, він продовжував дрижати.

— Ти передумаєш, коли станеш старшим...

— Я не про це, — голос досі здавався йому дивним. — Я маю на увазі, що за жодних умов не дозволю дементорам з'їсти Герміону Грейнджер. Крапка. Незважаючи на жодні закони, і неважливо, що мені доведеться для цього зробити. Ви хочете, щоб я розжував, що маю на увазі?

— Упевніться, що дівчинку заберуть прямо в Азкабан, і додайте охоронців, — промовив дивний чоловічий голос звідкись здалеку.

Гаррі чекав, дивлячись на старого чарівника. А тоді заговорив знову.

— Я піду в Азкабан, — Гаррі звертався до старого чарівника, наче більше нікого не було у світі, — до того, як туди заберуть Герміону Грейнджер, і почну клацати пальцями. Можливо, це коштуватиме мені життя, але до того часу, як її туди доставлять, Азкабану вже не існуватиме.

Деякі з членів Чарверсуду шоковано зойкнули.

А тоді ще більше почали сміятися.

— І як ти збираєшся туди дістатися, хлопчисько? — спитав хтось з тих, хто сміявся.

— У мене є власні способи пересування.

Гаррі не відводив очей від Дамблдора, від старого чарівника, що шоковано дивився у відповідь. Гаррі не дивився прямо на Фоукса, не видавав йому свій план. Але подумки він вже приготувався викликати фенікса, щоб той переніс його, приготувався наповнити розум світлом і люттю, покликати вогнептаха з усіх сил. Якщо Дамблдор наведе паличку, йому доведеться зробити це миттєво...

— Ти справді це зробиш? — старий чарівник також звертався так, наче нікого більше не було в кімнаті.

Кімната знову затихла, адже всі шоковано дивилися на головного мага Чарверсуду, який, видавалося, сприйняв божевільну загрозу цілком серйозно.

Старий чарівник дивився тільки на Гаррі.

— Ти насправді ризикуватимеш усім — усім — тільки заради неї?

— Так, — відповів Гаррі.

Знаєш, це неправильна відповідь, сказав слизеринець, Серйозно.

Але це щира відповідь.

— Ти не дослухатимешся розуму? — спитав старий чарівник.

— Судячи з усього, ні, — відповів Гаррі.

Вони обидва не відводили очей.

— Це жажливе безглуздя, — сказав старий чарівник.

— Я це розумію, — відповів герой. — А тепер, забирайтеся з мого шляху.

У стародавній блакиті очей Дамблдора блиснуло дивне світло.

— Як забажаєш, Гаррі Поттере. Але знай, це ще не скінче-

НО.

Решта світу потрохи проявилася навколо них.

— Я відкликаю своє заперечення. Гаррі Поттер може робити те, що бажає.

Чарверсуд вибухнув шокованим гамором, але знову затих від звуку кам'яного жезла.

Гаррі повернув голову в бік лорда Мелфоя. Той виглядав так, наче побачив як кицька перетворилася на людину і почала їсти інших кицьок. Назвати його вигляд «здивованим» було менш ніж недостатньо.

— Ти й справді... — повільно сказав Луціус Мелфой. — Ти й справді заплатиш сто тисяч галеонів, щоб врятувати одну бруднокровку.

— Гадаю, в моєму сховищі у «Грінготсі» близько сорока тисяч, — сказав Гаррі. Дивно, як йому й досі більше боліло від думки про втрату цих грошей, ніж від п'ятдесятипроцентного ризику померти, знищуючи Азкабан. — А щодо решти шістдесяти тисяч — які саме правила?

— Ти маєш виплатити їх, коли закінчиш Гогвортс, — сказав згори старий чарівник. — Але, боюся, лорд Мелфой матиме й деякі права на тебе доти.

Луціус Мелфой стояв, витріщившись на Гаррі, і не виказував жодної емоції.

— Хто вона тобі? *Що* вона тобі, якщо ти готовий стільки заплатити, щоб вберегти її від шкоди?

— Мій друг, — тихо відповів хлопець.

Очі Луціуса Мелфоя звузилися.

— Згідно зі звітом, який я отримав, ти не здатен використовувати закляття патронуса, і Дамблдорві це відомо. Один єдиний дементор мало не вбив тебе. Ти не ризикнеш наблизитися до Азкабану...

— То було у січні, — сказав Гаррі. — Зараз квітень.

Погляд Луціуса Мелфоя був холодним і розважливим.

— Ти робиш вигляд, що можеш знищити Азкабан, Дамблдор робить вигляд, що у це вірить.

Гаррі не відповів.

Біловолосий чоловік повернувся до середини півкола, наче звертався до всього Чарверсуду.

— Я відкликаю свою пропозицію! Я не прийму борг роду Поттерів грошима, навіть за сто тисяч галеонів. Кровний борг дівчини родові Мелфоїв не скасовано!

Знову загули голоси.

— Безчесно, — вигукнув хтось. — Ви визнаєте борг родові Поттерів, і все одно...

А тоді цей голос перервався.

— Я визнаю борг, але закон строго не зобов'язує мене прийняти його скасування, — сказав лорд Мелфой із похмурою посмішкою. — Дівчина не є членом роду Поттерів, мій борг родові Поттерів не є боргом їй. А щодо *безчестя*, — Луціус Мелфой зробив павзу. — Я відчуваю страшенний сором за свою невдячність родові Поттерів, який так багато зробив для мене.

Луціус Мелфой опустив голову.

— Нехай мої пращури пробачать мене.

— Ну що ж, хлопче, — озвався чоловік зі шрамом, що сидів праворуч від лорда Мелфоя. — Іди й знищ Азкабан!

— Я б хотів це побачити, — почувся інший голос. — Чи продаватимуть квитки?

Очевидно, Гаррі не збирався здаватися цієї ж миті.

Дівчина не є членом роду Поттерів...

Насправді він побачив очевидний розв'язок цієї задачі миттєво.

Можливо, йому знадобилося б більше часу, якби він раніше не чув достатньо розмов між старшими рейвенкловками

й не читав чимало статей з «Базікала».

Але прийняти це все одно було важко.

Це сміховинно промовила та частина Гаррі, яка щойно проголосила себе Контролером Внутрішньої Узгодженості. *Наші дії в цій ситуації цілковито непослідовні. Спочатку тобі емоційно легше ризикнути клятим ЖИТТЯМ і ймовірно ПОМЕРТИ заради Герміони, ніж розстатися з дурною купою золота. А тепер ти пасуєш перед простим одруженням?*

СИСТЕМНА ПОМИЛКА.

Знаєш що? спитав Контролер Внутрішньої Узгодженості. *Ти дурний.*

Я не сказав «ні», подумав Гаррі. Я сказав СИСТЕМНА ПОМИЛКА.

Я голосую за знищення Азкабану, сказав грифіндорець. Все одно це треба зробити.

Дуже, дуже дурний, сказав Контролер Внутрішньої Узгодженості. Та в біса це, я забираю контроль над нашим тілом.

Хлопчик глибоко вдихнув і відкрив рота...

Гаррі повністю забув про існування професорки Макгонегел, яка весь цей час сиділа в залі. Вона змінила кілька дуже цікавих виразів обличчя, але Гаррі їх не побачив, бо був зайнятий. Було б надмірно грубим сказати, що Гаррі забув про неї, адже вважав її ботом. Кажучи м'якше, професорка Макгонегел жодним чином не видавалася йому рішенням поточної ситуації, а тому вона не була частиною всесвіту.

Тож Гаррі, який на цей час уже мав чимало адреналіну в крові, аж підстрибнув, коли професорка Макгонегел зірвалася на ноги й крикнула: «Зі мною, містере Поттер!». Її очі сяяли неможливою надією, сльози на щоках лише напіввисохли. І, навіть не чекаючи на відповідь, вона кинулася вниз сходами, до нижньої платформи, де чекав стілець із темного металу.

За мить Гаррі побіг за нею. Йому знадобилося більше ча-

су, адже вона подолала половину сходів одним рухом, схожим на котячий. Коли вона приземлилася, шокована трійка аврорів вже націлила на неї палички.

— Міс Грейнджер! — вереснула професорка Макґонегел. — Ви вже можете говорити?

Так само, як і з професоркою Макґонегел, можна було сказати, що в якомусь сенсі Гаррі забув і про існування Герміони Грейнджер. Він повертав голову, щоб дивитися догори, а не вниз, і він не вважав її рішенням жодної з поточних проблем. Тим більше, не було жодних гарантій, а точніше було мало ймовірним, що якби він пригадав подивитися на Герміону й подумати, як вона почувається, це бодай якось допомогло б.

Гаррі спустився сходами й побачив Герміону Грейнджер...

Не думаючи, неспроможний зупинити себе, він заплющив очі, але він вже побачив.

Її шкільна мантія навколо шиї вся була просякнута сльозами.

Те, як вона дивилася вбік, аби не дивитися на нього.

І погляд пам'яті та співчуття, якого неможливо було заплющити, який неможливо було відвести вбік, знав, що Герміона пережила найбільший сором свого життя перед усією знаттю чарівної Британії, перед професоркою Макґонегел, і Дамблдором, і Гаррі. А тоді була засуджена на ув'язнення в Азкабані, де вона буде відкрита темряві, холоду й усім своїм найстрашнішим спогадам, аж доки вона не збожеволіє й доки не помре. А тоді вона почула, що Гаррі збирається віддати всі свої гроші і стати боржником, аби врятувати її, і може навіть пожертвувати своїм життям

і хоч дементор і стояв лише за кілька кроків від неї, вона нічого не казала була...

— Т-так, — почувся шепіт Герміони Грейнджер. — Я

м-можу говорити.

Гаррі розплющив очі й побачив її обличчя. Тепер вона дивилася на нього. Її обличчя не казало всього того, що на думку Гаррі вона відчувала. Обличчя не можуть передавати такі складні почуття. Все, на що здатні лицеві м'язи, — скручуватися у вузли.

— Г-Г-Гаррі, м-мені так, так...

— Замовкни, — запропонував Гаррі.

— ш-ш-шкода...

— Якби ти не зустріла мене у потязі, то зараз в тебе не було б жодних проблем. Тому замовкни.

— Ви обидва, припиніть поводитися наче дурні, — сказала професорка Макгонегел своїм суровим шотландським акцентом (дивно, як сильно це допомогло). — Містере Поттер, виставте паличку так, щоб міс Грейнджер могла торкатися її пальцями. Міс Грейнджер, повторюйте за мною. На своєму житті й магії...

Гаррі зробив так, як йому сказали. Він протягнув паличку до пальців Герміони, а тоді її тремтячий голос промовив: «На своєму житті і магії...»

— Я клянуся служити родові Поттерів... — сказала професорка Макгонегел.

Не чекаючи на подальші інструкції, Герміона швидко повторювала.

— Я клянуся служити родові Поттерів, підкорятися його володарю чи володарці, і стояти коло їхньої правиці, і битися за їхнім наказом, і всюди слідувати за ними, аж до дня моєї смерті.

Всі ці слова були сказані одним відчайдушним поривом раніше, ніж Гаррі міг встигнути подумати чи сказати щось, навіть якби він був достатньо божевільним, щоб втрутитися.

— Містере Поттер, повторюйте такі слова, — сказала про-

фесорка Макгонегел. — Я, Гаррі, спадкоємець і останній нащадок Поттерів, приймаю твоє служіння, до кінця світу і його магії.

Гаррі зробив подих і сказав: «Я, Гаррі, спадкоємець і останній нащадок Поттерів, приймаю твоє служіння, до кінця світу і його магії.»

— От і все, — сказала професорка. — Молодці.

Гаррі подивився вгору й зрозумів, що весь Чарверсуд, про існування якого він вже встиг забути, дивився на них.

А тоді Мінерва Макгонегел, яка була головою гуртожитку Грифіндор, хоча й не завжди діяла відповідно, подивилася високо вгору, туди, де стояв Луціус Мелфой, і сказала йому перед усім Чарверсудом:

— Я шкодую про кожен бал, що його колись дала тобі на трансфігурації, мерзенний маленький черв'як.

Хай що Луціус хотів сказати у відповідь, він затих почувши стукіт Дамблдорівого короткого жезла.

— Кхм! — сказав старий чарівник зі свого темного кам'яного подіуму. — Це слухання затягнулося на доволі значний час, і якщо воно не завершиться незабаром, дехто з нас ризикує пропустити весь обід. Закон з цього приводу чіткий. Ви вже проголосували щодо умов угоди, і лорд Мелфой не може легально відхилити її. Адже ми вже давно перейшли далеко за виділений нам час, я, згідно з останнім рішенням вцілілих з вісімдесят восьмого Чарверсуду, припиняю це слухання.

Старий чарівник тричі стукнув кам'яним жезлом.

— Дурні! — кричав Луціус Мелфой. Його біле волосся розвивалося, наче від вітру, обличчя було блідим від люті. — Думаєте, ви можете отак просто дозволити цій дівчині уникнути покарання після спроби вбити мого сина, і вам за це нічого не буде?

Жабоподібна жінка з рожевим макіяжем, ім'я якої Гаррі не пам'ятав, встала зі свого місця.

— Звісно ж ні, — сказала вона з нудотною посмішкою. — Зрештою, дівчина все ще *вбивця*. Гадаю, міністерству варто пильно стежити за всіма її справами. Навряд чи їй можна дозволяти вільно блукати вулицями...

З Гаррі було достатньо.

Не дослухавши, він розвернувся і швидко покрокував убік...

Жаху, що його він єдиний міг бачити насправді, відсутності кольору й простору, рани світу, на яку було накинуто подраного плаща. Під зовсім недостатнім наглядом кольору місячного світла білки, що бігала довкола, та срібного горобця, що пурхав залом.

Темна сторона Гаррі також помітила була, коли роздивлялася кімнату в пошуках будь-чого, що може бути використано як зброя, що ворог був достатньо дурним, аби лишити дементора в присутності Гаррі. Це, безумовно, була потужна зброя. До того ж, Гаррі міг володіти нею набагато краще, ніж її так звані хазяї. Якось в Азкабані він сказав дванадцятьом дементорам повернутися і піти, й вони пішли.

Дементори — це смерть, а закляття патронуса працює, якщо думати про щасливі спогади замість смерті.

Якщо теорія Гаррі була правильною, одного цього речення буде достатньо, щоб патронуси аврорів луснули наче мильні бульбашки, і щоб усі в межах досягнення його голосу втратили здатність створити іншого.

Я збираюся скасувати патронуси й зупинити створення нових. А тоді мій дементор, що літає швидше за будь-яку мітлу, поцілує кожного в цій залі, хто проголосував за те, щоб відіслати дванадцятирічну дівчинку в Азкабан.

Сказати це, щоб встановити очікування типу «якщо-то», і почекати, доки люди усвідомлять ці слова й розсміються. Тоді вимовити фатальну правду. А коли патронуси аврорів зникнуть, щоб довести його слова, чи то очікування людей

щодо дій безмозкої порожнечі, чи то загроза знищення від Гаррі, змусять дементора підкоритися. Тих, хто шукав компромісу з п'ятьмою, вона й зжере.

Це було інше рішення, яке вигадала була його темна сторона.

Ігноруючи зойки оточуючих, Гаррі перетнув радіус патронусів і став за крок від Смерті. Безперешкодний страх виник навколо нього, наче вихор, наче він стояв біля водовідливу якоїсь величезної ванної, з якої спускали воду. Але тепер, коли фальшиві патронуси більше не перешкоджали рівню, на якому вони взаємодіяли, Гаррі міг дістатися дементора, хоча й дементор міг дістати його. Гаррі подивився прямо у засмоктуючий вакуум і...

Земля посеред зірок

увесь його тріумф від порятунку Герміони

колись реальність, лише тінню якої ти є, припинить існувати

Гаррі взяв усі срібні емоції, що наповнювали його патронуса, і жбурнув їх у дементора, очікуючи, що тінь Смерті побіжить від нього...

...і роблячи це він викинув руки до гори й крикнув «БУ!»

Бездня відступала якомога далі від Гаррі, аж доки не дісталася темного каменю позаду себе.

Смертельна тиша запанувала в залі.

Гаррі повернувся спиною до порожньої безодні й подивився вгору, на жабоподібну жінку. Вона зблідла під шаром рожевого макіяжу, її рот відкривався й закривався, наче в риби.

— Я зроблю вам лише одну пропозицію, — сказав Хлопчик-Що-Вижив. — Я ніколи не почую, що ви втручалися у мої справи чи справи моїх людей. А ви ніколи не дізнаєтеся, чому невмирущий монстр, що пожирає душі, мене боїться. А тепер сядьте й замовкніть.

Жабоподібна жінка впала назад на свою лаву без жодного слова.

Гаррі підняв погляд ще вище.

— Загадка, лорде Мелфою! — прокричав Хлопчик-Що-Вижив, через усю Найдавнішу Залу. — Я знаю, ви не були в Рейвенклові, але все одно, спробуйте відповісти! Що знищує Темних Лордів, залякує дементорів і винне вам шістдесят тисяч галеонів?

Якусь мить лорд Мелфой стояв із широко розплющеними очима. Тоді його обличчя знову набуло спокійного виразу, а його голос холодно промовив:

— Ви що, відкрито погрожуєте мені, містере Поттер?

— Я вам не погрожую, — сказав Хлопчик-Що-Вижив. — Я вас *заякую*. Є різниця.

— Годі, містере Поттер, — сказала професорка Макґонегел. — Ми спізнаємося на післяобідню трансфігурацію. І нумо сюди, ви й досі лякаєте того бідолашного дементора.

Вона повернулася до аврорів:

— Містере Клейнер, якщо ваша ласка!

Гаррі покрокував до них, доки аврор, до якого звернулася професорка, притиснув короткий металевий жезл до металового стільця, промовляючи нечутні слова звільнення.

Ланцюги зісковзнули назад так само легко, як вийшли вперед, і Герміона виштовхнула себе зі стільця якнайшвидше. Вона чи то пробігла, чи то хитнулася на кілька кроків вперед.

Гаррі простягнув руки...

...і Герміона напівстрибнула, напівупала в обійми професорки Макґонегел, почавши істерично ридати.

Гм, сказав якийсь голос всередині Гаррі. Чесно кажучи, я сподівався, що ми самі це заслужили.

Ой, замовкни.

Професорка Макґонегел тримала Герміону так міцно, що можна було подумати, що це мати обіймає доньку чи онуку. За декілька хвилин ридання Герміони стало повільнішим, а згодом зовсім припинилося. Професорка Макґонегел схопила дівчинку ще міцніше, адже тепер її руки безвольно бовталися, а очі були заплющені...

— З нею все буде гаразд, містере Поттер, — м'яко звернулася професорка до Гаррі, не дивлячись на нього. — Їй варто провести кілька годин в одному з ліжок мадам Помфрі.

— Тоді добре, — сказав Гаррі. — Доставмо її до мадам Помфрі.

— Так, — сказав Дамблдор, спустившись темними кам'яними сходами. — Повернімося всі додому.

Його блакитні очі, тверді мов сафіри, були прикуті до Гаррі.

Лорди та Леді Чарверсуду полишали дерев'яні лави та покидали приміщення тим самим чином, яким прийшли. Вони виглядали доволі схвильовано.

Більшість з них думала: «Дементор злякався Хлопчика-Що-Вижив!»

Найбільш проникливі вже замислилися, як саме це вплине на тендітний баланс сил у Чарверсуді — поява на дошці нової фігури.

Майже ніхто не думав нічого на кшталт: «Цікаво, а як він це зробив?»

Отакою була правда Чарверсуду. Чимало знаті, чимало заможних магнатів бізнесу, і всього лише кілька отримали свій статус іншим чином. Деякі з них дурні. Більшість доволі хитрі і проникливі у сфері бізнесу і політики, але їхня про-

никливість обмежена. Майже ніхто з них не пройшов шляху могутнього чарівника. Вони не читали давні книжки, не вивчали старі сувої, не шукали істин надто потужних, щоб про них казали вільно, а тому замаскованих головоломками. Не полювали на справжню магію посеред сотні фантастичних казок. Якщо вони не розглядають контракт чи борг, то втрачають свою проникливість і розслабляються з якоюсь комфортною нісенітницею. Вони вірять у Смертельні Реліквії, але вони також вірять, що Мерлін побив жадливого Тоторо і ув'язнив Рі. Вони знають (бо це також є частиною стандартної легенди), що могутній чарівник має вміти відрізнити правду посеред сотні правдоподібних неправд. Але їм не приходить у голову, що їм самим варто вміти те саме.

(А чому ні? Чому чарівники, у яких достатньо влади і заможності, щоб зробити практично будь-що, обирають життя, наповнене боротьбою за прибуткову монополію на експорт чорнил? Директор Гогвортсу навряд вважатиме це запитанням. Звісно, більшість людей не має бути могутніми чарівниками, так само, як більшість не має бути героями. Професор захисту дасть довге цинічне пояснення жалюгідності їхніх амбіцій. Для нього це також не було загадкою. І тільки Гаррі Поттер, хоч скільки книжок він прочитав, не міг зрозуміти. Для Хлопчика-Що-Вижив, життєві вибори лордів і леді Чарверсуду були незбагненними. Це не те, що зробила б хороша людина, але й не те, що зробила б зла. То хто ж з трьох наймудріший?)

Хай якою була причина, більшість членів Чарверсуду ніколи не ступала шляхом, що вів до могутнього чарівництва, вони не шукали того, що приховано. Для них не існувало чому. Не існувало пояснення. Не існувало причинності. Хлопчик-Що-Вижив, який і так вже був напівдорозі до міфічності, отримав підвищення до цілковитої легенди. Це був бузглуздий факт, простий і ніяк не пояснений: Хлопчик-

Що-Вижив лякає дементорів. Десять років тому їм сказали, що однорічна дитина перемогла найжахливішого темного лорда їхнього покоління, можливо, найзлішого темного лорда за всі часи. І вони просто прийняли це.

Вважається, що в таких речах не сумніваються (якимось чином знали вони). Якщо найжахливіший темний лорд в історії нападає на безневинну дитину, то як він може *не бути* переможеним? Цього потребує ритм вистави. А ви маєте аплодувати, як решта аудиторії, а не вставати зі свого місця і питати «Чому?» Така задумка історії, зрештою, Темного Лорда переможе маленька дитина. І якщо ви збираєтеся виказувати сумніви щодо цього, то можете просто не приходити на виставу.

Їм не спадає на думку придивитися до впливу такого способу мислення на події, які вони власними очима бачили у Найдавнішій Залі. Звісно, вони не усвідомлюють, що використовують казковий спосіб мислення у реальному житті. А щодо того, щоб вивчати Хлопчика-Що-Вижив з тою самою обережною логічністю, яку вони б використали у політичному альянсі чи діловій домовленості, — та хто про таке взагалі подумає, коли йдеться про легенду?

Але було серед тих, хто сидів на дерев'яних лавах, кілька таких, хто *не* мислив таким чином.

Їх було небагато, але деякі члени Чарверсуду читали напівзнищені сувої, слухали історії про те, що сталося з двоюрідним братом чийогось свата, не заради розваги, а у пошуках могутності та істини. Вони вже зазначили Ніч Годрикової Долини, як звітував Дамблдор, як аномальну і потенційно важливу подію. Вони замислилися, чому це сталося, якщо це й справді сталося. Чи, якщо ні, то чому Дамблдор бреше.

А коли одинадцятирічний хлопчик встає і каже «Луціусе Мелфой» холодним, дорослим голосом, і промовляє слова, які не очікуєш почути від першокласника Гогвортсу, вони не

дозволяють факту зісковзнути у хаотичні розмиті легенди та сценарії вистав.

Вони зазначають це як зачіпку.

Вони додають це у список.

І цей список починає виглядати доволі тривожно.

І стає ще гіршим, коли хлопчик кричить «БУ!» на дementора, і гниюче тіло притискається до протилежної стіни і кричить своїм жахливим, що від нього болить у вухах, голосом: *«Заберіть його звідси»*.

Розділ 82. Неприпустимі постушки, фінал

Подорож з феніксом була зовсім не схожою на явлення чи летиключі. Вас охоплювало полум'я, і ви почувалися саме так, наче вас охопило полум'я, хоча болю й не було. І замість того, щоб спалити вщент, вогонь горів крізь вас, і ви *ставали* вогнем. А тоді ви згасали в одному місці і розгоралися вже в іншому. Шлунок не крутило, як при подорожі за допомогою летиключа чи явлення, однак відчуття було не з приємних. Якщо основою подорожей фенікса й справді було перетворення на окрему сутність вогню як явища, то це натякало, що ви потенційно можете горіти *будь-де*, навіть у далекому минулому, чи іншому всесвіті, чи у двох місцях одночасно. Ви можете згаснути в одному місці й одночасно спалахнути у сотні інших, а той ви, хто прибув у Гогвортс, навіть не дізнається. Хоча Гаррі й прочитав про феніксів усе, що міг, намагаючись зрозуміти, як дістати такого й собі, але не натрапив навіть на натяк про *таку* здібність феніксів.

Гаррі охопило полум'я, тоді він затух і спалахнув у іншому місці. І ось він, директор, непритомне тіло Герміони Грейнджер у руках директора, опинилися зовсім в іншому просторі, а Фоукс висів над ними. Спокійна, тепла кімната з яскравими кам'яними колонами, великими вікнами у всіх чотирьох стінах, заповнена рядами білих ліжок, навколо чотирьох з яких звукоізольовані завіси були запнуті, а решта ліжок були вільні.

Краєм ока Гаррі побачив, як здивована мадам Помфрі повернулася в їхній бік. Не звертаючи на неї уваги, Дамблдор обережно поклав Герміону на одне з білих ліжок.

У дальньому кутку спалахнуло зелене світло, і з каміну, обтрушуючи з себе залишки порошку флу, вийшла професорка Макґонегел.

Старий чарівник відвернувся від ліжка й однією рукою знову обійняв Гаррі. І тоді Хлопчик-Що-Вижив і його чарівник зникли в новому спалаху вогню.

Коли Гаррі повністю розгорівся, то вже стояв у кабінеті директора, оточений звуками десятків незрозумілих пристроїв.

Хлопчик відступив на крок від старого чарівника, а тоді подивився на нього. Смарагдові й сапфірові очі зустрілися.

Деякий час вони не казали нічого, а просто дивилися один на одного, наче все, про що треба було поговорити, могло бути сказане самими поглядами, і жодним іншим чином.

З часом хлопець сформулював свої слова, повільно і точно.

— Не можу повірити, що фенікс і досі на вашому плечі.

— Фенікс обирає лише раз, — сказав старий чарівник. — Вони можуть покинути господаря, що обрав зло замість добра, але вони не облишать господаря, що змушений обирати між одним добром і іншим. Фенікси не зарозумілі. Вони усвідомлюють межі своєї мудрості.

Його давній погляд був суворим:

— На відміну від тебе, Гаррі.

— Обирати між одним добром і іншим? Як між життям Герміони Грейнджер і ста тисячами ґалеонів? — злоба й обурення, які він намагався вкласти у свій голос чомусь не проявилися. Може, через те, що...

— Ти не в тому становищі, щоб мені цим дорікати, Гаррі Поттере, — голос директора був м'яким і проникливим. — Твоє небажання робити те, що довелося, було написане на твоєму обличчі там, у Найдавнішій Залі.

Відчуття внутрішньої порожнечі зросло.

— Я шукав інші альтернативи, — процідив Гаррі. — Якийсь спосіб врятувати її, *не втративши* всі мої гроші.

Ого, сказав рейвенкловець. Ти щойно сказав відверту брехню. До того ж, гадаю, ти навіть повіриву неї на ті кілька секунд, доки її промовляв. Це трохи лячно.

— Чи ти справді думав про це, Гаррі? — блакитні очі були пронизливими, і на одну жакливу мить Гаррі задумався, чи не міг наймогутніший чарівник у світі бачити прямо крізь його блокологічні бар'єри.

— Так, — сказав Гаррі, — мене сіпало від болю перед втраченою усіх грошей, наявних у моєму сховищі. Але я це зробив! От що важливо! А ви...

Голос Гаррі знову наповнило обурення.

— Ви поставили ціну життю Герміони Грейнджер, і ця ціна була нижчою за сто тисяч галеонів!

— Он як? — м'яко сказав старий чарівник. — І в яку ж ціну ти оцінюєш її життя? Мільйон галеонів?

— Чи ви не знайомі з економічною концепцією відновної вартості? — слова сипалися з губ Гаррі ледь не швидше, ніж він міг їх обдумати. — Відновна вартість Герміони *нескінченна! Не існує можливості купити іншу!*

З точки зору математики ти верзеш нісенітницю, сказав слизеринець. Підтримаєш мене, рейвенкловцю?

— Чи життя Мінерви також коштує нескінченність? — різко спитав старий чарівник. — Чи пожертвував би ти нею, щоб врятувати Герміону?

— Так і так, — швидко відповів Гаррі. — Це є одним з обо-

в'язків професорки Макґонегел, і вона про це знає.

— Тоді ціна Мінерви не безкінечна, — сказав старий чарівник. — Хай як її люблять. На дошці може бути лише один король, Гаррі Поттере, лише одна фігура, заради якої ти готовий пожертвувати будь-якою іншою. І Герміона Грейнджер не є тією фігурою. Усвідом це, Гаррі Поттере, сьогодні, цілком можливо, ти програв свою війну.

Якби слова старого чарівника не були такими точними і такими сильними, то Гаррі б може і не сказав того, що сказав.

— Луціус мав рацію, — парував Гаррі. — У вас ніколи не було дружини, ніколи не було доньки, у вас ніколи не було нічого, окрім війни...

Лівиця старого чарівника замкнулася на зап'ястку Гаррі, кістляві пальці впилися у ще не повністю сформовані м'язи на руці Гаррі. На мить Гаррі паралізувало від подиву, він вже й забув відчуття того, що дорослі були сильніші.

Албус Дамблдор, видавалося, і не помітив. Він повернувся, і важкими кроками попрямував до стіни, тягнучи Гаррі за собою.

— *Ціна фенікса.*

Він потягнув Гаррі на чорні сходи.

— *Доля фенікса.*

Кімната, заповнена чорними п'єдесталами. Срібне світло падає на розтросчені палички.

— Гадаєте, — крикнув Гаррі, коли зміг розтулити рота, — що можете перемогти в будь-якій суперечці, просто прийшовши сюди?

Старий чарівник проігнорував його, і потягнув крізь кімнату. Його права рука, яка тепер вже не тримала паличку, схопила флакон зі срібною рідиною...

Гаррі кліпнув від подиву. Флакон срібної рідини стояв поряд з портретом *Дамблдора*, чи, принаймні, так Гаррі здало-

ся на коротку мить, доки його тягли повз.

За всіма п'єдесталами, у дальній частині кімнати, висо-
чіла велика кам'яна чаша. У ній були вирізьблені руни, яких
Гаррі не впізнав. Центр чаші мав вузьку заглибину, заповне-
ну прозорою рідиною, у яку старий чарівник вилив з ємно-
сті срібну речовину. Вона одразу почала поширюватися, кру-
жляти, і залила усю чашу моторошним білим світлом.

Старий чарівник відпустив Гаррі і показав убік чаші.

— Дивися! — різко наказав він.

Гаррі подивився у сьйливу воду, як його й просили.

— Опустити голову у сито спогадів, Гаррі Поттере, — голос
старого чарівника був суворим.

Гаррі вже чув цю назву раніше, але не міг пригадати де
саме.

— Що саме... воно робить...

— Спогади, — сказав старий чарівник. — Ти побачиш мій
спогад. Даю слово, що це безпечно. А тепер подивися у сито
спогадів, рейвенкловцю, якщо тобі досі не начхати на твою
дорогоцінну правду!

Такого запиту Гаррі не міг відхилити. Він зробив крок
уперед і опустив голову у сьйливу воду.

*Гаррі сидів за столом, у кабінеті директора Гогвортсу,
його старі, зморщені, криті білим волоссям руки, вчепилися
у його голову.*

*— Він — це все, що я маю! — заплакав Дамблдорів голос.
Дивним був цей голос у спогадах самого Дамблдора. Зсереди-
ни він був далеко не таким суворим і мудрим. — Все, що ли-
шилося від моєї родини! Все, що лишилося в мене!*

Емоції не передавалися ситом спогадів — тільки фізичне відчуття нібито промовляння слів. Гаррі чув цілковиту спустошеність Дамблдорових слів, звуки наче надходили з рота Гаррі, але Гаррі не відчував їх, тільки чув.

— В тебе немає іншого вибору, — сказав різкий голос.

Погляд перемістився, і поле зору стрибнуло до чоловіка, що його Гаррі не впізнав. Його одяг червоного аврорівського кольору був повністю зроблений зі шкіри і мав чимало кишень.

Його праве око було надвелике, із ядуче-блакитною зіницею, яка постійно крутилася і рухалася.

— Ти не можеш вимагати цього від мене, Аласторе! — голос Дамблдора був диким. — Тільки не цього! Що завгодно, але не це!

— Вимагаю тут не я, — прогарчав чоловік, — а Волді. І ти йому відмовиш.

— Через гроші, Аласторе? — голос Дамблдора блавав. — Лише через гроші?

— Якщо ти викупиш Еберфорса, ти програєш війну, — різко сказав чоловік. — Все просто. Сто тисяч галеонів — це майже все, що є в нашій військовій скриньці. І якщо ти використовуватимеш їх так, то вона й не поповнюватиметься. Що ти робитимеш, спробуєш вмовити Поттерів віддати все, що є у їхньому сховищі, як це вже зробили Лонгботоми? Волді просто викраде когось іншого й вимагатиме знову. Алісу, Мінерву, будь кого, хто тобі дорогий. Вони всі стануть мішенями, якщо ти заплатиш смертежерам. Це не той урок, якому тобі варто старатися їх навчити.

— Якщо я зроблю це, у мене не лишиться нікого. Нікого. — голос Дамблдора змінився, світ нахилився, коли голова, з очей якої дивився Гаррі, впала на старечі руки, і жахливі звуки почали долимати із не-Гарріного горла. Дамблдор ридав, наче дитина.

— Мені сказати посланцю Волді «ні»? — голос Аластора став на диво ніжним. — Тобі не обов'язково робити це самому, старий друже.

— Ні... Я скажу це сам. Я повинен...

Спогад обірвався, і Гаррі, шокований, швидко витяг голову з сяючої води. Він хапав ротом повітря, наче задихався.

Перехід між сценами, між дійсністю десятирічної давності і теперішньою миттю, ще раз струснув розум Гаррі. У якогось сенсі занурення в минуле лишило Гаррі незахищеним. Розбитий, ридаючий у своєму кабінеті старий чоловік був іншою людиною, в інший час, Гаррі це розумів. Хтось м'якший...

До того, як все це зникло наче дим у повітрі. І повернулося *тепер*, сьогодні.

Давній чарівник стояв жахаючий і суровий, наче вирізьблений з каменю: борода, ніби сплетена з залізних ниток, окуляри-півмісяці, мов дзеркала, а зіниці поза ними гострі й непохитні, як чорний діамант.

— Чи хочеш ти також побачити, як мій брат помер під закляттям Круціатус? — спитав Албус Дамблдор. — Волдеморт надіслав мені цей спогад!

— То це тоді... — Гаррі було складно промовляти слова через зростаюче почуття нудоти. — Це *тоді*...

Слова наче пропальювали йому горло, на нього опустилося жакливе знання, кошмарне розуміння:

— Це тоді ви спалили Нарцису Мелфой живцем у її власній спальні.

Погляд Албуса Дамблдора був холодним, коли він відповів:

— Тільки дурень скаже «ага» чи «а-а» на таке питання. Що має значення, то це те, що смертежери вірять, що я її вбив. І ця віра убезпечила родини всіх, хто служив Ордену Фенікса, — аж до сьогодні. Тепер ти розумієш, що накоїв? Як ти вчинив зі своїми друзями, Гаррі Поттере, і з будь-ким, хто стане на твій бік? — видавалося, що разом з тим, як голос старого чарівника ставав гучнішим, і сам він ставав ще вищим і більш жахаючим. — Ти перетворив їх усіх на мішені, і мішенями вони й залишаться! Доки ти не доведеш, єдиним можливим чином, що більше не збираєшся платити такі ціни!

— То це правда? — Гаррі наче гудів всередині, тіло, видавалося, ставало дедалі відстороненішим. — Те, що сказав Драко. Що Нарциса Мелфой не бруднила руки, що вона тільки була дружиною Луціуса? Я розумію, що вона сприяла злочинам, але не думаю, що за це вона заслуговувала на *спалення живцем*.

— Менш жорстокий вчинок не переконав би їх у тому, що я більше не вагатимусь, — голос старого чарівника не припускав жодних питань чи відмов. — Я завжди робив те, що повинен, з надмірним небажанням, і ціну за моє милосердя завжди платили інші. Аластор казав мені це від початку, але я не дослухався до нього. Я очікую, що ти такі рішення прийматимеш ліпше за мене.

— Я здивований, — на диво рівним голосом сказав Гаррі. — Я б очікував, що смертежери помстяться якійсь іншій сім'ї світла, і цикл помсти поширюватиметься, якщо не дістати усіх одним ударом.

— Якби моїм опонентом був Луціус, то, можливо, так і було б, — очі Дамблдора були наче кам'яні. — Мені розповіли, що Волдеморт розсміявся і проголосив своїм смертежерам, що я нарешті подорослішав і став гідним суперником. Можливо, він мав рацію. Після того дня, коли я прирік свого брата на смерть, я почав оцінювати своїх послідовників від-

носно одне одного, оцінював, ким я можу ризикнути, кого принести в жертву і заради чого. Дивно, але я втратив багато менше фігур, коли усвідомив ціну кожної з них.

Вуста Гаррі були наче сковані, видавалося, йому довелося докласти чимало зусиль, щоб заговорити.

— Але Луціус не забрав Герміону навмисно заради того, щоб вимагати викуп. З його точки зору хтось інший порушив перемир'я. Зважаючи на це, скільки саме галеонів *коштує* Герміона? Якщо забути про цей ваш данегельд, якщо це звичайна загроза її життю, скільки мені варто було заплатити, щоб її врятувати? Десять тисяч галеонів? П'ять?

Старий чарівник не відповів.

— Кумедно, — голос Гаррі йшов хвилями, наче щось, на що дивилися крізь воду. — Того дня, коли я вперше зустрів дементора, знаєте, яким був мій найгірший спогад? Це була смерть моїх батьків. Я чув їхні голоси і все інше.

Очі Дамблдора розширилися за серпастими окулярами.

— І є одна річ, — сказав Гаррі. — Є одна річ, про яку я думаю знову і знову. Темний Лорд дав Лілі Поттер можливість просто піти. Він сказав, що вона вільна утекти. Він *сказав*, що її смерть перед колискою не врятує її дитину. «Відійди, дурна жінко, якщо в тебе є бодай крапля розуму...»

Гаррі охопив жахливий озноб, коли його власні губи промовили ці слова, але він все одно говорив далі:

— І після того я не припиняв замислюватися, я не міг змусити себе про це не думати, чи не мав Темний Лорд *рацію*? Якби тільки мати відступила. Вона спробувала проклясти Темного Лорда, але це було самогубством, вона мала *знати*, що це було самогубство. Вона не обирала між своїм життям і моїм, вона обирала між тим, чи житиме вона, чи ми обидва загинемо! Якби тільки вона вчинила логічно і пішла геть, не зрозумійте неправильно, я люблю маму, але, Лілі Поттер була б досі жива й була б моєю матір'ю! — очі Гаррі заливали

сльози. — Тільки тепер я зрозумів, я знаю, що мати відчувала. Вона *не могла* відступити від коліски. Вона не могла! Любов не може просто піти!

Старого чарівника наче вдарили, вдарили зубилом, яке розбило його прямо посередині.

— Що я наговорив? — прошепотів старий чарівник. — Що я тобі наговорив?

— Я не знаю! — прокричав Гаррі. — Я також не слухав!

— Мені... Мені шкода, Гаррі... я... — старий чарівник притиснув руки до обличчя й Гаррі помітив, що Албус Дамблдор плакав. — Я не мав казати тобі такі речі. Я не мав... обурюватися... через невинність твоїх поглядів...

Гаррі ще якусь мить дивився на старого чарівника, а тоді розвернувся й пішов геть із чорної кімнати, униз сходами, через кабінет...

— Я й справді не розумію, чому ти й досі на його плечі, — сказав Гаррі Фоуксові.

...за дубові двері і на спіраль, що нескінченно оберталася.

Гаррі дістався кабінету трансфігурації раніше за інших, раніше навіть за професорку Макґонегел. Перед тим у нього мав бути урок чарів, але він навіть не намагався його відвідати. Він не знав, чи проведе професорка Макґонегел сьогоднішній урок. Було щось лиховісне у всіх цих порожніх столах навколо нього, відсутності когось перед дошкою. Наче він стоїть один у всьому Гогвортсі, і його друзів більше немає.

Відповідно з розкладом занять, сьогоднішній урок має бути присвячено підтримуваній трансфігурації, що її прави-

ла Гаррі вивчив напам'ять ще коли вчився перетворювати величезний камінь на крихітний діамант, що саяв на його мізинці. Для решти класу це буде більш теоретична тема, без практики. Шкода, бо він зараз з радістю отримав би дозу трансфігураційного трансю.

Гаррі помітив, що його рука тремтіла доволі сильно, так, що йому складно було розв'язати капшучок і дістати підручник трансфігурації.

Ти був страшенно несправедливий із Дамблдором, сказав голос, який Гаррі називав слизеринцем. Тільки тепер це був ще й голос Економічного Чуття і, можливо, Сумління.

Гаррі опустил очі на підручник, але розділ був надто знайомим. Наче дивишся на порожні сторінки.

Дамблдор вів війну проти Темного Лорда, що він навмисно намагався зламати його, найжорстокішими способами. Дамблдорові довелося обирати між тим, щоб програти у війні, і втратою брата. Албус Дамблдор знає, і він дізнався про це найстрашнішим чином, що у ціни одного життя є межа. І він майже збожеволів, намагаючись це прийняти. Але ти, Гаррі Поттере, ти так це знав.

— Замовкни, — прошепотів хлопчик порожньому кабінетові, у якому не було нікого, хто міг би почути.

Ти ж вже читав був про експерименти Філіпа Тетлока, у яких людям пропонували проміняти священну цінність на мирську. Наприклад, адміністратор лікарні, якому треба було обрати, на що витратити один мільйон доларів: на печінку, яка врятує п'ятирічну дитину, чи на купівлю іншого медичного устаткування чи на платню лікарям. І учасники експерименту обурювалися й вимагали покарати адміністратора лікарні за те, що він навіть замислився про вибір. Чи ти пам'ятаєш, як читав про це, Гаррі Поттере? Пам'ятаєш, як вважав тих людей дурними? Бо ж якби медичне устаткування і платня лікарям не рятували життя, то який би був сенс

у існуванні лікарень і докторів? А чи мав адміністратор заплатити мільярд фунтів за ту печінку, навіть якщо це означатиме, що лікарня збанкрутує наступного ж дня?

— Замовкни! — прошепотів хлопець.

Щоразу, як ти витрачаєш гроші на те, щоб врятувати життя з якоюсь імовірністю, ти встановлюєш нижню межу грошової цінності життя. Щоразу, як ти відмовляєшся врятувати життя з якоюсь імовірністю, ти встановлюєш верхню межу грошової цінності життя. Якщо верхня й нижня межі невідповідні, ти можеш перемістити гроші й врятувати більше людей за ту саму ціну. Тож якщо ти хочеш витратити обмежену суму грошей, щоб врятувати якомога більше життів, то кожен твій вибір має бути послідовний відносно якоїсь грошової цінності людського життя. Якщо ні, то можна перетасувати ті гроші й витратити їх правильніше. Яким сумним, яким порожнім є обурення тих, хто відмовляється зізнатися, що гроші і життя можуть порівнюватися. Бо ж все, що вони роблять — закривають шлях стратегії, що рятує найбільше людей, заради показного хизування мораллю...

Тизнавце, і все одно сказав Дамблдоріві те, що сказав.

Тинавмисно намагався зробити йому боляче.

Він ніколи не намагався зробити болячетобі, Гаррі Поттере, жодного разу.

Гаррі опустил голову собі на руки.

Чому Гаррі сказав був те, що він сказав, сумному давньому чарівникові, який тяжко боровся і пережив більше, ніж будь-хто має колись переживати? Навіть якщо старий чарівник помилявся, чи заслуговував він на те, щоб за це йому зробили боляче, після всього, що з ним сталося? Чому якась частина Гаррі нерозсудливо злилася на старого чарівника, накидаючись на нього сильніше, ніж на будь-кого іншого, без жодної думки про те, щоб стримати себе? А тоді затиха-

ла знову, щойно Дамблдор припиняв бути поряд?

Чи це тому, що ти знаєш, що Дамблдор не завдасть удару у відповідь? Що, незалежно від того, що ти йому скажеш, хай як це буде несправедливо, він ніколи не використає свої сили проти тебе, він ніколи не ставитиметься до тебе так, як ти ставишся до нього? Оце так ти ставишся до людей, коли знаєш, що вони не завдадуть болю у відповідь? Проявляються цькувальницькі гени Джеймса Поттера?

Гаррі заплющив очі.

Наче Сортувальний Капелюх розмовляв у його голові...

Чому ти насправді злишся?

Чого ти боїшся?

Вихор зображень промайнув розумом Гаррі. Дамблдор з минулого, що плакав, закривши обличчя руками. Теперішній старий чарівник, високий і жахаючий. Видіння Герміони, що кричить у ланцюгах, на металевому стільці, коли Гаррі залишив її дементорам. І уявлена візія жінки з довгим білим волоссям (чи була вона схожа на свого чоловіка?), спалена у вогні посеред власної спальні, на неї націлена паличка, і помаранчеве світло віддзеркалюється у серпастих окулярах.

Видавалося, Албус Дамблдор вважав, що Гаррі має бути ліпшим за нього у таких справах.

І Гаррі знав, що, скоріше за все, так і було. Зрештою, він знав математику.

Але було зрозуміло, якимось чином було зрозуміло, що прибічники утилітарної етики *не грабували* банки, щоб роздати гроші бідним. Кінцевим результатом відкидання усіх етичних норм *не буде* світ, сповнений сонечка, квіточок і щастя для всіх. Ідеєю консеквенціалізму було діяти таким чином, щоб це призвело до найкращого остаточного результату. А не так, щоб це мало один позитивний ефект і разом зруйнувало все інше. Максимізатори очікуваної

корисності також мають керуватися здоровим глуздом при розрахунках своїх очікувань.

Якимось чином Гаррі зрозумів це ще до того, як хтось інший попередив його, він зрозумів це. Ще до того, як він прочитав був про Владіміра Леніна чи історію французької революції, він вже знав. Можливо про людей з добрими намірами його попередили його перші науково-фантастичні книжки. А можливо Гаррі сам просто бачив логіку. Якимось чином він від початку знав, що як він зробить крок за межі своєї етики, *якою б не була причина*, добре це не закінчиться.

А тоді він побачив останнє зображення. Лілі Поттер стояла перед колискою своєї дитини і зважувала різницю між можливими результатами: якщо вона залишиться й спробує проклясти свого ворога (мертва Лілі, мертвий Гаррі), якщо вона піде геть (жива Лілі, мертвий Гаррі), зважувала очікувану корисність і робила єдиний розсудливий вибір.

Вона могла б бути матір'ю Гаррі, якби вона його зробила.

— Але людські істоти не можуть так жити, — прошепотів хлопець. — Людські істоти не можуть так жити.

Розділ 83. Неприпустимі поступки, Наслідок 1

Коли Падма увійшла до кабінету трансфігурації, половина учнів уже були там. Незвична, мертва тиша охоплювала кімнату. Гаррі Поттер сидів сам, дивлячись напівзаплющеними очима кудись вдалину.

Ходили чутки, що за версією аврорів професор захисту багатозільнувся у Грейнджер, щоб напасти на Мелфоя.

Ходили чутки, що Герміону змусили дати незламну обітницю бути рабинею Драко Мелфоя.

Ходили чутки, що Герміона отримала Цілунок дементора.

Якби щось з цього було правдою, Гаррі Поттер зараз не сидів би тут! Він би...

Падма насправді не знала, що зробив би генерал Поттер. Її мозок відмовлявся вигадати хоч щось, коли вона про це думала.

Навіть коли зайшла професорка Макґонегел, тишу не було порушено. Професорка трансфігурації не зупиняючись підійшла до дошки, очистила її помахом руки, та почала писати.

— Сьогодні, діти, — почала професорка трансфігурації спокійним голосом, наче нічого незвичного не сталося цього тижня, — ми вивчатимемо, яких зусиль потребує підтримка трансфігурації, і чому у вашому віці не варто навіть намагатися. Отже, оригінальна форма предмета нікуди не зникає, вона лише прихована, і, щоб підтримувати цей стан...

— В-вибачте, — перервала професорку Падма Патіл. Вона

знала, що її голос тремтить, що все її тіло тремтить, але вона мусила спитати. — Вибачте, професорко, що сталося з міс Грейнджер?

Професорка припинила писати та повернулася до Падми. Погляд професорки мав би бути суворим через те, що її перервали без дозволу, але натомість її очі дивилися м'яко.

— Ви ще не знаєте, міс Патіл? Я очікувала, що чутки поширяться швидко.

— Забагато чуток поширилося, — сказала Падма. — Я не знаю, що з того правда.

Мораг Макдугал підняла руку і, не чекаючи дозволу, сказала:

— Я ж тобі казала, Падмо, що *правдою* є те, що Чарверсуд визнав Грейнджер винною та призначив їй Цілунок дементора як покарання. І коли завели дементора для виконання вироку, Гаррі Поттер приклеїв того до стелі та не відпускав доки...

— Великий Мерліне, — випалила професорка Макґонегел. Вираз її обличчя ставав дедалі суворіший, але вона себе вгамувала. — Розгляд справи був просто сміховинний, та я не вдаватимусь у деталі. Наразі лише скажу, що міс Грейнджер відпочиває під наглядом мадам Помфрі та повернеться до занять уже завтра. І якщо я дізнаюся, що хтось її тривожить, то я перетворю його на склянну вазу і розіб'ю.

Весь клас йойкнув від цих слів. Здивування викликала не стільки очевидна смертельність погрози, скільки порушення правил безпеки трансфігурації!

Професорка Макґонегел повернулася назад до дошки...

З іншої частини зали пролунав ще один голос:

— А як щодо професора Квірела? — спитав Террі Бут. — Його заарештували?

— Аврори лише тримають його під вартою, — відповіла професорка трансфігурації, не повертаючись до класу. —

Якщо вони до завтра не повернуть нашого професора, я прохатиму директора піти та витягти його звідти. Також маю вам повідомити, що Рада опікунів призначила головування щодо того, чи можуть битви професора Квірела проводитись і надалі.

Кевін Ентвісл спитав:

— А генерал Мелфой? Коли він повернеться з лікарні Святого Мунго?

Професорка трансфігурації припинила писати на дошці.

Вона знову повернулася обличчям до класу. Цього разу значно повільніше.

— Мені дуже шкода, містере Ентвісл, — промовила професорка Макгонегел. Здавалося, що з моменту, коли вона ввійшла до класу, на її обличчі з'явилися нові зморшки. — Здоров'ю містера Мелфоя нічого не загрожує, як мені повідомили. На жаль, я отримала сову від батька містера Мелфоя, з якою він повідомив, що забирає сина зі школи. Боюся, містер Мелфой не повернеться у Гогвортс.

Розділ 84. Неприпустимі поступки, Наслідок 2

Герміона Грейнджер прокинулася й відчула, що лежить у м'якому, зручному ліжку Гогвортської лікарні. Призахідне проміння сонця квадратом падало на її живіт і гріло крізь тонку ковдру. Пам'ять підказувала, що навколо її ліжка повинна бути завіса (можливо не запнута), і що по той бік лежить решта володінь мадам Помфрі: інші ліжка, зайняті чи порожні, та світлі склепінчасті вікна у вирізьбленому камені стін Гогвортсу.

Герміона розплющила очі й побачила обличчя професорки Макґонегел, що сиділа зліва від її ліжка. Професора Флитвіка поряд не було, але це було цілком зрозуміло. Він залишався поряд із нею в камері весь ранок разом зі своїм срібним круком, що додатково захищав її від дементорів. Він безперестанно суворо дивився на аврорів зовні. Вихователь Рейвенклоу забагато часу витратив на неї та, скоріш за все, мав повернутися до викладання замість вартування засудженої майже-вбивці.

Вона відчувала нудоту, жахливу нудоту, і це було не від якогось зілля. Вона заплакала б знову, але її горло боліло, очі досі пекли, а розум стомився. Вона більше не могла плакати, більше не було сил на сльози.

— Де мої батьки? — прошепотіла Герміона виховательці Грифіндору.

Чомусь здавалося, що подивитися в очі батькам — це найгірша річ у світі, гірша за будь-що. Але вона все одно хотіла їх побачити.

Нижній погляд професорки Макґонегел трансфігурував-

ся у щось сумне.

— Мені шкода, міс Грейнджер. Хоч так було не завжди, але останніми роками ми зрозуміли, що мудріше не повідомляти батькам учнів маглівського роду про будь-які неприємності, що трапилися з їхніми дітьми. Я раджу вам теж їм нічого не повідомляти, якщо ви хочете залишитися у Гогвортсі без перешкод з їхнього боку.

— Мене не відрахували? — прошепотіла дівчина, — За те, що я зробила?

— Ні, — відповіла професорка Макгонегел, — міс Грейнджер... ви ж чули... Сподіваюся, ви чули містера Поттера, коли він казав, що ви невинні?

— Він це сказав просто так, — глухо відказала дівчина, — Ну, тобто, щоб витягти мене звідти.

Старша відьма рішуче захитала головою.

— Ні, міс Грейнджер. Містер Поттер впевнений, що ваші спогади було змінено, що дуелі взагалі не було. Директор підозрює, що, можливо, була задіяна темна магія, що це ваша рука наклала закляття, але без вашої на те волі. Навіть професор Снейп вважає цю справу неможливою, хоча він і не може заявити це публічно. Він припустив, що на вас могли бути використані маглівські наркотики.

Очі Герміони порожньо втупилися в професорку трансфігурації. Вона розуміла, що щойно дізналася щось дуже важливе, але ніяк не могла знайти досить сил, щоб обробити цю інформацію мозком.

— Авжеж *ви* в це не вірите? — спитала професорка Макгонегел. — Міс Грейнджер, ви не можете думати про себе як про вбивцю!

— Але ж я... — її бездоганна пам'ять швидко почала відтворювати той епізод вже в тисячний раз: Драко Мелфой зверхньо каже, що вона ніколи б його не перемогла, якби він не був утомлений, і починає доводити це, танцюючи як

дуеліст поміж захищених чарами трофеїв, поки вона відчайдушно ухилиється, аж поки останнє закляття не відкидає її на стіну та ріже їй щоку. А потім... Потім вона...

— Але ж ви пам'ятаєте, як робили це, — сказала старша відьма з повним співчуття поглядом. — Міс Ґрейнджер, немає жодної потреби дванадцятирічній дівчинці мати ці жахливі спогади. Лише скажіть слово, і я миттю заблокую їх.

Ці слова були наче склянка теплої води, виплеснута їй на обличчя.

— Що?

Професорка Макґонегел вийняла свою паличку жестом настільки відточеним та швидким, наче просто вказала пальцем.

— Я не можу пропонувати вам повністю позбутися цих спогадів, міс Ґрейнджер. — промовила професорка трансфігурації зі звичайною для неї чіткістю. — В них може бути заховано важливі деталі. Але є варіація чарів пам'яті, які можна обернути, і я з радістю накладу їх на вас.

Герміона дивилася на паличку, відчуваючи хвилю надії вперше за останні два дні.

Нехай цього ніколи не було заклинала вона знову й знову, щоб сам час повернувся назад і стер те жахливе рішення, яке вже неможливо було виправити. Блокування її спогадів не було тим самим, але все одно це було б полегшенням...

Вона подивилася у добре обличчя професорки Макґонегел.

— Ви *справді* вважаєте, що я цього не робила? — вимовила Герміона. Її голос тремтів.

— Я *впевнена*, що ви ніколи б не зробили такого з власної волі.

Під ковдрою руки Герміони вчепилися в простирадло.

— *Гаррі* не вважає мене винною?

— На думку містера Поттера всі ваші спогади було сфабриковано. І я схилиюся до того, щоб із ним погодитися.

Після цього стиснуті пальці Герміони відпустили простирадло, і вона відкинулася назад на ліжко, з якого вже була підвелася.

Ні.

Вона нікому нічого не сказала.

Вона прокинулася була, пам'ятаючи, що сталося попередньої ночі. І це було наче... наче... Вона не могла знайти слів, наче що це було. Але вона знала, що Драко Мелфой уже був мертвий. І вона нікому нічого не сказала. Не пішла до професора Флитвіка і не зізналася. Вона просто одягнулася й спустилася на сніданок, *намагаючись поводитися нормально*, — так, щоб ніхто не здогадався. І вона знала, що це було неправильно, і Неправильно, і жадливо, страшенно НЕПРАВИЛЬНО. Але ж вона була така налякана...

Навіть якщо Гаррі Поттер мав рацію, навіть якщо дуель з Драко Мелфоем була вигадкою, *цей* вибір вона зробила самотійно. Вона не заслужила забути чи бути прощеною за це.

І якби вона таки вчинила була *правильно* й одразу пішла до професора Флитвіка, то можливо це б... допомогло якимось чином. Можливо, всі побачили б, що вона шкодує про той вчинок, і Гаррі не довелося б пожертвувати усім своїм статком задля її порятунку...

Герміона заплющила очі, стисла повіки якомога сильніше. Вона не могла дозволити собі заплакати ще раз.

— Я погана людина, — промовила вона з тремтінням у голосі. — Я нікчема, я зовсім не героїня...

Голос професорки Макґонегел пролунав різко, наче Герміона припустилася страшної помилки, коли виконувала домашнє завдання з трансфігурації.

— Годі цих дурниць, міс Грейнджер! *Логаний* той, хто таке зробив з вами. А стосовно бути героїнею... Що ж, міс Грейнджер, ви вже чули мою думку щодо молодих дівчат, які намагаються втягнути себе в такі справи ще до їхнього чотирнадцятиліття. Тому я не збираюся знову читати вам лекції. Але я збираюся сказати, що ви потрапили в абсолютно смертельну пригоду, яку ви пережили так, як жодна з відьом вашого віку не змогла б. Сьогодні ви можете плакати стільки, скільки забажаєте. Завтра ж ви повертаєтеся до занять.

Тієї миті Герміона зрозуміла, що професорка Макґонегел не зможе їй допомогти. Вона потребувала, щоб хтось її насварив. Неможливо виправдати того, кого не звинувачують. А професорка Макґонегел ніколи б її не звинуватила. Вона ніколи не звалила б такий тягар на маленьку дівчинку з Рейвенклоу.

З цим їй не допоможе навіть Гаррі Поттер.

Герміона відвернулася від професорки Макґонегел, скрутившись на лікарняному ліжку.

— Будь ласка, — прошепотіла вона, — Я хочу поговорити з директором...

— Герміоно.

Герміона розплющила очі вдруге й побачила сповнене турботи обличчя Албуса Дамблдора, що схилився над її ліжком і мав такий вигляд, наче це *він* проплакав весь цей час, хоч це й було неможливо. Герміона відчула різкий докір сумління через те, що так потурбувала директора.

— Мінерва повідомила, що ти бажаєш поговорити зі мною, — промовив старий чарівник.

— Я... — несподівано Герміона усвідомила, що вона не

знає, що сказати. Голос її підвів, і єдине, що в неї вийшло, це заїкання. — Я... М-мені...

Якимось чином її тон зміг передати те слово, що вона більше не могла вимовити.

— Шкода? — перепитав Дамблдор. — Чому? За що тобі повинно бути шкода?

Їй довелося вичавлювати з себе слова.

— Ви сказали Гаррі... що він не повинен платити... І я не повинна була... не повинна була робити, як казала професорка Макґонегел. Я не повинна була торкатись його палички...

— Дорогенька, — мовив Дамблдор, — якби ти не дала обітницю служити роду Поттерів, Гаррі одноосібно атакував би Азкабан і, цілком можливо, переміг би. Цей хлопчисько обирає слова дуже обережно, але я ніколи не чув від нього брехні. І Хлопчик-Що-Вижив має силу, якої Темний Лорд ніколи не відав. Він би справді спробував знищити Азкабан, навіть ціною власного життя, — голос старого чарівника став м'яким та лагідним. — Ні, Герміоно, тобі немає у чому себе звинувачувати.

— Я могла б змусити його не робити цього.

Очі Дамблдора на мить зблиснули, та втома швидко повернулася до них.

— Справді, міс Грейнджер? Може тобі варто бути директоркою замість мене, бо навіть я не маю такої влади над впертими дітьми.

— Гаррі пообіцяв... — вона затнулася. Страшну правду було нелегко вимовити. — Гаррі Поттер пообіцяв мені... Що не буде мені допомагати... Якщо я накажу йому не робити цього.

Запала тиша. Герміона усвідомила, що навколишній шум лікарні, що чувся під час її розмови з професоркою Макґонегел, зник, коли Дамблдор її розбудив. З ліжка вона могла бачити лише стелю та склепіння вікна на одній стіні,

але нічого в її полі зору не рухалося, і якщо там і були якісь звуки, то вона їх не чула.

— Ага, — мовив Дамблдор. Старий чарівник важко зітхнув. — Думаю, *цілком можливо*, що хлопець таки дотримався б своєї обіцянки.

— Я могла... Могла б...

— Відправитися до Азкабану з власної волі? — закінчив Дамблдор. — Міс Грейнджер, це більше, ніж я міг би просити будь-кого взяти на себе.

— Але ж... — Герміона ковтнула слину. Вона ніяк не могла пропустити повз вуха лазівку, бо кожен, хто мав пройти через двері-портрет гуртожитку Рейвенклову, швидко вчиться бути уважним до формулювань. — Але ж це й не більше, ніж ви могли б взяти на себе.

— Герміоно... — почав був старий чарівник.

— Чому? — перебив його голос Герміони. Тепер, здавалося, слова звучали без участі її розуму. — Чому я не змогла бути хоробрішою? Я збиралася стати перед дементором... для Гаррі... ну, тобто раніше, у січні... То чому... Чому ж... Чому я...

Чому думка, що її відправлять до Азкабану, повністю її розбила, чому вона тоді забула все, що значить бути Хорошою...

— Моя дорога дівчинко, — мовив Дамблдор. Блакитні очі за серпастими окулярами показували повне розуміння її відчуття провини. — Я й сам не зміг би впоратися краще в мій перший рік у Гоґвортсі. Так само, як ти добра до інших, будь доброю і до себе.

— Отже я *таки вчинила* погано, — чомусь їй потрібно було це сказати, щоб хтось їй це сказав, навіть якщо вона вже знала це.

Запала тиша.

— Слухай, юна рейвенклово, — почав старий чарівник,

— слухай мене уважно, бо я скажу тобі істину. Більшість злодіїв не вважають себе лихими. Запевне, більшість бачать себе героями історій, що вони пишуть. Колись я вважав, що найбільше зло, вчинене у цьому світі, було вчинене в ім'я загального блага. Я помилявся. Жахливо помилявся. У цьому світі є зло, якому відомо, що воно лихе, і яке ненавидить усе добре з усієї сили. Усе хороше воно бажає знищити.

Герміона здригнулася в ліжку — чомусь слова Дамблдора здавалися дуже реальними.

Старий чарівник говорив далі:

— Ти — одна з хороших частин цього світу, Герміоно Грейнджер, і тому те зло ненавидить і тебе теж. Якби ти стійко витримала це випробування, то воно було б тебе сильніше й сильніше, доки ти б не похитнулася. Не думай, що героїв неможливо зламати! Просто розбити нас трішки складніше, Герміоно, — очі старого чарівника стали такими суворими, якими вона їх ніколи не бачила. — Коли ти вже багато годин виснажений, коли біль та смерть не ймовірність, а певність, тоді найскладніше бути героєм. Якщо я таки маю сказати правду — так, зараз я б не похитнувся перед можливістю відправитися в Азкабан. Але, коли я був першокласником у Гогвортсі... Я б стрімголов тікав від дементора, якому ти протистояла, бо мій батько загинув у Азкабані, і я їх боявся. Знай це! Зло, що напало на тебе, зламало б кожного, навіть мене. Лише Гаррі Поттер матиме сили протистояти цьому жаху, коли набуде своєї повної могутності.

Герміона більше не мала сил дивитися в бік старого чарівника. Вона дозволила голові впасти назад на подушку, з якої вона втупилася у стелю, намагаючись перетравити все це.

— Навіщо? — голос Герміони знову тремтів. — Навіщо комусь бути таким лихим? Я не розумію.

— Мене теж це цікавило, — промовив Дамблдор сповненим смутку голосом. — Три десятиліття я цікавився, і досі не розумію. Нам з тобою ніколи цього не зрозуміти, Герміоно Грейнджер. Але тепер я хоча б знаю, що справжнє зло сказало б на свій захист, якби ми могли його спитати, чому воно є злом. Воно б відповіло: «Чом би й ні»?

На мить всередині неї спалахнуло обурення.

— Існують *мільйони* причин, чому ні!

— Так і є, — почула вона голос Дамблдора. — Мільйон причин, і навіть більше. Ми завжди знатимемо ці причини. Ти і я. Якщо ж ти наполягаєш на такому формулюванні... Хай буде так, Герміоно, сьогоднішнє випробування тебе зламало. А от що відбувається *після* цього — теж є частиною того, щоб бути героїнею. Якою ти є, Герміоно Грейнджер, і якою завжди лишатимешся.

Вона знову підняла голову і втупилася в нього.

Старий чарівник підвівся біля її ліжка. Його срібна борода потяглася до низу, коли Дамблдор поважно вклонився їй та залишив її.

Вона й далі дивилася в те місце, з якого зник старий чарівник.

Це мало б щось значити для неї, мало б розчулити її. Мало б дати їй краще себе почувати всередині. Бо Дамблдор, що досі виглядав таким упертим, нарешті визнав її героїнею.

Вона нічогосінько не відчувала.

Герміона знову відкинулася на ліжко, як тут увійшла мадам Помфрі та дала їй випити щось, що припікало її губи так, наче опік від гострої їжі, пахло навіть гарячіше, і мало не схожий ні на що смак. Це нічого не значило для неї. Вона й далі вдивлялася у віддалені камені, з яких було складено стелю.

Мінерва чекала, роблячи все можливе, щоб не вештатися біля дверей Гогвортської лікарні. Вона завжди подумки називала ці двері «зловісна брама», коли була дитиною у Гогвортсі. І зараз вона не могла не згадати цю назву. Занадто багато поганих новин тут прозвучало...

Албус вийшов. Старий чарівник без зупинки покрокував убік кабінету професора Флитвіка. Мінерва пішла слідом.

Професорка Макґонегел прочистила горло.

— Все зроблено, Албусе?

Старий чарівник стверджувально кивнув.

— Якщо якусь ворожу магію будуть накладати на неї, чи якийсь дух торкнеться її, я знатиму і прийду.

— Я поговорила з містером Поттером після уроку трансфігурації, — повідомила професорка Макґонегел. — Він вважає, що міс Грейнджер варто перевестися з Гогвортсу до Бобатону.

Старий чарівник захитав головою:

— Ні. Якщо Волдеморт справді жадає уразити міс Грейнджер — він неймовірно наполегливий. Його слуги повертаються до нього, він не міг витягти Белатрису сам. Навіть Азкабан не збереже від його злих намірів. А щодо Бобатону — ні, Мінерво. Я не думаю, що Волдеморт здатен захоплювати тіла часто чи робити це з сильнішими жертвами. Інакше цей рік пройшов би зовсім по-іншому. Та й Гаррі Поттер тут — той, кого Волдеморт має боятися, визнає він це чи ні. Тепер, коли я наклав на неї захисні чари, міс Грейнджер значно безпечніше в Гогвортсі, ніж деінде.

— Містер Поттер піддає це сумніву, — сказала Мінерва. Вона не змогла повністю подолати різкий тон свого голосу — існувала частина її, що була повністю згодна з цими сумнівами. — За його словами, здоровий глузд підказує, що міс Грейнджер повинна продовжити навчання де завгодно,

але не у Гогвортсі.

Старий чарівник зітхнув.

— Боюся хлопчик провів забагато часу серед маглів. Завжди вони шукають безпеки, завжди вони уявляють, що її можливо досягти. Якщо міс Грейнджер не може бути в безпеці всередині нашої фортеці, то їй не стане безпечніше й поза її стінами.

— Здається, не всі так вважають, — відповіла професорка Макгонегел. То був майже найперший лист, що вона помітила була, поглянувши на стіл. Конверт з найкращого пергаменту, запечатаний срібно-зеленим воском, тисненим зображенням змії, що випросталася й зашипіла на неї. — Я отримала сову від лорда Мелфоя. Він забирає свого сина з Гогвортсу.

Старий чарівник кивнув, але не сповільнив ходи.

— Гаррі вже знає?

— Так, — її голос затнувся на мить, як вона згадала вираз обличчя Гаррі. — Після уроку містер Поттер зробив комплімент лордові Мелфою за безперечно розумне рішення і додав, що напише листа мадам Лонгботом з порадою зробити те саме з її онуком на випадок, якщо він є наступною цілю. Якщо ж опікун містера Лонгботома достатньо безтурботний, щоб залишити його в Гогвортсі, містер Поттер вимагає надати тому часоворот, плащ-невидимку, мітлу та капшучок, щоб все це носити. А також перстень на палець ноги з аварійним летиключем, що відніс би його у безпечне місце на випадок, коли б хтось викрав містера Лонгботома та вивів із зони дій захисних чарів Гогвортсу. Я відповіла містерові Поттеру, що не думаю, що Міністерство схвалить таке використання часоворотів, на що той сказав, що ми не повинні питати дозволу. Наскільки я можу судити, він попросить того ж і для міс Грейнджер, якщо вона залишиться. А щодо самого містера Поттера, то він просить тримісну мітлу для постійного зберігання в його капшучку.

Вона не була вражена списком заходів безпеки. Схвалила кмітливість, але не була вражена. Врешті-решт вона була майстринею трансфігурації. Але все одно тривожні мурашки пробігли по її спині від думки, що Гаррі Поттер тепер вважає Гогвортс настільки ж небезпечним, наскільки й дослідження чарів.

— Відділ таємниць нелегко обійти, — сказав Албус. — А щодо іншого... — здалося старий чарівник трішки осунувся. — Ми могли би дати хлопцю те, що він просить. І я також накладу захисні чари на Невіла й напишу Августі, щоб вона наказала йому залишитися тут під час канікул.

— І ще останнє, — продовжила професорка, — Містер Поттер каже, і це цитата, Албусе, хай який магніт для темних чарівників директор зберігає тут, він має *негайно* винести його зі школи, — цього разу вона не приховувала різкий тон свого голосу.

— Я просив того ж у Фламелья, — мовив Албус, біль відчувався в його голосі. — Але майстер Фламель відповів, що навіть *він* більше не може безпечно ховати камінь, що Волдеморт здатен знайти камінь, де б його не було сховано, і що він не погоджується зберігати камінь ніде, окрім Гогвортсу. Мінерво, мені шкода, але ми вимушені на це йти... *Вимушені!*

— Дуже добре, — відповіла професорка Макґонегел. — Але, як на мене, містер Поттер має рацію щодо кожного пункту.

Старий чарівник зиркнув на неї, його голос затинався, поки він говорив:

— Мінерво, ти знаєш мене довше, ніж будь-хто з нині живих... Скажи мені, чи мене вже втрачено у темряві?

— Що? — випалила професорка Макґонегел з неприхованим дивуванням. Потім додала: — О, Албусе, ні!

Губи старого чарівника стислися перед тим, як він знову

заговорив.

— Задля загального блага. Я стільки пожертвував заради загального блага. Сьогодні я майже прирік Герміону Грейнджер до Азкабану заради загального блага. І сьогодні я відчув... сьогодні я зрозумів... що обурююся через безневинність, якої я вже не маю... — голос старого чарівника затих. — Зло вчинене в ім'я добра. Зло вчинене в ім'я зла. Що *гірше*?

— Ти кажеш дурниці, Албусе.

Старий чарівник глянув на неї ще один раз перед тим, як його очі продовжили дивитися вперед.

— Скажи мені, Мінерво... Чи ти тоді зупинилася на мить, щоб обдумати всі наслідки, коли давала міс Грейнджер інструкції щодо обітниці служити роду Поттерів?

Вона мимоволі зойкнула, коли зрозуміла, що вона накоїла...

— Отже ні. — Албусові очі посумнішали. — Ні, Мінерво, тобі не треба вибачатися. Все добре. Після того, що ти сьогодні бачила... Якщо ти тепер в першу чергу вірна Гаррі Поттерові, а не мені, тоді все добре й правильно, — вона відкрила була рота, щоб заперечити, але Албус продовжив говорити, не давши їй нагоди вставити слово. — Авжеж... Авжеж, якщо темний лорд, якого має перемогти Гаррі Поттер, коли набере повної сили, усе ж таки не Волдеморт...

— Тільки не *це* знову! — відрізала Мінерва. — Албусе, це був Відомо-Хто, не ти, хто позначив його. Немає жодного *можливого* варіанту, в якому б у пророцтві йшлося про тебе!

Старий чаклун кивнув, але його погляд був відстороненим, сфокусованим лише на шляху попереду.

Камера для затриманих точнісінько в центрі відділу

дотримання магічних законів була розкішно мебльована. Скоріше як нагадування про речі, які дорослі чарівники сприймають як належне, ніж прояв піклування про ув'язнених. Там було самовідкидне самогойдальне крісло, сповнене плюшевих вишитих самопідігрівальних подушок. Там була книжкова шафа, що була наповнена випадковими книжками, врятованими з секції товарів зі знижкою, а також повна полиця древніх журналів, включно з одним виданням 1883 року. Туалетне приладдя, щоправда, не було настільки ж розкішним, але всередині кімнати діяли чари, що ставили процес, так би мовити, на павзу. Вас не збиралися відпустити туди, де вартовий аврор не бачитиме вас. Але, окрім цього, це була доволі приємна маленька камера. Гогвортського професора захисту затримали — не заарештували і навіть не залякували. Не було жодних підстав, щоб його у чомусь звинуватити... окрім того, що в Гогвортській школі чарів та чаклунства було скоєно жахливий та незвичний злочин, і, враховуючи всі попередні випадки, ставки були п'ять до одного, що поточний професор захисту *якимось чином* з цим пов'язаний. Варто додати, що ніхто з ВДМЗ не мав жодної здогадки *ким* є насправді професор захисту, і також те, що цей чоловік буквально *чхав* на всі спроби ідентифікувати його справжню особистість. Та ні, вони *це* не відпустили «Квіріна Квірела» назад до Гогвортсу.

Прокажемо це ще раз, для виразності:

Професор захисту.

Був затриманий.

У камері.

Професор захисту витріщався на вартового аврора та мугикав.

Професор захисту не промовив жодного слова, відколи його завели до цієї камери. Він лише *мугикав*.

Мугикання почалося як проста дитяча колискова — та,

що в маглівській Британії починається словами «Колискова на добраніч...»

Він мугикав цю мелодію без варіацій, знову й знову, цілих сім хвилин, щоб закріпити схему, що лежить в її основі.

Потім музичний мотив почав набирати розвитку. Фрази промугикані заповільно, з довгими павзами між ними. Так, що мозок слухача безпомічно чекав і чекав наступної ноти, наступної фрази. А потім, коли фраза нарешті звучала, то вона була настільки не в тон, настільки неймовірно, жахливо не в той тон, не просто не в ту ноту після попередньої фрази, а звучала в такому тембрі, що не відповідала жодній ноті. Складалося враження, що ця особа свідомо годинами тренувала мугикання, аби досягти такого досконалого анти-тембру.

Воно було настільки ж подібне до музики, наскільки лячний мертвий голос дементора подібний до людської мови.

І це жахливе, кошмарне мугикання *неможливо* було ігнорувати. Воно скидалося на знайому колискову, але непередбачувано відступало від тієї мелодії. Воно встановлювало очікування, а потім порушувало їх. Без жодної повторюваної схеми, що дозволила б цьому мугиканню поступово стати фоном. Мозок слухача не спроможний уберегти себе ні від очікування логічного закінчення цих анти-музичних фраз, ні від того, щоб помічати ті несподівані відступи.

Єдине можливе пояснення тому, як з'явився такий принцип мугикання, це те, що він був навмисне спроектований якимось невимовно жорстоким генієм, який прокинувшись одного дня відчув нудьгу від звичайних тортур і вирішив перевірити себе: чи зможе він розхитати чийось психіку, обмеживши себе *лише мугиканням*.

Аврор вислуховував це немислиме, огидне мугикання чотири години, поки на нього витріщалося велетенське, холодне, смертельне ество, що вселяло страх однаково, коли

він дивився прямо на нього і коли воно лише потрапляло на край бокового зору...

Музикання зупинилося.

Було довге очікування. Достатньо часу, щоб хибна надія з'явилася, зросла та була розчавлена спогадами про попередні розчарування. А потім тиша тривала далі й далі, і та надія нестримно зросла знову...

Музикання почалося знову.

Щось в авророві надломилось.

Зі свого поясу аврор узяв дзеркало, торкнувся до нього, і сказав:

— Це молодший аврор Арджун Алтуне. Звертаюся до коду РД-Л20 у камері номер три.

— Коду РД-Л20? — перепитало дзеркало з нотками здивування. Прозвучав шелест гортання сторінок, і нарешті: — Ви хочете бути замінені, бо ув'язнений намагається застосувати до вас психологічний тиск і йому це вдається?

(Амелія Боунз дійсно дуже далекоглядна.)

— Що саме ув'язнений сказав тобі? — спитало дзеркало.

(Це питання *не є частиною* процедури РД-Л20, але, на жаль, Амелія Боунз забула вказати пряму інструкцію про те, що черговий офіцер не повинен його ставити.)

— Він... — мовив аврор та знову поглянув на камеру. Професор захисту тепер відкинувся на кріслі та виглядав доволі розслаблено. — Він *виприщався* на мене! І ще *муликав*!

Запала тиша.

Дзеркало знову заговорило.

— І ти звертаєшся до коду РД-Л20 через це? Ти впевнений, що просто не намагаєшся ухилитися від чергування?

(Амелію Боунз оточують ідіоти.)

— Ви не розумієте! — закричав аврор Алтуне. — Це по-справжньому огидне музикання!

Дзеркало передало звук приглушеного сміху на тлі, що звучав, наче сміялися декілька людей. Далі знову зазвучав голос.

— Містер Алтуне, якщо ти не хочеш, щоб тебе розжалували до помічника молодшого аврора, я раджу стулити пельку та повертатися до роботи...

— Відставити, — втрутився суворий голос, що лунав трошки віддалено через відстань до дзеркала.

(Ось чому Амелія Боунз часто сиділа в координаційному центрі ВДМЗ, заповнюючи обов'язкову писанину на вимогу Міністерства.)

— Аврор Алтуне, — звернувся суворий голос, що здавалося ставав все ближче до дзеркала, — вас скоро підмінять. Аврор Бен Гутіррез, процедура за кодом РД-Л20 *не передбачає* питань про причини запиту. Вона велить вам замінити аврора, що звертається до цього коду. *Якщо* я виявлю, що аврори зловживають цим, я зміню процедуру так, щоб запобігти цьому... — дзеркало різко замовкло.

Аврор розвернувся, щоб тріумфально подивитися у бік, де чинний гоґвортський професор захисту розкинувся у м'якому кріслі.

Цей чоловік раптом промовив перші слова з того моменту, як він увійшов до камери.

— До побачення, містере Алтуне, — промовив професор захисту.

Декілька хвилин потому двері камери для затриманих відчинилися, і всередину увійшла сива жінка, одягнена у форму аврора червоного відтінку без жодних знаків розрізнення чи візерунків. Вона несла чорну шкіряну теку під лівою пахвою.

— Ваше чергування завершено, — відрізала стара жінка.

Була певна затримка, поки аврор Алтуне намагався зрозуміти, що відбувається. Короткий кивок та різкий простий

жест пальцем на двері перервали його вагання.

— Доброго вечора, мадам директор, — привітався професор захисту.

Амелія Боунз вдала, що не чула цього, натомість стрімко сіла у щойно звільнене крісло. Стара відьма розгорнула чорну теку, її очі пробіглися вкладеними пергаментами.

— Можливі свідчення про особистість поточного гоґвортського професора захисту, укладені аврором Робардсом, — вона перегорнула титульний аркуш та відклала його вбік. — Професор захисту повідомив, що його було розподілено до Слизерину. Він заявив, що його родину вбив Волдеморт. Сказав, що він навчався у центрі бойових мистецтв у маґлівській Азії, який було знищено Волдемортом. Наш запит щодо цього, відправлений до департаменту міжнародної магічної співпраці, визначив цей інцидент як справу Оні 1969-го року, — ще один пергамент відкладено вбік. — Також цей професор захисту виголосив перед учнями найбільш провокаційну промову якраз перед святками, в якій він засуджував попередні покоління через їхню неспроможність об'єднатися проти смертежерів, — стара відьма відірвала погляд від шкіряної теки. — Мадам Лонґботом пройнялася промовою і наполягала, щоб я прочитала її повністю. Слова здалися мені дуже знайомими, хоч тоді я так і не змогла згадати, чому. Але ж тоді я гадала, що ти мертвий.

Голова силових структур чаклунської Британії тепер уважно вдивлялася в чинного гоґвортського професора захисту через скляну, підсилену чарами панель, що їх розділяла. Чоловік почав вдивлятися у відповідь без будь-яких проявів занепокоєння.

— Я не називатиму жодних імен, — сказала стара відьма, — але я розповім історію, і подивимося, чи вона звучатиме знайомо, — Амелія Боунз знову поглянула вниз, перегорта-

ючи черговий пеграмент. — Народився у 1927 році, вступив до Гогвортсу в 1938 році, був розподілений до Слизерину, закінчив школу в 1945 році. Поїхав у післядипломну подорож закордон та зник під час відвідування Албанії. Вважався мертвим до 1970 року, коли він несподівано повернувся до чаклунської Британії без жодних пояснень двадцятип'ятирічної відсутності. Тримався осторонь від родини та друзів, живучи в ізоляції. В 1971 році під час відвідування алеї Діагон відбив спробу Белатриси Блек викрасти дочку міністра магії, використавши при цьому смертельне прокляття, щоб убити двох з трьох її поплічників-смертежерів. Що сталося після цього, знає уся Британія — чи треба мені продовжувати? — стара відьма знову підвела погляд зі своєї теки. — Що ж, добре. Відбулося засідання Чарверсуду щодо використання цим парубком смертельного прокляття, під час якого його було виправдано, не в останню чергу завдяки зусиллям його бабусі, голови його роду. Він примирився зі своєю родиною, і вони зібрали увесь рід, щоб відзначити його повернення. Почесний гість, що прибув на зібрання з запізненням, знайшов всю родину вбиту смертежерами. Було вбито навіть домашніх ельфів. І тепер він, наймолодший син родини, став останнім живим нащадком найдавнішого роду.

Професор захисту ніяк на це не відреагував. Хіба що його очі примружилися, наче від втоми.

— Парубок посів місце представника свого роду у Чарверсуді, приєднавшись до непохитних голосів проти Відомо-Кого. Декілька разів він очолював бій проти смертежерів, використовуючи майстерну тактику та проявляючи неординарну силу. Люди почали називати його наступним Дамблдором. Вважалося, що він стане міністром магії після падіння Темного Лорда. Третього липня 1973 року він не з'явився на ключове засідання Чарверсуду, і більше його

ніхто не бачив. Ми вважали, що Відомо-Хто убив його. Це був серйозний удар для всіх нас. Справи пішли кепсько з того дня, — стара відьма запитально на нього поглянула: — Я теж тебе оплакувала. Що тоді сталося?

Плечі професора захисту злегка ворухнулися — ледь помітне знизування.

— Ви робите забагато припущень, — м'яко заговорив професор захисту. — Я особисто вважав би, що той чоловік загинув багато років тому. Якщо ж він таки живий, тоді є очевидним, що він не хоче розголосу цього факту і має достатньо причин залишатися в тіні. Здається, той чоловік став колись вам у пригоді, — губи професора вигнулися у цинічну посмішку. — Але я вже не дивуюся, коли вдячність швидкоплинна. Ви вимагатимете від нього ще більшого, ніж він зробив?

Стара відьма відкинулася у своє крісло вартового аврора, виглядаючи розчарованою, можливо навіть ображеною.

— Ні... — відповіла вона після павзи. Її пальці вистукували по шкіряній теці — ви подумали б «знервовано», якби могли припустити, що Амелія Боунз може хоч колись бути знервованою. — Але ж твій *рід*... Залишилося не так багато найдавніших родів...

— Для цієї країни нічого не змінить те, що найдавніших родів залишатиметься не вісім, а сім.

Стара відьма зітхнула.

— Що Дамблдор думає про це?

Чоловік у камері для затриманих захитав головою.

— Він не знає, хто я такий, і пообіцяв не питати.

Брови старої відьми піднялися.

— Як же він тоді представив тебе захисним чарам Гогвортсу?

Легка посмішка.

— Директор накреслив коло і сказав Гогвортсу, що той,

хто стоїть у межах цього кола, є професором захисту. До речі, — його тон став нижчим і сухішим, — я пропускаю заняття, директорко Боунз.

— Ти подеколи... *відпочиваєш* у дуже дивний спосіб. Про це теж є у звіті. І, видається, ти *відпочиваєш* дедалі частіше щодня, — пальці старої відьми знову застукали по теці. — Я не пригадую, щоб читала десь про такі симптоми, але, коли хтось чує про таке, то уявляє... бій з темними чаклунами та ураження страшними прокляттями...

Професор захисту ніяк не відреагував.

— Тобі потрібна допомога цілителя? — спитала Амелія Боунз. Вона не втримала маски — біль ясно проявився у її очах. — Чи є хоч щось, що я могла б зробити для тебе?

— Я погодився викладати захист у Гогвортсі, — просто відповів чоловік з камери. — Робіть висновки, мадам. Я пропускаю заняття, яких лишилося не так багато. Я зараз же повернуся до Гогвортсу.

Коли Герміона прокинулася втретє (хоч здавалося, що вона заплющила очі всього на якусь мить), сонце було ще нижче на небі, майже повністю сіло. Вона почувалася трішки більш живою та, на диво, більш виснаженою. Цього разу вже професор Флитвік стояв біля її ліжка та трусив її плече. Біля нього зависла в повітрі повна паруючої їжі таця. Чомусь вона була подумала, що Гаррі Поттер мав би сидіти коло її ліжка, але його там не було. Чи це їй наснилося? Вона не могла пригадати, щоб їй хоч щось снилося.

Виявилося (зі слів професора Флитвіка), що Герміона пропустила вечерю у Великій залі, та її розбудили, щоб вона поїла. Після цього вона зможе повернутися до рей-

венкловської спальні, до її ліжка, та доспати залишки ночі.

Вона їла в тиші. Якась її частина хотіла спитати професора Флитвіка чи він вважає, що її спогади було змінено, чи таки вона спробувала вбити Драко Мелфоя з власної волі...

...як вона й пам'ятала...

...але більша її частина боялася дізнатися. *Страх дізнатися* був поганим знаком, згідно з Гаррі Поттером та його книгами. Але її розум почувався втомленим, *побитим*, і вона не могла зібратися з силами, щоб це побороти.

Коли вона та професор Флитвік вийшли з лікарні, вони наткнулися на Гаррі Поттера, що сидів перед дверима зі схрещеними ногами, спокійно читаючи підручник психології.

— Далі я проведу її, — промовив Хлопчик-Що-Вижив. — Професорка Макґонегел дозволила.

Професор Флитвік начебто згодився на це та пішов собі після спрямування суворого погляду на них обох. Вона не могла уявити, що міг значити цей суворий погляд, окрім «більше не намагайтеся вбивати інших учнів».

Кроки професора Флитвіка стихли, і вони залишилися стояти вдвох біля дверей лікарні.

Вона подивилася в зелені очі Хлопчика-Що-Вижив, кучму волосся, що аж ніяк не приховувала шраму на його чолі. Вона подивилася на обличчя хлопчика, що віддав був всі статки, щоб врятувати її, не вагаючись жодної миті. Всередині неї вирували почуття: провина, сором, збентеження та інші. Але жодних слів. Не було нічого, що вона спромоглася б сказати.

— Отже, — зненацька почав Гаррі. — Я швидко прогледів свої книжки з психології, щоб дізнатися, що там пишуть про посттравматичний синдром. У старих книжках пишуть, що ти повинна якомога швидше проговорити свої переживання з кимось, хто зможе вислухати. Новіші дослідження вка-

зують на те, що, провівши низку дослідів, вони виявили, що розмова про переживання одразу після події насправді шкодить. З'ясувалося, що насправді тобі потрібно віддатися природному імпульсу твого мозку до пригнічення спогадів і просто не думати про це деякий час.

Це прозвучало так *буденно* — так схоже на те, як вони з Гаррі зазвичай спілкувалися, що вона відчула, як несподівано клубок підступив до горла.

Ми не мусимо про це говорити. Це більш-менш те, що Гаррі мав на увазі. Це відчувалося як шахрайство, навіть як брехня. *Нічого* не було нормально. Те, що було зіпсоване, залишилося жахливо зіпсованим. Все несказане досі треба було сказати.

— Добре, — сказала Герміона, бо більше не було чого казати. Нічого взагалі.

— Мені шкода, що мене не було поряд, коли ти прокинулася, — мовив Гаррі, коли вони почали йти. — Мадам Помфрі мене б не впустила, тож я залишився тут, — він сумно злегка знизав плечима. — Гадаю, мені варто було б налагоджувати зв'язки з громадськістю, але... чесно, я ніколи не мав у цьому успіху. Я просто починаю грубити людям.

— Наскільки все погано? — їй здавалося, що її голос повинен звучати наче шепіт, буркотіння, але це було не так.

— Ну... — почав Гаррі вочевидь вагаючись. — Тобі варто знати, Герміоно, що ти мала досить багато захисників під час сьогоднішнього сніданку, але всі з твого боку... *вигадували*. На кшталт Драко перший намагався тебе вбити. Для всіх це було «Грейнджер проти Мелфоя». Наче на гойдалці — опускати його сторону означає піднімати твою. Я сказав, що, скоріш за все, ви *обидва* невинні, що вам обом змінили пам'ять. Ніхто не послухав. Обидві сторони вважають мене зрадником, що намагається догодити всім. А потім всі дізналися про свідчення Драко під дією сироватки правди, що він

намагався допомогти тобі перед битвою... Припини робити таке обличчя, Герміоно, ти ж насправді нічого йому не зробила. Менше з тим, всі вирішили, що про-Мелфоївська фракція мала рацію, а про-Грейнджерівська фракція помилялася, — Гаррі легенько зітхнув. — Я сказав їм, що, коли правда стане відомою, вони будуть осоромлені...

— Наскільки все погано? — спитала вона ще раз. Цього разу голос її таки прозвучав слабким.

— Пам'ятаєш експеримент Аша? — спитав у відповідь Гаррі, подивившись на неї серйозним поглядом.

Її розум *ніяк не міг пригадати* протягом декількох секунд, що налякало її, але потім посилення таки сплигло з пам'яті. В 1951 Соломон Аш зібрав декількох піддослідних та розподілив їх у групи інших людей, що виглядали так само, наче такі ж піддослідні, але насправді були заодно з експериментатором. Групам показували еталонну лінію, помічену як X, поряд з трьома іншими лініями, поміченими як A, B та C. Експериментатор ставив питання: яка з інших ліній має однакову з X довжину. Очевидною правильною відповіддю була C. Інші ж «піддослідні» — спільники експериментатора — один за одним відповідали, що X є такої ж довжини як і B. Піддослідні були в черзі передостанніми, а не останніми, щоб не викликати підозри через це. Суть тесту була у тому, чи піддослідний «підкориться» з стандартною неправильною відповіддю B — проявить конформізм, чи таки зможе назвати очевидну правильну відповідь C.

75 відсотків піддослідних «підкорилися» щонайменше один раз. Третина піддослідних «підкорювалася» щонайменше в половині випадків. Дехто зізнавався, що справді повірив, що X має ту ж довжину, що й B. Такі були результати, коли піддослідний не знав нікого з інших членів групи. Якщо ж піддослідний був серед людей, що належали до тієї ж соціальної групи, наприклад, хтось на візку включався до

групи інших людей на візку, то ефект конформізму ставав навіть сильніший...

Герміона відчула нудоту від того, до чого це йшло.

— Я пам'ятаю, — прошепотіла вона.

— Знаєш, я провів тренування з Легіоном Хаосу проти конформізму. Я примусив кожного легіонера стояти всередині кола та казати «Двічі по два — чотири» або «Трава зелена», поки всі інші з Легіону Хаосу називали їх ідіотами та кепкували з них (Ален Флінт кепкував особливо добре) або ж навіть розчаровано дивилися в очі та йшли геть. Що тобі варто знати, так це те, що *тільки* Легіон Хаосу отримав таке тренування. Ніхто більше у Гогвортсі не знає навіть, *що таке* конформізм.

— Гаррі! — її голос задрижав. — *Наскільки* все погано?

Гаррі ще раз сумно знизав плечима.

— Усі другокурсники та старші, бо вони з тобою не знайомі. Усі з Армії Драконів. Увесь Слизерин, звичайно. Ну, і решта чаклунської Британії теж, гадаю. Не забувай — Луціус Мелфой контролює «Щоденний віщун».

— Усі? — прошепотіла вона. В її кінцівках відчувався холод, наче вона щойно вилізла з холодного плавального басейну.

— Те, у що люди вірять, не відчувається як *вірування*. Воно відчувається наче світ і є *такий*. Ми з тобою стоїмо у невеличкій приватній бульбашці всесвіту, у якій спогади Герміони Грейнджер було змінено. Усі інші живуть у світі, в якому Герміона Грейнджер спробувала вбити Драко Мелфоя. Якщо Ерні Макмілан...

Їй перехопило подих. *Канітан Макмілан...*

— ...вважає, що він тепер не має морального права бути твоїм другом, що ж, він намагається чинити правильно, як він те розуміє у світі, у якому, як він гадає, він живе, — очі Гаррі були дуже серйозними. — Герміоно, ти мені часто казала,

що я занадто зверхньо дивлюся на інших людей. Але якби я очікував забагато від них, якби я очікував, що вони все розуміють *правильно*, я б тоді зненавидів їх. Дивлячись на речі без ідеалізму, розумієш, що учні Гогвортсу *насправді* не володіють достатнім знанням у когнітивних науках, щоб нести відповідальність за те, як працюють їхні мізки. Не їхня провина, що вони не сповна розуму, — голос Гаррі був на диво ніжний, майже як у дорослого. — Я знаю, що тобі пережити це значно важче, ніж було б мені. Але пам'ятай, що справжнього злочинця таки спіймають. Правда стане відомою, і всі, хто так упевнено помилявся, будуть осоромлені.

— А що як справжнього злочинця не буде спіймано? — спитала вона з тремтінням у голосі.

...або зрештою це виявлюсь я?

— Тоді ти зможеш залишити Гогвортс та перевестися до Інституту салеємських відьом в Америці.

— *Залишити Гогвортс?* — вона ніколи не думала про таку можливість, окрім як про покарання.

— Я... Герміоно, я думаю, що ти можеш захотіти цього в будь-якому разі. Гогвортс — не замок, а божевільня зі стінами. У тебе є вибір.

— Я... — вона запнулася. — Я напевно... подумаю над цим...

Гаррі кивнув.

— Принаймні ніхто не буде намагатися тебе проклясти, не після того, що виголосив директор сьогодні під час вечері. О, і ще Рон Візлі підійшов до мене, виглядаючи дуже серйозно, і сказав, що, якщо я тебе зустріну першим, то я мушу передати тобі, що він шкодує, що погано про тебе подумав, і що більше ніколи не буде нічого поганого про тебе казати.

— *Рон вірить, що я невинна?* — спитала Герміона.

— Ну... він не думає, що ти є *саме невинною*...

Вся рейвенкловська вітальня затихла, коли вони вдвох увійшли.

Усі втупилися в них.

Втупилися в неї.

(Іноді їй снилися такі кошмари.)

І тоді одне за одним вони відвернулися від неї.

Пенелопа Клірвотер, учениця п'ятого курсу, староста першокласників, відвернулася свідомо повільно, повертаючи голову в іншому напрямку.

Су Лі, Лайза Терпін та Майкл Корнер, що сиділи за столом разом, — кожному з них вона допомагала з домашніми завданнями бодай раз, — усі вони відвернулися, їхні обличчя виказували нервування, коли вона подивилася їм у вічі.

Відьма з третього класу Латіша Рендл, кого С.С.Р.А.Г.Ч. двічі рятував від цькувальників-слизеринців, швидко зігнулася над столом та повернулася до домашньої роботи.

Менді Брокелгерст відвернулася від неї.

Якщо Герміона і не заплакала, то лише через те, що вона очікувала цього й прокручувала цей момент у голові знову й знову. Принаймні люди не кричали на неї, не штовхали та не проклинали її. Вони просто відверталися...

Герміона йшла рівно до сходів, що вели до спальні дівчат-першокласниць. (Вона не бачила, що Падма Патіл та Ентоні Гольдштейн дивилися на неї — дві одинокі голови, що поверталися слідом за нею.) Позаду себе вона чула, як Гаррі Поттер почав говорити дуже спокійним тоном:

— Згодом правда стане відомою. Тому якщо ви всі аж так впевнені у її провині, чи можу я попросити вас поставити свої підписи ось на цьому папері, підтверджуючи, що, якщо вона виявиться невинною, вона зможе сказати «Я ж вам ка-

зала» і пригадувати вам це до кінця ваших життів? Підходьте, кожен і всі разом. Не будьте боягузами. Якщо ви справді в це вірите, вам не варто боятися закладатися на це...

Вона вже пройшла половину сходинок нагору, коли зрозуміла, що в її спальні будуть й інші дівчата також.

Зірки ще не встигли проявитися на небі, лиш одна чи дві найяскравіші були видимі через червоно-пурпурову заграву обр'ю, хоч сонце вже повністю заховалося було.

Руки Герміони вчепилися в грубий камінь парапету, що огороджував невеличкий балкон, до якого вона випірнула зі сходів після того, як зрозуміла що...

...вона не може так просто повернутися до ліжка...

...ці слова відгукнулися в її голові так само, як повинно звучати «Ти більше не можеш повернутися додому».

Вона втупилася в безлюдні поля, згасаючий захід сонця, в траву, що проростала так далеко вниз.

Втомлена. Вона була втомлена. В неї не було сил думати зараз. Їй треба було поспати. Професор Флитвік сказав був їй, що їй необхідно поспати, і подав ще одне зілля разом з вечерею. Можливо саме так чаклунська спільнота звикла лікувати жажливі травми, завдані молодим невинним дівчаткам, — просто змусити їх багато спати опісля.

Вона могла піти до своєї кімнати та заснути, але вона боялася йти до місця, де були інші люди. Боялася того, як вони можуть подивитися на неї чи відвернутися.

Фрагменти думок спліталися в клубок навколо її розуму, що був занадто виснажений для того, щоб закінчити їх, поки ніч повноцінно вступила у свої володіння.

Чому...

Чому все це сталося...

Все було добре ще тиждень тому...

Чому...

За її спиною рипнули двері.

Вона озирнулася, щоб подивитися.

Професор Квірел спирався на одвірок входу, крізь який вона вийшла на балкон. Його силует нагадував картонну вирізку у світлі смолоскипів, що світили позаду нього через отвір відчинених дверей. Вона не могла бачити вираз його обличчя, хоч позаду нього все було яскравим: його очі, його обличчя, все, що вона могла бачити з того місця, було залите нічною тінню.

Гоґвортський професор захисту — номер один у списку людей, що могли зробити це. До цього моменту вона навіть не усвідомлювала, що у неї *насправді* є список підозрюваних.

Чоловік стояв у дверях, не промовляючи ні слова. І вона не могла бачити його очей. Що він взагалі *робить* тут...

— Ви тут, щоб вбити мене? — спитала Герміона Ґрейнджер.

Голова професора Квірела схилилася набік від цих слів.

Тоді професор захисту потягнувся до неї, темний силует, піднімав одну руку повільно та нарочито, наче хотів зіштовхнути її з рейвенкловської вежі.

— *Заклятус!*

Викид адреналіну перемкнув усе разом, вона машинально витягла паличку, її губи самовільно промовили заклинання, блискавка закляття вирвалася з її палички і...

...сповільнилася до повної зупинки перед піднятою рукою професора Квірела, дрижачи в повітрі з тонким шиплячим звуком, наче вона й далі намагалася летіти.

Червоний відблиск освітив обличчя професора Квірела, показуючи дивну ніжну посмішку.

— Краще, — почав професор Квірел. — Міс Грейнджер, ви досі учениця на моєму курсі з захисту. Тому, якщо ви вважаєте мене загрозою, я очікую, що ви не будете просто сумно дивитися на мене та питати, чи я збираюся убити вас. Мінус два бали Квірела.

Їй повністю відібрало мову.

Професор захисту буденним жестом вказівного пальця змахнув підвішену блискавку, запустивши закляття назад — воно пролетіло над її головою і далі, далеко в темряву ночі. Тоді їх знову поглинула тінь. Професор Квірел вийшов з дверей, які зачинилися за ним. І м'яке біле світло виникло навколо них так, що вона знову могла бачити його обличчя, з якого не зникла та дивна ніжна посмішка.

— Що ви... Що ви тут *робите*?

Ще декілька кроків довелося зробити професору Квірелу, щоб піднятися на вищу частину балкона, де він поклав лікті на камінь та важко сперся на нього, вдивляючись у темряву ночі.

— Я прийшов одразу, як мене звільнили аврори та я закінчив доповідати директору, — розказав професор Квірел тихим голосом. — Бо я — ваш учитель, а ви — моя учениця, і я відповідальний за вас.

Герміона тоді все усвідомила, пригадуючи, що професор Квірел сказав був Гаррі про стримання гніву на другому уроці захисту. Вона відчула спалах сорому. Ще якийсь час пішов на те, щоб знання взяли гору над приниженням, та вона вичавила з себе слова:

— Я... — мовила Герміона. — Гаррі вважає... що я *не...* зривалася. Тобто я...

— Я чув про це, — перебив професор Квірел сухим тоном. Він похитав головою, наче відповідав самим зіркам. — Цьому хлопцю дуже пощастило, що я таки перейшов від роздратування через його саморуйнування до щирої цікавості, що ж

він робитиме далі. Але я згоден з оцінкою фактів містера Поттера. Це вбивство було дуже добре сплановане, щоб обійти виявлення охоронними чарам Гогвортсу та не привернути увагу директора. Звісно ж, при такому продуманому злочині хтось невинний має бути підставлений, — коротка крива посмішка перекосила губи професора захисту, хоч він і не дивився на неї. — А щодо ідеї, що ви це зробили власноруч... Я вважаю себе талановитим учителем, але навіть мені не до снаги навчити такої готовності вбити ученицю настільки ж вперту та бездарну, як Герміона Грейнджер.

Частина її мозку, що випалила в обуренні «що?», не була навіть близько достатньо гучною, щоб взяти контроль над губами.

— Ні... — продовжив професор Квірел. — Я тут не через це. Ви навіть не спробували приховати неприязнь до мене, міс Грейнджер. Я дякую вам за цю відвертість, бо я значно більше ціную справжню ненависть, ніж нещирю любов. Але ви все ж таки моя учениця, і я маю що вам сказати, якщо ви вислухаєте.

Герміона поглянула на нього, вона ще не вгамувала післядію виплеску адреналіну. Професор захисту, здавалося, просто вдивлявся в темне небо, на якому почали проявлятися зірки.

— Колись я збирався стати героєм, — мовив професор Квірел, дивлячись у височінь. — Ви можете в це повірити, міс Грейнджер?

— Ні.

— І знову ж дякую, міс Грейнджер. Але все ж це правда. Дуже давно, задовго до вашого з Гаррі Поттером часу, жив чоловік, якого вважали визволителем. Обраний долею нащадок, що, у якому всі бачили героя з казок, чинив, ніби з двох паличок, правосуддя та помсту, проти свого смертного ворога, — професор Квірел м'яко та гірко засміявся дивлячись у ні-

чне небо. — Ви знаєте, міс Грейнджер, у той час я вже вважав себе цинічним, і все ж... ну...

Тиша затяглася у холоді ночі.

— Щиро кажучи, — знову почав професор Квірел, дивлячись на зірки. — Я так і не зрозумів цього. Вони ж точно мали знати, що їхні життя залежать від успіху того чоловіка. І все ж здавалося, що вони намагалися робити все, щоб зробити його життя *неприємним*. Встановити всі можливі перепони на його шляху. Я не був наївним, міс Грейнджер, я не очікував, що люди при владі швидко стануть на мій бік — не без особистої вигоди для них. Але ж їхня влада теж була під загрозою, і я був шокований, наскільки легко вони залишили цього чоловіка сам на сам з усім тягарем відповідальності. Вони глузували з його старань, обговорюючи між собою наскільки краще вони б упоралися на його місці, хоч жоден з них так нічого й не робив, — професор Квірел захитав головою, неначе був спантеличений. — І це було найдивнішим... Темний чаклун, смертельний ворог цього чоловіка... А от ті, хто служив *йому*, так охоче кидалися виконувати кожне його завдання. Що жорстокішим темний чарівник ставав до своїх послідовників, то вірніші вони були. Люди змагалися за можливість служити *йому*. Навіть ті, чие життя залежало від того іншого чоловіка, намагалися зробити його життя складнішим... Я не зміг цього зрозуміти, міс Грейнджер, — обличчя професора Квірела залишалося залите тінню, поки він дивився нагору. — Можливо, беручи на себе обов'язок діяти, він знімав його з інших? Це тому вони відчували, що безкарно можуть перешкоджати його боротьбі з темним чарівником, що поневолив би їх? Віра у те, що люди діють лише в особистих інтересах, виявилася не цинізмом, а щирим оптимізмом. В дійсності люди не відповідають такому високому стандарту. І з часом той чоловік зрозумів, що легше вже протистояти темному чаклунові наодинці, ніж з такими по-

слідовниками за спиною.

— Отже... — голос Герміони звучав дивно в темряві ночі.
— Ви залишили друзів у безпеці та спробували вести бій з темний чаклуном самостійно?

— Та ні, — відповів професор Квірел. — Я перестав намагатися бути героєм та продовжив робити те, що приносило мені більше задоволення.

— *Що?* — автоматично перепитала Герміона. — Який жах!

Професор захисту відірвав погляд від неба, щоб подивитися на неї. І у світлі вона побачила, що він посміхається, — чи принаймні половина його обличчя посміхається.

— Ви хочете мені сказати, міс Грейнджер, що я жахлива людина? Що ж, можливо так і є. Але тоді ті, хто ніколи не намагалися бути героєм, навіть гірші? Якби я не зробив взагалі нічого, як ті інші, ви були б про мене кращої думки?

Герміона відкрила була рота та знову не знайшла, що сказати. Це було неправильно — перестати бути героєм. Не можна просто так взяти і *зупинитися*, але вона й *не хотіла* сказати, що ті, хто не був героєм, нічого не значили, — це було міркування по-квірелівськи...

Посмішка, та сама напівпосмішка, зникла.

— Ви були дурною, — сказав тихо професор захисту, — коли очікували якоїсь тривалої вдячності від тих, кого ви намагалися захистити, коли назвалися героїнею. Так само, як ви очікували, що той чоловік продовжить бути героєм, і назвали його жахливим за те, що він зупинився, коли тисячі інших навіть пальцем не поворухнули. Від вас *очікували*, що ви будете боротися з цькувальниками. Це була ваша повинність, що її вони прийняли, наче принци, з їдким коментарем щодо прострочення вашого внеску. І ви вже усвідомили — я готовий битися об заклад, — що їхня любов зникла наче порох по вітру, щойно знатися з вами перестало бути в їхніх

інтересах...

Професор захисту повільно випрямився, майже вирівнявшись та повернувшись повністю у її бік.

— Але ви не мусите бути героїнею, міс Грейнджер, — сказав професор Квірел. — Ви можете зупинитись у будь-яку мить, коли забажаєте.

Думка про це...

...такі виникала у неї й раніше — декілька разів за останні два дні.

Люди стають тими, ким мають стати, міс Грейнджер, коли вчиняють правильно, як сказав був їй директор Дамблдор. Але біда була у тому, що було два різних варіанти правильного. Якась її частина казала, що *правильно* було б продовжити бути героїнею та залишитися у Гогвортсі. Вона не розуміє, що відбувається, але ж героїні так просто не тікають.

А ще був голос здорового глузду, який вказував на те, що молоді діти не повинні залишатися у небезпеці — для цього існують дорослі. Це був голос з усіх шкільних плакатів, які наказують не брати цукерки у незнайомих. І це також було правильно.

Герміона Грейнджер стояла там, на балконі, дивлячись на підсвічений зірками силует професора Квірела, і вона не розуміла. Вона не розуміла, яким чином професор захисту може дивитися на неї, проявляючи стурбованість. Вона не розуміла ноток болю у голосі професора, що вона вловила. Вона не розуміла, чому їй все це розповідають.

— Я вам навіть не подобаюся, професоре, — вимовила Герміона.

Легка посмішка промайнула на обличчі професора Квірела:

— Гадаю, що я міг би виказати, наскільки я злий через те, що ця справа забрала дорогоцінний час та підірвала мої уроки захисту. Але головним чином, міс Грейнджер, ви є мо-

єю ученицею, і незважаючи на будь-які посади, які я колись обіймав, вважаю, що я є хорошим викладачем у Гогвортсі, чи не так? — раптово очі професора Квірела стали втомленими. — Отже, як ваш викладач, я звертаю вашу увагу, що ви маєте й інші кар'єрні варіанти. Мені б не сподобалося, якби ще хто-небудь пішов моїм шляхом.

Герміона глитнула. Це була частина професора Квірела, якої вона ніколи не бачила та не уявляла. І ця частина роз'їдала її попередні уявлення.

Професор Квірел споглядав її деякий час, а потім знову відвернувся від неї, повертаючись до зірок. Коли він заговорив, голос його був тихішим:

— Хтось націлився на вас, міс Грейнджер, і я не можу накласти захисні чари на вас, як я це зробив з містером Мелфоем. Директор це заборонив, як він вважає, з хороших на те причин. Дуже легко полюбити Гогвортс, я знаю, бо я сам його люблю. Але у Франції вони сприймають звичаї найдавніших родів зовсім по-іншому, ніж у Британії. Бобатон не скривдить вас, я певен. Хай що ви про мене навігадували, присягаюся, якщо ви попросите перевести вас під захист Бобатону, я докладу усіх можливих зусиль, щоб доставити вас туди.

— Я не можу просто так взяти... — сказала Герміона.

— Але ж *можете*, міс Грейнджер, — тепер бліді блакитні очі пильно дивилися на неї. — Чого б ви не хотіли від життя, ви не зможете цього досягти у Гогвортсі, більше не зможете. Для вас це місце зруйноване, навіть, якщо не враховувати інші загрози. Просто попросіть Гаррі Поттера наказати вам відправитися до Бобатону і живіть своїм життям у мирі. Якщо ж ви залишитесь, то в очах Британії та її законів він буде вашим господарем!

Про це вона навіть не подумала — ця думка тьмяніла у порівнянні з можливістю бути поглинутою дементорами.

Це було для неї важливим раніше, але тепер здавалося дитячим, неважливим, безглуздом. Чому ж тоді її очі так пекли?

— І якщо це не зможе вас переконати, міс Грейнджер, врахуйте також, що містер Поттер сьогодні по обіді погрожував Луціусові Мелфою, Албусові Дамблдору та усьому Чарверсуду, бо не може розсудливо міркувати, коли щось погрожує забрати вас у нього. Чи вам не страшно від того, що він може зробити далі?

Це мало сенс. Страшний сенс. Огидний, жахливий сенс.

Це мало *забагато* сенсу...

Вона не могла описати словами, що саме підштовхнуло усвідомлення, якщо не враховувати всього того *тиску*, що професор захисту на неї накладав.

Якщо *саме* професор захисту стояв за усім цим... то професор Квірел зробив був це *лиш для того, щоб прибрати її зі шляху його планів на Гаррі*.

Несвідомо вона переважилася на іншу ногу, її тіло відхилилося від професора захисту...

— Отже ви вважаєте, що це зробив я? — мовив професор Квірел. Його голос звучав трішки сумно, коли він це говорив, а її серце майже зупинилося, коли вона це почула. — Гадаю, я не можу вас звинувачувати. Зрештою, я Гоґвортський професор захисту. Але, міс Грейнджер, навіть *припускаючи*, що я ваш ворог, здоровий глузд має підказати, що ви мали б тікати від мене *якомога швидше*. Ви не можете використати смертельне прокляття, тому правильною тактикою було б явитися звідси. Я не проти побути злочинцем у вашій уяві, якщо це допоможе вам чіткіше бачити ситуацію. Залиште Гоґвортс, залиште мене тим, хто зможе зі мною упоратися. Я організую перенесення через сім'ю з хорошою репутацією, і містер Поттер знатиме, що звинувачувати треба мене, якщо щось трапиться з вами.

— Я... — вона відчула холод. Нічне повітря студило її шкіру, а можливо й навпаки. — Я маю це обміркувати...

Професор Квірел захитав головою:

— Ні, міс Грейнджер. Організація вашої подорожі займе деякий час у мене, а його у мене залишилося менше, ніж ви думаєте. Це рішення може бути болючим для вас, але воно не повинно бути двозначним. На рівновагу цих терезів впливає чимало всього, та впливає не однаково. Сьогодні ж я маю знати, чи ви таки вирішите їхати.

Якщо ж ні...

Чи навмисно професор захисту попереджав її? Тобто, якщо вона не втече, то він нанесе ще один удар?

Чому це все настільки важливо? Що саме професор Квірел хоче зробити з Гаррі?

Герміона Грейнджер, я скажу децю ясніше, ніж личить таємничим старим чарівникам, — прямо скажу, що ти нездатна уявити, наскільки кепсько все буде, якщо події навколо Гаррі Поттера розвиватимуться в неправильному напрямку.

Це їй сказав наймогутніший у світі чарівник, коли розповідав, наскільки важливо, щоб вона *не припиняла* бути другом Гаррі.

Герміона ковтнула слину. Вона захиталася трішки на місці, де вона стояла, — на кам'яному балконі магічного замку. Зненацька вся абсурдність ситуації ніби піднялася та вхопила її за горло. Бо дванадцятирічні дівчатка *не повинні* бути в небезпеці, *не повинні* думати про такі речі. Її мати жадала б, щоб вона ВТЕКЛА ЗВІДСИ, а батько отримав би серцевий напад, якби тільки знав, що вона стала перед таким вибором.

І тоді вона зрозуміла, як Гаррі та Дамблдор обидва й були попереджали її, що всі її уявлення про героїнь виявилися хибним. А насправді — поза казками — героїв не існує. А існує лише жахлива небезпека, арешт, ув'язнення поряд з демен-

торами, біль та страх, і...

— Міс Грейнджер? — перепитав професор захисту.

Вона нічого не відповіла. Всі слова стали кілком в її горлі.

— Мені потрібне рішення, міс Грейнджер.

Вона тримала щелепи стисненими, не дозволила жодному слову вилетіти.

Нарешті професор захисту зітхнув. Біле світло повільно зникло, і двері позаду нього повільно відчинилися, і він знову став чорним силуетом на фоні проходу.

— На добраніч, міс Грейнджер, — промовив він, повернувся спиною до неї та пішов назад у Гогвортс.

Минув деякий час, поки її дихання нарешті не уповільнилося. Хай що сталося тут цієї ночі, це не відчувалося як перемога. Вона так сильно боролася, аби примусити себе не сказати «так» під тиском професора захисту. І зараз вона не могла вирішити, чи вчинила правильно.

Коли вона вже сама вийшла до світла (після того, як вона взяла над усім верх, і сон знову здавався можливим), коли вона стояла в проході, їй здалося, що вона почула з-за спини й високо над собою далекий пташиний крик.

Але вона знала — цей крик був не для неї. Тому почала підійматися сходами до спальні.

Інші дівчата напевно вже послули і не дивитимуться на неї та не відвертатимуться...

Вона відчула, як потекли сльози, і цього разу їх не зупиняла.

Розділ 85. Неприпустимі поступки, Наслідок 3, Відстань

Піднятися на верхівку рейвенкловської вежі можна було повільно і складно, довжелезними сходами. Зсередини ці сходи скидалися на прямовисний схил, хоча ззовні вони, цілком послідовно, були гвинтовими. Піднятися до вершини вежі Рейвенклову можна було лише подолавши цей довгий неминучий підйом, не оминувши жодної кам'яної сходинки; і ось вони повзли назад під Гаррініми чоботями, а він тиснув на них виснаженими ногами.

Гаррі простежив був, що Герміона без проблем відправилася спати.

Він достатньо потинявся у рейвенкловській вітальні, щоб зібрати декілька підписів, що пізніше могли б стати Герміоні у пригоді. Мало хто підписав; чаклуни були не навчені залізних правил маглівської науки «доведи або мовчи», піди на ризик та зроби передбачення, або не вдавай, нібито віриш в цю гіпотезу. Більшість із них не бачила нічого *негармонійного* в тому, що вони надто нервувалися, щоб підписати договір, за яким вони винні Герміоні до кінця свого життя, якщо виявиться, що вони помилялись, і водночас поводитися так, ніби вона винна. І втім, просто попросивши тих підписів, він зробив свою справу — після того, як правда вийде на світло, вже ніхто не підозрюватиме Герміону у чомусь темному. Принаймні, їй не доведеться *двічі* проходити крізь це.

Після цього Гаррі швидко пішов був з кімнати, бо настроїв розуміння й прощення, що він так старанно підтримував у

собі, почав був вивітрюватися. Іноді Гаррі здавалося, що найглибша розколина в його особистості розділяє зовсім не його світлу й темну сторону, а радше альтруїстичного й миролюбного Гаррі-Взагалі та спантеличеного й розлюченого Гаррі-Наразі.

Круглий майданчик на верхівці рейвенкловської вежі не був найвищою точкою Гогвортсу, та, позаяк вся вежа стирчала вбік від основного нагромадження замку, майданчик нагорі не було видно з Астрономічної вежі. Місце, щоб спокійно поміркувати, якщо є страшенно багато тем для роздумів. Місце, куди майже ніхто більше не приходиться — є більш легкодоступні схованки, якщо потрібна лише схованка.

Нічні смолоскипи Гогвортсу залишились далеко внизу. Ніщо на майданчику не заважало роздивлятися довкола: вихід на сходи був через люк, а не через двері, що затуляли б оглядовий простір. Для споглядання зірок із Землі це була найкраща точка.

Хлопчик ліг у центрі майданчика, не зважаючи на бруд і порох; поклав потилицю на кам'яні плити підлоги. Тепер на межі його зору майоріло лише кілька стінних горельєфів; а попри них і срібну скибочку місяця, реальність сповнилася зоряного світла.

Крихітні вістря голок мерехтіли на м'якому шовку неба — то зникали, то знову поверталися. Ця краса була геть інша від незмигного сяйва посеред справжньої вічної тихої ночі.

Гаррі дивився в небо, а думки його були далеко звідси.

Сьогодні розпочалася твоя війна з Волдемортом...

Дамблдор сказав це після випадку з порятунком Белатрици з Азкабану. То була хибна тривога, втім, формулювання добре передавало загальний настрій.

Дві ночі тому почалася війна, от тільки Гаррі не знав з ким.

Дамблдор гадає — з лордом Волдемортом, що повстав із мертвих і зробив перший хід проти хлопчика, від якого зазнав був колись поразки.

Професор Квірел наклав відстежувальні захисні чари на Драко з остраху, що божевільний директор Гогвортсу може підставити Гаррі, зваливши на нього смерть Луціусового сина.

А може то професор Квірел сам сфабрикував усю цю справу, і *тому* знав, де шукати Драко. Северус Снейп гадав, що професор захисту — очевидний підозрюваний, навіть *найочевидніший* підозрюваний.

І самому Северусові Снейпу можна чи не можна трохи іноді довіряти.

Хтось оголосив Гаррі війну, їхній перший удар мав би зняти з дошки водночас і Драко, і Герміону, і врятувати Герміону ледь чи вдалося.

Це не назвеш перемогою. Драко усунуто з Гогвортсу, і хоч це й не смерть, як виправити нанесену шкоду однаково незрозуміло. Неясно також, яким Драко повернеться. Чаклунська Британія тепер вважає Герміону потенційною вбивцею, через що вона, можливо, виявить здоровий глузд і піде зі школи. Гаррі пожертвував усіма своїми коштами, щоб повернути все на краще, і вдруге цього туза в нього не буде.

Його вразила якась невідома могутня сила, і хоча удар прийшовся не в центр, гепнули таки *добряче*.

Принаймні, його власна темна сторона не зажадала від нього нічого за порятунок Герміони. Можливо через те, що темна сторона — це *не* один з його уявних внутрішніх голосів на кшталт уявного гафелпафця; Гаррі міг би *уявити*, що його гафелпафська частина хоче чогось від нього, та його темна сторона була не така. Його «темна сторона», як зрозумів Гаррі, була іншим способом *буття самого Гаррі*. Просто зараз

Гаррі не гнівається; тому дізнатися, що бажається чи не бажається «темному Гаррі» — це як стукати в порожню кімнату. Навіть думалось про це якось химерно; чи можна стати боржником іншого себе?

Гаррі роздивлявся зірки, розсіяні вогники, що їх людський мозок автоматично складає в уявні сузір'я.

А ще та обіцянка, що Гаррі був дав.

Драко допоможе з реформуванням гуртожитку Слизерин, а Гаррі вважатиме особистим ворогом того, хто, на думку самого Гаррі, згідно свого найкращого судження як раціоналіста, вбив Нарцису Мелфой. Якщо Нарциса сама не вбивала, якщо вона дійсно згоріла заживо, якщо вбивцю не ввели в якусь оману — Гаррі пам'ятав, як додав усі ці умови в договір. Варто було б, мабуть, записати, чи ще краще, взагалі не давати обітницю, що потребувала стільки додаткових умов.

Можна було б відкараскатися, якби він був з тих людей, що викручуються й вислизують. Дамблдор не те що *прямо* зізнався. Він не взяв і сказав, мовляв, так, це був я. Він поводився так, як поводився б Дамблдор-що-спалив-Нарцису. Чи то як Дамблдор-що-взяв-на-себе-відповідальність за вбивство Нарциси, що його вчинив хтось інший.

Гаррі похитав головою, скуйовдив волосся о кам'яну підлогу. Лишався ще один вихід: Драко сам може звільнити його від обіцянки, якщо захоче. Тож Гаррі може, принаймні, описати йому своє бачення ситуації, обговорити з ним можливі варіанти — коли вони знову побачаться. Навряд чи Драко дійсно захоче його звільнити, але перспектива щось чесно обговорити була до вподоби тій частині Гаррі, що виступала за дотримання обіцянок. Навіть якщо це буде лише відтягування часу — це краще, ніж призначити ворогом хорошу людину.

Та чихорошийвін, цей Дамблдор? спитав голос гафелпа-

фця. Якщо Дамблдор спалив когось живцем... Хороші люди можуть убивати, але ніколи не знущатимуться при цьому з жертви; хіба не це робить різницю між добрими й поганими людьми?

Можливо він убив її миттєво, припустив слизеринець, а тоді збрехав Луціусу про спалення живцем. Але ж... Якщо існувалабодай якась можливість, що смертежери за допомогою магії зможуть перевірити, як саме загинула Нарциса... І якщо в разі викриття брехні потрапили б у халепу родини на боці світла...

Будьмо обережні з нашими розумними поясненнями, попередив грифіндорець.

Треба очікувати, що твоя репутація впливає на ставлення людей до тебе, заперечив гафелпафець. Якщо ти гадаєш, що може існувати достатня причина для того, щоб спалити жінку живцем, то цілком очікуваний побічний ефект полягає в тому, що хороші люди можуть вирішити, буцімто ти перетнув межу і маєш бути знешкоджений. Дамблдор мав очікувати на це. Немає чого жалітися.

А може він очікує, що ми розумніші за це, провадив слизеринець. Тепер, коли нам відома така частина правди, — знехтуємо точними деталями цієї бурхливої історії, — чи можемо ми справді повірити, що Дамблдор — жахлива-прежахлива людина, що мусить стати нашим ворогом? Протягом страшною кривавою війни Дамблдор підпалив одного цивільного з протилежного табору? Це погано хіба що за стандартами коміксів, а не за жодним історичним стандартом.

Гаррі втупився в небо, порпаючись у нетрях своєї гуманітарної ерудиції.

В реальному житті, у справжніх війнах...

Під час Другої світової війни треба було саботувати нацистську програму зі створення ядерної зброї. Роками рані-

ше Лео Сілард, перша людина, що усвідомила можливість ланцюгової ядерної реакції, переконала Фермі, що не варто публікувати одне його відкриття — про те, що очищений графіт є дешевим та ефективним сповільнювачем нейтронів. Фермі хотів був публікувати заради величного міжнародного проекту науки, вищого за націоналізм. Та зрештою Сілард перетягнув на свій бік Рабі, і Фермі підкорився рішення більшості учасників їхньої міні-змови на трьох. Тож під час війни нацистам був відомий лише один сповільнювач нейтронів, а саме — дейтерій.

Єдиним джерелом дейтерію в сфері контролю нацистів був захоплений завод в окупованій Норвегії, що його вивели з ладу бомбардування та саботаж. Ці заходи спричинили смерть двадцяти чотирьох цивільних.

Нацисти спробували доставити вже очищений дейтерій в Німеччину морем, на борту цивільного норвезького порома «SS Hydro».

Кнута Гаукеліда і його помічників викрив нічний вартовий цивільного порому, коли вони пробралися на борт, щоб вивести системи з ладу. Гаукелід сказав був вартовому, що вони тікають від гестапо, і той їх відпустив. Гаукелід тоді подумав, що варто б попередити вартового, та це б поставило під загрозу все завдання, тож він лише потис його руку. І цивільне судно затонуло в найглибшому районі озера, при цьому загинуло вісім німців, сім членів екіпажу і три цивільних сторонніх свідки. Деякі з норвезьких рятувальників воліли залишити німецьких солдат тонути, але їхня думка не взяла гору, і вцілілих німців дістали на берег. Так прийшов кінець нацистській ядерній програмі.

Тож Кнут Гаукелід вбив був невинних людей. Один з котрих, нічний вартовий судна, був *хорошою* людиною. Він допоміг Гаукеліду, хоча і не мусив, хоч і ризикував своїм життям; з власної доброти, заради високих моральних ідеалів;

і за це був відправлений на смерть. В сухому залишку історики вирішили, що нацистам однаково було далеко до винайдення ядерної зброї.

І в жодній книзі, що читав Гаррі, не припускалося, буцімто Гаукелід вчинив неправильно.

Бо це була війна в реальному житті. З точки зору спричинених втрат Гаукелід вчинив значно *гірше* ніж Дамблдор, якщо він вбив Нарцису Мелфой, чи Дамблдор підсунув лордові Волдеморту пророцтво, щоб той напав на батьків Гаррі.

Якби Гаукелід був супергероєм з коміксів, він якимось чином врятував би всіх цивільних з того порому, він би напав лише на німецьких солдат...

...радше ніж дозволити загинути бодай одній невинній людині...

...але Кнут Гаукелід супергероєм не був.

І Албус Дамблдор теж — не був.

Гаррі заплющив очі, нервово ковтнув слину. Раптом йому стало кришталево ясно, що, доки він тут носить з ідеалами Просвітництва, намагаючись втілити їх в життя, саме Дамблдор *б'ється на війні*. Легко бути пацифістом, коли ти вчений, що живе всередині захисної бульбашки, яку створили поліція і армія, що їхні дії ти маєш розкіш критикувати. Албус Дамблдор, видається, починав шлях з не менш сильними принципами, ніж Гаррі, а то й більш принциповий був; і все ж він не зміг пройти свою війну, не вбиваючи ворогів і не приносячи в жертву друзів.

Скажи, Гаррі Поттере, хіба ти аж настільки краций за Гаукеліда й Дамблдора, що зможеш вести бій без жертв? Навіть у світі коміксів єдине, що надає супергерою на кшталт Бетмена хоча б виглядуспінності, — це чарівна властивість читачів коміксів помічати смерті винятково Основних Персонажів. А якщо Джокер поціливі якогось безіменного статиста — це лише необхідна демонстрація його злодійства. Бе-

тмен — теж убивця, не менше за Джокера, адже він убив усіх тих людей, що їх убив Джокер, бо міг їх врятувати, якби вбив Джокера. Саме це намагався пояснити Дамблдорві чоловік на ім'я Аластор, і потім Дамблдор шкодував, що не послухав його раніше. Ти що, дійсно збираєшся піти шляхом супергероя? Не хочеш жертвувати жодною фігурою, не хочеш вбивати своїх ворогів?

Стомлений, Гаррі відволікся від дилеми, знову розплющив очі, щоб роздивитися нічну півкулю, — півкуля не вимагала від нього жодних рішень.

На краю його бачення — блідий білий півмісяць; світло, що відбилося одну цілу й чверть секунди тому, приблизно 375 тисяч кілометрів відстані в просторі синхронності Землі.

Нагорі й праворуч — Полярна зірка, Північна зоря; перша зірка, що її Гаррі навчився був впізнавати в нічному небі, на краю Малої Ведмедиці. Насправді це п'ятизіркова система з яскравим центральним супергігантом, в 434 світлових роках від Землі. Це була перша «зірка», що її назву Гаррі дізнався від батька, так давно, що зараз і не згадати, скільки йому було рочків тоді.

Бляклий серпанок — то Чумацький Шлях, себто скупчення такої кількості мільярдів далеких зірок, що вони зливаються в суцільний потік, у річку; це площина галактики завширшки в 10000 світових років. Якщо Гаррі і відчув здивування, коли йому *вперше* розповіли про Чумацький Шлях, він був тоді дуже маленький, тож не міг зараз уже згадати свої враження.

В самому центрі сузір'я Андромеди — зірка Андромеда, яка насправді — галактика Андромеди. Найближча до Чумацького Шляху галактика, віддалена на 2.4 мільйони світлових років. За приблизними підрахунками, містить близько трильйона зірок.

На фоні таких чисел «нескінченність» не вражає, поза-

як «нескінченність» просто бліда й невиразна. Вважати, що зірки «нескінченно» далеко — значно менш лячно, ніж намагатися перевести 2.4 мільйона світлових років у метри. 2.4 мільйона світлових років помножити на 31 мільйон секунд у році й помножити на швидкість фотона — 300000000 метрів на секунду...

Яка дивна ідея — що такі відстані все ж *можливо* подолати. Всесвітом вирує магія, речі на кшталт часоворотів і мітел. Цікаво, чи якийсь чаклун коли-небудь намагався виміряти швидкість летиключа чи фенікса?

Поточне людське розуміння навіть не *наближається* до фундаментальних законів. На що була б здатна магія, якби *справді* второпати принципи її дії?

Рік тому тато їздив до Національного австралійського університету в Канберрі, і взяв із собою маму та Гаррі. Вони ходили на екскурсію до Національного музею Австралії, бо, як виявилось, більше в Канберрі не було куди піти розважитись. На скляних стендах лежали пожбурлячі каміння, зроблені австралійськими аборигенами, — вони були схожі на величезні дерев'яні лопатки для взуття, тільки рівні, різьблені, вкриті витонченим орнаментом. За 40000 років після того, як анатомічно сучасні люди мігрували до Австралії з Азії, ніхто не винайшов лука зі стрілами. Це змушує замислитися, наскільки *неочевидна* насправді ідея Прогресу. Чому вважати Винахід чимось важливим, якщо всі героїчні оповіді з історії твого народу — про величних воїнів і захисників, а не про Томаса Едісона? Хто б міг запідозрити, вирізблюючи пожбурляч каміння, що колись люди винайдуть ракети і ядерну енергію?

Чи можна подивитись у небо на сяюче світло Сонця й здогадатися, що всесвіт має джерела живлення потужніші за вогнище? Чи можна було б здогадатися, що, за згоди основних законів фізики, людина колись зможе жити тією ж

енергією, що й саме Сонце? Навіть якщо нічого з того, що ти можеш зробити з пожбурлячами каміння та витканими мішечками, жоден маршрут саванною, нічого, що можна отримати полюванням на тварин, не допоможе досягти цього навіть в уяві?

Сучасні маґли ще навіть не наблизилися до того, що маґлівська фізика вважає межею можливого. Та водночас, подібно до тубільних мисливців і збирачів, концептуально прив'язаних до своїх камінних пожбурлячок, світ більшості маґлів обмежений можливостями їхніх машин і телефонів. Хоча маґлівська фізика ясно визнає такі речі як молекулярні нанотехнології, чи процес Пенроуза, що теоретично дозволяє отримувати енергію з чорних дір, більшість заштовхує цю інформацію кудись до віддаленого куточку мозку, де зберігаються казки й книжки з історії, себто, подалі від особистих реалій: «колись давно, в одній дуже далекій галактиці». Тож нема чого дивуватися, що чарівний світ живе в концептуальному всесвіті обмеженому — навіть не фундаментальними законами маґії, що їх однаково ніхто не знає, — якимись поверховими правилами поширених чарів та замовлянь. Неможливо дивитися на те, як сьогодні користуються маґією, і не згадати ту виставку в Національному музеї Австралії, коли ти вже зрозумів, що саме ти спостерігаєш. Хай перша гіпотеза Гаррі виявилася провальною, але, так чи інакше, неможливо, щоб *фундаментальні* закони всесвіту містили виняток на випадок, якщо людські губи зартикулюють «Вінґардіум Левіоза». І навіть таке поверхове використання маґії дозволяє робити таке, що маґлівська фізика вважає *недосяжним*: часоворот, вода, створена з нічого за допомогою «*Аґваменти*». Які ж тоді *найбільші* потенційні наслідки нових винаходів, якщо базові закони всесвіту дозволяють школяру з паличкою порушувати майже кожне обмеження маґлівської версії фізики?

Ніби мисливець-збирач, що дивиться на сонце, намагаючись здогадатися, що всесвіт, либонь, зроблений так, що дозволяє існування ядерної енергії...

Може, двадцять тисяч мільйонів мільйонів мільйонів метрів — це не так вже й далеко.

Існує наступна стадія розвитку Гаррі-Взагалі, на яку він може перейти, якщо дати йому час зібратися з силами та помістити у правильне середовище; щось так само більше за Гаррі-Взагалі, як той більше за Гаррі-Наразі. Роздивляючись зорі, можна спробувати уявити, що подумують про твою дилему далекі нащадки людства — за сто мільйонів років, коли зорі повільно перекояться на зовсім інші позиції, і не буде вже на небі жодного відомого зараз сузір'я. Згідно елементарної теореми ймовірності, якщо ти дізнався, якою буде твоя відповідь на базі майбутнього свідчення, ти мусиш прийняти цю відповідь одразу. Якщо ти *знаєш* свою мету, то ти вже там. І так само, хоч це і не зовсім доведена теорема, якщо ти можеш вгадати, що подумують про щось нащадки людства, то мусиш взяти цю думку на власне озброєння.

З цієї позиції, ідея вбити дві третини складу Чарверсуду вже не здавалася такою привабливою, як декілька годин тому. Навіть якщо це *конче* необхідно, якщо знаєш, як факт, що це найкраще, що може статися з чаклунською Британією, навіть якщо вся історія часу виглядатиме гірше в разі твоєї бездіяльності... навіть за умов крайньої потреби, смерті розумних істот завжди лишатимуться трагедією. Ще один елемент поневірянь земних; страждань, властивих Древній Землі, з якої все було почалося, колись давно, в одній далекій галактиці.

«Він не такий як Гріндельвальд». «В ньому не залишилося нічого людського. Його ти маєш знищити. Тож збережи свою лють для того дня, і тільки для нього...»

Гаррі струснув головою, зірки в полі зору трохи нахили-

лися. Він й далі лежав на кам'яній підлозі, дивився вгору, і назовні, і вперед у часі. Навіть якщо Дамблдор має рацію, і справжній ворог був цілковито божевільний і злий... за сто мільйонів років органічна життєформа, відома як лорд Волдеморт, мабуть не надто відрізнятиметься від інших спантеличених дітей Древньої Землі. Хай там що лорд Волдеморт зробив був із собою, які б Темні Ритуали не здавались наразі невинними за звичною людською шкалою, будь-які їхні наслідки можна буде вилікувати за сто мільйонів років. Його вбивство, навіть якщо *необхідне* для збереження життів інших, буде для розумних істот майбутнього лише ще одним приводом для суму. Як можна дивитися на зірки і вірити у щось інше?

Гаррі дивився на миготливі вогні Вічності й намагався уявити, що подумують діти дітей дітей щодо всієї цієї історії з тим, що Дамблдор можливо-зробив із Нарцисою.

Та навіть якщо сформулювати питання до нащадків людства, спитавши їхньої думки, відповідь все одно даватимеш ти сам, базуючись на власних знаннях, а не на їхніх, тож відповідь ця все одно може бути помилковою. Якщо сам ти не знаєш соту цифру в числі пі, то і не знаєш, як це число обчислюватимуть нащадки, хай як тривіальна ця тема.

Повільно — він бо лежав тут, дивлячись на зірки, довше, ніж збирався, — Гаррі сів. Він обережно звівся на ноги, долаючи опір застиглих м'язів, підійшов до краю кам'яного майданчика на вершині рейвенкловської вежі. Зубчата стіна довкола вежі була невисока, недостатньо висока, щоб почуватися у безпеці. Бортик був скоріш декоративний, ніж страхувальний. Гаррі не наближався до краю; нащо зайвий

ризик. Подивившись на землі Гогвортсу далеко вниз, він цілком очікувано відчув запаморочення, ілюзорне відчуття обертання. Видається, його мозок стривожився, бо земля вниз була так *далеко*. На відстані, можливо, повних 50 метрів.

Сьогоднішній урок, видається, полягає в тому, що треба *неймовірно* близько до чогось підійти, щоб мозок зміг охопити це щось достатньо, щоб злякатися.

Рідкісний мозок здатен реагувати на щось віддалене у просторі чи часі. Мозок цікавить те, що під рукою, що можна помацати...

Раніше Гаррі гадав, що для нового візиту в Азкабан йому знадобиться планування й співпраця з боку дорослого спілчника. Летиключі, мітли, плащі-невидимки. Якийсь спосіб дістатись нижніх рівнів, не потурбувавши аврорів, і потрапити туди, де чигають тіні смерті.

І цього було достатньо, щоб відкласти цей план на далеку перспективу, безпечно відтермінувати його подалі від *тепер*.

До сьогодні він не розумів, що насправді все просто — треба лише знайти Фоукса і сказати йому, що час настав.

Спогади знову здійнялися в ньому — спогади, які Гаррі ніколи не міг надовго забути. Хоча каміння під ним не було гладеньким мов метал, хоча навколо нього було осяяне місяцем небо, чомусь дуже легко було уявити себе в пастці довгого металевого коридору в тьмяному оранжевому світлі.

Ніч була тиха — достатньо тиха, щоб спогади були ясно чутні.

Ні, я не хотіла, будь ласка, не помирай!

Ні, я не хотіла, будь ласка, не помирай!

Не забирай його, не-не-не...

Зображення світу розмилося, і Гаррі витер очі рукавом.

Якби за тими дверима була *Герміона*...

Якби Герміону запроторили були в Азкабан, Гаррі би покликав фенікса, полетів туди і спалив доценту всіх дементорів до останнього, яке б це не було божевілля, які б не були його плани на життя. Він би просто... він би зробив це, і край.

А *та* жінка, за *тими* дверима — був, напевно, хтось, дець, кому вона теж була дорога? Хіба не відстань від її життя не дає Гаррі рвонути рятувати її з Азкабану *попри всі перешкоди*? Що потрібно, щоб штовхнути його на цей крок? Можливо, достатньо було б знати її в обличчя? Чи знати, як її звуть? Її улюблений колір? Полетів би він рятувати з Азкабану Трейсі Девіс? А як щодо професорки Макґонегел? Мама й тато — звісно, тут жодних питань. А *та* жінка сказала була, що вона — чиясь мати. Скільки людей хотіло б мати достатньо сил, щоб увірватися до Азкабану? Скільки в'язнів Азкабану щодня бачать сни про дивовижний порятунок?

Жоден. Адже це щаслива думка.

Мабуть, він *мусить* знищити Азкабан. Треба лише знайти Фоукса й сказати, що час настав. Уявити центр ями з дементорами, що він його бачив тоді з мітли. Дозволити феніксу перенести його туди. Накласти чари істинного патронуса і до дідька всі наслідки.

Треба було лише знайти Фоукса.

Можливо, можна просто подумати про вогонь, покликати вогняного птаха в глибині свого серця...

На нічному небі спалахнула зірка.

Коли погляд Гаррі, тренований на завжди несподівані метеоритні дощі, опинився в цій точці, якась частина його вже дивувалася, як це, що зірка й досі там; бліда зірка, що її яскравість поступово, але відчутно зростає. Якусь секунду Гаррі подумав, а чи не бачить від народження нової або наднової зорі. Хоча, чи можна справді *побачити* їхню зміну яскравості? Хіба перша фаза нової не має бути

жовто-помаранчевого кольору?

Тоді нова зірка знову ворухнулася, і ніби почала ще й збільшуватись. Вона раптом *поближчала*, вже не була так далеко, що відстань була незбагненою. Ніби ви гадали, що бачите зірку, а виявилось, що це літак, підсвічену форму якого ви змогли побачити...

...ні, не літак...

Впізнання зажеврilo Гаррі в грудях, розтеклося мов тепла хвиля, і він спітнів від передчуття.

...птах.

Різкий крик розколов ніч, відбився луною від дахів Гогвортсу.

Постать, що стрімко наближалася, лишала по собі вогняний слід, а ще палахкотіла іскрами, що сипалися з пір'я, коли могутні крила били в повітрі. І ось уже істота сповільнилася по широкій дузі, щоб зависнути в кількох кроках від Гаррі, і вогняний слід на небі потьмянів — та її власне світло не вщухає й не блякне; ніби якесь невидне сонце світить і освітлює його.

Величезні сяючі крила, червоні, як захід сонця; очі, як палаючі перли, а в очах — золотий вогонь і рішучість.

Фенікс відкрив дзьоб і вилучив із себе гучний скрегіт, що його зміст Гаррі легко зрозумів, так, ніби людською мовою було сказано:

РУШАЙМО!

Несвідомо хлопець позадкував від краю даху. Він не віднімав погляду від фенікса, а все його тіло тремтіло від напруження; він то стискав кулаки, то кидав руки висіти по боках тіла; і увесь час він відступав — назад, далі від фенікса.

Фенікс знову крикнув — відчайдушний, сповнений благання звук. Цього разу в ньому не було слів — лише почуття, що відлунювали всі почуття Гаррі щодо Азкабану, спокусу *діяти*, просто *зробити* щось із цим, несамовита потреба зро-

бити щось *зараз*, не відкладати далі ані на секунду — усе це було в скрику птаха.

Ходімо. Час настав. Голос прозвучав тепер всередині Гаррі, не від фенікса; в такій глибині він звучав, що й окремого ймення, скажімо, «грифіндорець», вже не можна було йому дати.

Лише і треба — зробити крок уперед, торкнутися кігтів фенікса, і він віднесе Гаррі туди, де йому треба бути, де, як йому увесь час і здавалося, він мусить бути, — вниз, у центральну прірву під Азкабаном. Ця картина стояла в Гаррі перед очима, така чітка й реальна, що це було нестерпно — як він радісно всміхається, нарешті відкинувши всі свої страхи і *робить вибір...*

— Але ж я... — вичавив із себе Гаррі, ще не усвідомлюючи, що каже. Гаррі підвів долоні до обличчя, щоб витерти сльози, що проступили йому на очах. Фенікс висів у повітрі поряд, підтримував себе широкими помахами крил. — Але ж я... є інші люди, яких я теж маю врятувати, інші речі, які я мушу зробити...

Вогняний птах пронизливо крикнув, і хлопчик сахнувся, як від удару. Це був не наказ, не заперечення, це було *знання...*

Освітлені тьмяним оранжевим світлом коридори.

Серце в Гаррі стискалося, йому хотілося просто *зробити* це і покінчити з цим нарешті. Можливо, він помре, та якщо не помре, то зможе нарешті *очиститися*. Зможе мати принципи, що важать більше, ніж прості відмовки, щоб нічого не робити. Це *його* життя. Може витратити його, як хоче. Може зробити це, коли йому заманеться, в будь-який час...

...якби він не був хорошою людиною.

Хлопець стояв на даху, його очі навпроти двох вогняних кульок. Можливо, зірки мали час зрушити з місця в своїх сузір'ях, доки він стояв там, стояв і мучився вибором...

...вибором, що...

...не зміниться.

Очі хлопця один раз зиркнули на зорі вгорі; тоді він повернув увагу до фенікса.

— Ще ні, — промовив хлопець, майже нечутно. — Ще ні. В мене ще забагато завдань. Будь ласка, повернись потім, коли я знайду інших, що вміють викликати справжнього патронуса... може, за пів року...

Без жодного слова чи звуку постать птаха огорнулася вогнем; вогняна сфера тріскотіла й спалахувала білими та кармінними венами так, ніби хотіла пожертви те, що було всередині неї; а коли вогонь розвіявся сірим димом, фенікса вже не було.

На верхівці Рейвенкловської вежі запала тиша. Хлопець повільно відняв долоні від вух, зупинився, щоб протерти мокрі щоки.

Повільно хлопець повернувся...

А тоді закричав і відстрибнув назад так, що майже впав з Рейвенкловської вежі; хоча мабуть, впасти йому все одно не вдалося б у присутності цього іншого мага, що стояв тепер на даху.

— І так воно сталося, — промовив Албус Дамблдор, майже пошепки. — Так воно сталося.

На його плечі сидів Фоукс, він роздивлявся місце, де щойно зникнув інший фенікс своїм пташиним поглядом, що його не можливо було прочитати.

— *Що ви тут робите?*

— Ась? — відгукнувся древній стариган, що стояв у протилежному кутку дахового майданчика. — Я відчув при-

сутність створіння, що його Гогвортс не впізнав, і прийшов подивитися, звичайно, — повільно тремтяча рука старого чарівника піднялася зняти серпасті окуляри, а інша — витерти очі й лоба рукавом мантиї. — Я не смів... не наважувався говорити... я знав, знав, що з усіх виборів цей — мусить бути твоїм власним...

Гаррі відчув тривогу, що наростала в ньому, мов нудота в шлунку.

— Що все залежить від цього вибору, — провадив Албус Дамблдор далі, досі напівпошепки, — це я розумів. Та який вибір веде у темряву — не знав. Та, принаймні, цей вибір твій власний.

— Я не... — почав Гаррі, і зупинився.

Жахлива гіпотеза, дедалі більш імовірна...

— Фенікс приходить, — пояснив старий чарівник, — до тих, хто готовий битися; до тих, хто діятиме, не шкодуючи свого життя. Фенікси не мудрі, Гаррі, і не можуть нас оцінювати і судити, вони — лише свідки вибору. Я гадав, що йду на смерть, коли фенікс поніс мене битися з Гріндельвальдом. Я не знав, що Фоукс підтримуватиме мене, лікуватиме мене і лишиться зі мною... — голос старого чарівника на мить затремтів. — Про це не говорять... Ти мусиш зрозуміти, Гаррі, чому... якби хтось знав, фенікс не зміг би розсудити правильно. Але тобі, Гаррі, вже можна це чути, позаяк фенікс приходить лише один раз.

Старий чарівник перетнув оглядовий майданчик рейвенкловської вежі і підійшов до хлопця, що залякнув був у жахливому усвідомленні.

В моїй дуелі з Гріндельвальдом я не міг перемогти, тільки битися з ним багато годин, щоб він впав у знемогу; і я б теж загинув від неї згодом, якби не Фоукс...

Гаррі навіть не розумів, що говорить, доки не почув власний шепіт...

— Виходить, я міг би...

— Чи міг би? — запитався древній чарівник, і голос його звучав значно старше, ніж зазвичай. — Тепер вже тричі фенікс прилітав по моїх учнів. Одна відіслала його, і горе від вчиненого, здається, розчавило її. Другий був кузеном твоєї юної подруги Лаванди Браун, і він... — тут голос старого чарівника затнувся. — Він не повернувся, бідний Джон, і не врятував нікого з тих, кого збирався врятувати. Серед небагатьох знавців феніксів подекують, що лише один з чотирьох повертається зі свого походу. Та навіть якби ти вижив — для якого життя, Гаррі Джеймс Поттер-Еванс-Веррес? Для життя, в якому ти мусив би завжди чути крики фенікса — хтозна, не звело б це тебе з розуму? — старий чарівник знову утерся рукавом. — Я більше любив компанію Фоукса до того, як почав боротьбу з Волдемортом.

Здавалося, хлопець не слухає, він дивився лише на червоно-золотого птаха на плечі чарівника.

— Фоуксе? — тремтячим голосом звернувся він до фенікса. — Чому ти не дивишся на мене, Фоуксе?

Фоукс нахилив голову й зацікавлено подивився на хлопця, тоді обернувся назад і продовжив вивчати свого власника.

— Бачиш? — сказав старий чарівник. — Він не зневажає тебе. Можливо, тепер ти його не так цікавиш; і він знає... — тут чарівник сардонічно посміхнувся, — що ти не надто вірний його господареві. Втім, людина, до якої фенікс взагалі прилітав, — не може бути неприємна феніксу, — голос чарівника знову стихився до шепоту. — На плечі Годрика Гриффіндора ніколи не бачили птаха. Хоча це ніде не записано, я гадаю, він відіслав свого фенікса, перш ніж обрав червоний і золотий своїми офіційними кольорами. Можливо, відчуття провини за цей вчинок гнало його далі, ніж він дійшов би інакше. А може цей досвід навчив його покорі й скромності,

повазі до слабкості людей, навчив поразці... — чарівник похитав головою. — Я дійсно не знаю, чи ти зробив мудрий вибір. Я дійсно не знаю, чи це було правильно, чи неправильно. Якби я знав, Гаррі, я б заговорив. Але я... — Дамблдору знову перебило подих. — Я лише дурний маленький хлопчик, що виріс у дурного стариганя, і мудрості в мене катма.

Гаррі не міг дихати, нудота підбиралася йому до горла, а живіт скрутило намертво. Він раптово і остаточно усвідомив, що зазнав поразки в якомусь фінальному, остаточному сенсі — зазнав поразки саме цієї ночі...

Хлопець стрімко обернувся й вибіг до краю рейвенкловського даху.

— Повернися! — його голос тріснув, піднявся майже до вереску. — *Повернися!*

Останній наслідок:

Вона прокинулася від жаху, хапаючи ротом повітря, на її губах застиг крик, але слів не було, вона не розуміла, що була побачила, *не розуміла, що була побачила...*

— Котра година? — вичавила з себе вона.

Її золотий, інкрустований коштовним камінням будильник, прошепотів у відповідь:

— Близько одинадцятої ночі. Повертайся в ліжко.

Вся її постіль була мокра від поту, нічний одяг просякнутий потом теж, тож вона взяла паличку з подушки поряд, привела себе до ладу, спробувала заснути, і врешті-решт їй це вдалося.

Сивіла Трелоні знову заснула.

У забороненому лісі кентавр, що його розбудило якесь

безіменне передчуття, припинив роздивлятися нічне небо, бо він знайшов там лише питання і жодних відповідей; тож, вклавши ноги зручніше, Фіренце знову заснув.

В далеких землях магічної Азії древня відьма на ім'я Фен Тонґ, що спала вдень, сказала стурбованому пра-пра-пра-онуку, що, мовляв, в неї все гаразд, це був лише нічний кошмар, і знову заснула.

В землі, де маґли ніколи не отримують листів, дівчинка, така маленька, що навіть власного імені в неї ще не було, плакала на руках своєї роздратованої, але люблячої матері, аж доки вона не заспокоїлася й не заснула.

Всім їм спалося погано.

Зміст

*Книга 4. Герміона Джін Грейнджер і Поклик
Фенікса*

Розділ 65. Заразна брехня	3
Розділ 66. Пошук себе, ч. 1	21
Розділ 67. Пошук себе, ч. 2	27
Розділ 68. Пошук себе, ч. 3	41
Розділ 69. Пошук себе, ч. 4	58
Розділ 70. Пошук себе, ч. 5	71
Розділ 71. Пошук себе, ч. 6	91
Розділ 72. ПС, Можливість правдоподібного заперечення, ч. 7	109
Розділ 73. ПС, Сакральне й прозаїчне, ч. 8	141
Розділ 74. ПС, Ескалація конфліктів, ч. 9	161
Розділ 75. Пошук себе, фінал. Відповідальність	196
Розділ 76. Інтерлюдія зі сповідником: незворотні витрати	218
Розділ 77. ПС, наслідки: Кола на воді	228
Розділ 78. Неприпустимі поступки, прелюдія: шахраювання	265
Розділ 79. Неприпустимі поступки, ч.1	321
Розділ 80. Неприпустимі поступки, ч.2. Ефект рижків	351
Розділ 81. Неприпустимі поступки, ч.3	371
Розділ 82. Неприпустимі поступки, фінал	391
Розділ 83. Неприпустимі поступки, Наслідок 1	405

Розділ 84. Неприпустимі поступки, Наслідок 2 408

Розділ 85. Неприпустимі поступки, Наслідок 3, відстань 446